TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

68'inci Birleşim
17 Mart 2022 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	**480**
II.- GELEN KÂĞITLAR	**484**
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	**504**
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	*504:508*
1.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Türkiye'de genç olmaya ilişkin gündem dışı konuşması	504:505
2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 17 Mart millet iradesine darbeye ilişkin gündem dışı konuşması	506:507
3.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	507:508

Sayfa

IV.- AÇIKLAMALAR **509,516,527,541, 547,548,556**

1.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 509

2.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 516:517

3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 517

4.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, uzman jandarmaların taleplerine ilişkin açıklaması 518

5.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Adana Yüreğir'deki zirai don olayına ilişkin açıklaması 518

6.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in Adana'nın Pozantı ilçesinde yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması 518

7.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Berat Gecesi'ne ilişkin açıklaması 519

8.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay-Ankara uçak seferlerine ilişkin açıklaması 519

9.- İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak'ın, Selçuk Bayraktar hakkında atılan "tweet"e ilişkin açıklaması 519

10.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Berat Gecesi'ni kutladığına ve gübre fiyatlarındaki artışa ilişkin açıklaması 520

11.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, 2003 yılında Gazze'de vefat eden Rachel Corrie'yi rahmetle andığına ve Berat Kandili'ne ilişkin açıklaması 520

12.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Devlet Bahçeli'nin kendisiyle ilgili 20 Mart 2021 tarihli "tweet"ine ilişkin açıklaması 520:521

13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Berat Kandili'ne ve ithal buğday fiyatlarındaki artışa ilişkin açıklaması 521

14.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, özel halk otobüsü işletmecilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması 521

Sayfa

15.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, enflasyona ilişkin açıklaması 521:522

16.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, AK PARTİ iktidarının 2021 yılında gerçekleştirdiği hizmetlere ve Berat Kandili'ne ilişkin açıklaması 522

17.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, Berat Gecesi'ne ilişkin açıklaması 522

18.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Berat Kandili'ne ve Afyonkarahisarlıların ısınma sorununa ilişkin açıklaması 522:523

19.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, AK PARTİ'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi çınar ağaçlarını yaşatırken CHP'li İstanbul Büyükşehir Belediyesinin yok ettiğine ilişkin açıklaması 523

20.- Iğdır Milletvekili Yaşar Karadağ'ın, 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü'ne ve Berat Kandili'ne ilişkin açıklaması 523:524

21.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Berat Gecesi'ne ilişkin açıklaması 524

22.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü'ne ilişkin açıklaması 524:525

23.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, Muğla ilinin Fethiye ilçesine bağlı Göcek'teki talana ilişkin açıklaması 525

24.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Berat Kandili'ne, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümüne, Mustafa Abdülcemil Kırımoğlu'nun Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilmesine ve Samsun Çatalarmut'taki 750 dönümlük nitelikli tarım arazisinin imara açılmak istenmesine ilişkin açıklaması 527:528

25.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Berat Kandili'ne, Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümüne, Çanakkale Köprüsü'nün açılışına, Gürbulak Sınır Kapısı'nda yakalanan uyuşturucu maddeye ve uyuşturucuyla mücadeledeki başarılarından ötürü İçişleri Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı personelini kutladığına ilişkin açıklaması 528:529

26.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Berat Kandili'ne, Kocaeli Valisi Seddar Yavuz'un HDP'ye yönelik sözlerine, Mardin'in Kızıltepe ilçesi Tepebaşı Mahallesi'ndeki Mehmet Sincar Parkı'nın adının kayyum tarafından değiştirilmesine, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın asgari ücrete yönelik açıklamasına, Musa Anter ile Kemal Kurkut davasına ve bir yıldır hasta bakmayan Doktor Alim Çökük'ün neden yılın hekimi seçildiğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 529:531

Sayfa

27.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Berat Gecesi'ne, toplumun büyük kesiminin ramazan pidesini sofralarında göremeyecek olmasının üzüntüsünü yaşadığına, 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü'ne, Çanakkale Köprüsü'nün açılışına ve kamu-özel iş birliği projelerindeki peşkeş anlayışına ilişkin açıklaması 531:532

28.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, Berat Gecesi'ne, Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümüne ve Çanakkale Köprüsü'nün açılışına ilişkin açıklaması 532:533

29.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 541

30.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümüne ve Berat Kandili'ne ilişkin açıklaması 541

31.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Berat Kandili'ne ilişkin açıklaması 541

32.- İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 547

33.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nun, Tarım ve Orman Bakanının Afrika'da hayaller peşinde koşacağına GAP illerindeki ovaları suyla buluşturması gerektiğine ilişkin açıklaması 548:549

34.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, cezaevlerinde "nakil" adı altında uygulanan sürgün politikasına ilişkin açıklaması 549

35.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Berat Kandili'ne ilişkin açıklaması 556

36.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümüne ve Berat Kandili'ne ilişkin açıklaması 556

37.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Samsun'da uzaktan eğitim gören öğrencilerin internet altyapısı olmaması sebebiyle yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması 556

38.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 557

39.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Zaynal Abakarov'u kimin koruduğunu öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 557

40.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 557:558

Sayfa

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR **510,525,555,577**

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 510:511

2.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 511:512

3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 513:514

4.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 514:515

5.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 515:516

6.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 525:526

7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Denizli Milletvekili Nilgün Ök'ün CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 555

8.- Elâzığ Milletvekili Zülfü Demirbağ'ın, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un 297 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 577:578

9.- Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un, Elâzığ Milletvekili Zülfü Demirbağ'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 578:579

VI.- ÖNERİLER **534,542,548,549,555**

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ *534:540,542:547, 548,549:555,555*

1.- İYİ Parti Grubunun, 16/2/2022 tarihinde Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve arkadaşları tarafından, yüksek enflasyon artışlarının toplum üzerinde oluşturmuş olduğu olumsuz ekonomik etkilerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 534:540

Sayfa

2.- HDP Grubunun, 17/3/2022 tarihinde İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu ve arkadaşları tarafından, "5'li çete" olarak bilinen sermaye gruplarına verilen ihalelerin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 542:547,548

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, son beş yılda artan yoksullaşmanın nedenlerinin araştırılarak yoksullukla mücadele için gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5606) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 549:555,555

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER **558,579,591**

A) KANUN TEKLİFLERİ *558:576,579:590, 591:628*

1.- Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29 Milletvekilinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4260) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 320) 558

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3168) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 270) 559:560,588,591:609

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3669) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 297) 560:576,579:582,588, 591:609

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 308) 582:583,589,591:609

Sayfa

5.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3412) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 310) 583:584,589,610:628

6.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3955) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 311) 584:585,589,610:628

7.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 312) 585,590,610:628

8.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3883) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 318) 586,590,610:628

9.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 119) 587:588,591:609

10.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 72) 590

11.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 147) 590

VIII.- OYLAMALAR **591**

1.- (S. Sayısı: 119) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması 591:609

Sayfa

2.- (S. Sayısı: 270) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması 591:609

3.- (S. Sayısı: 297) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması 591:609

4.- (S. Sayısı: 308) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması 591:609

5.- (S. Sayısı: 310) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması 610:628

6.- (S. Sayısı: 311) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması 610:628

7.- (S. Sayısı: 312) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması 610:628

8.- (S. Sayısı: 318) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması 610:628

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI **629**

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 2021 yılında Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/58974) 629:641

2.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Bakanlık bünyesinde TYP kapsamında görev yapan güvenlik ve temizlik görevlisi sayısına,

- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, Fransızca öğretmeni atamalarına,

- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2022 yılları arasında Bakanlığın yaptığı ihalelere,

Sayfa

- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, okul öncesi öğretmeni atamalarına,

- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Amasya ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, özel okul öğretmenlerinin mali ve özlük haklarına,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/59050), (7/59567), (7/59568), (7/59570), (7/59742), (7/59855) 642:651

3.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, 2021 yılında Türkiye'den göç eden kişilere dair çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/59281) 652:653

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir ilkokulda yalnızca tek sınıfta tadilat yapıldığı iddiasına,

- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Türkiye genelinde ve Denizli özelinde mesleki ve teknik anadolu liselerinin kontenjanlarına,

- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çorum ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Antalya ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Çanakkale ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Kocaeli ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Balıkesir ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/59566), (7/59674), (7/59739), (7/59740), (7/59741), (7/59743), (7/59744) 654:666

5.- Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin'in, Balıkesir'in Altıeylül ilçesinde öğrencilere yönelik davranışları sebebiyle disiplin cezası alan bir lise öğretmenine,

- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, İstanbul'da bir okulda mülteci çocukların konteynerde eğitim aldığı iddiasına,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/59569), (7/59676) 667:670

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.02'de açılarak altı oturum yaptı.

Kayseri Milletvekili Dursun Ataş, Kayseri'nin sorunlarına,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, tarım ve gıda sektöründe yaşanan sıkıntılara,

Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat, Diyarbakır'da yapılan yatırımlara,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, bedelli affı, öğrenci affı ve ehliyet affına,

Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya, Cumhurbaşkanının hekimlere yönelik söylemleriyle hekimlerin saygınlığını zedelediğine,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, ülkemizi nükleer tehditlerden korumamız gerektiğine,

Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer, eski Başbakan Binali Yıldırım ile Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci'nin çiftçilere yönelik sözlerine,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, Türkiye'nin yürüttüğü yoğun diplomasi trafiğine ve Antalya Diplomasi Forumu'na,

Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, Muğla Seydikemer'deki Boğalar Barajı'nın bir an önce bitirilmesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun partisinin grup toplantısında yaptığı bazı açıklamalarına,

İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz, 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 107'nci yıl dönümüne,

Kayseri Milletvekili Çetin Arık, Kayseri Vergi Denetim Başkanlığının yeniden Kayseri'ye alınması gerektiğine,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, Adana'nın Yüreğir ilçesi Şehit Erkut Akbay Mahallesi'nde yaşanan kentsel dönüşüm trajedisine,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, 2021 yılı içerisinde Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde gerçekleştirilen yatırımlara,

Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan, üniversite öğrencilerinin yurt sorununa,

Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, Adıyaman'ın Besni ilçesindeki öğretmenevi eksikliğine,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Adana'nın Kozan ilçesindeki cep telefonuyla iletişim ve internet hizmeti sorununa,

Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir, Amik Ovası'ndaki çiftçilerin sorunlarına,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, tarımsal sulamanın önemine,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, iktidarın emrindeki yargının merhametsiz uygulamalarına,

Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer, Tekirdağ Çerkezköy'deki PAS fabrikası ile Çorlu Lila Kâğıt Fabrikasındaki işçi direnişine,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, Mehmet Sait Karaçorlu'nun vefatına,

Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz, Atatürk'ün Mersin'i ziyaretinin 99'uncu yıl dönümüne,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, gaziler arasındaki şeref aylığı farkının adil olmadığına, Diyanet İşleri Başkanlığının 2022 yılı için belirlediği fitre miktarlarına ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin açıklamalarına,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, 16 Mart Halepçe katliamı ile Beyazıt katliamının yıl dönümüne, faiz indirimlerinin olumsuz sonuçlarına ve akaryakıt fiyatlarındaki sürekli yükselişe,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, 16 Mart Halepçe katliamı ile Beyazıt katliamının yıl dönümüne; sağlık çalışanlarına, muhtarlara ve çiftçilere verilen sözlere; gıda krizi tehlikesine, Cumhurbaşkanının CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Diyarbakır Annelerini ziyaretine ilişkin sözlerine ve Cumhurbaşkanının Köyceğiz'de yaşayan ve yangınla mücadelede şehit olan Şahin Akdemir'in ailesini Marmaris Öğretmenevi'ne ayağına çağırdığına,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, İstanbul Milletvekili Engin Altay, Samsun Milletvekili Erhan Usta ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalar ile Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Aksaray Milletvekili Ayhan Erel, Aksaraylı süt üreticilerinin sorun ve taleplerine,

Burdur Milletvekili Mehmet Göker, doktarların ve sağlık çalışanlarının haklı taleplerini karşılayacak yasal düzenlemenin bir an önce Meclise gelmesi gerektiğine,

Batman Milletvekili Ziver Özdemir, Halepçe katliamına,

Kayseri Milletvekili Dursun Ataş, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Antalya Diplomasi Forumu'na, Türkiye'nin diplomasi alanındaki başarılarına, Almanya eski Dışişleri Bakanı Sigmar Gabriel'in Patriot'ların Türkiye'ye verilmemesinin bir hata olduğuna ilişkin açıklamasına ve Türkiye'nin savunma sanayisindeki gelişmelere,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklaması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar, Grup Başkan Vekillerinin kendileri için öngörülen sürelerin çok üzerinde konuştuklarına ve bütün milletvekillerine kullandırmaya çalıştığı birer dakikalık söz taleplerine saygı gösterilerek daha çok milletvekilinin konuşmasına fırsat verilmesi gerektiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

İYİ Parti Grubunun, 16/3/2022 tarihinde Grup Başkanı ve Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu tarafından, son yıllarda Türkiye'de uygulama sıklığı gittikçe artan kamu-özel iş birliği (KÖİ) projelerinin Türk ekonomisine etkilerinin tespiti, şeffaflık ve hesap verebilirlik kıstasları dikkate

alındığında kamu kaynakları bakımından verimliliğinin incelenmesi, kamu maliyesi nazarında nihai sonuçlarının araştırılması ve hukuka aykırılıkların tespit edilerek hakikatin Türk milletiyle paylaşılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 16/3/2022 tarihinde İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve arkadaşları tarafından, İstanbul Sözleşmesi'nden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesi için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (17444 sıra no.lu), diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, konut görevlilerinin karşılaştıkları sosyal ve ekonomik sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5638) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 16 Mart 2022 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 320 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer işler" kısmının 2'nci sırasına, yine bu kısımda bulunan 270, 297, 308, 310, 311, 312, 318, 119, 72, 147, 181, 296 ve 309 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin ise yine bu kısmın sırasıyla 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15'inci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine ve 320 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Yozgat Milletvekili Ali Keven, alkollü bir sürücünün çarpıp kaçması sonucu hayatını kaybeden lisanslı bisiklet sporcusu Umut Gündüz'ün ailesinin taleplerine,

Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz, temel gıda ürünlerinde yapılan stokçuluğa ve ayçiçeği yağı üzerindeki algı operasyonlarına,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, akaryakıta sürekli yapılan zamlara,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Balıkesir Milletvekili Belgin Uygur'un HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu, 21 Mart Dünya Ormancılık Günü'ne,

Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık, Halepçe katliamına ve "Nevroz"a,

Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel, fındık üreticilerine verilmesi gereken desteklere,

Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan, Nevşehir'in doğal gazı olmayan ilçelerinde ve sanayi bölgelerinde yaşanan mağduriyete,

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, Antalya Diplomasi Forumu'na,

Adana Milletvekili Kemal Peköz, Adana Kürkçüler Cezaevindeki tutsakların yaşadığı mağduriyete,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir ve 36 Milletvekilinin Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Devlet Memurları Kanununda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4212) ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 316), görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

2’nci sırasına alınan, Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29 Milletvekilinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4260) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 320),

3’üncü sırasına alınan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE’nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3168) ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 270),

Görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, Türkiye ile Suriye’nin Asi Nehri üzerinde birlikte kurmayı planladığı Dostluk Barajı’na,

İstanbul Milletvekili Oya Ersoy, 8 Martta sokağa çıkan ve gözaltına alınan kadınlara,

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, ibadethanelerin giderlerinin karşılanmasında yaşanan sıkıntılara,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, Mersin’de görülen zirai don olayına,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, atanamayan sağlık yönetimi mezunlarına ve atanamayan öğretmenlere,

Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydınlık, Şanlıurfa’daki uyuşturucu ve sokak aralarında oynanan şans oyunları sorununa,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Ankara Milletvekili Emrullah İşler’in 316 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ikinci bölümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Emrullah İşler, Hatay Milletvekili Serkan Topal’ın 316 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ikinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması ile Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun 316 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki ve Aksaray Milletvekili Ayhan Erel’in 316 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 17 Mart 2022 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere 22.06’da birleşime son verildi.

Haydar AKAR
Başkan Vekili

Bayram ÖZÇELİK
Burdur
Kâtip Üye

İshak GAZEL
Kütahya
Kâtip Üye

Rümeysa KADAK
İstanbul
Kâtip Üye

Şeyhmus DİNÇEL
Mardin
Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR **No: 118**

17 Mart 2022 Perşembe

Milletvekili Teklifleri

1.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın; 29/08/1977 Tarihli ve 2108 Sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4305) (İçişleri; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2022)

2.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın; 29/11/1920 Tarihli ve 66 Sayılı İstiklal Madalyası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4306) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Milli Savunma Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2022)

3.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın; 24/02/1968 Tarihli ve 1005 Sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4307) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2022)

Yazılı Soru Önergeleri

1.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, elektrik faturalarında görülen artışa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/60371) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.02.2022)

2.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Türkiye'de yok olma tehlikesinde olan anadillere ve anadilde eğitime ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/60372) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.02.2022)

3.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Akkuyu Nükleer Enerji Santralinde meydana gelen iş kazalarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/60373) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2022)

4.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, bir dernek başkanı hakkındaki dolandırıcılık iddialarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/60374) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2022)

5.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, bir ilaç şirketi hakkındaki iddialara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/60375) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

6.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Basın İlan Kurumunun gazetelere ilan ve reklam dağıtımına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/60376) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

7.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, kazandığı sınav iptal olan bir kişinin mağduriyetine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/60377) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

8.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Bakanlık tarafından mültecilere yönelik gerçekleştirilen bir uygulamaya ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/60378) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

9.-Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, BDDK'nın faizsiz konut ve araç edindirme sistemi içinde yer alan bazı şirketler hakkında verdiği tasfiye kararına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/60379) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

10.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Ukrayna'da bulunan Türk öğrencilerin akıbetine ve bölgedeki Türklerin tahliyesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/60380) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

11.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'de toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için yürütülen çalışmalara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/60381) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

12.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, cezaevlerindeki hasta hükümlülerin infazlarının ertelenmesi taleplerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60382) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2022)

13.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun tahliye edilmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60383) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2022)

14.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Bolu F Tipi Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun tahliye edilmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60384) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2022)

15.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Bayburt M Tipi Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun isteği dışında nakil edildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60385) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2022)

16.-Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, bir kişi hakkındaki yargılamanın yeniden yapılması talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60386) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2022)

17.-İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, cezaevlerinde pandemiye yönelik alınan tedbirlere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60387) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

18.-Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, TPAO'da çalışan kapsam dışı personelin hukuki statüsüne ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60388) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

19.-İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, cezasının kalan kısmını çekmesi için Belçika'dan Türkiye'ye iade edilen bir kişinin serbest bırakılmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60389) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

20.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, Kürkçüler F Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60390) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

21.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır 3 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir kişinin infaz memurları tarafından kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60391) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

22.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Amasya E Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60392) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

23.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Afyonkarahisar E Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60393) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

24.-Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, 18 Şubat 2022 tarihinde Mersin adliyesi önünde yapılan bir açıklama sırasında kolluk güçlerinin avukatlara orantısız güç uyguladığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60394) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

25.-Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, cinsel saldırıda bulunduğu iddia edilen 2 kişi hakkında verilen karara ve devam eden soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60395) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

26.-Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Akdeniz Üniversitesi'nde okuyan bazı öğrencilerin saldırıya uğradığı olayla ilgili çeşitli iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60396) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

27.-Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, bir kişi hakkında AİHM'in verdiği karara ve çeşitli iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60397) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

28.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, cezaevlerinde hasta tutuklu ve mahkumların sağlık hizmetlerine erişimine ve ağır hasta bir mahkumun durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60398) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

29.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, cezaevlerinde hasta tutuklu ve mahkumların sağlık hizmetlerine erişimine ve ağır hasta bir mahkumun durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60399) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

30.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, cezaevlerinde hasta tutuklu ve mahkumların sağlık hizmetlerine erişimine ve ağır hasta bir mahkumun durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60400) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

31.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, mahkumların nitelikli sağlık hizmetinden yararlandırılması ve yaşanan hak ihlallerinin engellenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60401) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

32.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, cezaevlerinde hasta tutuklu ve mahkumların sağlık hizmetlerine erişimine ve ağır hasta bir mahkumun durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60402) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

33.-İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam'ın, Silivri 5 Nolu L Tipi Ceza İnfaz Kurumunda tutuklu bulunan bir kişinin kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60403) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2022)

34.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, ağır hasta mahkumların tahliye edilmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60404) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

35.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Iğdır S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60405) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

36.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Samsun ve Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60406) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

37.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60407) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

38.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Hatay T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun Yargıtay aşamasındaki dosyasının durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60408) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

39.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, eşlerden ikisi de cezaevinde bulunan çocuklu çiftlerden birinin cezasının ertelenmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60409) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

40.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Erzincan T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir hükümlünün denetimli serbestlik hükümlerinden yararlanma talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60410) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

41.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir hükümlünün nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60411) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

42.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Silivri 2 Nolu Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60412) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

43.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bolvadin T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60413) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

44.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Elmalı T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir hükümlünün denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60414) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

45.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Salihli T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun Yargıtay aşamasındaki dosyasının durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60415) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

46.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir hükümlü hakkında açılan soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60416) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

47.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir hükümlünün sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60417) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

48.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Erzurum H Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir hükümlünün sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60418) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

49.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Ağrı Patnos L Tipi Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60419) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

50.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, cezaevlerindeki idare ve gözlem kurullarının kararlarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60420) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2022)

51.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Manisa T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile ilgili çeşitli iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60421) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

52.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Silivri Cezaevi ile ilgili çeşitli iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60422) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

53.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Adana F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu ile ilgili çeşitli iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60423) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

54.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Gaziantep H Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir hükümlünün denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60424) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

55.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tarsus 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan mahkumların görüntülü konuşma yapamadıkları iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60425) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

56.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan ağır hasta bir mahkumun tahliye edilmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60426) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

57.-Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, son 5 yılda uyuşturucuyla mücadele kapsamında yargılanan kişi sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60427) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

58.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlık bünyesinde yönetici kadrolardaki kadın sayısı ile cezaevlerindeki kadın oranına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60428) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

59.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, cezaevlerinde hasta tutuklu ve mahkumların sağlık hizmetlerine erişimine ve ağır hasta bir mahkumun durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60429) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

60.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, cezaevlerinde hasta tutuklu ve mahkumların sağlık hizmetlerine erişimine ve ağır hasta bir mahkumun durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60430) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

61.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, cezaevlerinde hasta tutuklu ve mahkumların sağlık hizmetlerine erişimine ve ağır hasta bir mahkumun durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60431) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

62.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, cezaevlerinde hasta tutuklu ve mahkumların sağlık hizmetlerine erişimine ve ağır hasta bir mahkumun durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60432) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

63.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde cezaları dolmak üzere olan mahkumların açık cezaevlerine geçirilmediği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60433) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

64.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Yozgat T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir hükümlünün haksız yere tek kişilik hücrede tutulduğu iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60434) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

65.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Aydın E Tipi Kapalı Cezaevinde telefonla görüşme süresinin artırılması talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60435) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

66.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir hükümlünün nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60436) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

67.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Mardin E Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60437) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

68.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kandıra 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bazı mahkumların görüntülü konuşma hakkından faydalandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60438) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

69.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir vatandaşın KHK ile ihraç edildiği gerekçesiyle işine son verildiği iddiasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60439) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

70.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Şanlıurfa'daki bir çocuk koruma evinde bulunan çocuklara kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60440) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

71.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, koruyucu aileye verildiği iddia edilen bir çocuğun akıbetine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60441) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

72.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, solunum cihazına bağlı olan hastalara elektrik faturası desteği verilmesine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60442) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

73.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de yaşayan engellilerden Bakanlığa atanan ve göreve başlayanlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60443) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

74.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, son 3 yıl içinde Bakanlık kadrolarına atanan engelli personel sayısı ve kadın erkek oranına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60444) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

75.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlıkta görev yapan kadın personel sayısı ile çeşitli alanlardaki kadın verilerine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60445) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

76.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, Aliağa'da bulunan gemi söküm tesislerindeki işçilerin çalışma koşullarının iyileştirilmesine ve çeşitli taleplerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60446) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

77.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin işten çıkarıldığı ve aldığı işsizlik maaşının geri istendiği iddialarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60447) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

78.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Aralık 2021 itibarıyla 4b'li ve 4c'li esnaf ve sanatkarların sayısı ile prim ödeme gün sayılarının 4a'lılarla eşitlenmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60448) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

79.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, esnaf ve sanatkarların geçici iş görmezlik ödeneği alabilmelerine yönelik düzenlemelere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60449) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

80.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de İŞKUR'a başvuran kişi sayısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60450) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

81.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, pandemi süresince İzmir'de işsizlik sigortasına başvuran kişi sayısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60451) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

82.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 4/B'li sigortalıların emeklilik için prim ödemelerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60452) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

83.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, sigortalı esnafın primleri ile ilgili düzenlemelere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60453) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

84.-Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, bir kamu bankası bünyesinde taşeron olarak çalışanlara kadro verilmesi talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60454) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

85.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, nadir hastalıkların tedavisine yönelik çalışmalar ile tıbbi malzeme ve cihaz kapsamlarının ve katılım payından muafiyetin genişletilmesi önerisine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60455) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

86.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, kadınların istihdamına dair çeşitli verilere ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60456) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

87.-Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'da bulunan Melet ve Akçaova dere yatağındaki çakılın usulsüz şekilde çıkarılıp işlendiğine yönelik iddialara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60457) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

88.-Konya Milletvekili Abdüllatif Şener'in, Cihanbeyli Devlet Hastanesinin bulunduğu arazinin hak sahipliğine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60458) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

89.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde bulunan bir mahallenin yol sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60459) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2022)

90.-İstanbul Milletvekili Gökan Zeybek'in, İstanbul'un Gaziosmanpaşa ilçesinde bir mahallenin kentsel dönüşüm sürecine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60460) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2022)

91.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli Körfez Belediyesiyle ilgili bazı iddialara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60461) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

92.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, USTAM Kocaeli Projesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60462) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

93.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, son 5 yılda yabancılara yapılan gayrimenkul satışlarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60463) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

94.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, son üç yılda ithal edilen plastik atık miktarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60464) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

95.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli'deki itfaiye hizmetlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60465) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

96.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlık ve ilgili kurumlarda unvanlara göre kadın personel oranı ile tapu sahipliğinde kadınların oranına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60466) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

97.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ukrayna'da bulunan Türk vatandaşlarının tahliyesine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60467) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

98.-İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, Rusya ve Ukrayna arasındaki kriz nedeniyle sınırlarda mahsur kalan tır şoförlerinin durumuna ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60468) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

99.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, kadın büyükelçi sayısına ve Bakanlık bünyesinde görev yapan kadın personel oranına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60469) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

100.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Türkiye genelinde ve Aydın ilindeki jeotermal enerji santrali ve maden sahalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60470) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

101.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Yusufeli ilçesinde yapımı süren Özgüven Regülatörü ve HES projesinin akıbetine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60471) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

102.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, zeytinlik alanlarda madencilik faaliyeti yapılabilmesine yönelik yönetmelik değişikliğine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60472) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

103.-Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, benzin ve motorin fiyatlarındaki artışa ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60473) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

104.-Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, elektrik faturalarında düzenleme yapılması ve yenilenebilir enerji üretim tesisi yatırımlarının artırılması talebine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60474) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

105.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlık ve ilgili kurumlarda unvanlara göre kadın personel oranı ile bazı işletmelerdeki kadın sahiplik oranına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60475) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

106.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Akkuyu Nükleer Santrali inşaatına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60476) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

107.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlıkta görev yapan kadın personel sayısı ile yüksek öğrenim ve spor alanındaki kadın verilerine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60477) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

108.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Türk Hava Yollarında yönetici pozisyonunda çalışan kişilere ve Kurum envanterinde bulunan uçaklara ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60478) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

109.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Rusya ve Ukrayna arasında başlayan savaşın Türkiye ekonomisine olan etkilerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60479) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2022)

110.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile çalıştığı okul kapanan bir kişinin tazminat talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60480) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

111.-Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, BDDK'nın faizsiz konut ve araç edindirme sistemi içinde yer alan bazı şirketler hakkında verdiği tasfiye kararına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60481) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

112.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, kurumlar vergisi tahsilatına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60482) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

113.-Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, son 5 yılda akaryakıt ürünlerinden alınan KDV ve ÖTV oranlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60483) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

114.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Vergi Usul Kanunu'nun 359'uncu maddesi uyarınca hakkında adli ve idari işlem başlatılan kişi sayısı ile bu kapsamda yaşanan mağduriyetlere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60484) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

115.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlık bünyesinde yönetici kadrolardaki kadın sayısı ile bazı mali işlerdeki kadın oranlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60485) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

116.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, MASAK raporları kapsamında silah ticareti yaptığı tespit edilen bazı yabancı uyruklu kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60486) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.02.2022)

117.-Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, 2017-2022 yılları arasında isim değişikliği için yapılan başvurulara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60487) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.02.2022)

118.-Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, MASAK raporları kapsamında silah ticareti yaptığı tespit edilen bazı yabancı uyruklu kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60488) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2022)

119.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Akdeniz Üniversitesi Kampüsünde bazı öğrencilerin uğradığı saldırı ile ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60489) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2022)

120.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, adliyeye sevk edilen bir gazeteci için görevlendirilen polise ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60490) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

121.-Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'da bulunan Melet ve Akçaova dere yatağındaki çakılın usulsüz şekilde çıkarılıp işlendiğine yönelik iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60491) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

122.-Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Büyükşehir Belediyesinin su borcu olan abonelere yönelik uyguladığı işlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60492) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

123.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin gözaltı sırasında kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60493) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

124.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İstanbul'daki bir olayda gözaltına alınan bazı kişilerin karakolda kötü muameleye maruz kaldıkları iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60494) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2022)

125.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, trafik ışıklarının yanış sürelerinde standart bir uygulamaya geçilmesi önerisine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60495) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

126.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'deki itfaiye hizmetlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60496) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

127.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 2017'den bu yana oturma izni süresinin ihlali nedeniyle haklarında sınır dışı edilme kararı verilen Ukrayna vatandaşlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60497) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

128.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir'den İstanbul'a getirilen kaçak Afgan göçmenlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60498) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

129.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya'nın çeşitli ilçelerinde etkili olan şiddetli yağış ve hortumdan zarar gören ev ve iş yerlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60499) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

130.-İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, savaş nedeniyle Türkiye'ye gelen Ukrayna vatandaşı sayısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60500) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

131.-Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, son 5 yılda uyuşturucu ile mücadele kapsamında yürütülen operasyonlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60501) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

132.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlıkta çalışan kadın personel oranı ile ülke genelinde çeşitli alanlarda kadın oranlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60502) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

133.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesine bağlı Düzova Mahallesine arıtma sistemi yapılması talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60503) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

134.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından bir kişinin işten çıkarılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60504) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

135.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Malatya'da bir çocuğun intiharına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60505) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

136.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Gaziantep'teki bir kargo aracına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60506) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

137.-Hatay Milletvekili Barış Atay Mengüllüoğlu'nun, Uludağ Milli Parkı'nda belirli bir alanın Bakanlığa devrine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60507) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

138.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, kaçak kazıların engellenmesi amacıyla alınan tedbirlere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60508) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

139.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlık ve ilgili kurumlarda unvanlara göre kadın personel oranı ile kadın turist, ziyaretçi, yönetmen, yapımcı ve yazar sayısına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60509) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

140.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, YÖK'ün 2021 yılı Üniversite İzlem ve Değerlendirme Genel Raporu'nda yer alan tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60510) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2022)

141.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, bir ilçe milli eğitim müdürünün ders seçimlerine müdahale ettiği iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60511) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2022)

142.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, Boğaziçi Üniversitesinde yürütülen bazı idari işlemlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60512) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2022)

143.-İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam'ın, ülkemizdeki öğretmen açığına ve öğretmen atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60513) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2022)

144.-Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, Ankara'daki bir okulda ders esnasında öğrencilerin dışarı çıkarıldığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60514) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

145.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir'in Kemalpaşa ilçesinde bulunan bir ortaokulda yaşandığı iddia edilen olaylara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60515) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

146.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, üniversite sınavlarının Muğla'nın bütün ilçelerinde yapılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60516) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

147.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğünce bir öğretmene çalışma izni verilmediği iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60517) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

148.-İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, Ukrayna'da öğrenim gören Türk vatandaşlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60518) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

149.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bergama Cumhuriyet Anadolu Lisesinin kapatılacağı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60519) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

150.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, ders kitaplarında cinsiyetçiliğin azaltılması ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması amacıyla yürütülen faaliyetler ile okullardaki kadın idareci sayısına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60520) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

151.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Altay tankı projesi ile tank palet fabrikasının akıbetine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60521) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2022)

152.-Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Altay Tankının seri üretimine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60522) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

153.-İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, 12. dönem ASTTASAK mezunlarının TSK bünyesindeki kadrolara atanmasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60523) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

154.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, kadın askerlere yönelik kötü muamelenin önlenmesi amacıyla yapılan çalışmalar ve Bakanlık bünyesinde görev yapan kadın personel sayısına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60524) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

155.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, bir ilaç şirketi hakkındaki iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60525) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

156.-Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'da bulunan Melet ve Akçaova dere yatağındaki çakılın usulsüz şekilde çıkarılıp işlendiğine yönelik iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60526) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

157.-İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, Turkovac aşısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60527) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

158.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla Eğitim ve Araştırma Hastanesi kanser tarama ve tedavi ünitesinin ne zaman tam kapasiteyle hizmete gireceğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60528) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2022)

159.-Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa İnegöl Devlet Hastanesi'ndeki doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60529) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2022)

160.-İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, HES uygulaması verilerinin güvenliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60530) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

161.-Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, iki hastanenin birim maliyetleri arasındaki farklılıklara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60531) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

162.-Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, KÖİ modeliyle yapılan 4 şehir hastanesinin 2021 yılında hizmete açılmamasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60532) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

163.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, solunum cihazına bağlı olan hastalara elektrik faturası desteği verilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60533) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

164.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Beypazarı Devlet Hastanesinde bulunan MR cihazının kullanım dışı olmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60534) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

165.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Konya Ereğli'deki doktor eksikliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60535) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

166.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Covid-19'a yönelik alınan yeni tedbir kararlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60536) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

167.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Halfeti Devlet Hastanesinde dahiliye uzmanı eksikliğinin giderilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60537) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

168.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Halfeti Devlet Hastanesinde çocuk hastalıkları uzmanı eksikliğinin giderilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60538) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

169.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Halfeti Devlet Hastanesinde kadın doğum uzmanı eksikliğinin giderilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60539) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

170.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Halfeti Devlet Hastanesinde kardiyoloji uzmanı eksikliğinin giderilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60540) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

171.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, bir il sağlık müdürüyle ilgili iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60541) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2022)

172.-Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, şehir hastanelerinde 2021 yılında çekilen MR ve tomografi sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60542) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

173.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, nadir hastalıklar ve yetim ilaçlara yönelik politika oluşturulması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60543) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

174.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, şua izinlerinin kaldırıldığı iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60544) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

175.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, emekli hekimlerin yeniden istihdamına yönelik yapılan işlemlere ve hekimlerin çalışma koşullarının yeniden düzenlenmesi talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60545) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

176.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'de sağlık sigortası bulunmayan kadın sayısına ve çeşitli verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60546) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

177.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'de yatırım teşvik sisteminden yararlanan ve bir konuda patent alan kadın sayısı ile çeşitli verilere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60547) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

178.-Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, TMO'nun 2021 yılı zararlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60548) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2022)

179.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Belenyenice Barajının su sızdırdığı iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60549) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

180.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Tarım Kredi Kooperatifi marketlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60550) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

181.-Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, Rusya ve Ukrayna arasında çıkan savaşın tarım ürünleri ithalatına olan etkilerine ve bu konuda alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60551) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

182.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Ukrayna-Rusya savaşı nedeniyle hububat ithalatında yaşanan krize yönelik alınacak önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60552) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

183.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, TMO'nun 2 Mart 2022 tarihinde gerçekleştirdiği ekmeklik buğday ihalesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60553) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

184.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlıkta görev yapan kadın personel sayısı ile tarım sektöründeki kadın verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60554) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

185.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, ülkemizdeki serbest bölgelerin sayısına ve çeşitli verilere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60555) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

186.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlık bünyesinde yönetici kadrolardaki kadın sayısı ile kadın esnaf oranına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60556) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

187.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Türk Hava Yollarında yönetici pozisyonunda çalışan kişilere ve Kurum envanterinde bulunan uçaklara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60557) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2022)

188.-Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Türk Hava Yollarının Diyarbakır'a düzenlediği uçuşlarda karekod uygulamasının kullanılmamasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60558) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2022)

189.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, trafik ışıklarının yanış sürelerinde standart bir uygulamaya geçilmesi önerisine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60559) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2022)

190.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlık bünyesinde yönetici kadrolardaki kadın sayısı ile çeşitli verilere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60560) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2022)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

1.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında ülke genelinde ve Antalya'da iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle yaralanan ve yaşamını yitirenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58860)

2.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Antalya ilindeki işsizlik oranlarına ve İŞKUR aracılığıyla yapılan başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58861)

3.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2021 yılında Türkiye İş Kurumu tarafından Antalya ilinde düzenlenen çeşitli eğitim programlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58862)

4.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında ülke genelinde ve Kocaeli'de iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle yaralanan ve yaşamını yitirenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58863)

5.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2021 yılında Türkiye İş Kurumu tarafından Balıkesir ilinde düzenlenen çeşitli eğitim programlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58864)

6.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Balıkesir ilindeki işsizlik oranlarına ve İŞKUR aracılığıyla yapılan başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58865)

7.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında ülke genelinde ve Balıkesir'de iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle yaralanan ve yaşamını yitirenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58866)

8.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2021 yılında Türkiye İş Kurumu tarafından Amasya ilinde düzenlenen çeşitli eğitim programlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58867)

9.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Amasya ilindeki işsizlik oranlarına ve İŞKUR aracılığıyla yapılan başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58868)

10.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında ülke genelinde ve Amasya'da iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle yaralanan ve yaşamını yitirenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58869)

11.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2021 yılında Türkiye İş Kurumu tarafından Çorum ilinde düzenlenen çeşitli eğitim programlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58870)

12.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çorum ilindeki işsizlik oranlarına ve İŞKUR aracılığıyla yapılan başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58871)

13.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında ülke genelinde ve Çorum'da iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle yaralanan ve yaşamını yitirenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58872)

14.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2021 yılında Türkiye İş Kurumu tarafından Çanakkale ilinde düzenlenen çeşitli eğitim programlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58873)

15.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çanakkale ilindeki işsizlik oranlarına ve İŞKUR aracılığıyla yapılan başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58874)

16.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2021 yılında Türkiye İş Kurumu tarafından Kocaeli ilinde düzenlenen çeşitli eğitim programlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58875)

17.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Kocaeli ilindeki işsizlik oranlarına ve İŞKUR aracılığıyla yapılan başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58876)

18.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında ülke genelinde ve Çanakkale'de iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle yaralanan ve yaşamını yitirenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58877)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

19.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Antalya için Temiz Hava Eylem Planı'nın hazır olup olmadığına ve ilin hava kalitesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58878)

20.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Amasya'da arazi satın alan yabancı uyruklu kişi, şirket veya yabancı ortaklı şirketlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58879)

21.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Amasya'da yer alan ve üzerinde ipotek bulunan tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58880)

22.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çorum'da yer alan ve üzerinde ipotek bulunan tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58881)

23.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çorum'da arazi satın alan yabancı uyruklu kişi, şirket veya yabancı ortaklı şirketlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58882)

24.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Kocaeli'de yer alan ve üzerinde ipotek bulunan tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58883)

25.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Balıkesir için Temiz Hava Eylem Planı'nın hazır olup olmadığına ve ilin hava kalitesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58884)

26.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Kocaeli'de arazi satın alan yabancı uyruklu kişi, şirket veya yabancı ortaklı şirketlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58885)

27.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çanakkale'de yer alan ve üzerinde ipotek bulunan tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58886)

28.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çanakkale'de arazi satın alan yabancı uyruklu kişi, şirket veya yabancı ortaklı şirketlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58887)

29.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Amasya için Temiz Hava Eylem Planı'nın hazır olup olmadığına ve ilin hava kalitesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58888)

30.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çorum için Temiz Hava Eylem Planı'nın hazır olup olmadığına ve ilin hava kalitesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58889)

31.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Balıkesir'de yer alan ve üzerinde ipotek bulunan tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58890)

32.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Balıkesir'de arazi satın alan yabancı uyruklu kişi, şirket veya yabancı ortaklı şirketlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58891)

33.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çanakkale için Temiz Hava Eylem Planı'nın hazır olup olmadığına ve ilin hava kalitesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58892)

34.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Antalya'da yer alan ve üzerinde ipotek bulunan tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58893)

35.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Antalya'da arazi satın alan yabancı uyruklu kişi, şirket veya yabancı ortaklı şirketlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58894)

36.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Kocaeli için Temiz Hava Eylem Planı'nın hazır olup olmadığına ve ilin hava kalitesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58895)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

37.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Amasya ilinde bulunan spor kulübü sayısına ve 2021 yılında bu kulüplere yapılan nakdi yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58896)

38.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Antalya ilinde bulunan spor kulübü sayısına ve 2021 yılında bu kulüplere yapılan nakdi yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58897)

39.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Balıkesir ilinde bulunan spor kulübü sayısına ve 2021 yılında bu kulüplere yapılan nakdi yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58898)

40.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çorum ilindeki Bakanlığa bağlı yurtlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58899)

41.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Kocaeli ilindeki Bakanlığa bağlı yurtlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58900)

42.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çorum ilinde bulunan spor kulübü sayısına ve 2021 yılında bu kulüplere yapılan nakdi yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58901)

43.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çanakkale ilindeki Bakanlığa bağlı yurtlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58902)

44.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Balıkesir ilindeki Bakanlığa bağlı yurtlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58903)

45.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çanakkale ilinde bulunan spor kulübü sayısına ve 2021 yılında bu kulüplere yapılan nakdi yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58904)

46.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Kocaeli ilinde bulunan spor kulübü sayısına ve 2021 yılında bu kulüplere yapılan nakdi yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58905)

47.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Antalya ilindeki Bakanlığa bağlı yurtlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58906)

48.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Amasya ilindeki Bakanlığa bağlı yurtlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58907)

İçişleri Bakanlığı

49.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Kocaeli ilinde son beş yılda operasyonlarda ele geçirilen uyuşturucu maddeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/58908)

50.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Antalya ilinde son beş yılda operasyonlarda ele geçirilen uyuşturucu maddeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/58909)

51.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çorum ilinde son beş yılda operasyonlarda ele geçirilen uyuşturucu maddeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/58910)

52.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Amasya ilinde son beş yılda operasyonlarda ele geçirilen uyuşturucu maddeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/58911)

53.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çanakkale ilinde son beş yılda operasyonlarda ele geçirilen uyuşturucu maddeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/58912)

54.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Balıkesir ilinde son beş yılda operasyonlarda ele geçirilen uyuşturucu maddeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/58913)

Sağlık Bakanlığı

55.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Kocaeli ilindeki hemşire ve ebe sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58914)

56.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Kocaeli ilindeki hastane ve hekim sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58915)

57.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Kocaeli'de koruyucu hizmetlerden faydalanma oranına ve çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58916)

58.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Amasya ilindeki hemşire ve ebe sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58917)

59.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Amasya ilindeki hastane ve hekim sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58918)

60.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Amasya'da koruyucu hizmetlerden faydalanma oranına ve çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58919)

61.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Antalya ilindeki hastane ve hekim sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58920)

62.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Antalya ilindeki hemşire ve ebe sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58921)

63.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Antalya'da koruyucu hizmetlerden faydalanma oranına ve çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58922)

64.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çorum'da koruyucu hizmetlerden faydalanma oranına ve çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58923)

65.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çorum ilindeki hemşire ve ebe sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58924)

66.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çorum ilindeki hastane ve hekim sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58925)

67.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çanakkale'de koruyucu hizmetlerden faydalanma oranına ve çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58926)

68.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çanakkale ilindeki hemşire ve ebe sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58927)

69.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çanakkale ilindeki hastane ve hekim sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58928)

70.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Balıkesir'de koruyucu hizmetlerden faydalanma oranına ve çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/58929)

71.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Balıkesir ilindeki hemşire ve ebe sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58930)

72.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Balıkesir ilindeki hastane ve hekim sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58931)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

73.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Kocaeli ilinde organize sanayi bölgelerinde istihdam edilen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58932)

74.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Amasya ilinde organize sanayi bölgelerinde istihdam edilen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58933)

75.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Antalya ilinde organize sanayi bölgelerinde istihdam edilen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58934)

76.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çorum ilinde organize sanayi bölgelerinde istihdam edilen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58935)

77.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çanakkale ilinde organize sanayi bölgelerinde istihdam edilen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58936)

78.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Balıkesir ilinde organize sanayi bölgelerinde istihdam edilen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58937)

Tarım ve Orman Bakanlığı

79.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Amasya ilinde yok olan ormanlık alanlar ile ağaçlandırma çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58938)

80.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Kocaeli ilinde yok olan ormanlık alanlar ile ağaçlandırma çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58939)

81.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Kocaeli ilindeki tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58940)

82.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Kocaeli ilinde tarım üretim kapasitesinin artırılmasına yönelik yardım, hibe ve teşvikler ile ipotek altındaki tarlalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58941)

83.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Antalya ilinde yok olan ormanlık alanlar ile ağaçlandırma çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58942)

84.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Kocaeli ilinde Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve ile ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58943)

85.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Çorum ilinde Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankası aracılığıyla kredi kullanan üretici sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58944)

86.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Antalya ilinde Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankası aracılığıyla kredi kullanan üretici sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58945)

87.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Antalya ilinde Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve ile ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58946)

88.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Amasya ilinde Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankası aracılığıyla kredi kullanan üretici sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58947)

89.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Antalya ilinde tarım üretim kapasitesinin artırılmasına yönelik yardım, hibe ve teşvikler ile ipotek altındaki tarlalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58948)

90.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Antalya ilindeki tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58949)

91.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Amasya ilinde Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve ile ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58950)

92.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çorum ilinde Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve ile ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58951)

93.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Amasya ilinde tarım üretim kapasitesinin artırılmasına yönelik yardım, hibe ve teşvikler ile ipotek altındaki tarlalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58952)

94.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Kocaeli ilinde Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankası aracılığıyla kredi kullanan üretici sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58953)

95.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Amasya ilindeki tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58954)

96.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Balıkesir ilinde tarım üretim kapasitesinin artırılmasına yönelik yardım, hibe ve teşvikler ile ipotek altındaki tarlalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58955)

97.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Çanakkale ilinde yok olan ormanlık alanlar ile ağaçlandırma çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58956)

98.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Balıkesir ilindeki tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58957)

99.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Balıkesir ilinde yok olan ormanlık alanlar ile ağaçlandırma çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58958)

100.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Çanakkale ilinde Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankası aracılığıyla kredi kullanan üretici sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58959)

101.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Çorum ilinde tarım üretim kapasitesinin artırılmasına yönelik yardım, hibe ve teşvikler ile ipotek altındaki tarlalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58960)

102.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Çorum ilindeki tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58961)

103.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Çorum ilinde yok olan ormanlık alanlar ile ağaçlandırma çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58962)

104.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çanakkale ilinde Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve ile ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58963)

105.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Çanakkale ilinde tarım üretim kapasitesinin artırılmasına yönelik yardım, hibe ve teşvikler ile ipotek altındaki tarlalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58964)

106.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Çanakkale ilindeki tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58965)

107.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Balıkesir ilinde Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankası aracılığıyla kredi kullanan üretici sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58966)

108.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Balıkesir ilinde Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve ile ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/58967)

Ticaret Bakanlığı

109.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Antalya ilinde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkar işletmelerinden tescil ve terkin edilenlere ve faiz destekli kredi kullananlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58968)

110.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Kocaeli ilinde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkar işletmelerinden tescil ve terkin edilenlere ve faiz destekli kredi kullananlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58969)

111.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Balıkesir ilinde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkar işletmelerinden tescil ve terkin edilenlere ve faiz destekli kredi kullananlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58970)

112.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Amasya ilinde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkar işletmelerinden tescil ve terkin edilenlere ve faiz destekli kredi kullananlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58971)

113.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Çorum ilinde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkar işletmelerinden tescil ve terkin edilenlere ve faiz destekli kredi kullananlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58972)

114.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Çanakkale ilinde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkar işletmelerinden tescil ve terkin edilenlere ve faiz destekli kredi kullananlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/58973)

17 Mart 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 68'inci Birleşimini açıyorum.(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz "Türkiye'de genç olmak" konusunda söz isteyen Konya Milletvekili Sayın Abdulkadir Karaduman'a aittir.

Buyurun Sayın Karaduman.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Türkiye'de genç olmaya ilişkin gündem dışı konuşması

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Berat Kandili'nizi tebrik ediyorum. Bu mübarek gecenin ülkemize, milletimize, İslam coğrafyasına ve bütün insanlığa hayır, barış, huzur ve adalet getirmesini Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

Değerli milletvekilleri, elbette ki bir ülkenin geleceği hakkında bir kehanette bulunmak istiyorsanız o ülkenin eğitim sistemine ve gençlere dair yatırımlarına ve gelecek planlamalarına bakmanız yeterli olacaktır. Bugün, yirmi yılın sonunda genç arkadaşlarımızın geleceğe dair ümitlerini yitirdiği, kaygılarla ve sorunlarla baş başa bırakıldıkları bir ülke manzarası görüyoruz maalesef. Biz, bu çerçevede, Saadet Partisi Gençlik Kolları olarak ülkemizin dört bir yanında genç arkadaşlarımızla bir araya geldiğimiz Memleket Meselesi programlarımızda genç arkadaşlarımızı dinliyoruz, yaşadıkları sorunları ve geleceklerine dair beklentilerini birlikte konuşuyoruz. Özellikle bu programla genç arkadaşlarımız feryat ediyorlar ve ifade ettikleri hususları ben de buradan sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bakınız, bugün gençlerin yüzde 82'si "Ülkemizde gelir dağılımında adaletsizlik var." diyor. Bu sorunu çözmek için ne yapıyorsunuz? Gençlerin yüzde 72'si "İmkânım olsa başka bir ülkede yaşarım." diyor. Gençlerin yüzde 88'i ülkemizde adalet sistemine ve mahkemelere güvenmiyor. Gençlerin yüzde 95'i bu ülkede bir şeyleri düzeltecek olan icra makamı siyaset mekanizmasına güvenmediğini söylüyor. İçişleri Bakanlığının raporunda, uyuşturucu tedavisi görenlerin yüzde 47'si zorunlu okul çağındaki ortaokul ve lise öğrencisi çocuklar. Geçtiğimiz günlerde, Bursa'yı da İnegöl ilçemizi de ziyaretimizde gençlerin uyuşturucu bataklığına nasıl sürüklendiğinin can alıcı neticelerine oralarda da maalesef şahitlik ettik. Süslü cümleler kurmak dışında, uyuşturucuyla mücadele etmek adına ne yapıyorsunuz?

(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren coronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Kıymetli milletvekilleri, bu ülkenin bütün gençleri üretmek, ülkesine faydalı olmak istiyor fakat şöyle bir bakıyorsunuz ki her 4 gençten 1'i işsiz, çalışan gençler ise kazandıkları maaşla asgari geçimini sağlayamıyor. "Gençler iş beğenmiyor." diyorsunuz ama bir bakıyorsunuz ki üniversite mezunu gençlere üç harfli marketlerde çalışmak dışında hiçbir hayat hakkı tanınmıyor. Gençlerin hayatının en verimli çağı KPSS ve bilumum sınavlara hazırlanmakla geçiyor, sınavdan puan alıp dereceye girenler ise mülakat adaletsizliğine takılıyor. Liyakat yerine maalesef iktidar partisine sadakat şartı arandığı için ülkemizde emekleri zayi edilen yüz binlerce genç bulunmaktadır. Onların hukukunu korumak ve gençlerin geleceğini çalan bu sistemden gençleri kurtarmak hepimizin temel görevidir. Bunca yıllık iktidarın neticesinde neredeyse üniversitelerde ders olarak okutulacak, sosyologların önemli çalışmalarından birini oluşturacak yeni bir kavram türemiştir ki o da ev genci meselesidir. Peki, nedir bu ev genci? Üretim, istihdam ve eğitim süreçlerinin hiçbirinde yer almayan gence maalesef "ev genci" denilmektedir. Ülkemizde yaklaşık 4 milyon gencin ev genci olduğu tespit edilmiştir. Bu kadar gencin hayattan izole edilmiş olması elbette ki ülkemiz açısından en önemli beka sorunudur. Bu çerçevede de ev genci meselesiyle ilgili şu anda yoğun bir çalışma içerisindeyiz. Bunu da tamamladığımızda önümüzdeki günlerde bütün siyasi parti gruplarıyla paylaşacağız ve ev genci sorununun ülkenin gündeminden kalkması adına da yoğun bir çalışma ortaya koyacağız.

Kıymetli milletvekilleri, yine, bugün 5 milyondan fazla genç arkadaşımız KYK borçlusu; yaklaşık 300 bini KYK borcundan dolayı icralık olmuş vaziyettedir. Gençlerin işsiz olması yetmiyor, çoğu aynı zamanda borçlu vaziyettedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ABDULKADİR KARADUMAN (Devamla) – Bugün eğitimini tamamlamış, sınavdan puanını almış ve görevine atanmayı bekleyen sadece öğretmen adayı sayısı 700 binden fazladır. Bugün üniversite diplomaları âdeta birer işsizlik sertifikası hâline getirilmiştir. Masraflar artmış, her şey ateş pahası olmuşken gençler evlenemiyor, yuva kuramıyor ve maalesef geleceğe hazırlanamıyor. Yakından şahitlik ettiğimiz bu problemlerin çözümü için peki sizler ne yapıyorsunuz? Ancak görülen şu ki: Gençler bu sorunlarla uğraşırken sizler kürsülerden hamaset üretmekten başka hiçbir şey yapmıyorsunuz.

Kıymetli milletvekilleri -sözlerimi toparlarken- çalışmalarımız ve buradan yaptığımız ikazlar adil ve yaşanabilir bir Türkiye'yi inşa etmek içindir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULKADİR KARADUMAN (Devamla) – Son bir dakikayla toparlıyorum.

BAŞKAN – Peki, çok konuşmuyorsunuz siz, onun için bir selamlama yapın lütfen.

ABDULKADİR KARADUMAN (Devamla) – Ülkemizin gençlerini tabiri caizse harcayan bu düzeni mutlaka ama mutlaka değiştireceğiz. Bu karanlık düzen artık miadını doldurmuştur. Biz Saadet Partisi olarak gençlerin üretim, istihdam ve eğitim süreçlerine aktif olarak dâhil olduğu, adaleti tesis etmek ve kalkınmayı sağlamak için büyük bir özveriyle çalıştığı bir Türkiye'yi inşa edeceğiz. Bütün genç arkadaşlarımı temin ederim ki tasalanmayın ve sakın ola ki ümitsizliğe kapılmayın, karanlığın yerine aydınlığı, batılın yerine de hakkı mutlaka inşa edeceğiz. Ne olursa olsun gelecekten hiçbir zaman umut kesilmeyecektir diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz "Millet iradesine darbe: 17 Mart" hakkında söz isteyen Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 17 Mart millet iradesine darbeye ilişkin gündem dışı konuşması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 17 Mart 2022, tam bir yıl önce bugün 17 Martta bu Mecliste vekilliğim düşürülmüştü ve hukuksuzca bu Meclisten çıkarılmıştım, 1'inci yıl dönümü.

Ben Genel Kurulda bu kürsüye her çıktığımda, AK PARTİ-MHP Cumhur İttifakı başta olmak üzere herkes hatırlasın ki Anayasa'yı, hukuku çiğnemiştiniz, kürsüdeki görüntüm size bunu hatırlatsın.

O gün ne olmuştu? Burada millî iradeye, demokrasiye darbeyle bir milletvekilinin vekilliği düşürülmüştü. Neden 17 Mart seçilmişti? Çünkü 18 Martta MHP'nin büyük kongresi vardı. Hem benim vekilliğim düşürülüyordu, hem de partimize yönelik bir kapatma davası açılıyordu; ikisi de boşa çıktı. İlk iddianameyi Anayasa Mahkemesi reddetti, ben milletvekili olarak buraya geri döndüm. İşte, siyasi bir kararın nasıl düşük yaptığını net bir şekilde gösterdi, aslında biz çok net söylüyorduk. Hâlen yayında olan bir haberi "retweet" ettiğim için, yayın organına ceza verilmeden, bana iki buçuk yıl ceza verilmiş ve vekilliğim düşürülmüştü; komik bir cezaydı, herkes biliyordu bunun hukuksuzluğunu. İktidar başta olmak üzere hiç kimse "Bu karar doğrudur." diyemiyordu. Bütün bunlara rağmen büyük bir sessizlikle bu darbeye göz yumdunuz.

Bakın, bu darbeleri çok yaptınız. 1994 "Nevroz"undan önce de vekillerimiz buradan yaka paça götürüldü, akletmediniz. İktidarın kendisi de akletmiyor, kendi geçmişine de yapıldı bu. Merve Kavakcı'ya da burada "Kavakcı, dışarı, dışarı!" dendi, ne oldu, bir sonu geldi mi? Ve hatta vekillerimizi attınız, bir sonu geldi mi? Yahu, daha yakında, Sayın Enis Berberoğlu'nun kararı vardı, mürekkebi kurumamıştı. "Büyük bir hata yapıyorsunuz, Sayın Berberoğlu gibi aynı şekilde geri geleceğim, Anayasa Mahkemesini dinleyin." dedik, yine dinlemediler çünkü siyasi bir karar vermişlerdi. Ben bu kürsüden o zamanlarda haykırmıştım: "Haklıyız, güçlüyüz, kazanacağız." demiştim. 17 Mart günü buraya, bu dinleyici localarına gelen eski bir vekil vardı, AK PARTİ 22'nci dönem Bitlis Milletvekili Abdurrahim Aksoy. Kendisi de locadadır, hoş geldiniz diyorum Sayın Aksoy. O gün burada Sayın Aksoy sadece bireyin vicdanını değil, toplumun vicdanını temsil etmişti, o localardan haykırmıştı: "Kahrolsun otokrasi, yaşasın demokratik Türkiye, yaşasın özgürlükler." demişti. Ve ben burada partimle beraber adalet nöbetine girmiştim ve ardından biz buradan nasıl çıktık? "Direnmek yaşamaktır." "…"(x) dedim ve bu direnişimin, bu adalet talebimin sonucunda da yine milletvekili olarak buraya girerken yine zafer işaretimle "…"(x) "Direnmek yaşamaktır." diye girmiştim ve böyle de yapmaya devam edeceğim. Bu Meclise geldiğim iki buçuk yıllık milletvekilliği hayatımda insan hakları ihlallerine karşı çıkmıştım, kaldığım yerden devam ettim, kaldığım yerden de yürüyorum.

Şimdi, bakın, o gün biz buradan çıkarılırken çok sahtekârca işler yapıldı. Bakın, şurada bir utanç belgesi var, herkes şunu görsün. Meclis Başkanı Mustafa Şentop o gün MHP lideri Devlet Bahçeli'nin talimatını dinledi. Cumartesi akşamı MHP lideri Devlet Bahçeli bir "tweet" atarak "Gergerlioğlu dışarı çıkarılsın." dedi, pazar sabahı ben sabah namazını kılamadan Meclisten yaka paça, terlik pijama çıkarıldım. Neden? Devlet Bahçeli emretmişti.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Doğru demiş. Sayın Bahçeli'yi karıştırma.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Yasama Başkanı Şentop bir parti liderinin sözünü dinlemişti ama bununla da kalmamıştı; bakın, ne yaptı biliyor musunuz? Vekillerin arabalarının bagajlarını arattırdı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(x) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Vekillerin arabaların bagajları, hepinizin bagajı arandı. Sanki o bagajda ben girecektim Meclise. Bakın, ben Sayın Şentop'a buradan hatırlatıyorum: Vekillerin bagajlarını aratacağına masandaki Anayasa kitapçığına baksaydın, o Anayasa kitapçığına. Ben kendime söz vermiştim, bu hukuksuzluk bitecek ve milletvekili olarak döneceğim Meclise, başka türlü bu Meclise girmeyeceğim diye kendime söz vermiştim, ne araba bagajı! Böyle komik işlere imza attın Sayın Şentop. Bakın, ona soruyorum: Kimin Başkanısın? Buradaki 600 milletvekilinin mi Başkanısın yoksa böyle sahte tutanaklar hazırlatarak beni Meclisten çıkarmaya çalışan, bu Meclisin tarihine kara bir leke süren bir Başkan mısın? Açıkça soruyorum Sayın Şentop'a, kaç defadır soruyorum ve cevap veremiyor, veremez. Utanç dolu bir tarih yazdı burada maalesef.

Biz diyoruz ki…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, teşekkür ediyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Onu cevapladı, cevapladı onu. Cevapladığını sen de biliyorsun. Onu Plan ve Bütçede cevapladı.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bunu cevaplayamaz, şunu cevaplayamaz! Sahte bir tutanak bu, resmî evrakta sahtecilik bu!

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz Hatay'ın sorunları hakkında söz isteyen Hatay Milletvekili Sayın Serkan Topal'a aittir.

Buyurun Sayın Topal. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Berat Kandili'miz mübarek olsun, tüm duaların kabul edilmesini diliyorum.

Değerli arkadaşlar, bir kent düşünün, emperyalizme karşı Dörtyol'da ilk kurşunu atarak Millî Mücadele'nin fitilini ateşlemiş olsun, bunun bedelini işgalle ödesin, Fransız işgaline karşı yirmi yıl boyun eğmesin, sömürgeye boyun eğmeyerek mücadelesine devam etsin, Atatürk'ün tüm arzularını emir telakki etsin. Bir kent düşünün, bu mücadelenin sonucu bağımsız devlet olsun ama bu bağımsızlığı ana vatandan ayrılık olarak görsün ve içine sindirmesin. Bir kent düşünün, dünyada birçok toplumun ütopyası olan bağımsız devlete sahip olma arzusunu ana vatana katılma hayaline dönüştürsün ve devletini tarihin derinliklerine altın bir sayfa olarak teslim ederek ana vatan Türkiye'ye katılsın. İşte, bu kentin adıdır Hatay çünkü Hatay Türkiye'dir, Misakımillî'nin son halkasıdır. Bu Hatay, Mustafa Kemal'in şahsi meselesi olan Hatay'dır. Tayfur Sökmen'in devlet anahtarını Ankara'ya teslim ettiği Hatay'dır. Bugün de her türlü provokasyona karşı birliğimizin simgesi olan bayrağımızı evlerinin camına asarak ülkeye bağlılığını her koşulda onurlu bir şekilde ilan eden de Hatay'dır.

Peki, bugün geldiğimiz noktada Hükûmetin, iktidarın Hatay'a bakış açısı nasıl, bir de onu görelim arkadaşlar. Sınır kapıları kapatılmış, turizmi yok edilmiş, esnafı kepenk kapatmış, ihracatı durmuş, ülkenin üçüncü tır filosuna sahip olmasına karşın millî servetimiz olan kamyonların, tırların ve diğer nakliye araçlarının çürümeye terk edildiği bir kenttir Hatay iktidar sayesinde. İşsizlerin her geçen gün arttığı, genç işsizlikte ülke genelinde ilk sıralara oturmuş, 3 gençten 1'inin işsiz olduğu bir Hatay, 600 bin Suriyelinin içinde barındığı bir Hatay ve işsizliğin arttığı bir Hatay ama gelin deyin ki "Hatay

nasıl?" iktidar "Hatay çok iyi." diyor. Esnaf kredilerini ödeyemiyor, SGK primlerini ödeyemiyor, kepenk kapatıyor, "Gelin, destek olun." diyoruz ama Hatay'ı görmüyorlar. Hatay'da yıllık 13 milyar vergi alıyorlar ama Hatay'a gelince 400 milyonluk hizmet yapıyorlar. Yani 30 akça alıyorlar Hatay'dan, 1 akça hizmet veriyorlar; geri kalan 29 akçayı ne yapıyorlar? Hiç ediyorlar. Doğru değilse, gelsinler buradan konuşsunlar.

Arkadaşlar, 160 bin nüfuslu Defne'de hâlâ hastane yok, diyorlar ki "Antakya çok yakın." Ya Antakya'daki hastaneye yetişinceye kadar benim Sinanlı'daki, Defne'deki hemşehrim vefat ediyor; vebali sizdedir arkadaşlar. Barajlara gelince "Biz baraj yaptık, Reyhanlı Barajı'nı bitirdik." diyorlar ama benim Amik Ovası'ndaki çiftçim hâlâ tarlasını sulayamıyor; sulayamıyor. Bakın, Arsuz'da Gönen Çayı Barajı vardı, 2013'ten beri bir türlü bitirilemedi. Bırakın bitirilmeyi, ya ona ayrılan miktar ne kadar? Çok komik, bin lira; bin, bin. Büyük Karaçay Sulama Projesi... Bakın, yukarıda su var ama sulama projesi yok; benim Samandağlı çiftçim hâlâ tarlasını sulayamıyor arkadaşlar. Bu, nasıl bir hizmet anlayışı? Bakın, arkadaşlar, kültürün de inancın da denizin de turizmin de merkezi Hatay, dünyanın da merkezi Hatay.

Hatta, bakın, The New York Times'ın "2020'de Gezilmesi Gereken 52 Yer" listesinde Antakya 34'üncü sırada olmasına rağmen bugün maalesef turist gelemiyor. Neden biliyor musunuz? Suriye savaşı var ve maalesef şu anda güvenli bölge olarak ilan edilmemiş. Bunun müsebbibi yanlış bir Suriye politikası.

Arsuz'da maden ocağı açılıyor, oradaki halk "Hayır, yapmayın." diyor; milyonlarca ağacı katlettikleri gibi orada da şu anda binlerce ağacı katlediyorlar.

Arkadaşlar, Amik Ovası'nda, çiftçilerimiz gübresini alamıyor, bakın, şu anda gübre atamadılar; mazot zaten hiç alamıyorlar artık, elektrik faturasını yatıramıyorlar. Hayvancılıkla uğraşan arkadaşlarımız da maalesef yem alamıyor. Ya, arkadaşlar, bakın, gelin, beraber Amik Ovası'nı bir gezelim; Kumlu'ya, Hassa'ya, Kırıkhan'a, Reyhanlı'ya bir gidelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Amik Ovası'na bir gidelim, vatandaşlarımızın sorunlarını bir dinleyelim, beraber çözelim arkadaşlar.

Bakın, yollarla ilgili trafik kazası istatistiklerinde, Hatay, maalesef şu anda 9'uncu sırada arkadaşlar; ölümlü kazaların bu kadar olduğu bir il hâline geldik. Antakya-Altınözü duble yolu, Antakya-Samandağı duble yolu, Antakya-Yayladağı-Suriye hududu duble yolu, Antakya-Reyhanlı-Cilvegözü sınır yolu bir türlü tamamlanamadı. Niye tamamlamıyorsunuz arkadaşlar, niye tamamlayamıyorsunuz?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Para yok.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Bakın, Topboğazı-Kırıkhan merkeze kadar da orada Karayollarına ait olan yollar yine yapılmadı. Ne zaman yapacaksınız arkadaşlar?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Tekirdağ'da da aynısı.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Biz Hatay'ın sorunlarını söylemeye devam edeceğiz.

Arkadaşlar, ecrimisil ödemekte zorlanıyor Hatay halkı, hazine arazileriyle ilgili bir türlü çözüm bulunamadı. Buradan 15 ilçemize söylüyorum: Siz rahat olun, Millet İttifakı iktidarında biz çözeceğiz Allah'ın izniyle.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, söz alabilir miyim acaba?

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, bir önce yapılan gündem dışı konuşmada HDP'li hatip, Sayın Genel Başkanımızın talimatıyla kendi milletvekilliğinin düşürüldüğünü ifade etmiş, iddia etmiş. Şimdi, tabii, Meclis açıldığı gibi böyle bir şeye bu bir gerginlik sebebi olsun istemeyiz ancak basın toplantılarında veya sosyal medyada insanlar atıp tutabilir, bir şeyler söyleyebilir, sonra bunlar gayet serbest mecralardır fakat burası Gazi Meclisimiz ve bu Gazi Meclisimizin Genel Kuruludur. Burada Milliyetçi Hareket Partisi bir grupla temsil edilmektedir. Şimdi, gözlerimizin içine bakarak veyahut da bizleri muhatap alarak bu şekilde bir iftirada bulunulmasını kabul etmemiz mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – "Talimat" denilen işlemin hukuken ne olduğunu herkes çok yakından bilmektedir. Talimatın da ispatı bu noktada belli birtakım delillerle olur. Şimdi, böyle bir talimat söz konusuysa ve MHP'ye kongre öncesinde bir hediyeyse yani bu noktada bu meseleler bizim kendimize düğün bayram havası içinde karşıladığımız şeyler değil ki. Hukuk önünde yapılan şeyler ne gerektiriyorsa onun gereği yapılmıştır. Dokunulmazlık, milletvekilliğinin düşürülmesi meselesi de İç Tüzük ve Anayasa çerçevesinde gelişen bir işlemdir. Dolayısıyla bizim herhangi bir dahlimiz olmadığı gibi, Milliyetçi Hareket Partisini ve Sayın Genel Başkanımızın adını ağzına alıp, bu noktada müfterilik yapıp bunu burada, Meclis kürsüsünde dile getirmek son derece yanlıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ben bunu sadece kendisi için değil, bu noktada, söyleyip de bunu ispat edemeyen kim varsa alçaktır ve şerefsizdir, net. (MHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Gergerlioğlu... Hayır, oradan bir izah edin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Efendim, ağır ithamlar oldu, iki dakika...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sataşma var Sayın Başkan.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şimdi, önce bir yerinize geçin, önce bir yerinize geçin.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, biz ispata davet ettik, ispata davet ettik. "İspat edemezsen alçaksın, şerefsizsin." dedik, kendisine değil.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Burada sataşma yok; cevaptır bu, sataşma değildir bu.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Bülbül, konunun muhatabı ilgili milletvekili arkadaş. Tabii, ondan birtakım açıklamalar, izahlar beklediniz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Tabii, tabii, tabii.

BAŞKAN – Buyurun, kürsüden iki dakika söz veriyorum size. Yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim lütfen.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Böyle kafadan atıp tutmakla kimse bir yere varamaz, işte Devlet Bahçeli'nin "tweet"i burada.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Oku.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Oku, oku o "tweet"i.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Cumartesi akşamı ben buradan nasıl çıkarıldım; "Gergerlioğlu derhâl Meclisten çıkarılsın." dediği "tweet"ler burada, herkes de Twitter'da bunu görebilir.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Oku.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bununla da kalmadı. Bütün bu Anayasa'yı çiğnemelerine rağmen ve ben bu hukuksuzlukla vekilliğim düşürülüp, cezaevine girip Anayasa Mahkemesi kararıyla çıktıktan sonra Meclise girdiğim günde yine niye Meclise kabul edildiğimle ilgili itiraz eden ve Anayasa Mahkemesinin kapatılmasına dair "tweet"ler attı; bir değil, iki defa attı.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Doğrudur, doğrudur!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Yani kalkıp "müfteri" diyorsunuz, utanın ya, utanın!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sen utan! Sen utan!

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Sen utan!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Siz eğer ki atılmadığını ispatlıyorsanız siz de alçak ve müfterisiniz; başka bir şey değil. Bilmeden konuşuyorsun, baltayı taşa vurdun Sayın Bülbül, başka bir şey değil.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Konuşma, utanmaz adam!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bakın, biz Anayasa Mahkemesinin kapatılmasını isteyenlerle mücadele ediyoruz, evet. Ben Anayasa çiğnendiği için bu Meclisten çıkarıldım, evet. Anayasa Mahkemesi bu ülkede olacaktır. Böyle bir istemde bulunmak da mantık dışıdır, hukuk dışıdır, utanç vericidir, başka bir şey de değildir.

Ben burada konuşacağım. Bakın, yaptığınız iftiralar ve yalanlar, şahsıma yönelik, partime yönelik hakaretlerden sonra bir de utanmadan bunları reddediyorsunuz. İşte, "tweet"ler ortada, "Gergerlioğlu ve Devlet Bahçeli" yazsın herkes, ben hem buradan çıkarıldığım günden önceki cumartesi günü hem de bu Meclise girdiğim gün nasıl hakaret ve iftira dolu "tweet"ler attı o Devlet Bahçeli, herkes bunu görebilir.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Hak ettin sen, hak ettin!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Utanması gerekir insanların bu "tweet"i attığı için. Demokrasi adına, hukuk adına sizin parti vekillerinizin, hepinizin de utanması lazım.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Doğru konuş lan! Sen utan!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Şu görüntümün hepinizi utandırması lazım. Bunu da çok net bir şekilde bilin, tamam mı?

Bizim sözümüz bitmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Ahlaksız adam, sen utan!

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sen utan!

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – FETÖ'cü! FETÖ'cü adam, sen utan, FETÖ'cü!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri… Sayın milletvekilleri…

Sayın milletvekilleri, sakin olun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya lütfen… Hakaret etmeyin. (MHP sıralarından gürültüler)

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Ne demek ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri… Sayın milletvekilleri…

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Terbiyesiz adam! Sen FETÖ'nün vekilisin! Sen PKK'nın vekilisin! Utanmaz adam; sen kimsin lan, sen kimsin, savcılığa soyunuyorsun! Ahlaksız adam!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Meral Hanım, adamına sahip çık, kin kusuyor her çıktığında, bizi karıştırmasın.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bakın, Sayın Bülbül'e kürsüden söz verdim, müsaade edin, Grup Başkan Vekiliniz açıklayacaktır.

Buyurun Sayın Bülbül.

2.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi, Sayın Başkanım, bu tür ifadeler Türkiye Büyük Millet Meclisinde kullanıldığı zaman bunun nasıl neticeler doğuracağı, nasıl tartışmalara yol açacağı konuşan kişi tarafından mutlaka bilinir, öngörülür. Dolayısıyla, biz bu noktada bir provokasyonun içerisinde olmak istemeyiz ama ben demin özellikle bu konuşmada delil olarak atıfta bulunacağı hususları tahmin ettiğim için "Talimatın hukuken nasıl olabileceğini, devlet hayatında nasıl olduğunu hepimiz çok iyi bilmekteyiz." ifadesini kasıtla, özellikle kullandım. Dolayısıyla, "tweet" üzerinden hiçbir talimat verilmeyeceği gibi, Twitter üzerinden bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bütün siyasi partiler siyasi değerlendirmelerini, görüşlerini paylaşır.

Sayın Genel Başkanımız da dünden bugüne sebebi de -şimdi zaman alacağı için bunlara girmeye gerek yok- gayet meşru, gayet net birtakım nedenlerle bu değerlendirmeleri yapmıştır, bu şekilde olmasının uygun olacağını ifade etmiştir. Bu, hiçbir devlet makamına ve Türkiye Büyük Millet Meclisine talimat olarak addedilemez. Dolayısıyla, ben demin ifade ettiğim söze tekrar dönmek istiyorum, Twitter üzerinden talimat olmayacağına göre talimatı ispat edebilmiş de olamazsınız. Talimatı ispat edemediğiniz takdirde de benim demin ifade ettiğim durumla ve ifadelerle karşı karşıya kalırsınız. Bu bir iftiradır, bunun -"tweet"lerle değil- talimat olduğunu ispat edemeyen alçaktır, şerefsizdir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Sayın Beştaş…

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – "İspat edemeyen…" O kavramları kullanmayacağım tekrar, hakaret ve küfür içerikli bir şey söyledi, sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Beştaş, konuşmayı…

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, şartlı söyledik biz bunu.

BAŞKAN – Müsaade edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ha, o "şartlı" meselesini ispatlayacağım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bakın, ispat var efendim, ispat var.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Bülbül bir "tweet" atıldığını söylüyor zaten, siz de "tweet" üzerinden söylüyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamam.

BAŞKAN – Bunun hukuki anlamda bir talimat olmadığını da söylüyor Sayın Bülbül. Burada…

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Evet.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – "Alçak ve şerefsiz" kavramını kullanıyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yani, arkadaşlar…

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani bu sataşma değil de nedir o zaman?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – O çıkan hatip bütün MHP vekillerine "Utanmaz!" derken hiçbir şey olmuyor, değil mi?

BAŞKAN – Şimdi, size bir…

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi, bunu söylemek serbest de bize "Talimat verdi, beni düşürdü, şöyle şöyle… Utanın!" demek serbest de bunları bizim söylememiz mi ayıp oluyor?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, "alçak ve şerefsiz" sataşma olmayacaksa ne sataşma olacak, ne sataşma olabilir burada?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bu nasıl bir perdesizliktir?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Nedir?

BAŞKAN – Sayın Bülbül…

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkan, bizim MHP vekillerine "Utanın!" demek suç olmuyor mu yani?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Burada Milliyetçi Hareket Partisinin Grubu var.

BAŞKAN – Sayın Bülbül…

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, şimdi sataşmaya devam ediyor.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, burada Milliyetçi Hareket Partisi Grubu var. Bizim gözümüzün içine bakarak bu şekilde iftirada bulunamazsınız.

BAŞKAN – Sayın Bülbül, rica ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – "Terbiyesizlik." dedi ya.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – "Perdesizliktir." dedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Nesizlik?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – "Perdesizliktir." dedim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş, iki dakika...

Yeni bir sataşmaya mahal vermeden, lütfen, rica ediyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – İspat için uğraştıkça daha kötü duruma düşüyorsunuz.

3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben Bülbül'ü dinledim. Bizim elimizde tabii ki "tweet"ler var, basına açıklamalar var. "Herkes biliyor ki" diyecektim ama vazgeçtim, AKP ve MHP bir ittifak, bir Cumhur İttifakı ve MHP'nin Cumhur İttifakı'ndaki rolü ve sözlerinin nasıl karşılık bulduğunu hepimiz gayet iyi biliyoruz. Bu nedenle, atılan "tweet"lerin sadece bir temenni olmadığını ve sonuçlarının da yaşama geçtiğini hayatın olağan akışı içinde deneyimliyoruz. Yani, bu, sadece öylesine herhangi bir vatandaşın attığı bir "tweet" değil, ortaklardan birinin attığı ve ikinci gün -altını çizerek söylüyorum- Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk defa Meclis binası polisler tarafından basılarak -tekrar çiziyorum- bir milletvekili gözaltına alındı. 94'te bile sevgili Orhan Doğan'ın gözaltına alınması için dışarı çıkması beklendi, o korkunç görüntü Meclisin kapısının önünde verildi ama bu dönem Ömer Faruk Gergerlioğlu Meclisin içinde, grup salonunda alındı. Şimdi, ben şunu söyleyeyim: "Bu bölücünün milletvekilliği düşürüldüğüne göre, Gazi Mecliste bulunma, yasama faaliyetlerine katılma hakkı artık söz konusu bile olamayacaktır. Mecliste yer yatağı serip sabahlamak ve bunu da nevi şahsına münhasır bir eylem olarak takdim etmek, yasa dışıdır ve gayrimeşrudur." "Düşürülmüş." "Uygulanmıştır." "İlk günden itibaren TBMM'yi terk etmeyerek millî iradeye kafa tutmuştur." falan. Bunu söyledi, ertesi gün gözaltına alındı, bu talimat mı değil mi; kamuoyunun takdirine sunuyoruz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan…

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben sataşmadım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, söz almak istiyorum.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Bülbül, bir özetleyelim. Burada bir sataşma yok şu anda.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Niye?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Allah Allah…

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Genel Başkanımızın ismini kullanıyor, nasıl sataşma yok Başkan?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sataşmadım, okudum.

BAŞKAN – Şimdi, bakın, sizin, "tweet"lerin bir talimat olarak kabul edilmemesi gerektiğini hukuksal anlamda… (MHP sıralarından gürültüler)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bir dakika…

YAŞAR KARADAĞ (Iğdır) – Tarafsız ol Başkan.

YAŞAR YILDIRIM (Ankara) - Başkan, tarafsız ol Başkan.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir müsaade edin.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bana müsaade edin.

BAŞKAN – Bir müsaade edin.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Otur yerine, bir müsaade et.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, ben söyleyeyim, siz takdir edin.

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, Devlet Bahçeli'nin, Milliyetçi Hareket Partisinin bu ortak olduğunu, sözlerinin ne şekilde talimat olarak algılandığını…

BAŞKAN – Algılandığı, evet.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – …ve söylediği andan itibaren bu işlemin gerçekleştiğini ifade etmekle bize gerçeğe aykırı bir ithamda bulunulmuştur ve bu bir sataşmadır. 69'uncu maddeye göre bu bir söz hakkı doğurmuyorsa Sayın Başkanım, bu noktada ben hiçbir şey demeyeceğim.

BAŞKAN – Bakın, Sayın Bülbül, Sayın Bahçeli'nin "tweet"…

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Uzamasın istiyorsunuz ama bu noktada benim sorumluluğum var efendim.

BAŞKAN – Yok yok, hayır, bir şey anlatayım. Bir şey söyleyeyim, vereceğim, söz de veririm ama şöyle bakalım…

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Benim sorumluluğum var.

BAŞKAN – Tamam, kabul ediyorum, sorumluluğunuz var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hangi cümlemle sataştım ya? Sataşmadım.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Bahçeli'nin atmış olduğu "tweet"leri bir muhalefet partisi, sadece HDP olarak kastetmiyorum, belki diğer muhalefet partileri de bu şekilde algılıyor olabilir yani onların kendi bakışları. Siz de diyorsunuz ki…

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, algılama değil.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Açıkça "Çıkarılmalıdır." yazmış. İşte burada, açıkça burada yazmış.

BAŞKAN – Bakın, siz de şunu söylüyorsunuz, "'Tweet'ler hukuksal bir ifade taşımaz." diyorsunuz. Doğru mu? Doğru, değil mi? Siz hukuk adamısınız. "Bu bir talimat değildir." diyorsunuz, o da doğru.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, ama ısrarla bu şekilde deniliyorsa benim buna cevap vermem lazım.

BAŞKAN – Buyurun.

Çok rica ediyorum, yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, bu duruma getiren biz değiliz.

BAŞKAN – Tamam, buyurun.

4.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi, mesele çok güzel bir noktaya geldi. Arkadaşlar "tweet"i eğer bir talimat olarak değerlendiriyorsak o zaman yakın siyasi tarihimize bir bakmamız lazım. Bu noktada Sayın Beştaş'ın ve bundan sonra HDP Grubunun "tweet"lerin bir talimat olarak ifade edildiği hususunda bunun "Hayır 'tweet'ten talimat mı olur?" diye bir değerlendirmesini duyarsanız bunlara ne olur itibar etmeyin. Neyi kastediyorum ben? 6-8 Ekim hadiseleri yani Kobani hadiseleri olduğu zaman Türkiye'de -hatırlarsınız- Selahattin Demirtaş ve HDP atmış oldukları "tweet"lerle halkı direnmeye ve alan tutmaya, sahada bir isyan faaliyetine "tweet"lerle onların tabiriyle davet etmişlerdi ama bizim tabirimizle kendi tabanlarına talimat vermişlerdi. Şimdi, yargılama konusu olan bu meselede, yargılama mevzusu olan bu meselede bugün yargı önüne çıkıp "Bunlar sadece 'tweet'tir, bir tepkidir." diye ifade edip bu işten hukuken sorumsuz olduklarını ifade ediyorlar. Ama bugün ifade ettikleri şey, gerçekten "tweet" bir talimatsa o zaman Selahattin Demirtaş'ın da hükmü HDP tarafından şimdi, demin verilmiştir. Selahattin Demirtaş da bizim ifade ettiğimiz gibi suçludur, teröre bulaşmıştır ve halkı bu noktada birbirine kırdırmış bir kişidir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hâkim kararı var.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Bu noktanın altını özellikle çiziyor, teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

YAŞAR KARADAĞ (Iğdır) – Bunlar örgütten talimat alıp verebilirler ama…

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, "Selahattin Demirtaş suçludur, Kobani çağrısı suçtur." dedi, sataşma var.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – "O zaman" dedim, "o zaman" dedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Selahattin Demirtaş, bizim önceki dönem…

BAŞKAN – Buyurun.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Sayın Beştaş, sizin değerlendirmeniz öyle.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi cevap vereceğim, merak etmeyin.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Verin hadi!

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) - Şov yapma gereği duyuyor, şova çevirdi.

5.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Kobani davası bir kumpas davasıdır ve bu kumpas davası Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesinden dönmüştür. Bir kere, bu tartışma konusu değil artık.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi anlatın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesi -altını çizerek söylüyorum- şunu demiştir: "Kobani demokratik protesto etkinliklerine katılım yönündeki 'tweet' suç kabul edilemez çünkü orada IŞİD çetesinin vahşetine karşı sivil halkın korunmasına dair bir demokratik tepki çağrısı vardır."

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – "Alan tutun." "Alan tutun."

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bir kere, bizim söylediğimiz ile sizin söylediğiniz arasında bir kıyas olamaz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – "Alan tutun." Neresi demokratik çağrı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Mümtazer Türköne MHP Grubuna ne hatırlatıyor acaba ve Türkiye'ye sormak isterim. Devlet Bahçeli "tweet" attı "Mümtazer Türköne artık tutuklu kalmamalıdır." dedi, nasıl olduysa serbest bırakıldı.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hemen arkasından mı oldu?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Alaattin Çakıcı'yı ziyaret etti, bir süre sonra serbest bırakıldı, hem cezaevinde görüntü verdi hem odasında görüntü verdi. Ayrıca, MHP'nin mahiyetini özellikle söyledim, dedim ki: Cumhur İttifakı'nın ortağı, iktidarda. İktidardaki bir partinin yargı üzerindeki etkisini -sanırım- tartışmaya gerek yok yani bugün yargı, iktidarın iktidarını devam ettirmesi için tamamen bir araç hâline gelmiştir, bir enstrümandır; istediklerini tutuklayan, istediklerini serbest bırakan, istediklerini ömür boyu cezaevinde tutan bir yargıdan söz ediyoruz. Ve ben sözlerimi çok dikkatle kullandım, dedim ki: "'tweet'ler elimizde." Ve Gergerlioğlu'nun bir hafta sonra -süreyi tam hatırlamıyorum- o "tweet"ten sonra gözaltına alınmasını siz tesadüf olarak kabul ediyorsanız yani bu konuda hiçbir şey demeyeceğim, takdiri Türkiye halklarına sunuyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Pazar sabahı alındım.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Gergerlioğlu muhatabımız bile değil.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, yerimden bir dakika, yeni bir sataşma değil.

BAŞKAN – Sayın Bülbül, çok dikkatli dinledim, bir sataşma yok, yerinizden…

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Nasıl yok? "Alaattin Çakıcı'yı çıkardı…"

BAŞKAN – Bir saniye…

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – "Alaattin Çakıcı'yı çıkardı, Mümtazer Türköne'yi çıkardı…"

BAŞKAN – Bir saniye…

Sözümü tamamlamama müsaade etmiyorsunuz ki.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Nasıl sataşma yok Başkanım?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Vallahi sataşmadım size.

BAŞKAN – Sözümü tamamlamama müsaade etmiyorsunuz ki.

Çok dikkatli dinledim. Evet, bunlara yerinizden söz de vereceğim, buna fırsat da vermiyorsunuz benim söylememe. Daha fazla uzatmadan, bir noktaya da geldik, birbirimizi bu konuda kürsüden ikna etmek durumunda da değiliz yani görüşlerimizi kabul ettirmek için bir çaba içerisinde olmamıza da gerek yok çünkü ikna etme olasılığı da yok böyle bir şeyi; onun için toparlayalım lütfen.

Son, size de bir söz veriyorum yerinizden 60'a göre bir dakika sadece, yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, biz, hem Genel Kurula hem de aziz milletimize sesleniyoruz burada, herhangi başka bir muhatabımız yok.

Şimdi, Alaattin Çakıcı meseleleri falan, bunlar tüketilmiş tartışmalar Türkiye'de. On yedi yıl cezaevinde yatmış birisi eğer bizim "Çık." dememizle çıkacak olsa herhâlde on yedi yıl içerisinde bir dönem de gelirdi, biz de "Ya, çıksa iyi olur." derdik ve olurdu; hukuk neyi gerektiriyorsa o olmuş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mümtazer Türköne?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Kaldı ki Genel Başkanımızın ziyareti sonrasının çok sonrasında cezaevinden çıkmıştır ama cezasını yatıp da çıkmıştır.

Şimdi, diğer hususlarda da burada, Mecliste hukuka aykırı bir eylem var da hukuka aykırılığı ifade etmiş olmaktan dolayı sadece biz dediğimiz için mi yoksa hukukun gereği, teamüllerin gereği olarak bir şey yapıldığı için mi bu olay gerçekleşmiştir? Bunu birbirine karıştırmamak lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bunlar birbirine karıştığı zaman işin içerisinden çıkılamaz.

Şimdi, bir cinayet meselesi söz konusu olsa, bu cinayetle alakalı "Cani, sonuna kadar, en yüksek hadden bu cezayı almalıdır." diye bir ifade kullansak ve arkasından bu ceza bu şekilde verilse ben

bu noktada bir talimat mı vermiş oluyorum? Hayır, hukukun gereği yapılmış oluyor; ben sadece değerlendirme yapmış oluyorum. Bunu tekrar bilgilerinize, kamuoyunun ve yüce Meclisimizin bilgisine arz ediyorum. Bu noktada, ispatı olmadan, delili olmadan bu şekildeki konuşmalardan kaçınılması gerektiğini ifade ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, yerimden bir dakika söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, sizden çok rica ediyorum…

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben hiç sataşmadığım hâlde…

BAŞKAN – Sizden çok rica ediyorum… Bu konuşmada bir sataşma yok, bir itham da yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben hiç sataşmadığım hâlde siz 3 defa söz verdiniz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Biz kendimizi anlattık.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kürsüden de sataşmadım.

BAŞKAN – Ya, şimdi, ben kaç defa verdim… Sözleri mi yarıştıracağız?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayır, yerimden bir dakika söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, bir dakika…

3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, elma ile armudu karıştırmayalım bir kere. Ben, şimdi, bütün Türkiye yurttaşları MHP Genel Başkanının… Neredeyse her grup toplantısında "HDP kapatılsın -o da yetmedi- Anayasa Mahkemesi kapatılsın." demedi mi? Sonra, HDP hakkında kapatma davası 18 Martta, MHP'nin büyük kongresinin olduğu gün açılmadı mı? Yargıtay başsavcısı, basının soruları üzerine "Vallahi elimizden geleni yaptık." demedi mi? HDP dışında, saldırı ve itham dışında bir şey söyledi mi? Neyi ispatlayalım biz? Bunlar gizli değil ki, ispat aracına ihtiyacı yok ki. Yani bir parti işini gücünü bırakmış kendisinden büyük bir partinin kapatılmasını savunuyor. Bunu hangi akıl, hangi izan, hangi siyaset izah edebilir? Bunu Türkiye halkının takdirine sunuyorum. Bunu MHP'ye sormuyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, şimdi bu ne? Şimdi, en başa döndürmedi mi işi?

BAŞKAN – Evet.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – E, ne yapayım, gerçek bu.

BAŞKAN – Evet, konuştuklarımızı tekrarlıyoruz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yani şimdi hiçbir şey olmamış, hiçbir şey ifade edilmemiş gibi…

BAŞKAN - Konuştuklarımızı tekrarlıyoruz, bu tekrarın da sonu yok maalesef.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bunlar ispata muhtaçtır, bunları kabul etmiyoruz.

BAŞKAN - Siz zaten atIlan "tweet"lerin olmadığını söylemiyorsunuz, böyle bir iddia da yok ortada.

Evet, onun için de devam ediyoruz gündeme.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Çelebi…

4.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, uzman jandarmaların taleplerine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Uzman jandarmalarımızın üç isteğini unutmayalım:

1) 3600 ek gösterge. Polis memurlarımıza verilmesi düşünülen 3600 ek gösterge aynı Bakanlığa bağlı muvazzaf uzman jandarmalarımıza da verilmelidir.

2) Uzman jandarma okulunun fiilî hizmetten sayılması. Subay ve astsubayların okulda geçen eğitim ve öğretim süreleri fiilî hizmetten sayılırken, hatta askerliğini yapan her Türk vatandaşının askerlik borçlanması emekliliklerinden sayılırken, muvazzaf uzman jandarmaların da okulda geçen eğitim süreleri fiilî hizmetten sayılmalıdır.

3) Astsubay kadrolarına geçirilmeleri veya statü değişikliği.

Üç konuda da kanun teklifim komisyondadır, bu konularda düzenleme yapalım diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Bulut…

5.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Adana Yüreğir'deki zirai don olayına ilişkin açıklaması

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adana Yüreğir'de son günlerde gece saatlerinde hava sıcaklığı eksi 2 dereceye kadar düşmektedir. Bunun sonucunda kavun, karpuz, domates, turfanda patates tarlaları zarar gördü. Zirai don nedeniyle özellikle patateste yarı yarıya verim kaybı bekleniyor. Yüksek girdi maliyetleri altında üretim yapmaya çalışan çiftçilerimizin dönüm başı 10 bin TL maliyeti olan tarlalardan böyle olursa para kazanma ihtimali bir yana, üreticilerin maliyetini çıkarması bile mümkün olmayacaktır. Ayrıca, mayıs ayının başında yapılması beklenen hasat da patatesin yaprakları kuruduğu için ertelenmiş durumda, yaprakları yeniden filizlenmesi gerektiği için de haziran ayına kaldı. Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci'nin "Üreticileri destekleyeceğiz." sözüne istinaden eken, üreten, katma değer yaratan Çukurova çiftçisi destek istiyor, mağduriyetlerinin giderilmesini, en azından zirai donun sigorta kapsamına alınmasını beklemektedir.

Sayın Sümer...

6.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in Adana'nın Pozantı ilçesinde yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Adana'nın Pozantı ilçemizin birçok köyünde vatandaşlarımız geçimlerini ormancılıkla sağlıyorlar. Ormanlarımızın kadastro çalışmaları tamamlanmadığı için sahibi, sınırları ve işletme amaçları tam olarak belirlenmediğinden sıkıntı yaşıyorlar. Ayrıca, artan akaryakıt fiyatlarına rağmen kesim, sürükleme ve temizleme işlerinin ücretinin sabit kalması maliyetlerini karşılamıyor.

Yine, Pozantı Yağlıtaş bölgesinde bulunan gölet 2014 yılında tamamlandı. Tarıma ve sulamaya katkı yapması planlanan gölette boru hatlarının hatalı ve yanlış döşenmesi sebebiyle sürekli patlamalar meydana geliyor. Muhtar birçok kere başvurmasına rağmen sulama yapılamıyor, tarımla uğraşan çiftçilerimiz yeterli verim alamıyor. İlgili bakanlıkların ve orman bölge müdürlüklerinin yaşanan sorunları göz önünde bulundurarak çözüm üretmesi geçimini tarım ve ormancılık sağlayan köylülerimiz için hayati önem taşımaktadır, bir an önce önlem alınması lazım.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

7.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Berat Gecesi'ne ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dinî geleneğimizde af, merhamet ve mağfiret vesilesi olarak kabul edilen mübarek Berat Gecesi'ni Cenab-ı Hakk'ın lütuf ve inayetiyle hep birlikte bugün idrak etmiş olacağız. Hiç şüphesiz ki beraatin en derin anlamı af ve bağışlanmadır. Hata ve günahlarımızdan nasuh bir tövbeyle uzaklaşırsak Allah'ın mağfireti bizleri kuşatır. Kalbimizden kin, nefret, haset, öfke ve düşmanlık duygularını atıp af yolunu tutarsak Yüce Rabb'imiz bizleri affına mazhar kılar.

Bu duygu ve düşüncelerle başta aziz milletimizin olmak üzere tüm İslam âleminin Beraat Gecesi'ni tebrik ediyorum. Bu mübarek gece vesilesiyle milletimizin her türlü dert ve sıkıntıdan beri olmasını diliyor, ramazan ayına günah yüklerimizden arınmış gönüllerle beraat etmiş olarak girebilmeyi Yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur…

8.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay-Ankara uçak seferlerine ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hatay-Ankara arasında ulusal hava yolu şirketimiz Türk Hava Yollarının haftada sadece üç gün uçak seferi var. Ankara-Hatay gidiş dönüş uçuşları gecenin, sabahın kör vaktinde yapılıyor. Uçuş saatleri ne insani ne de mantıklı. Uçuş saatleri daha insani saatlere çekilmeli, ayrıca seferler artırılmalı. Özellikle, 1 Nisanda Hatay EXPO ziyaretçilerine kapılarını açacak. Sponsor olarak, indirim kampanyaları düzenleyerek EXPO 2016 Antalya'ya var gücüyle destek olan Türk Hava Yollarından EXPO Hatay için bunların hiçbirini görmedik. Şimdi, Türk Hava Yollarından en azından Ankara'dan ve diğer büyük şehirlerden Hatay'a uçak seferlerini artırarak, Hatay'a gidiş geliş alternatifini çoğaltarak EXPO'muza ufak da olsa bir destek olmasını bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kadak…

9.- İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak'ın, Selçuk Bayraktar hakkında atılan "tweet"e ilişkin açıklaması

RÜMEYSA KADAK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir milletvekilimizin talihsiz bir paylaşımına denk geldim Selçuk Bey ve Bayraktar'la ilgili, açıkçası inanılmaz üzüldüm. Hani başkası adına utanmak diye bir tabir vardır ya, ben bugün başkası adına özür dilemek istiyorum. Bu ülke için hayal kuran, gece gündüz çalışan genç arkadaşlarıma seslenmek istiyorum buradan: Siz tüm bu çalışmalara devam ederken size taş atanlar, telefonları, bilgisayarları başından nefret "tweet"leri atarken, kürsüde sadece eleştiri dile getirirken siz gece gündüz demeden ürettiniz, her birimiz buna şahittir. Her bir alın teriniz, uykusuz geceniz; bu ülke için, hepimiz için kurduğunuz hayalleriniz için ben buradan, Genel Kuruldan teşekkür etmek istedim. Umarım her yönüyle talihsiz bu sözler sadece ideolojik bir öfkenin ürünüdür, daha fazlası değildir.

Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yılmaz…

10.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Berat Gecesi'ni kutladığına ve gübre fiyatlarındaki artışa ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tüm İslam âleminin Berat Gecesi'ni kutlar, dualarının kabul olmasını Yüce Allah'tan dilerim.

Gübre fiyatlarında tüm dünyada yaşanan artış ülkemizi de etkisi altına almış, fiyatlar geçen yıla nazaran yüzde 150'nin üzerinde yükselmiştir. Çiftçilerimizin en fazla gübre kullandığı dönem olan mart-nisan ayındaki bu yükseliş, geçen yıl hasat yapan çiftçimizin tarlaya gübre atmasını zorlaştırmaktadır. Çiftçimize verilen destekleme miktarı önemli bir rakam olsa da son dönemde yaşanan girdi maliyetlerinin oldukça altında kalmıştır. Ülkemizin tarımsal üretim miktarının düşmemesi ve bu yıl yaşanacak küresel gıda fiyatlarındaki artıştan vatandaşlarımızın en alt seviyede etkilenmesi için gübrede uygulanan sübvansiyon miktarı artırılmalı, bilhassa mart-nisan ayı gibi çiftçimizin yoğun gübre kullandığı bu aylarda fiyatlar geri çekilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Kasap….

11.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, 2003 yılında Gazze'de vefat eden Rachel Corrie'yi rahmetle andığına ve Berat Kandili'ne ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

"One minute" "Siz öldürmeyi bilirsiniz." "İsrail bir terör devletidir." "20 milyon dolar tazminat" "alçak koltuk krizi" "on iki yıldır Gazze'ye gidemeyenler" bu cümleler aynı ağızdan çıktı "İsrail'in dostluğuna ihtiyacımız var." aynı ağızdan çıktı. Türk askeri süvarinin eline İsrail bayrağı alındı. İsrail'in dostluğuna ihtiyacınız var mı? Aynı ağızdan bu sözler çıkabilir mi?

Bu vesileyle 2003 yılında Gazze'de vefat eden Rachel Corrie'yi rahmetle anıyorum.

Berat Kandili'nin tüm İslam âlemine hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum, dualarınız kabul olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu…

12.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Devlet Bahçeli'nin kendisiyle ilgili 20 Mart 2021 tarihli "tweet"ine ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Az evvel bir polemik yaşandı. Ben kamuoyunu ve Meclisi şu "tweet"i dinlemeye davet ediyorum. Devlet Bahçeli, 20 Mart 2021 "tweet"i: "Meclisin Muhterem Başkanını bu vesileyle göreve davet ediyorum. Yer yatağı derhâl kaldırılmalı, milletvekilliği düşürülen kirli şahıs Gazi Meclisten behemehâl çıkarılmalıdır. Taviz, teslimiyeti getirir. Teslimiyet ise boyun eğmedir. Buna da hiç kimsenin hakkı yoktur."

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, bu nedir ya? Allah aşkına bu nedir ya? Yani daha ne söyleyeceğiz ya?

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Kaşınıyor bu, başka bir şey yapmıyor.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkanım, Meclis otel mi ya? Ceza alan birisi gelip burada mı yatacak? Böyle bir şey olabilir mi? Meclis otel mi? Teröristlerin sığınacağı liman mı? Ceza alan birisi elbette dışarıya atılacak. Burada mı yatacak?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – MHP sıralarına hatırlatıyorum, bağırıp çağırarak hakkı gizleyemezsiniz.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Bağıran çağıran sensin be!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Apaçık bir şekilde Meclis Başkanı Şentop'a talimat verildiğine dair "tweet"i okudum. O gece, cumartesi gecesi bu "tweet" atıldı, pazar sabahı ben bu Meclisten çıkarıldım. Herkes elini vicdanına koysun. Bu bir talimattır ve bu, demokrasiye yönelik en büyük hakarettir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gürer…

13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Berat Kandili'ne ve ithal buğday fiyatlarındaki artışa ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tüm halkımızın Berat Kandili mübarek olsun.

İthal buğday fiyatları artıyor. Fırıncılar uygun fiyatta un bulmakta zorlanıyor. Devlet destekli un 50 kilogramı 220 liradan, serbest piyasa unu 450 liradan satılıyor. TMO'nun sattığı unun, özü sorun olmasına rağmen, temininde sıkıntı var. 200 gram normal ekmek 3 lirayı aştı, bazı illerde fiyatlar daha da katladı, simit ise 3,5 lira. 2021 yılında 4 lira olan 300 gram sade ramazan pidesi 6 lira, 415 gram susamlı yumurtalı pide 9 lira, poğaçanın tanesi 4 lira 50 kuruş, kaşarlı simit 8 lira, tam tahıllı 400 gram ekmek 18 lira 50 kuruş. 5 kişilik aile 3 öğün simit yese ayda 2.500 lira gerekiyor. Ramazan geliyor, tüm ürünlerdeki artışlardan da vatandaş mağdur, sıkıntılı. Emekli nasıl geçinecek, yurttaş nasıl geçinecek? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aycan…

14.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, özel halk otobüsü işletmecilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, şehir içi ulaşımda toplu taşımayı teşvik etmeliyiz. Elbette raylı sistemler, metro, en uygun toplu taşıma aracıdır; ekonomiktir, hava kirliliğini önlemek için de en uygun yöntemdir. Şehir içi ulaşımda belediyelerin otobüsleri yanında özel halk otobüsleri de çalışmaktadır ve bunların da payı vardır. Özel halk otobüsleri önemli bir kamu hizmeti vermektedir; bugünkü şartlarda ihtiyaçtır, varlığı devam etmelidir.

Özel halk otobüsü işletmecilerinin 2 sorunu vardır, birincisi: Artan yakıt fiyatları otobüs işletmelerini ciddi bir şekilde sıkıntıya sokmaktadır. Yakıt konusunda destek vermekte yarar vardır, indirimli yakıt veya KDV indirimi istemektedirler.

İkinci sorun ise serbest kart uygulamasıdır. Çok kişinin serbest kartı vardır, yolcuların çoğu ücretsiz biniş hakkına sahiptir, bu da otobüs işletmelerini sıkıntıya sokmaktadır. Otobüsçülere yapılan destek 2018'den beri aynıdır. Otobüsçüler bu desteğin artırılmasını istemektedirler, aksi hâlde otobüs işletmecileri her gün açık vermektedirler.

BAŞKAN – Sayın Şevkin…

15.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, enflasyona ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Cumhuriyeti tarihinde görülmemiş zamlar vatandaşın belini büküyor. İktidarın aklama kurumu TÜİK, şubatta tüketici enflasyonunu yüzde 54,44 olarak açıkladı. Enflasyon araştırma grubu ENAG ise, şubat enflasyonunu yüzde 123,80 olarak duyurdu.

Sokağa çıkıp vatandaşın hâlini sorsanız gerçek enflasyon da zaten yüzde 100'ün üzerinde. Her adımında hesap yapmak zorunda kalan halkımız, elektrik, doğal gaz zamları altında yaşama mücadelesi veriyor. İnsanlar, işi gücü bıraktı arama motorlarından akaryakıt zamlarını, gıda, meyve, sebze, sıvı

yağ fiyatlarını sorgulamaya başladı. Hükûmete seslenmek isterdim ama maalesef ortada öyle bir yönetim biçimi de yok. Her şeyin sorumlusu Cumhurbaşkanının yüzde 7'lik KDV indirimi de günü kurtarmaktan öteye geçmiyor. Artık iktidardan çözüm üretmesini beklemiyoruz. Hemen seçim, derhâl seçim, sandığı getirin diyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil…

16.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, AK PARTİ iktidarının 2021 yılında gerçekleştirdiği hizmetlere ve Berat Kandili'ne ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ederim Başkanım.

2021 yılında gerçekleştirdiğimiz hizmetleri anlatmaya devam ediyorum. Türkiye'nin büyüklüğünü ve artan gücünü yansıtan New York'taki Türkevi'nin açılışı yapıldı. Paris İklim Anlaşması imzalandı. Maden ihracatımızı 6 milyar dolar seviyesine çıkardık. Türkiye'nin ilk yüzer sıvı doğal gaz depolama ve gazlaştırma gemisi Ertuğrul Gazi'yi devreye aldık. Enerji tedarik güvenliği yönünde attığımız stratejik bir adım olan Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin 3'üncü reaktörünün de temelini attık. Karadeniz'deki Sakarya gaz sahasında ilk kuyu akış testini başarıyla gerçekleştirdik. Kanuni sondaj gemimizi ilk görevi için Karadeniz'e uğurladık. Ne bir iç güç ne bir dış güç ne de bir şer güç, hiçbir kirli senaryo bizi bu hizmetleri yapmaktan geri koyamayacaktır. Kurulan tuzaklar, söylenen tüm yalanlar, oynanan tüm çirkin oyunlar Allah'ın yardımıyla geri tepecektir.

İslam âleminin kandilini tebrik ediyorum. Durmak yok, yola devam. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gül Yılmaz…

17.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, Berat Gecesi'ne ilişkin açıklaması

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Nurlu gölgesi üzerimize düşmeye başlayan ramazanışerifin müjdecisi Berat Gecesi'ne ulaşmış olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Dinimizde af, merhamet ve mağfiret vesilesi olarak kabul edilen mübarek Berat Gecesi'ni Cenab-ı Hakk'ın lütuf ve inayetiyle hep birlikte bugün idrak edeceğiz. Cenab-ı Allah'ın kendisinden bağışlanma dileyenleri affedeceğini, içtenlikle yapılan duaların kabul edileceğini haber veren Berat Gecesi, ilahî affa ve rahmete ulaşmak için eşsiz bir fırsattır.

Bu duygu ve düşüncelerle Mersinli hemşehrilerimin ve tüm İslam âleminin Berat Kandili'ni tebrik ediyor, ramazanışerifin müjdecisi, Allah'ın rahmetinin yeri ve göğü kapladığı Berat Gecesi'nin milletimiz ve tüm insanlık için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Köksal…

18.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Berat Kandili'ne ve Afyonkarahisarlıların ısınma sorununa ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, öncelikle herkesin Berat Kandili'ni kutluyor, kandilin ülkemize ve tüm dünyaya sağlık, huzur ve barış getirmesini diliyorum.

Seçim bölgem Afyonkarahisar merkezde, özellikle Derviş Paşa ve Dumlupınar Mahalleleri başta olmak üzere, AFJET'le ısınan aboneler günlerce sıkıntı yaşadılar. AFJET'te geçen yıllarda yaşanmayan ısınma sorunu bu yıl yaşandı. Afyonkarahisarlı hemşehrilerim soğuk havalarda âdeta dondu. AFJET'e yapılan zamlarla bir yandan yüksek faturalar ödeyen hemşehrilerim öte yandan ödedikleri paranın karşılığında doğru dürüst ısınamadılar, birçok abone ya battaniye altında oturdu ya da elektrik

sobası veya katalitikle ısınmaya çalıştı. Buradan AFJET yetkililerine sesleniyorum: Yok "kara kış", yok "Evlerin yalıtımı kötü." gibi gerekçelerle bahane üretmeyin, iş yapın, sorunları çözün, milleti soğukta bırakıp hasta etmeyin. Öte yandan, kömürle ısınan vatandaşlar zamlarla 6.000-6.500 liraya dayanan kömür fiyatlarından muzdarip olmuş durumdalar, bir an önce çözüm istiyorlar, çözüm. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şeker…

19.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, AK PARTİ'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi çınar ağaçlarını yaşatırken CHP'li İstanbul Büyükşehir Belediyesinin yok ettiğine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Kocaeli Büyükşehir Belediyemiz İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesiyle protokol yaparak ecdat yadigârı 110 adet çınarın görsel muayene, akustik tomografi ve mikro delme yöntemleriyle yaptığı bilimsel incelemeler sonucu 78 adet çınar ağacının restorasyonunu yaparak yaşattı; tamamıyla çürüdüğü için restorasyonu yapılamayan 22 adet çınarı da alandan uzaklaştırarak yerlerine 5-6 yaşlarında genç çınar ağaçlarını dikti. İstanbul Büyükşehir Belediyesi yaşama şansı vermeden 112 çınarı keserek ecdat yadigârını yok etti.

Evet, ikisi de büyükşehir belediyesi; birisi ecdat yadigârı çınarları bilimle, emekle yaşatmak için çalışırken, diğeri ecdat yadigârı çınarlara yaşama hakkı tanımayarak kesiyor. Aradaki fark; yaşatan AK PARTİ'li belediye, yok eden Cumhuriyet Halk Partili belediye.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hep aynı şeyi yapıyorsunuz. Ayıptır ya!

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Konuşmasına niye izin vermiyorsunuz?

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Bağırma, bağırma dinle!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Allah'tan korkun be!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Allah'tan kork, Allah'tan!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yalan, yalan konuşuyorsun…

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Öğren de gel!

BAŞKAN – Sayın Karadağ…

20.- Iğdır Milletvekili Yaşar Karadağ'ın, 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü'ne ve Berat Kandili'ne ilişkin açıklaması

YAŞAR KARADAĞ (Iğdır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

"Şu boğaz harbi nedir? Var mı ki dünyada eşi?

En kesif orduların yükleniyor dördü beşi.

Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya

Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.

Eski Dünya…"

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hasta çınarlar ya! Niye yalan konuşuyorsunuz ya!

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Git, öğren de gel!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ya, Şeker, zeytinliklere bak, zeytinliklere sen!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Allah'tan korkun! Allah soracak size!

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Git öğren de gel!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yalanlarınızı soracak Allah! Utanın ya!

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sen utanacaksın!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yalanlarınızı soracak size.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Senin utanman lazım. Utanacak biri varsa o da sensin.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Mübarek günde yalan söyleme bari.

YAŞAR KARADAĞ (Iğdır) – Başkanım, oldu mu şimdi?

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Karadağ.

YAŞAR KARADAĞ (Iğdır) – 18 Mart ve Şehitleri Anma Günü Çanakkale Denizi Zaferi'nin 107'nci yıl dönümünde askerine taarruzu değil, ölmeyi emreden cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere kurtuluş mücadelemizin tüm kahramanlarını rahmet, minnet ve şükranla anıyorum.

Bu gece idrak edeceğimiz Berat Kandili'nin Türk İslam âlemine hayırlara vesile olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu…

21.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Berat Gecesi'ne ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ramazanışerifin müjdelendiği, Allah'ın rahmetinin yeri ve göğü kaplayarak tüm kâinatı kurtuluşa ulaştıracağı Berat Gecesi'nin milletimiz, İslam âlemi ve tüm insanlık için hayırlara vesile olmasını niyaz ediyorum.

İlahî rahmetin yeryüzüne indiği on bir ayın sultanı ramazanın müjdecisi Berat Gecesi, manevi duygularımızın doruğa ulaştığı, her birimiz için tefekkür ve bir yenilenme gecesidir. Af ve mağfiretimizin vesilesi Berat Gecesi insanlık için tertemiz ve yeni bir sayfadır. Bu önemli gece, Kur'an-ı Kerim'le buluşma, Peygamber Efendimiz Hazreti Muhammed'in o muhteşem öğütlerine kulak verme, sünnetiyle hayat bulma fırsatıdır. Rahmet ve bereketin sağanak bir şekilde üzerimize yağacağı bu geceyi her yönüyle değerlendirebilmeliyiz.

Sözlerime son verirken bu anlamlı gecenin aramızdaki gönül bağlarını, birlik ve beraberliğimizi güçlendirmesini diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çakır...

22.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü'ne ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, Çanakkale savaşlarını ve şehitlerini en güzel Mehmet Akif şiirleştirmiştir.

"Herc ü merc ettiğin edvâra da yetmez o kitâb...

Seni ancak ebediyyetler eder istîâb.

'Bu, taşındır' diyerek Kâ'be'yi diksem başına;

Rûhumun vahyini duysam da geçirsem taşına;

Sonra gök kubbeyi alsam da, ridâ nâmıyle,

Kanayan lâhdine çeksem bütün ecrâmıyle;

Ebri nisan-ı açık türbene çatsam da tavan,

Yedi kandilli Süreyyâ'yı uzatsam oradan;

Sen bu âvîzenin altında, bürünmüş kanına,

Uzanırken, gece mehtâbı getirsem yanına,

Türbedârın gibi tâ haşre kadar bekletsem;

Gündüzün fecr ile âvîzeni lebrîz etsem;

Tüllenen mağribi, akşamları sarsam yarana...

Yine bir şey yapabildim diyemem hâtırana."

Tüm şehitlerimizi, rahmetle, minnetle, Fatihalarla anıyor; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Alban...

23.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, Muğla ilinin Fethiye ilçesine bağlı Göcek'teki talana ilişkin açıklaması

MÜRSEL ALBAN (Muğla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Halkın yoksulluk içinde geçim mücadelesi verdiği, ağır şartlar altında ayakta durmaya çalıştığı günlerde, AKP iktidarı, ekonomik sorunlara çözüm üreteceğine, yandaşlarına yeni rant kapıları açmakla meşgul oluyor. Dünyanın en güzel turizm noktaları arasında gösterilen cennet koylara sahip Fethiye Göcek talan ve yağma ediliyor. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Fethiye Göcek'te halkın ve denizcilerin ücretsiz olarak kullandığı Boynuzbükü, Osmanağa, Günlüklü ve İnceburun koylarında mapa, tonoz ve şamandıralama sistemi ve bunların işletmesi için ihale açıldı. Devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan, Anayasa'yla güvence altına alınan, halkın kıyı ve denizlerden yararlanma hakkını ihlal eden bu ihale hukuksuzdur, kanunsuzdur, yargı önünde hesap sorulacaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi…

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok özür dilerim efendim.

Biraz önce İç Tüzük 60'a göre yerinden söz alan Sayın İlyas Şeker Cumhuriyet Halk Partili İstanbul Büyükşehir Belediyesinin ağaç katliamı yaptığını iddia etmek suretiyle kurumsal olarak partimize de bir sataşmada bulunmuştur efendim, söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Süreniz iki dakika.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Keşke Sayın Şeker bu çevre ve doğa hassasiyetini madencilere peşkeş çekilen zeytinliklerle ilgili de gösterebileydi, önce onu söyleyeyim. (CHP sıralarından alkışlar)

Ben bunu daha önce söyledim, olay şudur: 2007'den 2013'e kadar -yani İBB sizdeyken- çok doğal olarak, kanser hastalığından dolayı 56 ağaç kesilmiş, çınar ağacı kesilmiş kurul kararıyla, kurulun 5 ayrı kararıyla. Daha sonra, 2013-2018, malum, çevre ve doğa hassasiyetinin Türkiye genelinde çok yüksek olduğu bir dönemde yine İBB sizdeyken bu konuda başka bir işlem yapılmamış Sayın Şeker. Sonra ne olmuş? 2018'in dokuzuncu ayında Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu 73 ağaçla ilgili onay verdi -bir vaka, bir hastalık var- ve çınar popülasyonunu korumak için İBB… Kocaeli Belediyesi nasıl bir iş yaptı bilmiyorum ama işi bilenler diyor ki: Hasta çınarı söktükten sonra yerine yeni çınar dikme kardeşim, 2 metre derinliğinde 2 metre genişliğinde bir kuyu aç, altı ay o kuyu havalansın, o mikrop orada ölsün, dikeceksen de ondan sonra dik. İnşallah, Kocaeli Belediyemiz de bunu yapmıştır yoksa boşuna dikmiş çınarları, bir de onu söyleyeyim.

Değerli arkadaşlar, Fransa'da aynı hastalıktan dolayı 42 bin hastalıklı ağaç tayin ve tespit edilmiş, 30 bini kesilmiş. Elbette, İBB kestiği ağaçların yerine fazlasını dikiyor, Hükûmet de dikiyor ama buradan İBB'ye bula bula bu bulunduysa buradan bir ekmek çıkmaz. 2017'den beri de mevsimsel budama bile yapılmamış çünkü bu da sakıncalı hastalığın yayılması bakımından. Ne yapılmış? Kuruyan dallar var, iri dallar. O bölgeyi bilenler bilir, Ortaköy'de arabayla geçerken Allah esirgesin tepemize koca dal -dal dediğim de bu kalınlıkta- düşebilir, yayanın başına düşebilir. Mevsimsel budama bile yapılmamış, kuru dal kesimi yapılmıştır. Durum bundan ibarettir.

Genel Kurulun bilgisine arz ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Altay.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Orman fakültesiyle bir çalışma yapmış mı acaba? Orman fakültesiyle yapmış mı çalışma?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İlyas Bey, Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunun onayıyla.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Tabiat Varlıklarının görevinde değil ki, orası sit alanı, Anıtlar Kurulundan alması lazım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yüzlerce akademisyenden alınmış görüş var.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Anıtlar Kurulundan alması lazım o kararı, Tabiat Varlıkları Müdürlüğünün alanına girmiyor orası.

BAŞKAN – Sayın Altay… Sayın Şeker… İzin verirseniz gündeme devam etmek istiyoruz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Vallaha, katletmişsiniz çınarları, yazık yani. Ecdat yadigârı.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Aynen size iade ediyoruz, aynen size iade ediyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sen katletmişsin ya. Siz katlettiğiniz zeytinliklerin hesabını verin. Sen zeytinlerin hesabını ver.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Gelsinler Kocaeli'ye… Gelsinler Kocaeli'de kaliteli…

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Doğa katliamcısı sizsiniz. Cerattepe'ye, Kaz Dağları'nı ne yaptınız?

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Bu zamana kadar, hasta olana kadar niye bakmadınız?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hasta çınarı kesmezsen sağlamları da ölür, bu, çok bilinen bir orman, bitki kanunu ya.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Gelsinler Kocaeli'ye nasıl yaşatıldığını öğretelim kendilerine.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen, çok rica ediyorum…

Herkesi ülkemizi ağaçlandırmaya, ağaç dikmeye de davet ediyorum. Birbirimizi böyle teknik olarak nedenlerini bilmeden suçlamanın da doğru olduğunu düşünmüyorum.

Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Erhan Usta'da.

Buyurun Sayın Usta.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Berat Kandili'ne, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümüne, Mustafa Abdülcemil Kırımoğlu'nun Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilmesine ve Samsun Çatalarmut'taki 750 dönümlük nitelikli tarım arazisinin imara açılmak istenmesine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle ramazan ayının müjdeleyicisi olan Berat Kandili'ni tebrik ediyorum, bütün milletimizin, Meclisimizin değerli milletvekillerinin Berat Kandilini de kutluyorum; memleketimize, milletimize, İslam âlemine bolluk, bereket, huzur ve refah getirsin diye de temenni ediyorum.

Sayın Başkan, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümünü şanla, şerefle ve gururla kutluyorum. Çanakkale Zaferi, Türk askerinin içinde bulunduğu tüm imkânsızlıklara rağmen bağımsızlık ve hürriyet uğruna, vatan müdafaası için Türk milletinin neler yapabileceğini ve fedakârlığını dünyaya ispatlayan şanlı bir destandır. Çanakkale'de yaşanan büyük mücadele ruhu, bugün,, hâlâ Türk milletinin kanında aynı azim ve kararlılıkla devam etmektedir. Türk tarihinin dönüm noktalarından biri olarak kabul edilen Çanakkale Savaşı'ndaki birlik, beraberlik anlayışı bizi millî mücadeleye taşımış ve neticesinde, Türkiye Cumhuriyeti devletinin temeli atılmıştır. Çanakkale ruhuyla ülkemizi muasır medeniyetler seviyesine çıkarma ve milletimizin birlik bütünlüğünü sağlama hedefi, bugün, İYİ Parti olarak bizim bayraklaştırdığımız ülkümüzdür.

Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, büyük kahramanlık gösteren ve isimleri ölümsüzleşen yüz binlerce şehit ve gazimizi bir kez daha minnetle anıyor, Allah'tan rahmet diliyorum; ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; dün de Sayın Genel Başkanımızın gündeme getirdiği bir konu vardı. Ömrünü Kırım Türklüğü davasına adamış, Kırım'da Türk varlığının korunması için mücadele etmiş ve bu uğurda zindanlarda çile çekmiş, Türk dünyasının ve Kırım Türklüğünün sembol ismi olan Mustafa Abdülcemil Kırımoğlu Polonya Parlamentosu tarafından Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilmiştir, Polonya Parlamentosunun aldığı kararı tebrik ediyor, İYİ Parti olarak memnuniyetle karşılıyoruz. Biz de Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak benzer bir karar alıp Sayın Kırımoğlu'nu Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterelim istiyoruz. İYİ Parti olarak bu konuda ilk adımımızı attık, Gazi Meclisimiz çatısı altında bulunan tüm siyasi partilerden de bu konuda destek bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, ben Grup Başkan Vekili olarak seçim bölgeme ilişkin çok yöresel konuları esas itibarıyla burada çok fazla gündeme getirmiyorum ancak Samsun'da yaşanan bir olay var ki ulusal bir mesele hâline gelmiştir, bu da şudur: Bizde Kalkanca bölgesi var, burada Çatalarmut'ta 750 dönümlük bir tarım arazisi var, birinci sınıf tarım arazisi olarak, nitelikli tarım arazisi olarak geçiyor. Buranın bir sahibi var, bu sahibi öldükten sonra bu arazinin 326 dönümlük kısmını bir iş insanı satın alıyor -bu kişinin de ismini vermeyeyim, sonra dava açıyorlar bize ama zaten basında, yerel basında var- AK PARTİ'de il yöneticisi olan bir arkadaş bu arkadaş.

Şimdi, tarla fiyatı üzerinden bu yer satın alınıyor, satın alınır alınmaz bir ay sonra Samsun Büyükşehir Belediye Meclisi bu tarım arazisinin imara açılması için Meclise bir karar getiriyor. Burada Millet İttifakı Meclis üyelerinin bu karara itiraz etmesiyle, "Bu nedir?" demesiyle… Daha doğrusu, ne olduğu da belli değil, oldubittiye getirilmeye çalışılıyor, "Nedir?" diye itiraz edilince bu karar geçirilemiyor ama bu kararı daha sonra geçireceklerini söylüyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Haram olsun!

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, hiçbir şekilde bir kurum raporu yok yani belli kurumlardan rapor alınarak, onay alınarak Meclise getirilmesi lazım, zaten hukuk tanımadığı için AK PARTİ yönetimleri, AK PARTİ belediyeleri de aynı şekilde hiçbir kurumdan görüş alınmadan, onların izni alınmadan dere yatağı bölgesini, heyelan bölgesini konuta açmaya çalışan bir şey var.

Bakın, tarla olarak alıyorsunuz, bir anda 44 milyon liraya satın alınan yerin bugün, işte, imarın geçmesi durumunda 450-500 milyona - yani eski parayla söylediğimizde 500 trilyona- geleceği ifade ediliyor. Dolayısıyla bu kararın durdurulması lazım. Buradan, ben Samsun Büyükşehir Belediyesini davet ediyorum, sakın böyle bir hataya düşülmesin ve buradan bütün Türkiye'nin de bu konuda hassasiyet göstermesi lazım. Hani arkadaşlar "Ağaç" falan diyorlar ya burada da eğer bu karar durdurulmazsa, bu imar olursa 2.500 tane ağaç kesilecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Burada da Samsun'da da bir anlamda, iki yüz elli yıllık, arazide bulunan 2.500 ağaç sökülerek Samsun'un simgesi hâline gelen ve yıllık 250 ton üretim yapılan deveci armudu üretimine de büyük bir balta vurulacaktır. Tarım arazilerini korumamız gerekiyor, nitelikli bir tarım arazisi milyonlarca yılda oluşuyor. Kaldı ki burada bir kamu yararı da yok yani meslek örgütleri de bunu söylüyor çünkü konuta açılabilecek başka daha uygun alanlar var, bu tarım arazisinin korunması lazım. Samsun Büyükşehrin de böyle bir hataya düşmemesini temenni ederek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Bülbül.

Buyurun.

25.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Berat Kandili'ne, Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümüne, Çanakkale Köprüsü'nün açılışına, Gürbulak Sınır Kapısı'nda yakalanan uyuşturucu maddeye ve uyuşturucuyla mücadeledeki başarılarından ötürü İçişleri Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı personelini kutladığına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu gece idrak edeceğimiz ramazan ayının habercisi olan Berat Kandili'nin milletimize, İslam âlemine ve tüm insanlığa hayır getirmesini Yüce Allah'tan niyaz ediyor, tüm İslam âleminin Berat Kandili'ni kutluyorum.

Sayın Başkan, 18 Mart 1915 tarihi, merhum şair Necmettin Halil Onan'ın "Dur Yolcu! Bilmeden gelip bastığın/Bu toprak, bir devrin battığı yerdir/Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın/Bir vatan kalbinin attığı yerdir." dizeleriyle betimlediği Çanakkale Destanı'nın yazıldığı tarihtir. 18 Mart 1915'te iman imkâna galip gelmiş, yedi düvel Türk'ün iman gücü karşısında yenilmiş ve Çanakkale ruhu düşmana teslim olmamıştır. Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümünde Ezineli Yahya Çavuş'u, Seyit Onbaşı'yı, Tophaneli Yüzbaşı Hakkı'yı, Cevat Paşa'yı, Mustafa Kemal Paşa'yı, 57'nci Alayı ve nice isimsiz kahramanımızı ve aziz şehitlerimizi rahmet, minnet ve şükranla anıyor; bizlere bıraktıkları kutsal vatan emanetini canımız pahasına koruyacağımızı Gazi Meclisimizden beyan ediyoruz.

Sayın Başkan, bu tarihe denk gelmek üzere -yarın 18 Mart- 1915 Çanakkale Köprüsü'nün de açılışı yapılacaktır. Kendi sınıfında dünyanın en uzun, en büyük köprüsü olan bu köprünün yapımında, başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, bunun bu kadar kısa süre içerisinde yapılmasında emeği geçen bütün çalışanları kutladığımızı, tebrik ettiğimizi ifade ediyor; Çanakkale'de, Çanakkale Boğazı'nda böyle anlamlı bir sembolün varlığından gurur duyduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, geçtiğimiz günlerde Ticaret Bakanlığı Gümrük Muhafaza ekiplerince Gürbulak Sınır Kapısı'nda 1 ton 18 kilo metamfetamin cinsi uyuşturucu madde yakalanmış ve bu operasyonla şimdiye kadar en yüksek miktarlı uyuşturucu madde ele geçirilmiştir. 2021 yılı sonunda Gümrük Muhafaza ekiplerince 10 tonun üzerinde uyuşturucu madde ve 45 ton civarında ise uyuşturucu yapımında kullanılan kimyasal madde ele geçirilmiştir. Diğer taraftan, İçişleri Bakanlığımız tarafından da narkoterör operasyonları kesintisiz sürdürülmektedir. Bu doğrultuda, 2021 yılı içinde 31.675 operasyon düzenlenmiş, Avrupa'da yakalanan uyuşturucu madde miktarının yaklaşık 2 katı ele geçirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Gençliğimizi ve geleceğimizi zehirlemek isteyen başta narkoterör örgütü PKK'ya ve diğer terör örgütlerine karşı aralıksız operasyonlarını sürdüren İçişleri Bakanlığı personelimizi ve sınırlarımızdan uyuşturucu madde geçişine izin vermeyen Ticaret Bakanlığı personelimizi kutluyor ve kararlı mücadelelerinde kendilerine muvaffakiyetler diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz sırası, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Meral Danış Beştaş'ta.

Buyurun Sayın Beştaş.

26.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Berat Kandili'ne, Kocaeli Valisi Seddar Yavuz'un HDP'ye yönelik sözlerine, Mardin'in Kızıltepe ilçesi Tepebaşı Mahallesi'ndeki Mehmet Sincar Parkı'nın adının kayyum tarafından değiştirilmesine, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın asgari ücrete yönelik açıklamasına, Musa Anter ile Kemal Kurkut davasına ve bir yıldır hasta bakmayan Doktor Alim Çökük'ün neden yılın hekimi seçildiğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu gece Berat Kandili. Tüm halklarımızın Berat Kandili'ni kutluyor ve kandilin barışa, adalete ve özgürlüğe vesile olmasını temenni ediyorum.

Sayın Başkan, Kocaeli Valisi Seddar Yavuz, dün, ileri geri konuşmuş. Onun sözlerini bir daha söyleyerek meşrulaştırmayacağım ama haddi olmayan, göreviyle hiçbir şekilde bağdaşmayan, partimize dil uzatan sözlerini neresinden tutalım bilmiyoruz. Devletin bir memuru Türkiye'nin 3'üncü büyük partisine kendince had bildirmeye çalışıyor. Sanırım, İçişleri Bakanı Soylu gidici, bunun da onun yerinde gözü var, öyle anlaşılıyor ya da gelecek seçimlere hazırlanıyor çünkü bu dönemde AKP adaylığı, sanırım, HDP düşmanlığıyla ölçülüyor. Açıkçası… Ya da koltuğu sallantıdadır, hangisidir bilemedim. İşte, "parti devlet anlayışı" dediğimiz mesele tam da burada ortaya çıkıyor. Kocaeli'nin dünya kadar sorunu dururken kendisi Türkiye siyasetine dair söz kuruyor. Sanayi atıklarıyla ilgili ya da Kocaeli'nin sorunlarıyla ilgili bir sözünü duymadık ama partimize dil uzatmayı biliyor. Kendisini buradan muhatap almadan söylüyorum: Bir memurun, bir valinin bize karşı söz söyleme haddi de yoktur, hakkı da yoktur; biz meşruiyetimizi halktan alırız. Bunu da böyle bilsin.

Diğer bir mesele, kayyum. Yine, Mehmet Sincar'ın adının verildiği parkın adını değiştirdi -ve ne yapmış adını bulacağım- Tepebaşı Mahallesi'nde bulunuyor, Tepebaşı Parkı olarak değiştirmiş. Ya, Mehmet Sincar bu ülkede Parlamentoda bulunan bir milletvekiliydi. JİTEM ve Hizbullah tarafından faili meçhul bir cinayetle öldürüldü, katledildi ve bu Parlamentonun en büyük ayıplarından, utançlarından biri, hâlâ Mehmet Sincar'ın katillerinin tamamı bulunmadı ve yargılamada bir sonuç çıkmadı. Bu yapılmadığı hâlde, Mehmet Sincar'ın faillerini aramayan, bu işin üstünü örten devlet ve iktidardaki partiler, o dönemden bugüne, şimdi atadıkları kayyumlarla o ilin milletvekilinin adını parklardan kaldırıyor. İşte "Kürt düşmanlığı" dediğimiz tam da budur. Ama Mehmet Sincar bu halkın vekili olarak katledildi, o bizim vekilimiz olarak kalacak ve yüreklerdeki yerini, kalplerdeki yerini hiç kimse silemeyecek.

Dün, Cahit Özkan yine konuşmuş "Asgari ücrete tekrar zam yapılabilir." falan demiş, açıkçası "Ezdirmeyeceğiz." demiş de eziliyor vatandaş vallaha. Kendisi herhâlde bilmiyor. Pencereden de mi dışarı bakmıyor? Arabadan arada bir dışarı baksa iyi olacak aslında, kendisine öneriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Toprakta yetişen marulun bile 9 lira olduğunu bilmiyor herhâlde, "Ezdirmeyeceğiz." diyor. Biz, Halkların Demokratik Partisi olarak bu konuda kanun teklifi de verdik. Üç ayda bir asgari ücret tekrar değerlendirilmeli ve günün koşullarına uyarlanmalıdır. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk defa, asgari ücret, belirlendikten iki ay sonra açlık sınırının altına düştü. "Ezdirmeyeceğiz." hamasetini bırakarak bir an önce teklifimizi gündeme alın ve asgari ücreti bir daha belirleyelim.

Musa Anter davası devam ediyor Ankara'da ve zaman aşımına altı ay kaldı. Kürt halkının bilge isimlerinden olan Ape Musa'nın davası da cezasızlıkla sonuçlandırılmak üzere. İşte, yargıyı aparat olarak kullanan iktidar, geçmiş partilerin, iktidarların döneminde yaşanan cinayetleri de işkenceleri de cezasızlıkla sonuçlandırarak aslında, bu konudaki sorumluluğu da üstüne alıyor ve iradesini de ortaya koyuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cezasızlık politikalarındaki ısrar, işte, Kemal Kurkut gibi, gözler önünde, kameralar önünde "Nevroz"da katledilen bir gencin davasında "Ceza verilemez." kararı çıkarabiliyor. Bu vesileyle, ben sevgili Kemal Kurkut'u da sevgiyle, acıyla anmak istiyorum. Evet "Nevroz"da, her "Nevroz"da "Kemal Kurkut" adı asla unutulmayacak, anılacak ve bu yargı asla bunun hesabını ileride veremeyecek diyorum.

Son olarak, Erdoğan'ın ödül verdiği yılın hekimi Doktor Alim Çökük'e ulaşılamıyor. Kayıp, gerçekten kayıp -onlar doktorları dışarıya davet ededursun- yılın hekimi seçilmişti ve Erdoğan ona vermişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cumhurbaşkanı ödülünü vermişti.

En zor koşullarda çalışan hekimler her gün hakaretle tehditle bu ülkeden kovulurken, sağlık sistemini ayakta tutmaya çalışırken Çökük'ün bir yıldır hasta bakmadığı tespit edilmiş ve diğer sağlık çalışanlarının iş yükü artıyor ve Covid-19 servisinde hasta bakması gerekirken görevini hiç yerine getirmediği anlaşılıyor. Evet, hakikaten niye yılın hekimi seçildi? Bunu soruyoruz ve nereden cesaret alıyor, bunu da kamuoyunun takdirine sunuyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Engin Altay'da.

Buyurun Sayın Altay.

27.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Berat Gecesi'ne, toplumun büyük kesiminin ramazan pidesini sofralarında göremeyecek olmasının üzüntüsünü yaşadığına, 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü'ne, Çanakkale Köprüsü'nün açılışına ve kamu-özel iş birliği projelerindeki peşkeş anlayışına ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Zatıalinizin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda bulunan, bulunmayan bütün milletvekillerimizin, aziz milletimizin, İslam âleminin Berat Gecesi'ni tebrik ediyorum. Bu mübarek gecede ve sonrasında yapılan duaların, ibadetlerin Cenab-ı Allah tarafından kabul edilmesini diliyorum. İnşallah, bu mübarek af gecesinde, tabii, kul hakkı hariç, bütün insanların bütün günahlarının affedilmesini de ben de diliyorum.

Sayın Başkan, Berat demek, ramazan geldi geliyor demek. Mübarek ramazan ayına da çok yaklaştık. "Nerede o eski ramazanlar!" diyoruz gene, bir dönem öyleydi, şimdi gene öyle; nerede o eski ramazanlar noktasına geldik. Bundan da büyük üzüntü duyuyorum. Ritüellerimizi kaybediyoruz. Biz, Halk Ekmekte ucuz ekmek, bayat ekmek kuyruklarını yadırgıyoruz, milletimizin bunu hak etmediğini düşünüyoruz ama mübarek ramazan ayında iftara yarım saat kala, bir saat kala mis gibi kokan ramazan pideleri için girdiğimiz gönüllü kuyrukları da sanıyorum, bu ramazan göremeyeceğiz. İftar soframızda artık hurma yok, artık pastırma yok, artık güllaç yok; sanıyorum, maalesef, bu ramazan sade bir ramazan pidesi, sıcak bir ramazan pidesini de iftar sofralarımızda göremeyeceğiz, toplumun büyük kesimi göremeyecek. Bunun üzüntüsünü yaşadığımı da belirtmek istiyorum.

Yüz yedi yıl önceydi Sayın Başkan, milletçe bir tarih yazdık, milletçe özgürlük ve bağımsızlığın nasıl sahiplenilip nasıl savunulduğunu dost düşman herkese gösterdik. Bunu yaparken, Çanakkale'de Türk ile Kürt, Alevi ile Sünni yan yana çarpıştı, omuz omuza, koyun koyuna çarpıştı; şimdi de koyun koyuna yatıyorlar. Onların bize yurt yaptığı bu güzel vatanda şimdi, bu tür ayrışmaların yüz yedi yıl sonra hâlen olduğunu görmek ve bunun siyasetin bir malzemesi olarak kullanılması şahsen benim içimi acıtıyor; Çanakkale şehitlerimize de bir vefasızlık yapıldığını düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – "Çanakkale geçilmez!" ifadesini dünya literatürüne yazdıranlara, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere -isim sayarsam çok isim sayarım, saymak lazım ama hepsini de sayamayacağımız için hepsinin Başkomutanı Gazi Mustafa Kemal olmak üzere- Çanakkale'de yaşamını yitiren aziz şehitlerimizi saygı, rahmet, hürmet ve minnetle anmayı da bir borç biliyorum. Çanakkale Savaşı Türkiye Cumhuriyeti'nin ön sözüdür. Bunu böyle görmek, böyle okumak lazım. Bu

vesileyle, hemen değinmek isterim ki Çanakkale Köprüsü'nün de sanıyorum yarın açılışı yapılacak. Bakıldığı zaman, ne güzel, milletçe hepimizin gururunu okşayacak bir köprü görüyoruz. Üzüntümüz şudur: Biz, hizmetlere, projelere asla ve asla karşı değiliz. Biz, Türk milletinin her şeyin en iyisini hak ettiğini düşünenlerden ve bilenlerdeniz ancak belirtmek lazım ki bu projelerde yap–işlet–devret, kamu–özel iş birliği projelerinde bir izansızlık, bir hesapsızlık kitapsızlık, öngörüsüzlük, bir peşkeş anlayışını görmenin üzüntüsünü ve isyanını da yaşıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Cumhurbaşkanı "Bunlar yap–işlet–devret, kamu–özel iş birliğini bilmez, milletin cebinden 5 kuruş çıkmadan yapılıyor." diyor. Keşke… Sayın milletvekilleri, aralık ayının son haftalarında Meclisten bir bütçe geçirdik. Bakın, bu bütçe rakamlarından okuyorum. 2017–2021 arasında bu KÖİ'ler için bütçeden 68 milyar para çıkmış. Bütçeden çıkan para Tayyip Bey'in cebinden çıkıyorsa bir diyeceğim yok ama bütçeden çıkan para milletin cebinden çıkıyor. Peki, aynı aralık ayının son haftasında yaptığımız bütçede ne demiş Meclis, Türkiye Büyük Millet Meclisi ne demiş? Şöyle demiş: 2022–2024 arasında kamu–özel iş birliği ve yap–işlet–devret projeleri için 143 milyar lira bütçede ödenek var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hani milletin cebinden 5 kuruş çıkmıyordu Sayın Erdoğan? Çanakkale Köprüsü'nün geçiş maliyeti 260 lira. Kınalı'dan Çanakkale'ye, Savaştepe'ye gitmek için -sanıyorum- bir insan, bir araç 700-800 lira para ödeyecek gibi duruyor, tıpkı İstanbul'dan İzmir'e giderken 750-800 lira ödendiği gibi. Geçen de geçmeyen de; geçene bir eziyet, geçmeyene bin eziyet; geçene bir haksızlık, geçmeyene bin haksızlık. Bunları doğru bulmuyoruz. Devletimiz büyüktür, güçlüdür. İsraf olmazsa, şeffaflık olursa Çanakkale Köprüsü'nü de devletimiz kendi imkânlarıyla yapabilir; Sağlık Bakanının söylediği gibi, şehir hastanelerini de kendi imkânlarıyla yapabilir ve "saray oligarkları" diye bir kavramın Türkiye'de konuşulmasına gerek bile kalmaz.

Çok uzatmak istemiyorum Meclis mesaisi gereği.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben, bu vesileyle, mübarek kandilimizi tebrik ediyorum, Allah bütün iyi Müslümanları affetsin diyorum; Allah, kul hakkı yemeyen, üstünde kul hakkı olmayan bütün Müslümanları cennetiyle mükâfatlandırsın diyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Ramazan Can.

Buyurun Sayın Can.

28.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, Berat Gecesi'ne, Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümüne ve Çanakkale Köprüsü'nün açılışına ilişkin açıklaması

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Berat Gecesi. Berat Gecesi'ni tebrik ediyorum. Bütün İslam âleminin bu gecenin idraki içerisinde yaşamasını ve Yüce Yaradan'dan da hepimizin beraatine nail olmasını niyaz ediyorum.

Yarın 18 Mart. 1915 yılının üzerinden yüz yedi yıl geçmiş. Çanakkale Zaferi, dünyada "devlerin savaşı" diye bilinen ve yedi düvele karşı mücadele edilen, Balkan Savaşı'nda dağılan bir ordudan, küllerinden doğan -demin Sayın Altay'ın da dediği gibi- Kurtuluş Savaşı'nın özeti, ön sözü olan bir savaş. Savaşta 250 bine yakın şehidimiz var, şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Her birini ayrı ayrı rahmetle anıyoruz. Evet, "Çanakkale geçilemez." diyerek tarihe not düşmüştük ancak Çanakkale tabii ki geçilecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Çanakkale'yi de geçerse Türkler geçer düsturundan hareketle dünyanın en güzel köprülerinden, en güzel eserlerinden birine hep beraber imza attık. 2,5 milyar avroya mal olan köprü hiçbir vatandaşımızın cebinden para çıkmadan yapılmıştır. Evet, bu bir tarihî eserdir, devletin cebinden hiçbir para çıkmamıştır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Çıkacak!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bundan sonra çıkacak ama.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yanlış hatırlamıyorsam sekiz yıl ya da on yıl süre geçtikten sonra da aziz milletimize iade edilecektir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 2050'de.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Tabii ki bu eser önemli bir eserdir, dünya çapında emsallerinin en önde gelenidir. Hep beraber bu esere imza attık, hep beraber bu eseri de kullanacağız.

Hayırlı uğurlu olsun, Rabb'im daha güzel eserlere imza atmayı hepimize nasip etsin diyor, hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Grup Başkan Vekillerinin söz talepleri karşılanmıştır.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.29

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.46

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 68'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, 16/2/2022 tarihinde Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve arkadaşları tarafından, yüksek enflasyon artışlarının toplum üzerinde oluşturmuş olduğu olumsuz ekonomik etkilerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/3/2022 Perşembe günü (Bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ile 22 milletvekili tarafından yüksek enflasyon artışlarının toplum üzerinde oluşturmuş olduğu olumsuz ekonomik etkilerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 16/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 17/3/2022 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere söz talep eden Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, milletimizin ve İslam âleminin Berat Kandili'ni tebrik ediyorum, hayırlara vesile olmasını Yüce Mevla'dan niyaz ediyorum.

Yüksek enflasyon artışlarının toplum üzerinde oluşturmuş olduğu olumsuz ekonomik etkilerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla vermiş olduğumuz bu önerge hakkında grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde yüksek enflasyon nedeniyle çarşı pazar yangın yerine dönmüştür. Eski Maliye Bakanımız "Şubat ocaktan daha iyi, mart da şubattan daha iyi, nisan marttan çok daha iyi olacak." dedi, maalesef vatandaşlarımız bir iyileşme görmeyince de bu Bakanımızın affını istemek zorunda kalmıştı. Yerine gelen Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati önce enflasyonu yıl sonuna kadar tek haneye düşüreceklerini açıkladı, ardından daha yeni "Enflasyonu yıl sonu itibarıyla belirli seviyeye getirip 2023 Haziran seçimlerinde tek haneye indirme konusundaki kararlılığımız devam ediyor, gerekeni yapacağız." diyor. Yine Sayın Cumhurbaşkanımız "Faizi indireceğiz ve indiriyoruz, bilin ki enflasyon da inecek, daha da düşecek." dedi. Bugün Merkez Bankası 2'nci kez yüzde 14'lük politika faizini sabit tutma ve düşürmeme kararını almıştır. Ama düşmedi, düşecek gibi de görünmüyor. Açıklanan yüksek ocak ve şubat enflasyonları ortadadır. TÜİK'in ocak ayı enflasyonu TÜFE yüzde 48,69, Üretici Fiyat Endeksi yüzde 93,53, ENAG'a göre ise yüzde 114,87 olarak açıklanmıştır. Şubat ayı yine TÜFE 54,44, ÜFE 105,05, ENAG da 123,80 olarak açıklandı. Bizdeki yüksek enflasyon kısa adı OECD olan Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü ülkelerini de etkilemiş; OECD ülkelerine de son otuz yılın rekorunu kırdırdık. Hâlbuki 1 puanlık Türkiye etkisi olmasa OECD ülkelerinde enflasyon yüzde 6,6 yerine yüzde 5,6 olarak gerçekleşmiş olacaktı.

Değerli milletvekilleri, vatandaşlarımız tarafından hissedilen enflasyon bu rakamların da çok üstündedir. Artık Türkiye'de söylenen başka, yaşanan başka bir hâle dönüşmüştür. Her konuda bugün başka, yarın başka açıklamalar yapılmaya başlanmıştır. Piyasalarda güven ve istikrar maalesef kalmamıştır. Yabancı yatırımcı zaten gelmiyor, yabancı yatırımlar maalesef Türkiye'yi terk etmiştir. Akaryakıt ve doğal gaza, elektrik tarifelerine gelen yüksek zamlar maalesef hayatı çekilmez hâle getirmiştir. Bu yüksek zamların karşısında hem vatandaşlarımız hem de esnafımız faturalarını ödeyemez hâle gelmiştir. Esnaflarımızın elektrik faturaları kira parasını geçmiştir. Yüksek enflasyon nedeniyle hayat her geçen gün pahalılanmakta ve piyasada iğneden ipliğe her türlü ürüne sürekli zam yapılmaktadır. Memur, emekli ve asgari ücretli kesime aralık ayında yapılan zamlar maalesef erimiştir. Buradan bizim bir önerimiz var, diyoruz ki: Geçtiğimiz yıllarda yılda 2 kez fiyat ayarlaması yapılıyordu. Bu dönemde yani bu enflasyonist ortamda hiç olmazsa önümüzdeki haziran sonu, temmuz başı itibarıyla çalışanların yeni enflasyona göre ücretlerinin artırılmasını buradan öneriyoruz.

Yine, yalnızca asgari ücret değil, yüksek enflasyonlu rakamlar karşısında memur ve emeklilere yapılan zamlar da eridi. SGK ve BAĞ-KUR emeklilerinin maaşlarına yapılan 636 TL'lik zam oranı da ocak ayı enflasyonu karşısında ortalama 348 TL erimiştir. Market raflarının ve manav tezgâhlarının ateşi bir türlü söndürülememiştir. Şubat ayı içinde bir önceki aya göre karnabaharın fiyatı yüzde 88, kabağın fiyatı yüzde 79, domatesin fiyatı yüzde 53,51 artmıştır. Ramazan ayı yaklaşıyor. Ramazan pidesinin fiyatı yüzde 66 artışla 6 TL olmuştur; bu da birçok dar gelirlinin ramazan ayında pide alamayacağını göstermektedir, en yüksek gıda artışı Türkiye'de yaşanmıştır. Türkiye'de gıda enflasyonu aralık ayında yüzde 43, ocak ayında yüzde 55 oranında gerçekleşirken en yüksek gıda enflasyonu Türkiye'nin ardından yüzde 17,2'yle Kolombiya'da gerçekleşmiştir.

Yine, imalatta yüzde 90,29, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında da yüzde 138,48 olarak zamlar gerçekleşmiştir. Ara mallarında yüzde 106,40, tüketim mallarında yüzde 58 enflasyonla mücadele ve etiket için kurulan özel ekiple ülkeyi maalesef, ekonomik…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

Yani bugün iğneden ipliğe zam gelmeyen hiçbir şey yok. Baştan beri "Enflasyon canavarına ezdirmeyeceğiz." dediniz, 2002'de iktidara geldiğiniz zaman üretici ve tüketici fiyat endeksleri neredeyse birbirine yakın, yüzde 30'du. Koyduğunuz hedeflerin hiçbir tanesi tutmadı, bugün 3 haneli rakamlardan bahsediyoruz.

Demek ki sizin bu saatten sonra yapabileceğiniz hiçbir şey yok, yapacak tek bir şey var: Millete gitmek, sandığı milletin önüne getirmek diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurun Sayın İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, yüksek enflasyon… Aslında belki de halkın anlayacağı dilde "hayat pahalılığı" dememiz lazım. 19 Haziran 2018'de Cumhurbaşkanı adayı Recep Tayyip Erdoğan "Siz ekonomiyi bana teslim edin, her şey düze çıkacak, faiz neymiş göreceksiniz, hayat pahalılığı neymiş göreceksiniz." dedi ve görüyoruz kırk dört ayda. Hele kırk dört ayın bu son haftasına baktığımızda, yakıt fiyatları sekiz günde nereden nereye geldi. Hayat pahalılığı dediğimiz şey… Birçok rakam açıklanabilir, birçok şey söylenebilir; sokağa gittiğinizde insanlar pazardan alışveriş yapamıyorsa, temel gıdaya erişemiyorsa o zaman ciddi bir kriz söz konusu. Neydi? Türkiye'de kıyafetlerle ilgili siz alışveriş merkezinden çıktığınızda cihazlar ötüyordu; neredeyse temel besinlerle ilgili çıktığınızda marketler de ötecek düzeye geldi. Burada muhalefetten birçok arkadaş şunu söylüyordu: "Bebek mamaları kutulara yerleştirilmiş, anahtar takılmış" Peynire geldi, başka temel gıdalara geldi. Bu düzeydeyken hâlâ ekonomiyle ilgili bir düzenleme yapamıyorsunuz. Neydi? "Faizi düşüreceğim, düşüreceğim." Ama yurttaş borçlu olduğunda faizi takır takır çalıştırıyordu. Nitekim az önce açıklandı, yine teğet geçti, durdu. Eğer siz yaşayan insanlarla ilgili bir düzenleme yapmıyorsanız o zaman geleceği de kurgulayamazsınız. Peki, "hayat pahalı" dediğimizde nelere bakmamız lazım? En çok gıdaya bakmamız lazım. Daha iki gün önce 14 Martta şu açıklama yapıldı sağlığın tanımı yapılırken "Sadece fiziksel, ruhsal değil, sosyal açıdan da tam iyilik hâlidir." Eğer temel besinlere insanlar ulaşamıyorsa ciddi bir krizle karşı karşıyayız. Bir hafta sonra ramazandan söz edilecek, televizyonlar reklamlarda boyuna gıdaları gösterecek, yurttaş zeytin alamayacak, süt alamayacak, ekmek alamayacak, peynir alamayacak, yoğurt alamayacak, yumurta alamayacak ve burada defalarca söyledik, yakıta yaptığınız zamlarla beraber hayat pahalılığı -elektrik faturası, doğal gaz faturası…- her şeye yansımış olacak çünkü her şey yakıtla, nakliyeyle ulaşıyor. İnsanları tekçi zihniyetinizle tekçi bir yaşama dönüştürdünüz. Neydi? Üşüyorsan tek odada kal, soğuksa tek odayı ısıt, yemek yiyeceksen tek tencere kullan, gerekiyorsa da tek başına yaşa. Siz bu anlayışla gerçekten hayat pahalılığıyla beraber insanları ezmiş oluyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu rakamlara, açıklanan rakamlara -bu TÜİK Başkanları hep değişiyordu ya- bu TÜİK rakamlarına rağmen yüzde 54,44 diye açıklandı şubat ayında ama Enflasyon Araştırma Grubu yüzde 123,80 olarak açıkladı, 3 haneli bir rakam açıkladı, 3 haneli bir rakam. Hani teke düşürecektiniz? Tekten 3 haneliye geldiniz. 3 haneliye gelmek artık hayatın bittiği anlamına geliyor. Çiftçi mutsuz, emekli mutsuz, çalışan mutsuz, memur mutsuz, işçi mutsuz, öğrenci mutsuz, kadınlar mutsuz, gençler mutsuz; hayat pahalılığında kıvranıyorlar, birileri buna seyirci kalıyor ve bununla ilgili düzenleme yapmıyor. Bir an önce bunun araştırılması lazım. Her seferinde söylediğimiz de: Buradan uzaklaşmamak lazım, insanlarla buluşup insanları dinlemek lazım çünkü sokak titriyor.

Sağ olun, teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Amasya Milletvekili Sayın Mustafa Tuncer.

Buyurun Sayın Tuncer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizlerin ve halkımızın Berat Kandili'ni tebrik ediyorum. İYİ Parti grup önerisi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Öneriyi destekliyoruz ve "evet" oyu vereceğiz.

TÜİK verilerine göre, yıllık enflasyon kasım ayında yüzde 21,31; aralık ayında yüzde 36,08'e yükselmiş, 2022 yılının gelmesiyle yükseliş hızını artıran enflasyon ocak ayında 48,69'a, şubat ayında yüzde 54,44'e yükselmiştir. Bağımsız bir kuruluş olan ENAG'a göre ise durum daha da vahim olup yıllık enflasyon ocak ayında yüzde 114,87 olmuştur. Grup önerisinde enflasyonun toplum üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması istense de aslında araştırılması gereken, yüksek enflasyon nedeniyle halkımızın ekonomik ve psikolojik çöküşü olmalıdır. Çünkü TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranlarıyla sebze, meyve ve gıda fiyatlarındaki ısınma ve elektrik ile akaryakıt fiyatlarındaki enflasyon fiyatları arasında uçurumlar vardır. Örneğin, en büyük banknotumuz olan 200 lira Ocak 2009'da tedavüle çıktı. İlk çıktığında bu 200 lirayla 40 litre ayçiçeği yağı alınabiliyordu, şimdi, 6 litre bile alınamıyor; 90 paket makarna alınabiliyordu, şimdi, ancak 20 paket alınabiliyor; 12 kilo dana eti alınabiliyordu, şimdi, 2 kilo bile alınamıyor; mutfağa 5 tane 12 kiloluk tüp gaz alınabilirken şimdi, 1 tane bile alınamıyor.

Ağustos ayından beri dünyada petrol fiyatı yüzde 63 artıyor, aynı dönemde Türkiye'de mazotun fiyatı yüzde 214 artıyor. Bir minibüs şoförü konuyu çok güzel özetliyor: "Geçen ay bir yolcu parasıyla 2 litre mazot alıyordum, şimdi ise 3 yolcu parasıyla 1 litre mazot alamıyorum."

Esnafımız kan ağlıyor, "Sattığımızı aynı fiyatla yerine koyamıyoruz. Elektrik ve doğal gaz faturaları ile BAĞ-KUR primlerimize yetişemiyoruz. İş yerini kapatsak yapacak başkaca bir iş bilmiyoruz." diyorlar. Yüzde 74 oy aldığınız Suluova'da anahtarcılık yapan, AK PARTİ'ye oy veren Nihat ağabeyimiz "Yeminle söylüyorum, siftahsız açıp kapattığımız günler çoğaldı. Bir aylık kazancım asgari ücret kadar yok, asgari ücreti kazanabilsem şükredeceğim. Verdiğim oyları onlara helal etmiyorum." diyor. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Değerli iktidar vekilleri, ülkeyi, yönetimi devraldığınız 2002 yılından çok daha geriye götürdünüz. Kiminle konuşsak "Daha önce böyle bir kriz hiç yaşamamıştık." diyor. "Bir türlü bitmek de bilmiyor." diyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA TUNCER (Devamla) – Bir an önce erken seçime gidin, hem kendinizi hem de halkımızı bu sefaletten kurtarın. Sefalet demişken, bir ölçü var, adı "Sefalet Endeksi" enflasyon ve işsizlik oranlarının toplamından oluşuyor. 2021 Aralık ayı itibarıyla Türkiye sefalet sıralamasında Avrupa'da 1'inci, dünyada 156 ülke arasında 21'inci sırada. Sudan, Libya ve Zimbabve hariç Afrika'nın en sefil ülkeleri bile Türkiye'den daha iyi.

Türkiye'de 2001 krizinde 40 puan olan Sefalet Endeksi, şu anda 60 puana çıkmış. Türkiye'de 2020 yılında devletten yardım alan yurttaşlarımızın sayısı 4 milyon 470 bin iken 2021 yılında devletten yardım alanların sayısı 11 milyon 370 bin kişiye çıkıyor. Bir yılda 3 kata yakın artmış. Bırakın refahı; sefaleti yaşıyoruz, sefaleti.

Çok teşekkür ederim. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Manisa Milletvekili Sayın Uğur Aydemir.

Buyurun Sayın Aydemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında, öncelikle, çok kıymetli milletvekili arkadaşlarımın ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizin, tüm milletimizin ve tüm İslam âleminin Berat Gecesi'ni tebrik ediyor, hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Evet, İYİ Parti grup önerisinde enflasyon sorununa vurgu yapılarak enflasyonun vatandaşlarımızda oluşturduğu etkilerin ve alınması gereken önlemlerin araştırılmasıyla ilgili bir önerge sunmuşlar.

Evet, değerli arkadaşlar, dünya iki yıldan beri Covid-19'la mücadele ediyor. Bu Covid-19'un gerek sağlık alanında gerekse küresel ekonomide birçok olumsuz etkileri oldu ve değerli arkadaşlar, küresel ekonomi -son iki yılda- 2020 yılında yüzde 3,4 daralırken Türkiye ekonomik olarak yüzde 1,8 büyüdü.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Millet aç, aç. Kuru ekmek bulamıyor millet, çöpten topluyor.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – 2021 yılında da Türkiye yüzde 11 olarak büyüdü.

ERHAN USTA (Samsun) – Yandaşlar büyüdü, yandaşlar. Ücretli küçüldü, ücretler küçüldü; yandaş büyüdü.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Evet, değerli arkadaşlar, tabii, küresel ekonomide daralma olunca sonucunda ne oldu? Ham maddeye erişim zorlaşıyor; enerji fiyatları arttı, enerji fiyatlarının artması sonucunda tedarik zincirlerinde aksamalar meydana geldi, emtia fiyatları arttı, gıda fiyatları arttı yani dünyada arz yönlü bir enflasyon oluştu. Dünyada bazı ülkeler belki enflasyonu tanımazken bugün itibarıyla baktığımızda, Amerika'da yüzde 7,9 oranında enflasyon oluşmuş durumda ve enflasyon 2 haneliye doğru yükselme eğiliminde. Yani dünyanın gerçeği bu enflasyon artık değerli arkadaşlar, Türkiye'nin değil, bütün dünya enflasyonla mücadele ediyor. Ama bizim, bu mücadeleyi ederken, enflasyonu düşürmek isterken ne yapmamız lazım?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ayçiçeği yağı gemileri gelsin(!)

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Çift kanatlı kuş gibi düşünün bunu; bir yandan enflasyonu düşüreceksiniz, bir yandan da milletimizi enflasyona ezdirmememiz lazım, yenik düşürmememiz lazım, önlemler almamız lazım.

ERHAN USTA (Samsun) – Asgari ücret eridi, asgari ücret eridi.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Ülke olarak biz bunlara ne yaptık? Evet, mesela "asgari ücret" dedi arkadaşımızın biri.

ERHAN USTA (Samsun) – Eridi, eridi.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Eridi gitti, eridi gitti.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Asgari ücret mi kaldı, asgari ücret mi kaldı?

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Bütçe bile kalmadı ki?

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Asgari ücrete tarihindeki en yüksek zamlardan birini, yüzde 50 zam yaptık, tarihin en yüksek zamlarından bir tanesini yaptık.

ERHAN USTA (Samsun) – Tarihin en yüksek enflasyonunu yaşatıyorsun! Tarihin en yüksek enflasyonunu yaşatıyorsun!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Enflasyon kaç, enflasyon? Enflasyon kaç? Çiftçiden 2.250 liraya aldığın buğday 6.400 lira şimdi.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Başka ne yaptık? Yüce heyetinizin, milletvekili arkadaşlarımızın dahi hayal edemediği, asgari ücretten vergiyi kaldırmanın yanı sıra –bir de ne yaptık değerli arkadaşlar- diğer ücretlerden de asgari ücret geliri kadar olan kısmı vergiden istisna tuttuk. Bunu hiçbiriniz hayal dahi edemiyordu ama AK PARTİ'nin farkı bu, hayal edilemeyenleri gerçekleştirmek.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Anlat, anlat; heyecanlı oluyor(!)

ERHAN USTA (Samsun) – Uğur Bey, hesap bilirsiniz siz, yüzde 54 enflasyon verdiğiniz o taahhütleri eritmez mi? Hesap bilirsiniz siz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yaptığı bütçe patladı zaten Sayın Usta, yaptığı bütçe patladı.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Başka ne yaptık arkadaşlar? Bakınız, basit usulde vergiyi kaldırdık.

ERHAN USTA (Samsun) – Bırak şimdi onları, geç!

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Basit usulde gelir vergisi mükelleflerini vergiden istisna tuttuk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Geç oraları!

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Başka ne yaptık değerli arkadaşlar?

ERHAN USTA (Samsun) – Yüzde 54 enflasyonu açıkla sen, yüzde 54 enflasyonu açıkla! Yüzde 105 üretici enflasyonunu açıkla!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bütçe ne oldu, bütçe? Bütçe ne oldu?

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Yani AK PARTİ'nin yaptıklarını sıralamaya kalksak hakikaten burada ne vaktimiz yeter ne de zamanımız.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Aynen, aynen (!)

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Mesela, yaşlılık aylığı vardı, 24 lira yaşlılık aylığı alıyordu bazı vatandaşlarımız, 65 yaşın üstündekiler. 24 liraydı 2002 yılında. Bugün kaç para alıyor değerli arkadaşlar?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Çiftçinin borcu 2,4 milyardı, şimdi 178 milyar. Sayın Aydemir, çiftçinin borcu 178 milyar olmuş. Uyuma!

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – 1.300 liraya yakın maaş alıyorlar. Evet, gerek memurlara yapmış olduğumuz zamlarla gerekse emeklilerimize yapmış olduğumuz zamlarla milletimizi bugüne kadar ezdirmedik enflasyona, bundan sonra da ezdirmeyeceğimizi ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bakınız, Rusya-Ukrayna savaşı da dünyanın gündeminde ve şu an savaş yapılıyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Millet ekmek bulamıyor, ekmek!

UĞUR AYDEMİR (Devamla) - İkisi de bizim komşumuz. Bakınız, dünyada bir olumsuzluk varken bu olumsuzluk sadece Türkiye'de varmış gibi…

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ya, sen bırak şimdi dünyayı, kendine bak kendine!

ERHAN USTA (Samsun) – Enflasyon bu yüzden mi arttı? Savaştan yeni çıktı (!)

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Konutlarda 1.000 liralık doğal gaz fiyatının sadece ve sadece 200 lirasını vatandaşımıza yansıtıyoruz, 800 lirasını devlet sübvanse ediyor. Bunları söyleyin burada arkadaşlar, niye söylemiyorsunuz bunları? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Neyini söyleyeceğiz?

ERHAN USTA (Samsun) – Sizin başarısızlıklarınız ya. Sözleşmeyi yenilemezsen, pahalı doğal gaz alırsan elbette yapmak zorunda kalacaksın; sizin başarısızlığınız!

UĞUR AYDEMİR (Devamla) - 800 lirasını devlet sübvanse ediyor. Biz bunlarla mücadele ederken yatırımlarımızda da…

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Aydemir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Millet aç, aç!

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Bir davet edeceğim, davetim var arkadaşlara.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – BOTAŞ battı, BOTAŞ'a 100 milyar lira destek vermek zorunda kaldınız, ayıp ya!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yeter Başkan, yeter, onu mu dinleyeceğiz burada.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Niye tahammül edemiyorsunuz dinlemeye?

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, biz enflasyonla mücadele ederken, vatandaşların alım gücünü artırırken aynı zamanda da evet, tüm dünyanın gözü önünde, tüm dünyanın göz bebeği sayılacak Çanakkale Köprüsü'nü yarın açıyoruz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Aç kaldık.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Bütün milletvekillerimizi Çanakkale'nin incisinin açılışına davet ediyorum. Buyurun, hep birlikte gelin, bu tarihî esere birlikte şahitlik edelim diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmemiştir.

Sayın Erel…

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Başkanım.

Türk tarihinin dönüm noktalarından, Türk milletinin onurunu, gururunu, namusunu korumak amacıyla verdiği en çetin mücadelelerden biri olan Çanakkale Deniz Zaferi'nin yıl dönümünü gururla, onurla kutlamaktayız. Dönemin hasımları sahillerimize inmiş, vatan topraklarına yönelik emellerini hayata geçirme cüretinde bulunmuş; çok şükür ki Çanakkale önünde imana çarpmış, ecdadın bağımsızlığa olan inancı karşısında diz çökmüş, sefil olmuş, yok olmuştur. Türk milleti, Anadolu'nun yıkılmaz, geçilmez, sarsılmaz olduğunu tarih boyunca birçok kez ispat etmiştir. Tarih durdukça bu zaferler unutulmayacak, bu zaferlere yeni zaferler eklenecektir. Çanakkale Zaferi'mizin yıl dönümünde, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere kahraman şehitlerimizi rahmetle, minnetle yâd ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Aygun…

30.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümüne ve Berat Kandili'ne ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Kurtuluş Savaşı'nın âdeta öncüsü olan Çanakkale Savaşı, milletimizin tarihe altın harflerle yazdığı büyük kahramanlık destanıdır. Birinci Dünya Savaşı'nın en çetin ve kanlı muharebesi olan Çanakkale Savaşı'nda Türk askeri bedensel sınırı aşan bir mücadele vermiştir. Askerî stratejik zekâsını Çanakkale'de gösteren Mustafa Kemal Atatürk, "Anafartalar kahramanı" unvanıyla Kurtuluş Savaşı'nda göstereceği başarısının işaretlerini vermiştir. Bu yüzden, Mustafa Kemal Atatürksüz Çanakkale Savaşı tarihi yazılamaz. Atatürk bu büyük zaferin önemini şu sözlerle anlatmıştır: "Çanakkale Zaferi, Türk askerinin ruh kudretini gösteren şayanı hayret ve tebrik bir misaldir. Emin olmalısınız ki, Çanakkale muharebelerini kazandıran bu yüksek ruhtur." Çanakkale Zaferi'nin 107'nci yıl dönümünde, Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere Seyit Onbaşı, Mehmet Çavuş, Yüzbaşı Faik, Asteğmen Muharrem, Yarbay Hüseyin Avni ve rütbeli, rütbesiz tüm kahraman şehitlerimizi saygı ve rahmetle anıyorum.

Tüm İslam âleminin Berat Kandili'ni tebrik ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan…

31.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Berat Kandili'ne ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Berat, Yüce Yaradan'ın affına erebilmek için yaratılanı affetme, rahmet ve mağfirete mazhar olma günüdür. İnsanlar için hesaplaşma durakları olan bu rahmet geceleri varlığımızı yeniden gözden geçirme, muhasebe ve tefekkür etme imkânları kazandıran birer fırsat olarak değerlendirilebilir. Bu konuda kendimizi yenilemeli, kendimize, eşimize, çocuklarımıza ve komşularımıza, bütün insanlığa ve bütün mahlukata karşı affedici olmalıyız. Berat, kırılan kalpleri onarma, dargınlık duvarlarını yıkma, kin, nefret ve intikam duygularını aşma zamanıdır. Berat Kandili'ni fırsat bilerek iç dünyamıza doğru bir yolculuk yapalım.

Ramazanışerifin habercisi olan Berat Kandili'mizi tebrik ediyor, tüm insanlığa sağlık, huzur ve bereket getirmesini Yüce Rabb'imden temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, 17/3/2022 tarihinde İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu ve arkadaşları tarafından, "5'li çete" olarak bilinen sermaye gruplarına verilen ihalelerin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

17/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/3/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş
Siirt
Grup Başkan Vekili

Öneri:

17 Mart 2022 tarihinde İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu ve arkadaşları tarafından, (17457) grup numaralı, "5'li çete" olarak bilinen sermaye gruplarına verilen ihalelerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 17/3/2022 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Erol Katırcıoğlu.

Buyurun Sayın Katırcıoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün bir vesileyle yani kamu-özel iş birliği projeleri bağlamında verilen bir önerge üzerine konuştuk, bugün de biz bu önergeyi getirdik. Bu önerge, esas itibarıyla, Türkiye'nin son zamanlardaki ekonomik krizinin de kaynaklarına işaret eden bir önerge. Yani kısaca niçin böyle düşündüğümüzü anlatmaya çalışayım.

Bir kere, bu "5'li çete" lafı gazetecilerin bulduğu bir laf ya da siyasetçinin; bilmiyorum ben nasıl yerleşti ama kastedilen şey kamu-özel ilişkileri yani kamunun özellikle ihalelerde özel sektörle kurduğu bağlantı ve bu bağlantının yarattığı çarpıklıklar bir bakıma konu ediliyor. "Nasıl çarpıklıklar?" diye bakarsanız, 5 tane inşaat şirketi olarak başlayan grup var, zaman içinde bunların hemen hemen hepsi holding oldu ve sadece inşaat sektörü değil, başka sektörlere de yayıldılar; Adalet ve Kalkınma Partisi kendi sermaye gruplarını böylelikle yaratmış oldu. Diyebilirsiniz ki "Kendini bir şekilde kurucu gören iktidarlar kendilerinin yaslanacağı bir sermaye grubu oluştururlar, bu da çok anormal değil." Fakat değerli arkadaşlar, gerçekten bu -yani nasıl söyleyeyim- 5'li holdingin çok ötesine geçen bir durum. Bir anlamda, ekonominin bütün dengelerine büyük ölçüde etki eden bir gelişmeye tanıklık ediyoruz bu çerçevede. Fakat asıl söylemek istediğim, bu ihalelerle, Hükûmetin verdiği ve daha birçoğu davet usulüyle verilen ihalelerle oluşmuş olan bu sermaye grupları gerçekten de iktidarın ayakta durmasını sağlayan kaynakları teşkil ediyor. Bununla ilgili bir örnek vereceğim, bu örnek üzerine birkaç şey

söyleyeceğim ama altını çizmek istiyorum ki bu ülkede -hemen hemen bu coğrafyada diyelim- servet biriktirme aracı devlettir; her zaman böyle olmuştur. Dolayısıyla da kamunun özel kesimle olan ilişkileri hep şaibeli olmuştur. Dün ifade etmeye çalıştığım KİT sistemi -ki o zamanlar KİT sistemi birçok kesim tarafından savunulurdu ben özellikle 80'li yıllar öncesini söylüyorum ama 80'li yılların sonrasında da bu devam etti- KİT'ler esas itibarıyla özel kesime kaynak aktaran mekanizmalar olarak çalıştırıldılar. Kim tarafından? Siyasetçiler tarafından yapıldı, bu mekanizma kuruldu. Nasıl oluyordu bu? Çok açık söyleyeyim; özel sektörün girdilerini üretiyorlardı kamu iktisadi teşebbüsleri, ürettikleri malların fiyatları Bakanlar Kurulu tarafından maliyetinin altına fiyatlanıyordu ve dolayısıyla da özel kesimin maliyetlerini düşürüyorlardı. Niçin yapıyorlardı bunu? Özel kesimin maliyetleri düşünce ne olacaktı, beklenti neydi? Fiyatların düşmesiydi ama fiyatlar düşmedi değerli arkadaşlar çünkü çok az sayıda firma vardı. Dolayısıyla da fiyatların üzerinde bir baskı oluşmadı. Ne oldu peki? Özel kesimin bu kaynak aktarımıyla kâr marjları ve dolayısıyla da sermaye birikimi kârları artmış oldu. Bu mekanizma herkesin gözü önünde oldu. Biz, o zamanlar -90'lı yıllardan söz ediyorum- buna itiraz ettik, daha sonraki yıllarda bunun anlamı değerlendirilir.

Şimdi, bakın, size bir örnek vererek geri kalan zamanımı kullanayım. Şimdi, "5'li çete" denilen grubun bir holdingi, Kalyon grubu, bakın, şu ihaleleri almış: Mecidiyeköy-Mahmutbey Metro Hattı, İstanbul-Şile-Ağva Yolu, Üçüncü Havalimanı, İnegöl Doğal Gaz Dağıtım Hattı, Başakşehir Stadyumu, Çayırhan Termik Santrali, Melen İsale Hattı, Kıbrıs Su Temin Projesi Boru Hattı, Çanakkale-Ezine-Ayvacık Yolu; bu daha devam ediyor değerli arkadaşlar. Bir sürü ihaleyi almış bu şirket, iyi yapmış, peki fakat bu şirket aynı zamanda "Zirve Holding" denilen bir holdingi oluşturuyor. Zirve Holding, duyanlarınız var mı, bilmiyorum. Zirve Holding esas itibarıyla Çalık Holdingden Turkuvaz Grubunu satın aldı. Turkuvaz Grubu ne?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Turkuaz Grubu şu arkadaşlar: ATV, A Haber, Takvim, Sabah, Fotomaç, Yeni Asır gibi birçok medya kuruluşu ki ben şöyle bir toplama yaptım; 9 tane radyo istasyonu, 16 tane dergi, 12 tane televizyon, 5 tane gazete Turkuvaz Grubunun sahip olduğu medya şirketleri; bu medya şirketi Kalyon grubuna ait. Şimdi, tuhaflığı görüyor musunuz? Bu medya grubu nedir? "Yandaş medya" dediğimiz bir medya grubudur. Yani, yatıp kalkıp "Yaşasın iktidar!" diye bağıran bir medya kuruluşu ve bu medya kuruluşu iktidardan, devletten inanılmaz sayıda ihale almış ve bu ihalelerin çoğu da bir yarışma sonucunda değil, tamamen davet usulüyle veya pazarlık usulüyle alınmış.

Değerli arkadaşlar, bu yapı işte bugün içinde bulunduğumuz krizin de ana sebebidir. Fiyatların düşmüyor olmasının sebebi budur, yoksa stokçular falan değildir. Bu holding yapısını değiştirmeden, bu kartel yapısını değiştirmeden Türkiye'de hiçbir şey olmaz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamuoyunda "5'li çete" olarak adlandırılan şirketlerin kamudan aldığı ihalelerin araştırılmasına ilişkin önerge üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir iktidarın sözleri ve tercihleri ile icraatı arasındaki uyum ya da uyumsuzluk o iktidarın hem karnesi hem de karakteridir. Eğer bir parti iktidara gelmeden önce yoksullukla mücadele etme sözü

verip, yoksul ve yoksun vatandaş sayısını artırıp tercihini ayrıcalıklı bir grubu zenginleştirmekten yana kullanıyorsa bunun adı en açık şekilde vatandaşı kandırmak, vatandaşa yalan söylemektir. Eğer bir parti iktidara gelmeden önce yolsuzlukla mücadele etme sözü verip ayrıcalıklı bir gruba kendine emanet edilmiş kamu kaynaklarını usulsüz, kanunsuz işlemlerle dağıtıyorsa, devlet hazinesini bu gruplara aktarıyorsa bunun adı uluslararası kabule göre "yolsuzluk" demektir.

Ülkemizde, ne yazık ki son dönemlerde, hem kendine emanet edilen kamu gücünü kullananların hem de kamu gücünü kullananlara yakın olduğunu iddia ederek menfaat sağlamaya çalışanların sayısında artış görülmektedir. AK PARTİ'si iktidarı döneminde kamu adına yapılan prestijli projeler Kamu İhale Kanunu ruhuna uygun olmayan bir şekilde davetiye usulüyle dağıtılmaktadır. AK PARTİ'si iktidarı döneminde, bitmeyen işler için ek ödeme ve ek süreler ikame ihalesi paravanıyla yapılmaktadır. AK PARTİ'si iktidarı döneminde, ihaleler -mevzuatın izin vermediği durumda- kanun 200 defa değiştirilerek kılıfına uydurulmaktadır. AK PARTİ'si iktidarı döneminde, hazine, aynı firmalar eliyle yürütülen yap-işlet-devret ve kamu-özel iş birliği projelerine verilen yüksek garantiler nedeniyle boşaltılmaktadır. Bakın, bu firmalar dünyada bile tescilli hâle geldi, bu şirketlerin aldığı ihalelerin toplamı 2021 yılına kadar 150 milyar doları geçmiş durumda; bu, ihale kısmı. Bir de "garanti" adı altında havadan kazanç kısmı var; sadece 2022 yılı için bütçeden aktarılacak garanti ödemesi 42,5 milyar -ki bu rakam 9 bakanlığın bütçesine bedel- beş yılda yapılan ödeme ise 130 milyar. Ayrıca, aldıkları ihaleler için verilen teşvikler, vergi indirimleri bu hesaba dâhil bile değil. Bu müteahhitler sıkıntıya düştü mü 27'nci Yasama Döneminde çıkarılan ne kadar kanun varsa 5'li çeteye özel, lehlerine düzenlemeler yapılmıştır. Dedik ya, iktidarın karakteri tercihiyle doğru orantılıdır. Vatandaş kırılırken, cebi boşalırken var mı vergi indirimi? Yok; varsa yoksa bindirim. Geçen hafta dedik ki: "Bebek bezinde, hasta bezinde, kadın pedinde KDV oranını yüzde 18'den yüzde 1'e düşürelim." "Olmaz." Hop, eller havaya "Hayır, istemezük."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Bir kere de vatandaş lehine ellerinizi kaldırdığınızı görsek keşke. 5 firmaya verdiğiniz ihaleleri, teşvikleri, garanti ödemelerini geçtik; bunlara yaptığınız vergi indirimi bile bu hanelerin sadece bebek bezinden kaynaklanan yükünü azaltmaya yeter de artar bile. Vatandaş, elektrik, doğal gaz faturasını ödeyemiyor, soğukta, karanlıkta yaşıyor. Bir yıl önceki rakam; 2020 yılında, vatandaşlar, doğal gaz faturası için toplam 34 milyar 496 milyon lira ödemiş. Size "Bu vatandaşın doğal gaz faturasını ödeyin." demiyoruz ama tercihinizi vatandaştan yana kullansanız bu garanti tutarıyla tüm ülkenin doğal gaz faturaları bile ödenebilirdi.

Siz, tercihinizi, ayrıcalıklı zenginden yana yaptınız. Vatandaşın bunu görmediğini sanıyorsunuz ama merak etmeyin, vatandaş ilk seçimde tercihini yapacak, görüyor mu görmüyor mu hep birlikte göreceğiz; az kaldı. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Burdur Milletvekilimiz, Meclis İdare Amirimiz Sayın Mehmet Göker.

Buyurun Sayın Göker. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar; bu gece idrak edecek olduğumuz Berat Kandili'mizin tüm İslam âlemine ve ülkemize iyilikler getirmesi temennisiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yarın ise 18 Mart, Çanakkale Zaferi'nin 107'nci yıl dönümü; bu vesileyle de kurucumuz Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve onun şahsında tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Verilmiş olan önerge, sermaye gruplarının almış olduğu ihaleler... Aslında, burada çok da göz ardı edilecek bir durum yok, neredeyse kamudaki tüm ballı ihaleler bizim "5'li çete" dediğimiz kişilere gitmekte ve bunlarda toplanmakta. Bunun mantıklı bir yolunu ya da yöntemini izah etmek inanın imkânsız. Bakın, yarın Çanakkale Köprüsü'nü açacaksınız, Çanakkale Köprüsü onların, Marmaray onlarda, havalimanı onlarda, Rize onlarda; toprak onların, para onların; neredeyse hepimiz onlara çalışıyoruz. Tıpkı Rusya-Ukrayna Savaşı'nın gündeme getirdiği "oligark" söyleminde olduğu gibi, Türkiye'de de bu 5'li çete aslında bir "oligark" hâlini almış ve Tayyip'in ya da AKP'nin "oligark"ları oluşmuş.

Kamudan ihale alan bu kesimin, yapılan ihalede… 55 adet ihale yapılmış, 52'si rekabet dışında yani ihale usulüyle yapılmış, kişiler davet edilmiş, bu firmalara verilmiş. Niye, neyi örtüyoruz ki böyle bir yöntem kullanıyoruz? Açıklanmayan ihalelerin 2020 yılındaki toplam maliyeti 40,5 milyar, açıklananlar ise 1,5 milyar. Bu kadar devasa bir farkı mantıkla, helalle, doğru ihaleyle açıklamak mümkün değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Peki, verdiğiniz ihalelerle yetinmiş miyiz? Hayır. Bakın, Cengiz İnşaat için 30 kere, Kolin İnşaat için 36 kere, Makyol İnşaat için 24 kere, Kalyon İnşaat için 19 kere, Limak İnşaat için yine 19 kere olmak üzere 128 kere vergi indirimi yapmışsınız. Neden? Vatandaş elektriğini ödemediği zaman gidip kesiyorsunuz, açma bedeli 25 lira, 30 lira alınıyor. Bu adamların vergisini keserek onlardan tahsil ettiğiniz sistemi tam da bu "oligark" dediğimiz 5'li çeteye gönderiyoruz. Çiftçi perişan, esnaf perişan, memur perişan, insanlar borçlarını ödeyemiyor, evine ekmek götüremiyor ama siz tercihinizi bu 5'li çetenin cebini doldurmaktan yana kullanıyorsunuz. Genel Başkanımızın dediği gibi, tamamen bir tercih meselesi.

Tabii, burada şunu da belirtmek istiyorum…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MEHMET GÖKER (Devamla) – Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında, ahlaksız kazanç elde edildiği tespit edilen bu ihalelerin hepsi kamulaştırılacak. Kimse kendisini güvende ve "Arkam sağlam." diye düşünmesin. (CHP sıralarından alkışlar)

Sözlerime Sayın Genel Başkanımızın bir sözüyle son vermek istiyorum: "O paraları ait olduğu topraklara geri kazandıracağız. Sizin gözünüzün yaşına bakan namerttir."

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Giresun Milletvekili Sayın Cemal Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP Grubunca verilen önerge üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bu gece idrak edeceğimiz Berat Gecesi'nin de sizlere ve bütün Müslümanlara mübarek olmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye müteahhitlik hizmetlerinde dünya çapında bir üne sahip. 2021 yılında yayınlanan verilere göre, müteahhitlik hizmetlerimiz, Çin'den sonra, 250 firma arasında yer alan 41 firmayla 2'nci sırada; bu aslında hepimizin övünmesi gereken bir sonuçtur. Önergede adı geçen 5 firma da bu 41 firma içinde yer alıyor.

Değerli milletvekilleri, elimde Türkiye Müteahhitler Birliğinin yaptığı yazılı bir açıklamadan size aktaracağım bilgiler var. Uluslararası inşaat sektörü dergisi ENR yani "Engineering News-Record" isimli müteahhitlik dergisinin verilerine göre, Türkiye 41 firmayla Çin'den sonra 2'nci sırada ve sadece yurt dışından 2020 yılı müteahhitlik hizmetlerinden elde ettiği gelir 18,3 milyar dolar. Bunun aslında hepiniz için bir övünç kaynağı olması lazım.

"5'li çete" ifadesi son derece yakışıksız bir ifadedir çünkü bu firmalar Türkiye'nin zenginliğidir. Arkadaşlarımız dile getirdi, Çanakkale savaşının, Çanakkale savaşının, Çanakkale Zaferi'nin yarın inşallah, 107'nci yıl dönümünü kutlayacağız.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Türkiye'nin zenginliği değil, siz zengin yaptınız, sizden önce zengin değillerdi, siz onları bu kadar zengin yaptınız.

CEMAL ÖZTÜRK (Devamla) – Bakın, hep birlikte de yarın inşallah, Çanakkale Köprüsü'nün açılışını yapacağız.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Halkı da yoksullaştırdınız.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Niye Türkiye'nin zenginliği olsun ya?

CEMAL ÖZTÜRK (Devamla) – Biraz önce arkadaşımız dedi ki: "Bu firmalarındır bu köprü."

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Onlar zengin olunca ben zengin oluyor muyum, vatandaş zengin oluyor mu? Onlar zengin oluyor. Nasıl Türkiye'nin zenginliği olur bunlar?

CEMAL ÖZTÜRK (Devamla) – Hayır, bu köprü aziz Türk milletinindir, hepimizindir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Bedelini biz ödüyoruz, bedelini Türk milleti ödüyor; gelirini 5'li çete alıyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Devamla) – Bu 41 tane firma da yurt dışındaki müteahhitlik hizmetlerinde Türkiye'yi 2'nci sıraya getiren firmalar da hepimizindir; adı geçen 5 tane firma da bunların içindedir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – En fazla kamu ihalesi alan firmalar dünyada.

CEMAL ÖZTÜRK (Devamla) – Bakın, sadece Avrupa'da yüklendikleri projelerin toplam tutarı 8,5 milyar doların üzerindedir. Dolayısıyla, bu firmaları kurmak, büyütmek öyle kolay işler değil ama bir anda karalamak kolaydır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Devamla) – Dolayısıyla ben bu önergenin son derece hedef saptırdığını ve yanlış hedeflere götürmek istendiğini, dolayısıyla iyi niyetli olmadığını düşünüyor ve önerge aleyhinde olduğumuzu, önergeye "ret" oyu vereceğimizi ifade ederek…

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Çok çaba sarf ettiniz büyütmek için o firmaları.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Zaten lehinde olamazsınız mübarek günde bile be!

CEMAL ÖZTÜRK (Devamla) – …Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Cemal Bey, aynılar aynı yerde; ayrılar ayrı yerde.

OYA ERSOY (İstanbul) – Soygunun suçlusu 5'li çete.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – 5'li çeteyi büyüttüğünüzü itiraf ettiniz; ne güzel(!) Aferin size, aferin(!)

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz Sayın Beştaş'a.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Öztürk beyanında çok yakışıksız olduğunu, ayrıca iyi niyetli olmadığını… Yani biz parti olarak önerge indirmek hakkına sahibiz. Sataşmada bulundu, söz istiyoruz.

BAŞKAN – Yerinizden bir söz vereyim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 5'li çeteye karşı iyi niyetli değilsiniz ya!

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – 5'li çetenin avukatları var yeterince, maşallah(!) 5'li çetenin avukatları var maşallah(!)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz Türk milletinin avukatıyız, evet, Türk milletinin ama siz kimin avukatısınız?

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Biz milletin avukatıyız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Türk milletinin avukatı biziz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Siz çetelerin avukatısınız, yirmi yıldır çetelerle yönetiyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri…

İyi niyetli olmadığını söylemiş sizin önergenizin. İyi niyetli mi, kötü niyetli mi; bir açıklarsanız memnun olurum.

Sayın Katırcıoğlu, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cemal Bey'in, doğrusu, hiç beklemediğim bir ifadesi oldu benim önergemle ilgili olarak; üzüldüm çünkü Cemal Bey'le birçok konuda çok benzer fikirlere sahip olduğumuzu düşünüyordum. Hele hele bu önergenin art niyetli olduğu iddiası da doğrusunu isterseniz kabul edilebilecek bir iddia değil.

Bakın, ben size çok basit bir şey söylüyorum -ki konuşmamda söyledim size- yani bu "5'li çete" lafını ben kullanmadım ama böyle bir kavram kullanılıyor. Ben Adalet ve Kalkınma Partisinin yarattığı bir sermaye grubundan söz ediyorum.

Şimdi, ben somut bir şey söyledim, Kalyon İnşaat bilmem kaç tane ihale almış, nasıl aldığını biliyorsunuz ve bunlar Turkuvazın sahibi, dolayısıyla medyayı etkiliyorlar. Yani, şimdi, bu ilişki sizi hiç rahatsız etmiyor mu Allah aşkınıza ya? Nasıl etmiyor?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – İşlerine geliyor.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - Ben size şunu söyleyeyim: Bakın, eğer Rekabet Kurumu bağımsız bir kurum olabilseydi bu kesinlikle bir dava konusuydu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, ben de madde 60'a göre söz istiyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Sayın Grup Başkan Vekilleri; böyle bir usul yok, birbirinizi fikirlerinizle ikna edeceğiniz bir durum da yok. Kimse kimseye de sataşmadı burada, hiçbir sataşma yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan…

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, 17/3/2022 tarihinde İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu ve arkadaşları tarafından, "5'li çete" olarak bilinen sermaye gruplarına verilen ihalelerin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmemiştir.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, tutanaklara geçirilmesi açısından şunu söylemem lazım çünkü bu "5'li çete" ifadesini biz kullanıyoruz. Bizim kullandığımız ifadeye karşı böyle bir şey kullanamaz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aslında sataşan onlar Başkanım. "5'li çete" diyerek bize sataşıyorlar aslında.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ortak mısınız 5'li çeteyle, niye alınıyorsunuz?

ERHAN USTA (Samsun) - Bir de ortada delili var, Dünya Bankasının çalışması var. Ne diyor Dünya Bankası? "Kamudan ihale alan dünya çapında 10 tane firma var, 5 tanesi Türkiye'de." "5'li çete" diye ondan bahsediyoruz.

BAŞKAN – Evet, siz bunun yanlış olduğunu söylüyorsunuz, onlar da "Bu işten gurur duyuyoruz." diyorlar. Ne diyeyim ben size?

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, işte, doğru söylüyor. Cemal Bey şunu söyledi: "Bunları büyütmek kolay olmadı." Dolayısıyla, bizim kullandığımız bir ifade için "yakışıksız ifade" denilmesini kabul etmiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Usta, tutanaklara geçmiştir.

Sayın Tutdere…

NİLGÜN ÖK (Denizli) – İyi de sanki o Limak sadece AK PARTİ zamanında mı vardı? Ta 1990'lı yıllardan beri Limak vardı bu ülkede.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – 5'li çeteye ortaksınız, itiraf ettiniz; kayıtlara geçsin efendim.

BAŞKAN – Sayın Vekilim…

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – 5'li çeteye ortaksınız, itiraf ettiniz.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz Sayın Vekilim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Başkanım, adım geçti.

BAŞKAN – Sayın Tutdere, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nun, Tarım ve Orman Bakanının Afrika'da hayaller peşinde koşacağına GAP illerindeki ovaları suyla buluşturması gerektiğine ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, yeni atanan Tarım Bakanının açıklamalarına baktığımızda rotayı Afrika'ya çevirdiğini görmekteyiz. Yerli tarımı ve çiftçiyi bitiren iktidarın yanlış politikaları sayesinde, 2002 yılında 26,1 milyon hektar olan ekim alanı 2021 yılında 23,1 milyon hektara gerilemiştir, tarımdaki istihdam yüzde 17,1'e gerilemiştir, çiftçi sayısı on iki yılda yüzde 48 azalmıştır.

Buradan iktidara ve Tarım Bakanına açıkça çağrı yapıyoruz: Sayın Bakan, Afrika'da hayaller peşinde koşacağınıza, GAP illerinde bulunan ovaları, tarım alanlarını suyla buluşturun; GAP'ta tam 1 milyon 629 bin hektar arazi su bekliyor, bu toprakları suyla buluşturun; Türkiye Afrika'yı da beslesin, dünyayı da beslesin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Toğrul…

34.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, cezaevlerinde "nakil" adı altında uygulanan sürgün politikasına ilişkin açıklaması

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Başkanım.

Sayın Başkan, son dönemde cezaevlerinde "nakil" adı altında bir sürgün politikası hayata geçirilmektedir. Bunun son örneği, seçim bölgem Gaziantep'te H Tipi Cezaevinde yaşanmıştır, onlarca mahpus Türkiye'nin farklı cezaevlerine sürgün edilmiştir. Aileleri tarafından tarafımıza iletilen bilgilere göre, tutuklulardan Murat Yıldırım Yozgat 2 No.lu T Tipine, Selim Acar Yozgat 1 No.lu T Tipine, Vedat Bakır Sungurlu Cezaevine, Abdullah Çelik ve Şevket Şeker Aksaray T Tipine, Yakup Burukanlı Konya Ereğli T Tipine sürgün edilmiştir. Bu tutukluların uzun tutukluluktan kaynaklı ciddi sağlık sorunları mevcuttur ve bazılarının, örneğin Şevket Şeker ve Vedat Bakır'ın tahliyelerine iki üç ay gibi kısa süreler kaldığı hâlde sürgün edilmesi, ailelerinde infazlarının yakılacağı endişesini yaratmaktadır. Adalet Bakanlığını bu sürgün politikasından derhâl vazgeçmeye çağırıyor, bu durumu kamuoyunun takdirine sunuyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, son beş yılda artan yoksullaşmanın nedenlerinin araştırılarak yoksullukla mücadele için gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5606) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/3/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, son beş yılda artan yoksullaşmanın nedenlerinin araştırılarak yoksullukla mücadele için gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5606) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin görüşmesinin Genel Kurulun 17/3/2022 Perşembe günlü (bugün) birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere söz talep eden Ankara Milletvekili Sayın Tekin Bingöl.

Buyurun Sayın Bingöl. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Yirmi yıla yakın AKP iktidarı döneminde yaşanan olumsuzluklar, yoksulluk, açlık sınırının çok ötesinde derin bir açmaza soktu Türkiye'yi ve bu süreçte, beraberinde gelen işsizlik, halkın büyük bir kesimini yaşamdan âdeta kopardı. Bütün bunların sonucunda toplumsal refah düzeyi ve yaşam kalitesi cumhuriyet tarihi boyunca bu kadar büyük bir düşüşe sahne olmadı. Biz, Türkiye'de derin bir yoksulluğun ötesinde, müthiş bir açlığın olduğunu söylüyoruz ama gelin görün ki Adalet ve Kalkınma Partisi yetkilileri Türkiye'de yoksulluk sorununun olmadığını büyük bir pişkinlikle söyleyebiliyorlar. Bu, eskilerin deyimiyle, halkın kahir ekseriyetinin fakruzaruret içinde olduğunun somut bir göstergesidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, biz niçin bu önergeyi verdik? Biz, 4.250 liraya yükseltilen asgari ücretin arkasından, büyük bir coşkuyla bunu açıkladığınızda, bugün dönüp baktığımızda, 4.552 lira olan açlık sınırı söz konusu olduğunda bu asgari ücretin açlık sınırının 300 lira altına düştüğünü gördük. Yani 4.250 liraya mahkûm ettiğiniz asgari ücretlilerin tamamı açlığa mahkûm edilmiş durumda. Ömrünü bu ülkeye hizmete adamış olan emekli büyüklerimizin maaşı yıllar sonra 2.500 liraya çıkarıldığında, işte, o milyonlarca emekli kardeşimiz, büyüklerimiz tam anlamıyla 4.552 lira olan açlık sınırına mahkûm edilmiş durumda. Milyonlarca genç, aldıkları krediyi ödeyemedikleri için icrayla boğuşurken ceplerinde 1 ekmek parası olmayan o gençlerimizin sorunlarını çözmek adına, konuşmak adına bu önergeyi verdik.

Şimdi, bütün bunları bir araya getirdiğimizde görüyoruz ki artık Türkiye'de yoksulluk konuşulmuyor; Türkiye'de açlık konuşuluyor, açlık. Yani pazar günleri pazarın son saatini bekleyip, köşelerden çıkıp pazar yerinde pazarın artıklarını toplayanların o görüntüleri bizim yüreğimizi acıtıyor. Bayat ekmek kuyruğuna giren o yaşlı büyüklerimizi görürken içimiz kan ağlıyor ama neylersiniz ki bütün bunlar söz konusuyken AKP'liler büyük bir rahatlıkla "Türkiye'de yoksulluk sorunu yok." diyor. Bunu niçin diyorlar biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Çünkü AKP, yoksulluğu bir parti politikası hâline dönüştürdü yani AKP yoksulluktan besleniyor; yoksulluğu derinleştirerek, onlara yaptıkları devletin sosyal yardımlarını siyaseten kendilerine mal edip buradan nemalanıyorlar.

Bakın, size bazı rakamlardan bahsedeceğim. Yıl 2002, AKP iktidara geldi, o zaman yüzde 20 yoksullara Türkiye gelirinden ayrılan pay yüzde 5,5. Peki, o dönemde yüzde 20 zenginlerin Türkiye gelirinden elde ettiği pay yüzde 50'nin üzerinde. Ne değişti? Yirmi yıl önce "Yoksullukla mücadele edeceğiz." diye iktidara gelen AKP'liler bu tabloyu asla değiştirmediler, aksine daha da derinleştirdiler. Bugün Türkiye'de yüzde 10 yoksul ile yüzde 10 zengin arasındaki makas tam 17 kat, 17. Bu rakamlar, sizin kontrol altına aldığınız TÜİK ve benzeri kurumların açıkladığı rakamlar. Böyle derin bir uçurum var zengin ile yoksul arasında.

Peki, şimdi ne var? Bir grup mutlu azınlık var. Bu mutlu azınlık kim? Biz, namusuyla alın teri dökerek, ailesinden aldığı o şirketleri, o tesisleri büyüterek onurlu bir şekilde ticaret yapan sanayici ve iş adamlarımıza sonsuz saygı duyuyoruz çünkü onlar o tesisleri siyaseten kurmadılar, alın teriyle, üreterek

kurdular. (CHP sıralarından alkışlar) Peki, ya AKP'liler? AKP'lilerin yarattığı mutlu azınlıklar kimler? Haksız ve hukuksuz yere, hak etmeden, Kamu İhale Kurumunun yasalarını tam 87 kez değiştirerek kendi yandaş müteahhitlerine o işleri peşkeş çektiler, mutlu azınlık onlar. Başka? Kendi bürokratlarına birden fazla maaş vererek mutlu azınlık yarattılar, mutlu azınlık işte onlar. Mutlu azınlık kim? Adalet ve Kalkınma Partisinin kanatları altında büyüyen şanslı Adalet ve Kalkınma Partililer.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Şimdi, biz bu araştırma önergesini şunun için verdik: İşte, sizin o koruyup kolladığınız o yandaşlar var ya, şanslı AKP'liler var ya, onlar ile yoksulun, çaresizin, işsizin, fukaranın hakkını ortaya koymak adına verdik. Siz bunu reddedeceksiniz, Cumhur İttifakı reddedecek ama bu, kayıtlara giriyor ve bir gün gelecek, bu yoksullukla mücadele için verdiğimiz grup önerisini niçin reddettiğinizi; sizin çoluk çocuğunuz, torunlarınız Türkiye'nin o günkü koşullarını görüp utanacaklar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kayırmacılığı siz iyi bilirsiniz, kayırmacılığı.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Çocuklarınızı ve torunlarınızı utandırmak istemiyorsanız gelin bu araştırma önergesine olumlu oy verin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kayırmacılığı siz daha iyi bilirsiniz.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – İlk kez araştırma önergesine olumlu oy verin, araştıralım. Eğer "Yoksulluk yok." diyorsanız siz haklısınız, bu kürsüden gelir sizden özür dileriz, ama yok biz haklıysak o zaman bunun gereğini yapmadığınız için tarih önünde de yargılanacaksınız, çoluk çocuğunuzun önünde de yargılanacaksınız diyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kayırmacılığı siz daha iyi biliyorsunuz.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Erzurum Milletvekili Sayın Muhammet Naci Cinisli.

Buyurun Sayın Cinisli. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlarım.

Aziz milletimizin mübarek kandillerini kutlarım. Refah içinde, sağlıklı, huzurlu daha nice kandiller dilerim.

İstatistiki veriler nüfusumuzun çok önemli bir kesimi için yoksulluğun kronikleştiğini ve artarak devam ettiğini gösteriyor. Tüketici Hakları Derneğinin, TÜİK ve TÜRK-İŞ verilerini kullanarak hazırladığı rapora göre ülkemizde 16 milyon kişi açlık, 50 milyon kişi ise yoksulluk sınırında. MEMUR-SEN tarafından yapılan "açlık-yoksulluk" araştırmasında da asgari ücretin 4.253 lira olduğu ülkemizde 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 3.526 lira, yoksulluk sınırı ise 10.120 lira olarak hesaplandı. AK PARTİ 2002 yılında iktidara geldiğinde yüzde 29 oranında ve aşağı yönlü trend içeren yıllık enflasyon, kasta varan hatalı politikalarıyla yukarı yönlü bir trendle yüzde 50'lere geldi. Gıda enflasyonu ise yüzde 55'in üzerinde. Bağımsız kurumların yaptıkları araştırmalara göre enflasyon yüzde 100'ün üzerinde.

Diğer yandan, AK PARTİ, iktidarında geçen yirmi yıllık süre boyunca ülkemizdeki gelir dağılımında büyük tahribatlara yol açtı. Gelir dağılımında çok büyük adaletsizlik yaşanıyor. En zengin yüzde 10 ile en yoksul yüzde 10'un arasındaki fark 17 kata ulaşmış durumda. Adaletsiz gelir dağılımı, ulusal gelirin paylaşımındaki dengesizlik, başarısız ekonomik ve sosyal politikalar nedeniyle derin yoksulluk ülkemizin en büyük sorunu hâlini aldı. Anadolu, unutmaya yüz tuttuğu nesiller

öncesinin fukaralık günlerine geri döndü. AK PARTİ iktidarı ise artan fukaralığa karşı önlemler almak, milletimizi hak ettiği refah içinde yaşatmak yerine yoksulluğu ve daha da ötesi, muhtaçlığı yöneten bir politikayı benimsiyor. Siparişle veri hazırlayan TÜİK'in raporlarında bile 2020 yılına ait sosyal koruma harcamaları yüzde 20'lik bir artış göstererek 656 milyar liraya ulaşmış bulunuyor. 15 milyona yakın vatandaşımız sosyal koruma kapsamında maaş alıyor. Sosyal yardım tabii ki anayasal bir görevdir fakat idarecilerin görevi sosyal yardıma muhtaç insan sayısını artırmak değil, aksine, sosyal yardıma ihtiyaç duymadan insanların refah seviyesini yükseltmek, muhtaç insan sayısını aşağı çekmektir. Muhtaç insan sayısının arttığını açıklamak övünülecek bir durum değildir, ayıptır.

Son zamanlarda yoksullukla başa çıkamayan, çözüm yollarını kaybeden birçok vatandaşımız yaşama ümitlerini de kaybediyor. Cumhuriyet tarihimizin en derin ekonomik krizini yaşarken korkarım ki yine en derin sosyal krizini de yaşıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – AK PARTİ tarafından büyük haksızlığa uğrayan, başta gençlerimiz olmak üzere, toplumun pek çok farklı kesimindeki insanımız psikolojik sorunlarla boğuşuyor ve maalesef çareyi, olmaması gerekmesine rağmen, intiharda buluyor. Memleketim Erzurum'da 15, 16, 17 yaşındaki gençler intihar ediyorlar. Bu yaşa kadar düşmüş intihar oranının vebali AK PARTİ'nin sorumsuz, liyakatsiz, soygun düzenli, devlet tanımaz ekonomi politikalarının ve sorumsuz yönetim anlayışının üzerinedir.

Ülkemizde yapılmak istenen, Orta Asya modeli hesap vermeyen yönetim, Orta Doğu modeli hesap sormayan halk sistemidir. İYİ Parti olarak ülkemizin böylesine bir uçuruma sürüklenmesine izin vermeyeceğimizi, ilk seçimlerden sonra dünyayla rekabet eden bir Türkiye için iyileştirilmiş, güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçeceğimizi belirtir; Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut Toğrul.

Buyurun Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu, Genel Kurulun sevgili emekçilerini ve ekranları başında bizleri izleyen sevgili yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Evet, yoksulluk… Cumhuriyet tarihinin görülmemiş, belki en büyük ekonomik krizini yaşıyoruz değerli arkadaşlar. İnsanoğlu, yurttaşlarımız giyinemiyor, barınamıyor, ısınamıyor, aydınlanamıyor, temel ihtiyaçlarını karşılayamıyor ama burada AKP sözcülerini dinlediğimizde tozpembe bir tablo çiziliyor. Eğer iyi bir gelişme varsa bunu yapan mutlaka AKP'dir ama olumsuz tüm gelişmeler AKP'yle ilgili değildir, dış güçler yapıyor, dış güçler mutlaka bundan sorumlu. Örneğin, akaryakıt fiyatları artar, bunu AKP yapmıyor ama diyelim ki uluslararası piyasada Brent petrol biraz düşer ve fiyatlar indirilir, bunu AKP indiriyor.

Bakın, gerçekten, yurttaşlarımız büyük bir umutsuzluk ve çaresizlik içinde, evine ekmek götüremeyen yurttaşlar var. Bakın, bugün, bu ülkede ülkenin yüzde 50'si açlık sınırının altında bir yaşam sürdürmek zorunda. Yaklaşık 12,5 milyon işçi asgari ücretin altında ücret alıyor. Çalışanların yüzde 50'sinden fazlası açlık sınırının altında yaşıyor. Vatandaşların bankalara borcu 1 trilyon 34 milyar TL'ye ulaşmış durumda. Vatandaşa gelince "Para yok." diyorsunuz, 5'li çeteye gelince bakın, 128 kez vergi affı uyguluyorsunuz. Sizin tavrınız ve tarafınız belli. Siz zengin yüzde 1'den yanasınız, biz yüzde 99 yoksulun yoksulluğunun kaldırılmasından yanayız. Siz sürdürülebilir bir yoksulluk istiyorsunuz, biz yoksulluğun kalkmasını istiyoruz; aramızdaki fark bu.

Değerli arkadaşlar, bugün geldiğimiz noktada gençlerimiz yarına umutsuz bakıyor, bugün geldiğimiz noktada kimse geleceğinden emin değil. Bu ülkenin gencecik çocukları bu ülkede yaşama hayalleri dahi kuramıyor, yurt dışına çıkma hayalleri kuruyor. Bunların hepsi AKP'nin sayesinde oldu. Yüzde 1'lik kesimin aldığı pay, en yoksul yüzde 20'lik kesimin aldığı paydan çok daha yüksek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Dolayısıyla "AKP" denince, o 5'li çete, AKP'nin yanında kıyısında yetişmiş zenginler, 3-5 maaş alan bürokratlar ve şatafat akla geliyor ama ülkede yaşanan gerçek, yoksulun açlığı, sefaleti, umutsuzluğu ve yarına dair hayalsizliğidir.

Bunların mutlaka araştırılması gerekiyor, bunların mutlaka masaya yatırılması gerekiyor. Algı yaratarak yokmuş gibi davranmaktan vazgeçin, gelin bu ülkede yaşanan somut durumu hep birlikte masaya yatıralım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Denizli Milletvekili Nilgün Ök.

Buyurun Sayın Ök. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP'nin grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle sözlerimin başında aziz milletimizin ve İslam âleminin Beraat Gecesi'ni tebrik ediyorum, hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

AK PARTİ olarak göreve geldiğimiz gün, milletimizi dara düşüren, milletimizin refahına kasteden tüm olumsuzluklarla mücadele edeceğimizi belirtmiştik, yirmi yıldır da bununla mücadele ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Biz, çalışmalarımızın merkezine insan odaklı, sosyal refahı ve sosyal adaleti sağlayan, bireyi, aileyi ve toplumu güçlendiren, çoğulcu, bütünleştirici, sürdürülebilir kalkınmayı önceleyen politikaları koyduk.

2002 yılında sadece 1,3 milyar TL olan sosyal yardım harcamalarını 2022 yılında 104,2 milyar TL'ye çıkardık. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Sosyal yardım program sayısı bugün 40'ın üzerinde -ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza sürekli olarak çözüm sunuyoruz- göreve geldiğimizde bu sayı 4'tü. Sizler "Bunu yoksulluk ve enflasyon arttığı için artırdınız." diyorsunuz ama biz sosyal devletin gereği olarak yardımlarımızın kapsamını, koruyucu şemsiyesini genişlettik. Tematik yardımların artmasını ve çeşitlenmesini yoksullaşmanın derinleştiği üzerinden düşünmemeliyiz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun! Mahmut Hocam, dinle.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Dinliyorum, dinliyorum ama gerçeği ben biliyorum. Burada hayallerle konuşulmaz.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Eğitimden sağlığa, aile yardımından barınma yardımına kadar birçok yardım kalemini hayata geçirdik ve geçiriyoruz. Yaşlı aylığını 35, engelli aylığını 41 kat artırdık. Sosyal güvenlik sisteminden, göreve geldiğimizde vatandaşlarımızın sadece yüzde 46'sı yararlanıyordu, bugün yüzde 99'u yararlanıyor. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Çünkü biz diyoruz ki: İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.

Şimdi, tüm dünyanın içerisinde olduğu pandemi süreciyle birlikte etrafımızın yangın yeri olduğu, dünyada tedarik zincirlerinde sıkıntıların yaşandığı, krizlerin yaşandığı, enerji krizlerinin had safhaya çıktığı bu dönemde, sanki sadece Türkiye'de olağanüstü bir süreç yaşanıyormuş gibi algı yapmayı, sanki bizim hiçbir şey yapmadığımızı buradan dillendirmeyi doğru bulmuyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Biz zaten ne diyeceğinizi bildiğimiz için şaşırmıyoruz bu konuşmalarınıza.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Özellikle son dönemlerde, fiyatlanması küresel düzeyde yapılan petrol, doğal gaz gibi gıda sektörünün de kullandığı her türlü malzeme ürünlerindeki fiyat artışlarının vatandaşlarımıza en az düzeyde yansıtılması için her türlü gayreti gösteriyoruz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ya, gıda sektöründekini sen üretmezsen artacak tabii. Üretmiyorsun ki hep ithal ediyorsun.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Fiyat artışları karşısında her bir vatandaşımızı korumak için bugüne kadar maaş artışlarından sosyal desteklere, elektrik, doğal gaz faturası desteğinden, sübvansiyonlarından vergi indirimlerine kadar birçok tedbiri hayata geçirdik. Asgari ücrette yüzde 50, memur maaşında yüzde 30, en düşük emekli aylığında yüzde 67 artış sağladık; yine sağlarız, gerekiyorsa sağlarız. Bugüne kadar asla vatandaşımızı AK PARTİ olarak ezdirmedik, ezdirmeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İnsanlar intiharın eşiğinde, intihar ediyor, intihar. Ekmek bulamadığı için, çocuğunu ısıtamadığı için intihar edenler var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Vatandaştan haberin yok.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Milleti borçlandıra borçlandıra bir hâl oldunuz be! Borç, borç, borç… AKP demek borçlandırma demek.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Tüm dünyanın şalterleri indirdiği, üretimin durduğu pandemi döneminde dahi, bakın, dünyadaki istihdamda düşüş olmasına rağmen, sağladığımız istihdam destekleriyle istihdam 2,7 milyon kişi arttı. Sadece pandemi döneminde yaşanan krizde, ülke olarak 1 trilyon TL'ye yakın bir büyüklükten -mücadele ettik- vazgeçtik.

Şimdi şunu sormak istiyorum: Bir, grup önerisi içerisinde diyorsunuz ki… "Türkiye'nin yatırım ortamına sunduğu fırsatları keşfedin." diyen Yatırım Ofisinin yabancı yatırımcıyı ülkemize çağırmasından bile rahatsızlık duyuyorsunuz. Yabancı yatırımcıdan niye rahatsızlık duyuyorsunuz?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sen rahatsızsın, sen.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İşçimizin köle gibi gösterilmesine karşı çıkıyoruz, işçinin. İşçi köle gibi gösteriliyor orada.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Yatırım demek istihdam demek, kalkınma demek. Ama bunu sizin lideriniz o 2018'de yaşanan krizde de yaptı; ülke ülke, kapı kapı gezerek "Gelmeyin." dedi. Gezi'de de yaptı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sizin hiçbir şekilde bu ülkenin kalkınmasıyla, ileriye gitmesiyle ilgili bir düşünceniz yok, tamamen felaket tellallığı yapıyorsunuz ama aziz milletimiz bunu görecek.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Aynen öyle, vallahi öyle.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yahu, herkes görüyor ne olduğunu, herkes görüyor.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Görüyor, görüyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Mübarek kandil gününde söylemeyin bari bu yalanları!

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Ben sözlerime burada son verirken, sizi de cumhuriyet tarihinin en önemli köprülerinden olan 1915 Çanakkale Köprüsü'nün yarınki açılışına davet ediyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Golden Gate'e imrenerek bakıyorduk, şimdi dünya bizden bahsediyor ve bahsetmeye devam edecek. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Mahmut Hocam, dinle bak, dinle.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Çok iyi biliyorum ben, alandayım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Sayın Altay…

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın milletvekilimiz konuşmasında Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna dönerek yabancı yatırımcıdan ve yatırımdan rahatsızlık duyduğumuzu ifade etti, bir. İkincisi, felaket tellallığı yapmakla itham etti. Bu bir sataşmadır Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Denizli Milletvekili Nilgün Ök'ün CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan, sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Şimdi, şöyle, keşke yabancı yatırımcı Türkiye'ye gelse, daha çok gelse, daha çok gelse. Fakat Sayın Nebati bu yabancı yatırımcının Türkiye'den çekilmesini aslında Fransa'da çok güzel özetledi. Sayın Nebati diyor ki orada: "Kamu yatırımcılarına zorluk çıkaran, mevzuat ya da bürokrasidir; biz bu bürokrasiyi, zorluğu aşarız. Cumhurbaşkanımız var; rahat olun, bürokrasinin ve mevzuatın bir önemi yok." Şimdi, bu, mealen şu demektir: "Türkiye'de 1 kişi var, her şeye o karar verir, siz bizim mevzuatımızı düşünmeyin." Bu, Türkiye'deki demokrasiyi de bir parça aşağılamaktır. Şunun için: "Kurumları, kuralları, hukuk normlarını hiçe sayarız biz, yeter ki gelin." diyorlar. Yani buna rağmen, velev ki bakalım nereye düşmüşüz. Sayın milletvekilim elbette iyi niyetle Türkiye'nin büyümesini istediğini belirten bir konuşma yaptı, "Yoksulluk da yoktur." dedi, ne güzel.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – "Yoksul yok." demedim, mücadelemizi anlattım.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Keşke, sayın milletvekilimin burada söyledikleri doğru olsa ama Sayın Milletvekilim, size şu kadar söyleyeceğim: 2018'de Türkiye'ye 120 milyar dolar -hisse senedi, tahvil, mevduat anlamında- yabancı para gelmiş, sermaye gelmiş. Şimdi, aradan geçen üç yıl sonra 120 milyar dolar 48 milyar dolara düşmüş; artmıyor, artmıyor. Tek adamların yönettiği ülkeye ne yaparsanız yapın, turkuaz halı da serseniz, kırmızı halı da serseniz yabancı yatırımcı gelmez; keşke gelse. Yabancı yatırımcı gideceği ülkede önce demokrasi arar, insan hakları arar, hukuk arar.

Çok teşekkür ederim.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, son beş yılda artan yoksullaşmanın nedenlerinin araştırılarak yoksullukla mücadele için gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5606) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmemiştir.

Sayın Kabukcuoğlu…

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Berat Kandili'ne ilişkin açıklaması

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Berat Kandili, Allah'ın rahmet ve lütfuyla bağışlanma kapılarının ardına kadar aralandığı, müminlerin yaptıkları ibadetlerinin kat kat mükâfatlandırıldığı, günahların affedilip Allah'ın rızası ve sevgisine mazhar olunduğu bir gecedir. Bu gecenin Türk İslam âlemine, tüm insanlığa huzur, barış, kardeşlik getirmesini diliyor; insanlığın daha yaşanabilir, affedilebilir, bağışlanabilir nice Berat Kandillerine ulaşmasını Allah'tan niyaz ediyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Sayın Güneş, buyurun.

36.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümüne ve Berat Kandili'ne ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ramazan ayının müjdecisi, af ve bağışlama gecesi olan Berat Kandili'nin ülkemize, milletimize ve tüm İslam âlemine barış, huzur ve hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Çanakkale Zaferi, tarih boyunca bağımsızlık ve vatan sevgisi uğruna savaşmaktan çekinmeyen bu milletin sarsılmaz inancı, azmi ve kararlılığının en güçlü işareti, tarihten silinmek istenen bir milletin bütün imkânsızlıklara rağmen vatanını korumak için yazdığı kahramanlık dolu destanlardan biridir. Türk milleti ve onun bağrından çıkan kahraman askerlerimiz dün nasıl ki Çanakkale'de ülkesine, milletine ve vatan topraklarına karşı yönelen tehditleri bertaraf ettiyse şükürler olsun ki bugün de aynı şekilde ve aynı tür tehlikeyi yok edebilecek güç ve kararlılıktadır. 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü'nün 107'nci yıl dönümünde başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere bu vatan uğruna canlarını feda eden aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle, gazilerimizi şükranla anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Zeybek…

37.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Samsun'da uzaktan eğitim gören öğrencilerin internet altyapısı olmaması sebebiyle yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Samsun merkezde, diğer 14 ilçede ve köylerinde yaşayan, pandemi sürecinde uzaktan eğitim alan öğrencilerimiz, TELEKOM internet altyapısı, fiber kablo hatları ve uydu alıcıları olmadığından mağduriyetler yaşamıştır ve mağduriyetleri hâlen devam etmektedir. Özellikle Ladik ve Havza ilçelerinin Budakdere, Çamlıköy, Akyar, Sarıgazel, Kirazpınar, Oymapınar, Meşepınarı, Karga, Küflek, Köseoğlu, Kayacık, Mürsel, Kuyucak, Kıroğlu, Ağcakaya, Eynekaraca, Söğütlü, Derinöz, Uluçal köylerinde internet altyapısı olmadığından uzaktan eğitim gören öğrencilerimizin mağduriyetleri hâlen devam etmektedir. TELEKOM yetkililerine buradan sesleniyorum: Çocuklarımızın mağduriyetlerini giderin ve internet altyapılarını en erken zamanda yapın, onların internetten faydalanmasını sağlayınız. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Öztürk…

38.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, kamu ihalelerinin nasıl yapılacağına dair usuller ve uygulamalar Kamu İhale Kanunu'nda tespit edilmiştir. Türkiye'de yüzlerce firma kamuya iş yapmaktadır. Yapılan ihalelerin hukuka aykırı olduğuna dair bir belge ve bulgu var ise bu hususta itirazların da nasıl yapılacağı yine Kamu İhale Kanunu'nda tespit edilmiştir. Herhangi bir usulsüzlük, kanuna aykırılık varsa Türkiye bir hukuk devletidir ve yargı yolu açıktır. Yüzlerce firma kamudan iş alıp taahhüt işi yaparken sadece 5 firmanın adının kullanılması, kişi ve kurumları karalama ve töhmet altında bırakma niyetinden başka bir şey değildir; ben bunu ifade etmek istemiştim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, kısa bir söz… Bir gelişme var da.

BAŞKAN – Açalım Sayın Beştaş'ın mikrofonunu, kısa bir cümle kuracak.

39.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Zaynal Abakarov'u kimin koruduğunu öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Genel Kurulda, Gülistan Doku'nun kaybolmasıyla ilgili önergeleri çokça konuştuk ve kaybolmasında baş şüpheli Zaynal Abakarov'un hiç yakalanmadığını da söyledik. Bugün, bir iki saat önce Zaynal Abakarov'un gözaltına alındığı haberini duyduk. Doğrusu, söylemedim burada, sevindim, hani, bir gelişmeleri izleyelim diye fakat şimdi serbest bırakıldığını öğrendik. Açıkçası, göstermelik bir gözaltı ve kesinlikle esasa girilmeden… 5 Ocak 2020 tarihinde kaybolan genç bir kadının failleri bilerek ve isteyerek bulunmuyor, cenazesi -eğer yaşamını yitirmişse- bulunmuyor. Ve aile defalarca şiddete uğradı, defalarca gözaltına alındı, haklarında cezalar verildi; aile hakkında -tepki olarak itiraz ettikleri için, eylem yaptıkları için- cezalar verildi. Şimdi Zaynal Abakarov'un yine bırakılması korunduğunu tekrar ortaya sermiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz bu ilişkileri soruyoruz: Zaynal Abakarov'u kim koruyor? İçişleri Bakanı mı koruyor, Adalet Bakanı mı koruyor, yargı mı koruyor, iktidar mı koruyor? Bu Zaynal Abakarov'la ne ilişki var? Bunu gerçekten soruyoruz çünkü aile, hakikaten, bunu yıllardır dile getiriyor ve yargı, işine geldiğinde, tabii ki "tweet" atanı tutukluyor ama kaybolan bir genç kadının baş şüphelisini iki saat sonra paşa paşa geri gönderiyor; bu da çifte standardın bir örneğidir.

BAŞKAN – Sayın Altay…

40.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Biraz önce konuşan sayın vekilimizin konuşmasına istinaden bir açıklama gereği doğdu.

Biz İhale Kanunu'nun açık ihale olmasından şikâyetçiydik, olmuyordu, 21/B oluyordu, 21/B'den müştekiydik; şimdi 21/B'yi arar olduk Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanının imzasıyla… Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki mesela: "Kınalı-Malkara kesiminin Tekirdağ-Savaştepe Otoyolu'nu yapan firmaya -bak, şöyle diyor- Karayolları Genel Müdürlüğünün mevcut maliyet artış tavanının artırılması, ilave işletme süresi ve trafik garantisi verilmesi ve diğer ilgili hususların, görevli şirketle müzakere edilerek, mutabakat sağlanarak… Sözleşme imzalayın." Biz 21/B'den şikâyetçiydik, artık o da kalktı. Tayyip Bey diyor ki: "Şu firmayla, otur, müzakere et, mutabık kal, sözleşme imzala." Bu dediğim iş 10 milyarlık iş. Dünyanın hangi ülkesinde 10 milyarlık iş emirle bir firmaya verildi ya? Bunu söylemeyelim mi burada Sayın Başkan?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tamam, bitti, bu kadar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Alınan karar gereğince, denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29 Milletvekilinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29 Milletvekilinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4260) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 320)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.05

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.17

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 68'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2'nci sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3168) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 270) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 270 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI EĞİTİM ENSTİTÜSÜ (EİTEE) ARASINDA EİTEE'NİN HAK, AYRICALIK VE BAĞIŞIKLIKLARINA DAİR EV SAHİBİ ÜLKE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 23 Temmuz 2020 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi bulunmuyor.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

(x) 270 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası "Başkanın gerekli görmesi halinde açık oylama oturumun sonuna veya haftanın belli bir gününe bırakılabilir." hükmünü havidir. Bu hüküm uyarınca teklifin açık oylamasını oturumun sonuna bırakıyorum.

3'üncü sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3669) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 297) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 297 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan.

Buyurun Sayın Erozan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben, izin verirseniz, konuya girmeden evvel yarının Şehitler Günü olması vesilesiyle tüm şehitlerimizi yâd etmek isterim ama burada, özellikle kendi geçmişimden kalan bir görevin gereğini de yerine getirmek istiyorum. Son elli sene içinde Dışişleri Bakanlığı 41 şehit vermiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin haklarını başka topraklarda korumak için bu kardeşlerimiz, büyüklerimiz, küçüklerimiz, maalesef, terörist saldırıların kurbanı oldular. Ben onları bugün, yarınki kutlamalar vesilesiyle, anmalar vesilesiyle de bir kere daha anmak isterim.

Katar'la ilgili önümüze gelen "teknik düzenleme" adlı bu belge konusunda birtakım istifhamlarımız var kafamızda ve bu soru işaretlerinden dolayı da bizim, bu yasa teklifine yani bu teknik düzenlemenin uygulanmasına yönelik yasa teklifine de olumlu oy vermemiz, maalesef, mümkün değil. Birincisi, bu Katar'la olan ilişkilerimizin niteliğinden kaynaklanan sebepler de var, içeriğine ilişkin mülahazalar da var. Bir defa, bizim Katar'la ilişkilerimiz başka birkaç ülkeyle de bu şekilde cereyan ediyor. Yani, kişisel ilişkiler devletler arası ilişkilerin önüne geçmiş vaziyette. Yani bu Katar Emiriyle olan ilişkilerin, özellikle bu bizim ucube "Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi" dediğimiz yapı içinde daha da garip uygulamalar olduğunu gözledik. Buna benzer kişisellik üzerinden yürüyen ilişkilerimizin Putin'le ilişkiler, Biden'la ilişkiler, Macron'la ilişkiler, geçmişte Merkel'le ilişkiler, şimdi önümüzdeki dönemde Scholz'la ilişkiler olarak da devam edip etmeyeceğini çok merak ediyoruz. Bu "teknik düzenleme" dediğimiz metin, aslında, sonunda bir yabancı ülkenin güçlerinin geçici olarak -tırnak içinde söylüyorum, o "geçici" kelimesine de döneceğim biraz sonra- ülkede konuşlandırılmasını gerektiriyor. Hâlbuki, Anayasa'mızın 92'nci maddesi, yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına izin verme yetkisini Türkiye Büyük Millet Meclisine veriyor yani bir tezkere meselesi olarak telakki ediyor. Yani, bunun genel gerekçesinde dahi bu unsura atıfta bulunulmadığı için bu, garip bir metin olarak önümüze gelmiş; aslında, içeriği itibarıyla bir tezkere olması gerekirdi bunun.

(x) 297 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Bu konu Komisyonda konuşulurken iktidar cephesinden bunun bir operasyonel işlev olmadığından söz edildi. Yani bu uçaklar buraya geliyorlar; teçhizatları yok, donanımları yok, cephaneleri yok ve Türkiye'de kendi ülkelerinde yapamadıkları birtakım tatbikatları yapacaklar, anladım. Bu şekilde… Başka türlü bunun izahı da yok. Ha, şimdi, bunun şöyle bir sıkıntı yaratacağı kanısındayız biz; aynı sıkıntıyı biz Katar'da bulunan Türk Silahlı Kuvvetleri mevcudiyeti açısından da hissediyoruz. Biraz evvel sözünü ettiğim o kişisel ilişkilerden dolayı bizim Türk Silahlı Kuvvetlerinin oradaki işlevinin zaman zaman hatta Katar Emirinin muhafız alayı düzeyine geldiğini de hissediyoruz. Nitekim, geçmişte Katar Emirine yönelik bir darbe teşebbüsünün Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından engellendiği bugün bir devlet sırrı olmaktan çıkmıştır artık.

Ha, şimdi, "Katar" dediğimiz şey nasıl bir ülke? "Katar" dediğimiz 11.500 kilometrekarelik bir ülke, 11.500 kilometrekare yani İzmir'den küçük bir yer. İzmir'den küçük bir yer ve öyle bir yer ki buradan kalkan bir uçak hele bir savaş uçağıysa otuz saniye sonra ülkenin hava sahasını terk ediyor; ülkenin hava sahasını terk ettiği gibi, başka bir hava sahasını da ihlal eder duruma giriyor. Yani bu ülkenin kendi savaş uçaklarını kendi coğrafyasında, kendi ülkesinde kullanma yeteneği yok. Dolayısıyla bu uçakların, hem tatbikat yapabilmek hem de cephaneli bir tatbikat yapabilmek için kendi topraklarını kullanma yeteneği yok.

Ha, bu bize neyi anımsatıyor biliyor musunuz? Buna benzer bir anlaşma 1996 senesinde İsrail'le yapılmıştı. İsrail de yine boyutları itibarıyla küçük bir ülke olduğu için, onun da uçaklarını uçuracak -kendine özgü- kendi kontrolündeki coğrafya sınırlı olduğu için, Türkiye'yle 23 Şubat 1996 tarihinde imzalanan bir anlaşmayla, Askerî Eğitim ve İşbirliği Anlaşması'yla onlar da Konya'ya geldiler. Büyük ihtimalle bu Katar uçakları da Konya'ya gelecektir. Konya'da bir atış alanı vardır, Konya'daki o atış alanı üzerinde tatbikatlarını yapacak, bombalarını atacaklardır, sonuçlarına da kimler katlanacak hep birlikte göreceğiz.

Ama ben yine devam edeyim: "Hava aracı" kelimesi geçiyor anlaşmanın içinde, nasıl bir şeyden, ne gibi bir uçaktan söz edildiğini bilmiyoruz. Şimdi, "36 uçak gelecek." deniliyor, şimdi eğer bunlar savaş uçağıysa Katar'ın 47 tane uçağı var zaten. 47 tane uçağın 36 tanesini buraya getirirseniz abuk bir durum ortaya çıkacaktır. Yok, bu eğitim uçağıysa 43 tane uçağı var, yine yarısından fazlasını getireceksiniz demektir. Helikopterse 65 tane var, yine yarısından fazlasını getireceksiniz demektir. Nakliye uçağı 12 tane. Bunların hangisi geliyor, hangisi bizde tatbikat yapıyor, neye yarıyorlar ayrı bir mesele. İşin garip tarafı, bu ülkenin uçakları hiçbir zaman kendi millî savunması için kullanılmamıştır. Nerede kullanılmıştır Katar'a ait uçaklar? Körfez Savaşı'nda, Suriye iç savaşında, Libya iç savaşında, Yemen iç savaşında, yani başka ülkelerin iç işlerine karışmak için kullanılmıştır. Şimdi, bu uçaklar buraya gelecekler, biz, bu uçakların eğitim imkânlarını sağlayacağız ama bizim destek vermemiz suretiyle bunların yetenekleri arttıktan sonra bu uçakların Türkiye'nin çıkarlarıyla ne ölçüde bağdaşacak bir coğrafyada kullanılacakları konusu bizi hiç ilgilendirmiyor herhâlde.

Şimdi, bunun ne gibi sonuçları olacağını bilmiyorum ama geleceği varsayılan bu uçaklardan bazıları çok modern uçaklar. Bunlardan bir tanesi Rafale, Fransızların şu anda kullandıkları en çağdaş uçaktır. Biliyorsunuz, bizim coğrafyamızda S-400 diye bir şey var, nerede olduklarını ben şu anda bilmiyorum ama var olduklarını biliyoruz en azından. Amerikalılar da bize dediler ki: "Bu S-400'leri bu ülkeden çıkaracaksınız siz çünkü S-400'ler F-35'lerle aynı coğrafyada kullanılmaz, bizim F-35'lerimiz için bir risk taşır." Şimdi, ben çok merak ediyorum, Rafale'ler açısından bu bir risk taşıyor mu? Yani Rafale'ler S-400'lerin olduğu coğrafyada uçabilecek uçaklar mıdır, Katarlılar bunu düşünmüşler midir, Fransızlar buna izin vermişler midir? Bunları bilmiyorum ama büyük ihtimal iktidar şunu diyecek: "Hiçbir sorun çıkarmaz." Niye çıkarmaz? "Çünkü S-400'ler aktif değil, S-400'ler depoda, fişi çekilmiş vaziyette, sorun yok." Bu soruyu sormuyorum ben Komisyona, onlar da bunun cevabını bilmezler.

Biraz evvel bombalardan bahsettim, ne tip bombalar olduğunu bilmiyoruz ama bu teknik düzenlemenin içinde "çevresel koruma" diye bir paragraf var yani "Verdiği zararları telafi edecektir." diyor. O zararların ne olacağını ben bilmiyorum, askerî bir geçmişim yok ama burada konulacak mühimmatların -Konyalı milletvekilleri varsa onların asıl bence buna itiraz etmiş olmaları gerekirdi- oradaki tarım alanlarına veya yakın coğrafyaya zararlarının nasıl telafi edileceği konusunu ben yine sizlerin takdirine sunuyorum.

Bu anlaşmada yine teknik başka sorunlar var. Bu anlaşma daha evvelce yapılmış yani 27 Mayıs 2007 tarihinde yapılmış Türkiye Cumhuriyeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşması'na dayanıyor. Ha, şimdi, o anlaşmada 2 ülkenin biri tabii ki gönderen devlet -"devlet" kelimesinin altını çiziyorum- Katar, kabul eden devlet Türkiye. Bu anlaşmada "devlet" lafı yok, ikisi de çıkmış, buraya bir "ülke" lafı girmiş. Niye "devlet"ten "ülke"ye geçildiğine de ben anlam veremiyorum. Madem bu devletler arası bir anlaşma dolayısıyla bunun da bu şekilde birbiriyle ilintili 2 anlaşma olması nedeniyle en azından kelime uyumunun da sağlanmış olması gerektiğini düşünüyorum. Bütün bu soru işaretlerinden dolayı, bu muğlak hususlardan ötürü İYİ Parti olarak bu anlaşmanın lehinde olumlu oy kullanamayacağımızı da belirtmek istiyorum.

Ama söz almışken biri maalesef kanlı canlı, biri biraz daha gölgede kalmış iki konuya da değinme ihtiyacını duyuyorum, bu anlaşmayla ilgili değil tabii. Biri "kanlı canlı" dediğim -üzülerek bu sıfatı kullanıyorum- Ukrayna ve Rusya Federasyonu arasındaki çatışmalar. Yani bunun geçmişini biraz geriye getirerek incelememiz gerekir, her ne kadar bu çatışma 24 Şubat tarihinde başlamış gibi gözüküyorsa da buna gelen adımlar ancak yıllar geriye gidilerek izlenebilir.

Biliyorsunuz 1991 senesinde Sovyetler Birliği dağıldı. Bu, o coğrafya için büyük bir travma oldu. Evet, yeni cumhuriyetler çıktı -Ukrayna yeni bir cumhuriyet- 1 tanesi Rusya Federasyonu olmak üzere 15 yeni cumhuriyet. O çöküş, Rusya Federasyonu dâhil bütün ülkeleri ağır şekilde etkiledi ve ekonomileri çöktü, siyasi olarak çöküş yaşadılar. Gorbaçov zamanını hatırlarsanız "Glasnost ve Perestroyka" diye bir yeniden yapılanma arayışına girdiler ama bu zaman aldı. 2000 yılında Putin'in iktidara gelmesiyle birlikte işlerin rengi ve Rusya'nın yakın çevresini ve yakın çevresinin ötesinde o eski dönemin Sovyetler Birliği'nin süper güç ve küresel güç olma arayışlarına yönelik birtakım beklentileri veya hedefleri olduğu anlaşılmaya başlandı. Şimdi, bu hedefler çerçevesinde Sovyet ordusu güçlenmeye başladı. Sovyet ordusu derken bu Sovyet ordusunun ardılı olan Rusya Federasyonu ordusu güçlenmeye başladı, ekonomisi göreceli olarak güçlenmeye başladı ve bir noktada da bu Varşova Paktından ayrılan ülkelerin Batı âlemi içinde yer aramaları, buna da Batı'nın olumlu yankı vermesi sonucu Batı âleminde "NATO'nun genişlemesi" diye bir kavram gündeme geldi. Şimdi, bu kavram çerçevesinde daha Gorbaçov zamanında, 1990 senesinde Amerikalılarla yapılan müzakerelerin bir tanesinde o zamanın Amerikan Dışişleri Bakanı James Baker ile Gorbaçov arasında bir görüşme yapılıyor ve Almanya birleşecek -daha birleşmemiş- ama Almanya'nın birleşmesiyle birlikte NATO kaçınılmaz olarak Doğu Almanya'ya kadar genişleyecek, doğu istikametinde genişleyecek. Ve bu müzakere yapılırken Amerikalılar, NATO'nun Doğu Almanya'nın ötesinde -kelime şu- 1 inç dahi genişlemeyeceği sözünü veriyorlar, 1 inç. Yıl 1990, bugünkü haritaya bakarsanız, 1 inç değil, 800 kilometre genişlemiş vaziyette. Ve Gorbaçov o verilen sözü, söz olarak kabul ediyor. Bu konu, o zaman bir yazılı metne bağlanmıyor, yazılı metne bağlanmadığı için de günler, yıllar birbirinin üstüne ekleniyor, iki Almanya'nın 3 Ekim 1990'da birleşmesiyle bir adım genişliyor, sonra 12 Mart 1999'da Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya'yla genişliyor. 29 Mart 2004'te Bulgaristan, Estonya, Letonya, Litvanya, Romanya, Slovakya ve Slovenya'yla genişliyor. 2009'da Arnavutluk, Hırvatistan'la genişliyor. 2017'de Karadağ'la genişliyor. 2020'de Kuzey Makedonya'yla genişliyor ve gidiyor bu dalga dalga.

Bunun yarattığı birtakım sancılar var çünkü bu sancıların bir tanesi, biliyorsunuz, geçmişte, 2008'de Abhazya krizi olarak çıktı, Osetya krizi olarak devam etti 2008'de; Kırım ilhak edildi 2014'te ve 2022'ye geldik, Ukrayna meselesi.

Şimdi, pek çok kişi -ben biraz farklı düşündüğüm için onu sizlerle paylaşmak isterim- bütün bu genişlemeleri askerî faktörler üzerinden değerlendiriyor, hâlbuki ben başka bir açıdan bakılması gerektiği kanısındayım. O da şudur: Çünkü NATO'nun anlaşması bildiğiniz gibi bir savunma anlaşmasıdır ve her ne kadar savunma anlaşmasının 4'üncü ve 5'inci maddeleri çerçevesinde NATO'nun savunma refleksiyle "Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için." anlayışıyla silahlı kuvvetlere müracaat edileceği yazıyor olsa da bu, savunma amaçlı bir saldırıya uğranılması hâlinde geçerli olacak bir hususdur. Ama NATO'nun geçmişte -burada da söylediğime inanıyorum- başka bir işlevi vardır, o işlevi de maddelerinde değil, NATO Antlaşması'nın girizgâhında yazar. Girizgâhta ne yazdığını da okuyayım ben size: "NATO ülkeleri, demokrasi, bireysel özgürlük ve hukukun üstünlüğü ilkeleri temelinde bütün halkların özgürlüklerini, ortak miraslarını ve uygarlıklarını korumakta kararlıdır." yazar. Benim anlayışıma göre, NATO açısından Rusya'nın tehdit algılaması askerîden çok, bu temel ilkeler, değerler manzumesinin Doğu'ya doğru kaymasıdır. Yani otoriter bir rejimseniz siz, sizi demokrasi ürkütür, hukuk düzeni ürkütür, halkların özgürlükleri ürkütür, uygarlıkların korunması ürkütür ve bundan ürkecek tek ülke de maalesef bizim coğrafyamızda Rusya'dan ibaret değildir.

Ha, şimdi, bu Ukrayna çatışmasının maalesef iktidara göre olumlu yansımaları var, tabii ki bize göre olumsuz yansımaları var. Olumsuz yansımaları sokakta da hissediyorsunuz her biriniz. Yani doğal gaz fiyatının ne olacağı, petrol fiyatının ne olacağı, enerji bağımlılığımızın genelde ne gibi sonuçlar doğuracağı büyük bir soru işareti olarak duruyor, ayçiçeği meselesi hepimizin derdi. Yani insanlar, akşamleyin eve giderken süpermarkete veya benzinciye uğrayarak eve gidiyorlar. Meyve, sebze ihracatımızın bundan nasıl zarar göreceği ayrı bir konu, taşımacılık sektörümüzün başına gelecekler ayrı bir konu, Akkuyu Nükleer Santrali'nin takvimine göre gidip gitmeyeceği ayrı bir konu. Turizm sektörümüz, en kritik olan o yani geçen sene 5 milyonun üzerinde gelen turistin bu sene 5 milyonun üzerinde gelemeyeceği... Maalesef böyle bir çatışma ortamında, insanların kendi can derdine düştükleri bir ortamda tatilleri düşünecek hâlleri kalmamıştır.

Başka bir sorun var, yine, yakın zamanda Sayın Çavuşoğlu "15 bin vatandaşımızı tahliye ettik." dedi; güzel. Bunların içinde kaç öğrenci var, onun bir analizi lazım. Yani bu öğrenciler oradan çıktılar, geldiler, kurtardılar canlarını, okullar ne oldu? Kolay kolay dönemeyecekler bunlar geriye. O öğrencilerin Türkiye'deki üniversitelere yatay geçişleri konusunda acaba Millî Eğitim Bakanlığı veya YÖK ne gibi bir hazırlık içindedir, bunu da sormak durumundayım ben, yoksa çocuklar canlarını kurtardılar, o ayrı mesele.

Dolayısıyla, geçmişte, biliyorsunuz, biz bir dönem Arap Baharı'yla yattık kalktık, şimdi Donbas kışıyla yatıp kalkacağız bir müddet ve bu Donbas kışının ayazından da en çok zarar görecek ülke maalesef Türkiye olacak. Ha, faydaları var mıdır? Fırsatçılık olarak bakarsanız konuya faydaları olacağını da maalesef gözlüyoruz. "Maalesef" diyorum, hayırlı olsun demem lazım; Türk Hava Yolları herhâlde bu sene bu durumdan dolayı kâra geçecek bir firma riskini taşıyor. Riskini taşıyor da, onu bilmiyorum ama ben resmin geneline baktığımda, bu konuda, maalesef, bu işin bu noktaya gelmesi konusunda herkesin -Türkiye dâhil- günahkâr olduğu kanısındayım. Şimdi başkaları günah çıkarmaya başladılar. İngiltere Başbakanı Boris Johnson, Avrupa Birliği ve güvenlikten sorumlu yardımcı Josep Borrell, her ikisi de daha bu hafta, sorunun bu hâle gelmesindeki günahlarını itiraf etmek durumunda kaldılar. Ama Amerika da bir süper güç olduğu için, o süper gücün her zaman hata yapmaya hakkı vardır.

Buradan başka bir sonuç da çıkmıştır, ben size bir benzetmeyle bunu anlatacağım, bir metaforla. Çocukların eğitiminde anlatılan bir hikâye vardır, 5 yaşındaki bir evladını baba masaya çıkarır, şöyle 2 metre çekilir, oğluna der ki: "Atla, ben seni tutacağım." Çocuk bir tereddüt eder, 2 tereddüt eder, atlar; baba çekilir, oğlan yere düşer. Oğlanı yerden kaldırır baba "Babana dahi inanmayacaksın." der. Şimdi, Zelenski'nin başına gelen budur yani Zelenski'ye neler vadedildiğini açık veya kapalı ortamda bilmiyoruz ama adamın onlara inanarak, NATO üyeliği konusu bugün hâlâ devam ediyor, "Hava sahamızı kapatın, Rusların bu uçaklarını engelleyin." diye… NATO'nun bunu yapacak yeteneği yok ama geçmişteki vaatler adamı bugün çaresiz, ortada bırakmış vaziyette. Gelinen ortamda maalesef komşumuzdaki yangın bir şekilde askerî olarak bize sirayet etmez ama mevcut durumda iktidarın denge politikasının yarattığı birtakım sancılarla karşı karşıya geleceğiz yani bana sorarsanız iki arada bir derede kalmış vaziyetteyiz, "Yukarıya tükürsek bıyık, aşağıya tükürsek sakal." durumundayız veyahut -daha da avam bir tabirle kullanayım- "Çok kocalı Hürmüz." vaziyetindeyiz.

Şimdi, önümüzdeki dönemde bu sorunların aşılabilmesi açısından tabii ki bir çözüm arayışları var ama sonunda şuraya geleceğiz büyük ihtimalle -yine özür dileyerek söylüyorum- "Biz bu haltları niye yedik?" diyeceğiz çünkü sonunda varılacak anlaşma büyük ihtimalle bundan iki ay evvelki anlaşma profilinde çıkacaktır, arada binlerce insan ölmüş olacak. Bir insanlık dramıyla karşı karşıyayız biz bugün, 3 milyondan fazla insan bugün Ukrayna'yı terk etmiş vaziyette, bunların bir kısmı bize de geliyor. Şimdi, bizim, çok şükür, misafirperverliğimiz içerisinde bunlara kucak açmamız bir ölçüde mümkün ama başka ülkelere yani Polonya'ya gidenlerin sayısı bugün… Bunların hemen hemen yarısı Polonya'ya gitti yani dolayısıyla önümüzdeki dönemde bunun sancılarını biz yaşamaya devam edeceğiz.

Daha önümde çok şey var anlatacağım ama ben, o ikinci gölgede kalan konuya da değinerek sözlerimi bitireyim, bu Libya meselesi. Şimdi, yakında bize bir Libya tezkeresi getirmeye çalışabilir iktidar. Biliyorsunuz, iktidar geçmişte tezkereyi getirirken o dönemde bir Ulusal Mutabakat Hükûmeti vardı, Ulusal Mutabakat Hükûmetinin ve haklı olarak o tarihte Birleşmiş Milletler tarafından tanınmış Hükûmetin talebi üzerine o tezkereyi bize getirdiler. Şimdi o Hükûmet yok, o yardım talebi de yok, o Hükûmetin yani iktidar açısından oyuncusu olan Fethi Başağa -ki o zaman İçişleri Bakanıydı- bugün başka bir yerde, cephe değiştirmiş vaziyette, iktidarın "terörist" dediği Hafter'le yani ülkenin doğusundaki Hafter'le kol kola geziyor ve iktidarın yeni kankası dediğimiz Dibeybe'ye karşıda âdeta bir silahlı çatışma ortamına girmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) - Böyle bir ortamda biz iktidarı yine uyarmak durumundayız. Dolayısıyla, ortada Birleşmiş Milletler tarafından da tanınmış bir Hükûmet olmadığına göre, mevcut Hükûmetin ne olacağı da bilinmediğine göre, kimsenin de Türk Silahlı Kuvvetlerinin Libya'da bulunmasına ilişkin bir talebi bulunmadığına göre bizim sizlerden ricamız, bizi burada yeni bir tezkereyle hiç meşgul etmeyin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi grubu adına Batman Milletvekili Sayın Mehmet Ruştu Tiryaki.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

297 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'ni görüşüyoruz. Öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, en sonda söyleyeceğimi en başta söyleyeyim: Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulan 297 sıra sayılı Teklif'in aleyhine oy kullanacağız çünkü bu anlaşma Akdeniz'de yaşanan, yaşanacak gerginlikleri artıracak niteliktedir. Anlaşma yürürlüğe girerse Katar'a ait 36 savaş uçağı ve 250 askerî personel Türkiye'de konuşlanacak. Peki, bu durum Akdeniz'i nasıl etkileyecek? Şöyle etkileyecek: Anımsanırsa Akdeniz'de yaşanan gerginlikler sonrasında Yunanistan'la da bir dizi gerginlik yaşanmış ve Yunanistan Fransa'yla bir anlaşma yaparak Rafale tipi savaş uçağı satın almıştı; bunun için sözleşmeler imzalanmıştı. Böylece Türkiye'ye karşı bir hamlede bulunmuştu Yunanistan Hükûmeti.

AKP Hükûmeti bu gerilimi azaltmak yerine, diplomatik yollardan bu sorunu çözmek yerine buna Katar'la bir anlaşma yaparak cevap verme yolunu seçmiş gibi gözüküyor çünkü Katar'ın elindeki askerî uçaklar da yani Türkiye'de konuşlandırılacak 36 tane savaş uçağı da aynı tip, Fransız Rafale tipi savaş uçakları dolayısıyla bu, gerginliği azaltmak yerine gerginliği artıracak bir sözleşme olacak. Daha önce de söyledim, Adalet ve Kalkınma Partisi savaş neredeyse âdeta orada, Rusya'yla bu durumda rekabet hâlinde; kıta, ülke, bölge hiçbir şekilde fark etmiyor; Libya, Suriye, Irak, Ermenistan, Ukrayna; şimdi de bu teklifle tehlikeli adımlar atılıyor, "Katar'la iş birliği yapıyoruz." denilerek Yunanistan'la savaşı kışkırtacak adımların atılması doğru değil, bundan kaçınılması gerekir, bu sorunların diplomatik yollarla çözülmesi gerekir. Elbette Yunanistan'ın da savaş uçağı filosunu zenginleştirmesini doğru bulmadığımı özellikle söylemek isterim.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi hükûmetleri uzunca bir süredir Katar Emiriyle, Katar Emirliği'yle çok güçlü ilişkiler kuruyor. Katar hükûmeti diyemiyorum çünkü Katar'da bir hükümet yok, mutlak monarşiyle yönetiliyor. Ülkenin başında bir Emir var ve herhangi bir hükûmet de söz konusu değil, aslında 2021 Ekim ayına kadar bir parlamentosu, bir yasama organı da yoktu. Bundan birkaç ay önce ilk kez Emir tarafından yayınlanan bir kararnameyle Katar'da sözde bir yasama organı oluşturuldu, 45 kişilik bir yasama organı olacak bu. Bunun 30'u halk tarafından seçilecek, 15'i de yine Emir tarafından atanacak kişilerden oluşacak. Katar'ın yönetimi böyle bir yönetim. Bunu niye söylüyorum? Birazdan tekrar anımsatacağım. Türkiye ile Katar Emirliği arasındaki ilişkiler 1979 yılına kadar dayanıyor, o zaman karşılıklı olarak Türkiye'de ve Katar'da büyükelçilikler açılıyor. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı dönemine kadar aslında Katar'la öyle uzun uzadıya, güçlü ilişkiler söz konusu değil, zaman zaman ekonomik, ticari anlaşmalar, sözleşmeler yapılıyor. Sayın Erdoğan 2013 yılında Doha'daki büyükelçilik binasının açılışına bizzat katılıyor. Ardından 2014 yılında Cumhurbaşkanı seçildikten sonra da ilk resmî yurt dışı ziyaretini Katar'a yapıyor. Aynı yıl, Aralık 2014'te iki ülke arasında Ortak Stratejik Komite kurulması için bir anlaşma imzalanıyor. 2021 yılına kadar da Doha'da, Trabzon'da, İstanbul'da, Ankara'da bir dizi toplantılar yapılıyor, bu arada onlarca anlaşma imzalanıyor. Evet, yirmi yıllık iktidar böyle. Hükûmetin, neredeyse bir bütün olarak Batı dünyası, Arap ülkeleri ve komşu ülkelerle ilişkileri bozulurken, garip bir şekilde, Katar'la olan ilişkisi güçleniyor. Peki, bunun Türkiye'ye olumlu bir katkısı mı oluyor, Türkiye'nin demokrasisine olumlu bir katkısı mı oluyor? Elbette, hiçbir şekilde Türkiye'nin demokrasisine olumlu bir katkısı yok. Bütün dünyayla; Batı'yla, Arap ülkeleriyle, İslam coğrafyasıyla, Orta Doğu ülkeleriyle ilişkiler bozulurken bunu "değerli yalnızlık" olarak anlatan siyasi iktidar, Katar'la olan ilişkilerini sürekli geliştiriyor.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, bugüne değin Katar'la imzalanan 11 tane anlaşmayı onaylayarak kanunlaştırmış. Bunların tamamı Adalet ve Kalkınma Partisi hükûmetleri döneminde yapılan anlaşmalar ve Adalet ve Kalkınma Partisinin Türkiye Büyük Millet Meclisine sunduğu anlaşmalar. Ayrıca, yasalaşmamış, sanırım, 50'ye yakın anlaşma daha var. Anlaşmaların seyri ve konuları da ilginç, bunları Türkiye Büyük Millet Meclisinin sayfasından aldım; sizlere anımsatmak isterim: İlki, Mayıs 2006'da, gelir vergisi üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önlemek için bir anlaşma yapılıyor. Nisan 2007'de yatırımların karşılıklı korunması ve teşviklere ilişkin bir anlaşma yapılıyor. Nisan 2008'de askerî alanda eğitim, teknik ve bilimsel iş birliği anlaşması yapılıyor ve ardından askerî anlaşmalar geliyor. Mart 2015'te askerî eğitim, savunma sanayi ile Katar topraklarında Türk Silahlı Kuvvetlerinin konuşlandırılması anlaşması imzalanıyor. Haziran 2017'de jandarma eğitim ve öğretimine ilişkin iş birliği protokolü onaylanıyor. Aynı gün, Katar topraklarında Türk kuvvetlerinin konuşlandırılmasına dair anlaşma yasalaşıyor. Ekim 2017'de gemi adamlarının belgelerinin karşılıklı tanınması, 2018 Nisan ayında deniz taşımacılığı anlaşması, 2018'de yine gelir vergisi üzerine bir anlaşma yapılıyor ve son olarak Kasım 2021'de büyük çaplı organizasyonların yerine getirilmesine dair bir iş birliği anlaşması yapılıyor. Bunun ismi de bir iş birliği anlaşması olsa da aslında yine güvenliğe dair bir anlaşma çünkü 2022 yılında yapılacak Dünya Kupası'nın, Katar'da gerçekleştirilecek Dünya Kupası'nın güvenlik hizmetleri bu anlaşmayla Türkiye'ye ihale edilmiş oluyor. Bugün, görüşülmekte olan bu anlaşmayla 12 anlaşma onaylanmış olacak ve bunların 6'sı askerî alanla ilgili olacak. Gerçekten, Adalet ve Kalkınma Partisi ile Katar Emirliği arasındaki ilişki ve yakınlık incelenmeye değer. Halklar arasında ortak bir tarih yok, ortak bir geçmiş yok, ortak bir kültür de yok aslında. Evet, iki ülke de çoğunlukla Müslüman ama çoğunluğun Müslüman olması iyi ilişkiler anlamına gelmiyor Adalet ve Kalkınma Partisi için; örneğin Suriye, örneğin Mısır. Sınır komşusu deseniz, Katar'la sınır komşuluğu da yok. Kuşkusuz Türkiye'nin her ülke gibi Katar'la saygın bir ilişki kurmasına karşı çıkmayız ama bütün dünyayla kavga ederken Katar'la, bu saydığım farklara rağmen, ilişkilerin bu kadar gelişmesi ve yakınlaşması sadece bize mi garip geliyor? Peki, Adalet ve Kalkınma Partisi ve Katar Emirliği'nin ortak noktaları yok mu? Elbette var. Bir de onlara bakalım: Örneğin, İhvancılara bakışı aynı, AKP iktidarı ile Katar Emirliği'nin İhvancılara bakışı aynı. Pek çok Arap ülkesi İhvancılara yasak koyarken, hatta Mısır İhvancılara terör örgütü derken Katar ve Türkiye resmî olarak onları destekliyor, kolluyor, kucak açıyor. Yine, Katar, Taliban ve El Kaide gibi örgütleri, El Kaide'ye yakın örgütleri; Ahrar el-Şam gibi, El Nusra gibi örgütleri desteklemekle suçlanıyor. Adalet ve Kalkınma Partisinin de bu örgütlere yakınlığını bütün dünya biliyor, hatta İdlib'de Türkiye'nin, AKP Hükûmetinin bu örgütlere hamilik yaptığı söyleniyor. Hatta en son, Adalet ve Kalkınma Partisi ile Katar Emirliği Taliban'la anlaşarak Afganistan Kâbil'deki havaalanının işletmesini üstlendiler.

Şimdi, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn ve Mısır Haziran 2017'de, terör gruplarını desteklediği suçlamasıyla Katar'la bütün diplomatik ilişkilerini kesiyor, Katar'a ekonomik ambargo uyguluyor. Bu ülkelerin ekonomik ambargoyu kaldırmak için ileri sürdüğü koşullardan bir tanesi de Türkiye'nin Katar'daki üslerinin kapatılması. Türkiye bu ambargolara ve diplomatik ilişkilerinin kesilmesine Katar'la askerî ve ekonomik iş birliğini artırarak yanıt verdi. İran'la iş birliği mi yapılacak? Katar ve Türkiye birlikte yapıyor. İran'la ilişkiler mi gevşetilecek? Katar ile Türkiye birlikte yapıyor. Adalet ve Kalkınma Partisi kadrolarının çokça söylediği bir söz var; Azerbaycan'dan bahsederken "iki devlet tek millet" diyorlar, bence Katar'a da "iki millet tek devlet" derlerse yanlış bir söz kurmuş olmayacaklar.

O kadar yakın bir ilişki var ki Katar ile AKP Hükûmeti arasında, say say bitmez. Bakın, Tank Palet Fabrikası gibi stratejik bir fabrika Katar'a satılıyor. Katarlı QTerminals'in işlettiği Antalya Limanı'yla olan sözleşme 2028 yılında sona erecekti, Adalet ve Kalkınma Partisinin getirdiği teklifle ihalesiz biçimde işletme hakkı 2047'ye kadar uzatıldı; değerinin neredeyse 500 milyon dolar olduğu söylenen bir limandan bahsediyoruz.

Katar bankaları Türkiye'den 2 tane bankayı satın aldı; Finansbankı ve Alternatif Bankı. Dijital TV platformu var Digitürk, ihalesiz biçimde Katarlı bir medya grubuna âdeta peşkeş çekildi. Borsa İstanbul'un yüzde 10'u Katarlı sermaye şirketlerine satılmış durumda. Bazı su kaynakları ve nehirlerin bile Katar'a satıldığı söyleniyor. Bunun karşılığı mıdır, bilmiyoruz ama en son değeri 400 milyon dolar olan Boeing 747-8 tipi uçan saray Cumhurbaşkanlığı filosuna katıldı, hediye edildiği söylendi. Gerçi daha sonra, satıldığına ilişkin belgeler ortaya çıktı ama olsun, "Biz bunu hediye ettik." dediler.

Özetle, Adalet ve Kalkınma Partisi hükûmetlerinin Katar Emirliği'yle kurduğu ilişkinin sağlıklı, saygın ve evrensel değerlere uygun bir ilişki olmadığı kanısındayız. Türkiye, Adalet ve Kalkınma Partisi eliyle uzunca bir süredir demokratik değerlerden uzaklaşıyor. Türkiye, Adalet ve Kalkınma Partisi eliyle, görece demokratik değerleri gelişmiş ülkelerle değil, Katar gibi ülkelerle stratejik ortaklık kuruyor. Stratejik ortağınız Katar olunca dünyaya şöyle bakıyorsunuz: Elbette partileri kapatmak için dava açıyorsunuz; elbette siyasi partilerin genel başkanlarını, milletvekillerini, belediye başkanlarını, yöneticilerini yargılamak için kumpas davaları açıyorsunuz; elbette demokratik protesto hakkını valinin, kaymakamın, İçişleri Bakanının iznine bağlıyorsunuz; elbette cezaevlerini işkencehaneye çeviriyorsunuz; elbette ülkeyi kalıcı hâle getirdiğiniz OHAL kanun hükmünde kararnameleriyle yönetiyorsunuz; elbette OHAL kanun hükmünde kararnameleriyle haksız ve hukuka aykırı biçimde on binlerce kamu görevlisini ihraç ediyorsunuz ve elbette kara parayla mücadele etmediğiniz için, uyuşturucunun finansmanıyla mücadele etmediğiniz için, bütün dünyanın "terör örgütü" dediği sözde cihatçı örgütlerin finansmanıyla mücadele etmediğiniz için FATF sizi gri listeye alıyor.

Bir bakalım, son yıllarda Adalet ve Kalkınma Partisinin Katar'la kurduğu ilişkilerin, sağlıksız ilişkilerin bir sonucudur demiyorum ama bu bir dünyaya bakışı yansıtıyor. Eğer demokratik değerlerden uzaklaşırsanız, görece demokratik değerleri savunan ülkelerle iş birliğini geliştirmek yerine, Katar Emirliği gibi ülkelerle ilişkilerinizi geliştirirseniz dünyaya bakışınızı da olumsuz etkiliyor, demokratik değerlerden uzaklaşıyorsunuz ve antidemokratik değerler iktidarınız için yaşam biçimi hâline geliyor.

Bakın, son yıllarda Adalet ve Kalkınma Partisi ne tür düzenlemeler getirmiş? Bir değişiklik, Dernekler Kanunu'nu değiştirdi Adalet ve Kalkınma Partisi. Sadece yöneticilerinden bir tanesi hakkında soruşturma açılsa, ceza davası açılsa derneğin yönetimine kayyum atanmasının önünü açan bir düzenlemeydi. İnfaz Yasası'nda bir değişiklik yaptınız; tacizciyi, uyuşturucu tüccarını, rüşvetçiyi, yolsuzlukla, kalpazanlıkla suçlanan herkesi, yüz kızartıcı suçlar olarak tanımlanan bu suçlardan yargılanan neredeyse herkesi serbest bıraktınız. Nasıl yaptınız bunu? İnfaz süresini kısalttınız, şartlı tahliye süresini arttırdınız, denetimli serbestliğin yolunu açtınız ve yüz kızartıcı suçtan mahkûm olmuş on binlerce kişiyi bu yasa değişikliğiyle serbest bıraktınız. Sadece, size yakınlaştığı için Türkiye Barolar Birliği Başkanını yeniden Başkan yapmak için Barolar Birliğinin seçim sistemini değiştirdiniz, bir ilde birden fazla baronun açılmasının önünü açtınız, bu yasa değişikliğini yaptınız; antidemokratik uygulamalarınızdan bir örnekti. Milletvekillerinin vekilliğini düşürdünüz; sevgili Musa Farisoğulları'nın, Leyla Güven'in ve Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun. Ömer Faruk Gergerlioğlu daha sonra açtığı dava üzerine Anayasa Mahkemesi kararıyla geri döndü. Ayrıca, bu süre içerisinde Semra Güzel'in dokunulmazlığını kaldırdınız. Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilip kanunlaşan İstanbul Sözleşmesi'nden tek taraflı olarak çekildiniz. Bütün memurlara -yalnız asker ve polise değil- arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması getirdiniz. En son, geçenlerde, nükleer kanun hükmünde kararname olmadı, onu bir kanunla geçirelim dediniz. Getirdiğiniz ekonomik düzenlemelerin tamamı halkı, yoksulları, emekçileri koruyan düzenlemeler değil, 5'li çetenin ve sermaye gruplarının menfaatine olan düzenlemeler.

Bu arada, şu anda hazırlandığınız, Türkiye Büyük Millet Meclisine getirmeyi düşündüğünüz teklifler ne? Sosyal medyanın sınırlanması henüz Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmadı fakat buna ilişkin hazırlık yapıyorsunuz. Bir diğeri de seçim sisteminde bir değişiklik yapıp sandıkta kazanamayacağınız seçimleri -yasaları değiştirerek- kazanmak için düzenleme yapıyorsunuz.

Son olarak konuşmamı bir konuyla bitireceğim. Bugün 17 Mart, bundan tam bir yıl önce MHP'nin başını çektiği bir kampanyayla partimiz hakkında bir kapatma davası açılmıştı; bir yıl önce. Mahkeme, çalakalem hazırlanan bu iddianameyi geri verdi. Bunu çokça söyledim ama yıl dönümü olduğu için tekrar hatırlatmak isterim, mahkeme şunu söylemişti âdeta: "Evet, bir iddianameyle dava açtınız ama HDP'yi neyle suçladığınızı bu iddianamede söylememişsiniz." Çünkü iddianame şunun üzerine kuruluydu: 643 milletvekili, belediye başkanı, parti yöneticisi hakkındaki ceza soruşturmalarını ve ceza davalarını sadece sıralayarak, esas numaralarını vererek, büyük bir bölümünün içeriğinden bile bahsetmeyerek HDP hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından bir dava açılmıştı. Çünkü 17 Marta yetiştirilmesi gerekiyordu, bir sonraki gün 18 Marttı; iktidarın küçük ortağı olan ve partimiz hakkındaki kapatma davası kampanyasını yürüten partinin kongresine hediye olması için 17 Martta bu dava açılmıştı ama öyle çalakalemdi ki Anayasa Mahkemesi bunu reddetti ve bir kez daha söylüyorum, HDP'ye yönelik herhangi bir suçlama yoktu; sadece partinin üyeleri, yöneticileri, belediye başkanları ve milletvekilleri hakkındaki davalar sıralanmıştı. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı 7 Haziran tarihinde yani Adalet ve Kalkınma Partisinin tek başına iktidar olma şansını kaybettiği 7 Haziran seçimlerinin yıl dönümünde tekrar bir dava açtı ve bu davada aslında ilk davadan farksızdı. Yine, HDP'nin milletvekilleri, yöneticileri, belediye başkanları hakkındaki davalar arka arkaya sıralanarak bir kapatma davası açılmıştı. İsteyen herkes bu iddianameyi inceleyebilir, benim söylediğim dışında bir şey varsa bu kürsüde gelip yalanlayabilir. İddianamenin yüzde 85'i bundan oluşuyor arkadaşlar, yüzde 85'i yani siyasi yasak istenen 451 kişi ile siyasi yasak istenmeyip daha önce partide yöneticilik yapmadan, üyesi olmadan önce hakkında açılmış ceza davalarının, mahkeme kararlarının sıralandığı bir iddianame. Bugün 1'inci yıl dönümü; biz, ön savunmamızı hazırladık, Anayasa Mahkemesine sunduk, nisan ayı içerisinde esas savunmamızı da vereceğiz. Sadece şunu söylemek isterim: Sene 2022, Türkiye'de, siyasi iktidar, siyasi rekabet yerine hâlâ Türkiye'nin 3'üncü büyük partisinin bu kapatma davalarıyla, kumpas davalarıyla kapatılarak rekabet edebileceğini düşünüyorsa büyük bir yanılgı içerisinde, bu yolla başarılı olamaz çünkü HDP bir nehir, bir fikriyat ve emin olun, bu nehir, bu fikriyat akacak yatağını bulacaktır, bir başka adla olabilir, bir başka partiyle olabilir ama kapatmakla HDP fikriyatını susturamazsınız. Bu, bir bent olamaz, hiçbir bent bugüne kadar hiçbir suyun önünü kesememiştir.

Ama bu dava, aynı zamanda, bu ülke için bir fırsat olabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan, müsaade edersiniz.

BAŞKAN – Tamamlayalım.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – 2008 yılında, Türkiye'de tek başına iktidar olan bir siyasi parti hakkında kapatma davası açılmıştı. Bu, bir siyasi akımın; bu, bir siyasi düşüncenin mahkûm edilmesi amacı taşıyordu ve Anayasa Mahkemesi, o zaman, 2008 yılında bu davayı reddederek, açılmış bu davayı reddederek Türkiye demokrasisine önemli bir katkı sunmuştu. Şimdi, Kürt sorununun demokratik ve barışçıl yollarla çözülmesini savunan siyasi partilerden biri olarak HDP'nin kapatılmak istenmesi de yine bir siyasi bakışın mahkûm edilmek istenmesi anlamına geliyor. Umarım Anayasa Mahkemesi bu davayı reddeder ve Türkiye'nin demokrasisine, ülkemizin geleceğine olumlu bir katkı sunar diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Tümü üzerinde söz talepleri karşılanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ İLE KATAR DEVLETİ HÜKÛMETİ ARASINDA KATAR ASKERİ HAVA ARACI VE DESTEK PERSONELİNİN TÜRKİYE CUMHURİYETİ TOPRAKLARINDA GEÇİCİ KONUŞLANMASI KONUSUNDA TEKNİK DÜZENLEMENİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

Madde 1: MADDE I- (l) 2 Mart 2021 tarihinde Doha'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenleme"nin onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Eskişehir Milletvekili Sayın Utku Çakırözer.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mübarek Berat Kandili'mizin yurttaşlarımıza ve tüm dünyaya barış, sağlık ve huzur getirmesi dileğimle yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi'mizin yıl dönümünü kutluyorum. Bu zaferin muzaffer komutanı Büyük Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve Çanakkale'de, İnönü'de, Sakarya'da, Kore'de, Kıbrıs'ta, sınırlarımızda şehit düşen aziz kahramanlarımızı saygı ve minnetle anıyorum. Onların bize emaneti olan şehit ailelerimiz ve kahraman gazilerimizin huzur ve refah içinde yaşayabilmesi için gerekli tüm adımların atılması Gazi Meclisimizin birinci öncelikli görevi olmalıdır.

Sayın milletvekilleri, Katar'dan 36 savaş uçağı ve 250 askerin Türkiye'de geçici konuşlanmasına ilişkin düzenlemenin onaylanmasını görüşüyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz, ülkemizin her ülke gibi Katar'la da iyi ilişkiler içinde olmasından yanayız. Peki, biz neye karşıyız? Açıkça söyleyeyim: Biz, Katar ya da başka ülkelerle kurulan ilişkinin Türkiye'nin ulusal çıkarlarına değil de sadece sarayın ve saraydan beslenen bir çetenin çıkarlarına hizmet eder hâle gelmesinden rahatsızız, kaygılıyız.

Örnek vereyim: Savunma Sanayisi deneyimi dahi olmayan Katar, bizzat Cumhurbaşkanının aracılığıyla Ethem Sancak'a ortak edildi. Millî varlığımız Arifiye Tank Palet Fabrikasını bir kuruş dahi almadan ihalesiz, bedelsiz, BMC üzerinden peşkeş çektiniz. BMC'nin patronu Ethem Sancak hissesini devredip 100 milyonlarca doları cebine koydu, ellerini yıkayıp işin içinden çıktı. Peki, geride ne kaldı? Koca bir hiç. Fabrika Katar'ın ama ortada tek bir bitmiş tank yok.

Bir başka anlaşma: Digitürk ihalesiz Katarlılara satıldı. Naklen yayın ihalesi Katarlı BeIN Sports'a 500 milyon dolara verildi ama BeIN kulüplere 100 milyonlarca borç taktı, onun yerine bizim vergilerimizden ödeme yapıldı. Biz, işte bu ayıplı ilişkilere karşıyız. "Bu ilişkide şeffaflık yok." diyoruz. Hangi demokraside görülmüş bir lider bir başka lidere 500 milyon dolarlık uçak hediye etsin? Hesap verebilir yönetimlerde bir kravatın, vazonun bile faturasına bakarak hediye kabul ediyor siyasetçiler, bizde ise Cumhurbaşkanı hâlâ çıkıp uçan sarayı nasıl kabul ettiğinin hesabını verebilmiş değil.

Sonra, daha ortada Kanal İstanbul diye bir proje dahi yokken Katar Emirinin ailesi oradan arsa kapatıyor. Şimdi, biz sormayacak mıyız bu nasıl bir iş diye? "Bu ilişki ulusal çıkarlarımızı korumuyor." diyoruz. Bakın, Katar devlet petrol şirketi gözlerimizin içine baka baka Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'yle 1 değil 2 anlaşma imzaladı, Kıbrıs Türkünün de Türkiye Cumhuriyeti'nin de hakkını, hukukunu yok saydı, gıkınız çıktı mı? Hayır. Ya, ne yaptınız? Katar Emirini, bakanlarını, kırmızı halılarla karşıladınız, üstüne bir de Katar'a verilen limanların işletme hakkını ihalesiz biçimde kırk dokuz yıla uzattınız.

Bu anlaşmaya gelince, komşumuz Suriye ve bölgenin önemli ülkesi Mısır'da ve diğer ülkelerde rejim değiştirme arayışlarının en büyük finansal ve askerî destekçisi Katar'dır, bu ülkeler tarafından teröre destek vermekle suçlanmakta Katar. Ayrıca, yeniden terör örgütlerinin bahçesi hâline gelen Afganistan'da mevcut Taliban yönetiminin hamisi konumunda da yine Katar var. Dolayısıyla böylesine güvenlik riski taşıyan bir ülkenin, savaş uçaklarının ucu açık bir biçimde Türkiye'de konuşlanmasının, pilotlarının eğitilmesinin Türkiye açısından büyük güvenlik riski oluşturabileceği kaygısı duyuyoruz, siz de duymalısınız. Bu yüzden de bu anlaşmaya karşı oy kullanacağız.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın bu bölümünde Ukrayna konusuna değinmek isterim. Rusya'nın uluslararası hukuku yok sayan işgal girişimi kabul edilemez. Bu savaşta hayatını kaybeden binlerce sivil var, yerinden yurdundan göç etmek zorunda kalan 3 milyon Ukraynalı var. Bu mübarek kandil gününde kalbimiz, vicdanımız onlarla beraberdir. Bu savaş bir an önce bitmeli. Bu vesileyle, birçok ülkenin yanı sıra ülkemizin de kalıcı ateşkes için yürüttüğü diplomatik çabaların başarıya ulaşmasını samimiyetle diliyoruz.

Yine, günlerdir Mariupol'de bir camiye sığınmış durumdaki 150 vatandaşımız ve tahliye bekleyen Ukrayna'daki binlerce vatandaşımız da aklımızdan, kalbimizden bir an olsun gitmiyor. Bu mübarek kandil gününde onların bir an önce sağ salim tahliye edilerek ülkemize getirilmesi ortak dileğimizdir. Bölgede temaslarda bulunan Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu ve diğer tüm kurum ve yetkililerimizin çabalarının başarıyla sonuçlanmasını içtenlikle diliyoruz. Bugünün meselesi değil ama vatandaşlarımız sağ salim oradan getirildikten sonra, bu iktidarın tahliyeler konusundaki öngörüsüzlüğünün de burada açıkça tartışılması ve milletimize hesap vermesi gerektiğine inanıyorum.

Haftalardır orada bombalar altında bekleyen yurttaşlarımız ve onları yüreği ağzında bekleyen aileleri adına şu sorular hâlâ yanıtlanmış değildir: Tüm ülkeler vatandaşlarına derhâl ülkeden çıkma çağrısı yaparken Türkiye neden sadece ülkenin doğu bölgelerinden ayrılma tavsiyesiyle yetinmiştir? Diyanet İşleri Başkanı bile özel jetle uçarken, Cumhurbaşkanının 13 makam uçağı varken neden vatandaşlarımız üç haftadır orada tahliye beklemektedir? Tahliye imkânı varken çıkmak isteyen yurttaşlarımızın Türk Hava Yollarının fahiş bilet ücreti istemesi nedeniyle savaş bölgesinde bırakılması rezaletinin hesabı sorulmayacak mıdır? Ülkemizi yöneten kadro Rusya'yla da Ukrayna'yla da konuşabilmekle, onları buluşturabilmekle övünüyor; iyi, güzel, tebrikler. Peki ama sonuç nerede? Bırakın barışı, ateşkesi kendi vatandaşlarımızın tahliyesi için dahi bir insani koridor açılmasını henüz sağlayabilmiş değiliz. Tüm bunların hesabının 84 milyona verilmesi gerekir.

Değerli milletvekilleri, Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısı sonrasında soğuk savaş dönemine benzeyen yeni bir dünya düzeni kurulmakta; bir yanda asker-sivil ayrımı gözetmeksizin hastaneleri, okulları, tiyatroları bombalayan Putin ve destekçisi otoriter rejimler, diğer yanda demokrasi ve hukuk değerlerinden, özgürlüklerden yana Batı dünyası. Bu düzende, uzun süredir birbirinden uzaklaşmış olan Türkiye ile Batı kurumlarının yeniden iyi ve güçlü ilişkiler içine girmesinin önü açılabilir.

Rusya'ya enerji bağımlılığından süratle kurtulmak isteyen Avrupalılar için Türkiye'nin jeopolitik konumu artık eskisinden daha kritik öneme sahiptir. Batı ile Türkiye arasındaki ilişkilerin rayına oturtulması için iki taraf da bu yeni düzenin getirdiği fırsatı iyi okumalıdır. Burada, Türkiye olarak bize düşen ödevler de var. Bugün siz iktidarsınız, yarın biz oluruz, başkası olur; Batı dünyasının gitmekte olduğu yönü doğru okumalı, bir an önce insan hakları, özgürlükler, demokrasi gibi sıkıntılı alanlarda sorunlarımızı aşmalıyız. Avrupa'da insan haklarının korunması için kurulmuş Avrupa Konseyinde yaptırım süreci başlatılmış bir ülke ayıbından derhâl çıkmalıyız. Hukuk devleti ve demokrasi yönünde eksiklerimizi tamamlamalıyız ama bunu tek adam yönetiminin güçler ayrılığını, bağımsız yargıyı, denge denetlemeyi yok eden hukuksuzluklarında ısrar ederek yapamayız, hele hele Maliye Bakanı

Sayın Nebati'nin dediği gibi, "Arkamızda Cumhurbaşkanı var, rahat olun, gerekirse bürokrasiyi alaşağı ederiz, mevzuatı değiştiririz." diye tek adam yönetimini överek hiç yapamayız. Yasayı, Anayasa'yı, yargıyı, bürokrasiyi bir kenara bırakırsanız Batı'nın gitmekte olduğu yöne değil yaklaşmak, kenarından dahi geçemezsiniz.

Değerli milletvekilleri, Batı kurumlarıyla sağlıklı ilişkileri konuşurken bir konuya dikkatinizi çekmek isterim. Tabii ki Türkiye'nin bu savaşın tarafı olmasını istemiyoruz, dengeli bir politika izlenmesi konusunda hemfikiriz ancak dengeli politikayı ambargo fırsatçılığıyla karıştırmamalıyız. Avrupa Birliği ve diğer uluslararası örgütlerin, pek çok ülkenin Rusya lideri Putin ve yakın çevresindeki yönetici ve oligarklara uyguladığı yaptırımları delen ve dolayısıyla ortadaki insanlık dramının sorumluluğuna ortak bir ülke algısı yaratmaktan kesinlikle kaçınmalıyız. Yaptırım uygulanan isimlerin son günlerde Türkiye'de görülmelerine, uçaklarının hava limanlarımızı rahatlıkla kullanabiliyor olmasına dikkatinizi çekmek isterim. Zaten kara paranın aklanması konusunda sicili olan bir iktidarsınız, siz kara para aklama ve terörün finansmanı konusunda gerekli tedbirleri tüm uyarılarımıza rağmen ısrarla almadığınız için OECD'nin gri listesindeyiz maalesef; Yemen, Güney Sudan, Zimbabve ve Uganda'yla aynı sıradayız. Şimdi diyoruz ki: Aman dikkat, ambargo fırsatçılığı yapacaksınız diye gri listelerden kara listelere düşürmeyin ülkemizi.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de bazı iktidar temsilcilerinin de aralarında olduğu kimi çevreler her fırsatta cumhuriyeti kuran kadrolara dil uzatmaktan, onların bıraktığı onurlu mirası kötülemekten geri durmazlar. Ukrayna savaşı iki yönüyle umuyoruz ki bu art niyetli çevrelere gereken dersi vermiştir. Bakın, beğenmediğiniz Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ne, Atatürk'ün mirasına art arda açıklamalar yaparak bugün, sıkı sıkıya sarılıyorsunuz. Kötü mü? Hayır, doğrusu bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Ayrıca, yine bu krizde izlemek istediğiniz dış politika hedefleriniz -becerirsiniz beceremezsiniz onu tarih gösterecek- o beğenmediğiniz İsmet Paşa'nın İkinci Dünya Savaşı'ndaki tarafsızlık politikasından farksız. İnönü Savaşlarının muzaffer komutanı, bağımsızlık senedimiz Lozan'ın mimarı 2'nci Cumhurbaşkanımız İsmet İnönü'yü bu millet birçok yönüyle hayırla hatırlayacak ama burada bulunan bizler onu belki de en çok İkinci Dünya Savaşı'na ülkemizi sokmadığı için, babalarımızın, dedelerimizin savaşta ölmesine izin vermediği için hayırla, şükranla sonsuza dek anacağız. Yirmi yılın sonunda ülkemizin kurucu kadrolarının politikalarına dönüyor olmanız memnuniyet verici ama yetmez. Hukuk devleti ilkelerini, demokrasiyi yok sayarak, tek adam sisteminin arkasına sığınarak bu iş olmaz.

Bu duygularla sizleri saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir.

Şahıs olarak da söz talebiniz olmuş, ikisini birleştiriyoruz, toplam süreniz on beş dakika.

Buyurun Sayın Özdemir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gündemimizde bulunan uluslararası anlaşmalar hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz ve şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında çalışmalarımızı takip eden aziz milletimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında, siz saygıdeğer milletvekillerinin, aziz milletimizin ve tüm Türk-İslam âleminin Berat Gecesi'ni tebrik ediyor, hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum. Ayrıca, 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi münasebetiyle Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve tüm şehitlerimizi de rahmet ve minnetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, yirmi günü aşkın süredir Ukrayna ve Rusya arasında devam etmekte olan savaş, giderek şiddetlenmekte ve aslında her iki taraf için de ağır bilançolara yol açmaktadır. 24 Şubat 2022'de başlayan Rusya-Ukrayna savaşında ne yazık ki sivil can kayıpları artmakta, ülkesini terk etmek zorunda kalan insanlar vicdanları sızlatmaktadır. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin açıkladığı son verilere göre 24 Şubat ile 15 Mart 2022 tarihleri arasında yarıdan fazlası Polonya'ya olmak üzere 3.063.095 mültecinin Ukrayna'dan komşu ülkelere geçtiği kaydedilmektedir. Öyle görünüyor ki ülkelerini terk etmek durumunda kalan Ukraynalı sayısı tarafların herhangi bir anlaşmaya ulaşamamaları hâlinde günden güne artabilecektir. Bu sebeple, taraflar arasında acil bir ateşkesin tesis edilmesi ve kalıcı barışın sağlanması için uluslararası toplum sorumlu ve hassasiyetle hareket eden bir tutum takınmalıdır. Bu bağlamda, ülkemizin tutumu ise açıktır. Türkiye, barış ve diyalogdan yana olan duruşunu devam ettirmekte kararlıdır; bu yönde attığı adımlar doğru, tutarlı ve yerinde olduğu gibi her çevrenin takdirini kazanmıştır.

Ne var ki dikkatlerimizden kaçmayan diğer bir mesele ise barışın tesisinin bir an evvel sağlanmasına odaklanmak yerine, bazı ülkelerin krizin derinleşmesini arzular yönde tutum benimsemeleridir. Rusya aylar öncesinde Ukrayna sınırına askerî yığınak yapmaya başlamışken Ukrayna'nın NATO üyeliği konusunda ümitvar açıklamalar yapan ülkeler, bugün, Ukrayna'nın NATO'ya üye olamayacağına söylemektedir, hatta, Ukrayna'nın talep ettiği, uçuşa yasak bölgelerin ilan edilerek sivillerin tahliyesi başta olmak üzere, en azından ülkede bazı yerlerde güvenli alanların oluşturulması girişimleri de karşılıksız bırakılmıştır. Her yönden yalnız bırakılan Ukrayna Rusya'yla anlaşmaya yönelik diplomatik çabalarda bulunmaya başladığında ise aynı ülkeler, bu kez savaşı uzatmak istediklerini gösterircesine Ukrayna'ya daha fazla silah yardımı yapmaya koyulmaktadır. Görünüşe göre arzu edilen, Rusya'nın Ukrayna'da ağır kayıplarla karşılaşması, krizin derinleşmesi ve yine Rusya'nın bu bölgede saplanıp kalmasıdır.

Kendi bünyesinde sözüm ona tutarlı görünen bu anlayışın hakiki yüzünde bulunan gerçeklikse Ukrayna'nın karanlık emellere kurban edildiği, masum sivillerin hayatının önemsenmediğidir. Kırım işgal edildiğinde ses çıkarmayanlar, Ukrayna ilave tehdit ve tehlikelerle yüzleşmek durumunda kalınca içi boş vaatlerle samimiyetten uzak bir politika izlemektedir. Dolayısıyla Ukrayna ve Rusya arasında var olan anlaşmazlığın tarafların sadece kendi çıkar ve beklentileri ölçüsünde değerlendirilerek nihai bir barışın tesisi, bölgesel ve küresel istikrar açısından öneme sahiptir. Hem Ukrayna hem Rusya siyasi, ticari ve ekonomik ilişkilerimizin bulunduğu komşu ülkelerimizdir, bu sebeple birini diğerine tercih etmek gibi bir niyetimiz ve tavrımız olamayacaktır. Elbette, taraflar arasında yaşanan krizin bölgesel ve küresel yansımalarını hissetmekteyiz. Ukrayna ve Rusya, özellikle buğday ihracatında yüksek paya sahip iki ülkedir. Ukrayna'daki işgal ilerledikçe küresel seviyede buğdaya olan talep artacaktır, bu da yine küresel gıda güvenliği endişelerini beraberinde getirebilecektir. Dolayısıyla Ukrayna ve Rusya arasında yaşanan çatışmaların yoğunlaşmasına sebep olacak söylem ve eylemlerle savaşı uzun bir sürece yaymak, gerçekte küresel seviyede amaçları kirli olan bir planın devrede olduğu şüphesini uyandırmaktadır. Yalnızca cephe hattında olduğu değerlendirilen Doğu Avrupa ve Baltık ülkeleri değil, gelişmekte olan ekonomilerin tamamı bu karanlık oyunun hedefindedir. Bunun yanı sıra, Rusya ve Ukrayna arasında yaşanan savaş sebebiyle Rusya ağır siyasi ve ekonomik yaptırımlara maruz kalmaya devam etmektedir. Avrupa'nın yılda ortalama 155 milyar metreküp tükettiği Rus gazına yaptırım hamlesi ve Rusya'nın Avrupa'ya gaz akışını kesme ihtimali ise gaz arzına yönelik endişeleri beslemektedir. Rusya'nın Avrupa'ya giden doğal gazı kesmesi veya Avrupa'nın enerji konusunda Rusya'ya uygulayacağı yaptırım krizin boyutunu elbette ki artıracaktır. Yaşanması muhtemel olan böylesi bir senaryoda ise ülkemiz, enerji krizinin çözümü noktasında da kritik bir role sahip olacaktır. Ülkemiz, Azerbaycan ve Rusya kaynaklarından Avrupa'ya gaz tedariki sağlamaktadır. Rusya'nın

tedariki durdurması durumundaysa Hazar kaynaklarına erişimin sürdürülmesinin kritik olduğu sıklıkla dile getirilmektedir. Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi yani TANAP, Güney Kafkasya Boru Hattı ve Trans Adriyatik Boru Hattı yani TAP'la birlikte güney gaz koridorunun en önemli halkasını oluşturmaktadır. Trans Adriyatik Doğal Gaz Boru Hattı, hâlihazırda Avrupa'ya 7 milyar metreküplük doğal gaz akışını gerçekleştirmektedir. Avrupa açısından oluşabilecek bir enerji krizinde, TAP'ın genişletilerek, bu miktarın 20 milyar metreküpe çıkarılmasının çözümün bir parçası olabileceği de ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra, Doğu Akdeniz'den çıkarılacak doğal gazın Avrupa'ya, ülkemiz üzerinden ulaştırılması hususunda atılacak olan adımlar da taraflar için büyük önem taşımaktadır. Her iki koşulda da Türkiye'nin stratejik önem ve değeri daha fazla kendisini gösterebilecek yeni gündemleri şimdiden işaret etmektedir.

Muhterem milletvekilleri, 21'nci yüzyılın bundan sonraki her dönemi, şayet yeni bir küresel düzen ve denge tesis edilemezse her an başkaca çatışma ve krizlerin yaşanmasına ne yazık ki müsait bir hâldedir. Bugünkü duruma bakıldığında, açıkça ifade edilmesi gereken gerçeklik, bahse konu olan yeni küresel nizamın tesisinin kısa zamanda gerçekleşebilmesinin mümkün görülmediğidir. Zira, yakın zamana kadar gerginlik yaşayan taraflardan bahsederken artık bu tanım "çatışmanın tarafları" tabirine daha uygun hâle gelmiştir. İnşallah olmaz ancak Ukrayna'da yaşanan savaş dışında, dünyanın diğer herhangi bir bölgesinde yeni bir kriz daha vuku bulursa bu sefer "savaşan taraflar" söylemi durumun tarifi için sıklıkla kullanılacak bir ifade olacaktır. İnşallah bu sınıra hiçbir zaman gelinmez ancak elde var olan veriler ve yaşanan gelişmelere bakıldığında savaş riskinin küresel seviyede giderek yükselebileceğine dair karamsar bir ihtimal günden güne artmaktadır. Bu bilinç ve sorumlulukla hareket etmek, ülkemizin millî güvenliğini öncelemek, barışın hâkim olduğu küresel atmosfer için gayret etmek elbette hepimiz açısından esaslı bir meseledir. Dolayısıyla, bölgesel ve küresel krizlerin her an yenilerinin vasat bulabileceği bir ortamda Türkiye'nin çıkarları her konunun üzerinde gelir. Aynı ölçüyle taraf tutma gibi basit bir yaklaşımın gerçekçi ve tutarlı olamayacağını da belirtmek lazım. Türkiye gibi iddia sahibi, bölgesel ve küresel açıdan en kırılgan coğrafyalara komşu olan ve dahası iki dünya savaşı tecrübesini de yakinen yaşamış bir ülkenin takınacağı tutum devlet aklımızın, millî tecrübemizin kendisinde fazlasıyla mevcuttur. Başka başkentlerde oluşturulan senaryolar ve beklentilerle değil, Ankara'dan bakıp gelişmelerin Türkiye açısından en sağlıklı biçimde nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusu önceliğimiz olmalıdır. Acıma duygusu kaybolmuş, ahlaki ve vicdani ölçülerin neredeyse tamamı geri plana atılmış bir zaman diliminde ülkemizin insanı merkeze alan bir yaklaşımla başkalarının değil, kendi tarafının ve kutbunun oluşmasını sağlaması insanlığın geleceği için ümit vadeden bir iklimi hedeflemelidir. Aksi hâlde terörizmden sonra ekonomik savaşların yaşandığı, şimdiyse aktif savaş koşullarına geçildiği ve küresel güvenlik mimarisinin çöktüğü bir dönem ve sonrasında iddia sahibi olarak kalabilmek mümkün olmayacaktır. Bununla beraber diplomasiyi yok sayarak, var olan gerginlikleri kendisine yontup kutuplaşmanın yine kendisine yarayacağından çıkışla hareket eden ülkelerin arzu ettiklerine erişmelerinin mümkün olamayacağını belirtmek lazım. Ukrayna ve Rusya arasında yaşanan savaşla birlikte bilhassa Rusya'ya karşı diğer bazı ülkelerin geliştirdikleri tedbirler bütününe bakıldığında karşımıza yalın bir gerçeklik daha çıkmaktadır. Mevcut durumda yaşanan saflaşma ve savaşın bir tarafında silah diğer tarafındaysa para vardır. Yani bir bakıma, silaha karşı paranın yahut paraya karşı silahın egemen olmak istediği şimdiki durumun yalın gerçekliğidir. İşte meseleyi daha vahim hâle getiren durum da tam olarak budur. Zira silahla yapılmak istenen, ölüm üzerinden bir başka tarafı terbiye etmek; parayla yapılmak istenense yaptırımlar üzerinden yokluk ve kıtlıkla sonuç almaya çalışmaktır. Dikkat buyurunuz, iki koşulda da yaratılışımızdan gelen ve Yüce Yaradan'ın bize bahşettiği insanlığın yüksek değeri yok sayılmakta, ayaklar altına alınmaktadır.

İşte, bu şartlar altında, Türkiye olarak insanı merkeze alan bir yaklaşıma sahip olduğumuz ve bizim nazarımızda öncelikli şartın da insanı yaşatmak olduğu gerçeğini dünyanın bilmesi gerekir. Zira para ve silaha karşı galip gelebilecek olan, insanlığın bizatihi kendisidir. Gerek son haftalarda ülkemizi ziyaret eden üst düzey isimlerin gerekse başarılı bir şekilde gerçekleştirilen Antalya Diplomasi Forumu'nun ardından Türkiye'nin ulaştığı yüksek potansiyeli görünce insani dış politikamızın ne derecede büyük bir kazanım yarattığını hep birlikte müşahede etmiş bulunuyoruz. Temennimiz, "Bundan sonraki dönemde yeni bir dünya kurulur ve orada yerimizi alırız." diyerek başka dengelerde yer edinebilme uğraşı yerine yeni bir dünyayı kurmanın kararlılık ve iradesini gösterip bunda da hep birlikte başarılı olabilmemizdir.

Sayın milletvekilleri, Ukrayna'da yaşanan ve tüm dünyanın gündeminde bulunan kriz devam ederken 11-13 Mart 2022 tarihleri arasında birçok devlet başkanı, dışişleri bakanı ve üst düzey yetkiliyi bir araya getiren Antalya Diplomasi Forumu'nun bu yıl 2'ncisi gerçekleştirilmiştir. Forum kapsamında küresel ve bölgesel sorunların etraflıca ele alınma imkânı doğmuştur. Uluslararası kamuoyunda büyük bir yankı uyandıran Antalya Diplomasi Forumu, krizlerin çözümü kapsamında ülkemizin yapıcı ve diyalogdan yana olan duruşunu ise bir kez daha tescillemiştir. Rusya ve Ukrayna krizinin çözümü için Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'nun yaptığı davet üzerine Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Ukrayna Dışişleri Bakanı Dmytro Kuleba arasında 10 Martta Antalya'da üçlü bir zirve yapılmıştır. Savaşın son bulması ve kalıcı ateşkesin tesisi için Antalya'daki buluşma önemli bir başlangıç olduğu kadar, ülkemizin diplomatik kabiliyet ve başarısını gözler önüne sermiştir. Türkiye, yükselen bir değer olduğu gibi, anlaşmazlıkların çözümünde hakem olabilecek potansiyele sahip olduğunu tescillemiştir. Antalya Diplomasi Forumu kapsamında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan da çok sayıda devlet başkanıyla görüşme gerçekleştirmiş ve görüşmelerde ikili ilişkilerin yanı sıra, bölgesel sorunların ele alınması imkânı doğmuştur. Bu gelişmeler ülkemizin küresel bir güç konumuna doğru ilerlediğini açıkça işaret etmektedir. Ayrıca, Antalya'dan ülkemiz adına verilen mesajlarsa dünyanın daha adil bir nizama kavuşması için Türkiye'nin üstlendiği sorumluluğun ne derece haklı olduğuna dikkat çekmiştir. Türkiye, krizlerin çözümü noktasında diplomasi, barış ve istikrardan yana olan örnek ve öncü bir vasıfta olduğunu göstermiştir. Yapıcı tavrımız uluslararası kamuoyunun dikkatini ve takdirini toplamıştır. Diğer yandan, Antalya'da gerçekleştirilen zirve göstermiştir ki barışın, istikrarın ve güvenin bir anahtarı da dünya üzerinde bugün Türkiye'nin elindedir. Bu kapsamda, mevcut durumda sorunlara çözüm getirmeyi başaramayan küresel sistem yerine daha adil bir nizamın tesisinin nasıl olabileceğine dair resmî görüşlerimiz, uluslararası camiada giderek daha fazla kesimi etrafında toplamaya ve sonuç almaya aday durumdadır. Antalya Diplomasi Forumu bu gerçekliğin görülmesine vesile olmuş, önümüzdeki yıllarda daha başarılı geçeceği şimdiden anlaşılan yeni kapıları da aralamıştır. Bizler bütün bu gayretlerinden ötürü Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'nun şahsında tüm dışişleri camiamızı tebrik ediyor, teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Bu vesileyle sözlerime son verirken Milliyetçi Hareket Partisi olarak ilgili anlaşmalara olumlu yönde oy vereceğimizi belirtiyor, Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde başka söz talebi yoktur.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol.

Buyurun Sayın Erol. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün aslında söz aldığım kanun teklifinin maddesiyle ilgili değil, daha önce de bu Meclis kürsüsünden birkaç defa gündeme getirdiğim, Elâzığ kamuoyunu çok ilgilendiren, Elâzığ sermayesini, iş adamlarını çok ilgilendiren ama aynı zamanda Türkiye'mizin bütçesine de kaynak sunabilecek Elâzığ'daki bir maden yatağının, maden bölgesinin ihale süreciyle ilgili tekrar kamuoyunu bilgilendirmek üzere, Meclisimizi bilgilendirmek üzere söz almış bulunmaktayım.

Elâzığ milletvekillerimizden, her zaman olduğu gibi aramızda yine Zülfü Bey var. Zülfü Bey'le her ne kadar siyaset dilimiz, üslubumuz örtüşmese de Zülfü Bey gerçekten namuslu ve dürüst bir adamdır, burada söyleyeceklerimle ilgili de sanıyorum ki bana hak verecektir, itiraz ettiği bir şey de varsa yerinden müdahale etmesini kendisinden rica ederim. Niye? Elâzığ'da Maden ilçemizde 2019 yılında başlayan bir sondaj çalışmasıyla bakır madeninin, altın, gümüş, kobalt gibi çeşitli madenlerin bulunduğu bir alanda yapılan sondaj çalışmaları neticesinde zengin maden yataklarına rastlandığına dair veriler elde edildi, alanın yüzde 30'unda sondaj çalışmaları yapıldı. Yüzde 30'unda yapılan sondaj çalışmalarında çıkarılacak madenin parasal değerinin 15 milyar dolar civarında bir bedel olduğu ifade edilmekte. Yüzde 30'unda yani yüzde 100'ünde sondaj çalışması daha bitmiş değil. Bununla ilgili bir şartname hazırlandı, ilgili genel müdürlük bu şartnameyle ilana çıktı, bu şartnamedeki şartlardan dolayı… Ben daha önce de buradaki konuşmalarda teşekkür etmiştim, AK PARTİ Elâzığ milletvekillerimiz, siyasi partilerimizin il başkanları, ayrım yapmaksınız, kentteki sivil toplum örgütleri, ticaret ve sanayi odası, belediye başkanları, herkes ortak bir noktada buluştu. Ne dediler? "Bu şartnameyle bu ihalenin yapılması doğru değildir." Şaibe yaratır endişesiyle girişimlerde bulundular ve ihale tarihi ertelendi. Doğru mudur Zülfü Bey? İhale tarihi ertelendikten sonra şartnamenin değişeceği konusunda bir algı yaratıldı; daha katılımcı ve "kamu yararının olması" "devlet yararının olması" adı altında daha şeffaf bir şartname beklenirken yeni hazırlanan şartnamede yalnızca ve yalnızca bir madde değişti, denildi ki: "Maden sahasında flotasyon tesisi kurulacak." Bu, çok önemli bir tesis değil ama bizim önerimiz şu oldu -buradaki konuşmalarımızda da gündeme getirmiştik- dedik ki: "Burayı bir bedel üzerinden ihaleye çıkarmayın, burayı redevans sistemiyle ihale edin. Ne kadar kaynak elde edilirse, burada ne kadar maden bulunursa, buradan ne kadar para kazanılırsa devlet belli bir oranda bundan pay alsın, ihaleye girenler de bir bedel ödemek yerine devlete ödeyecekleri bedel üzerinden artırım yapsınlar ve burada bir kamu zararı olmasın, devlet yararı olsun." Ama ne yazık ki bunların hiçbiri yapılmadı.

İhale şartnamesinde teknik rapor yok, ayrıca, ihaleye çıkan alanın yüzde 100'ünde yapılan bir sondaj çalışması da yok, yalnızca yüzde 30'unda var yani bu ne demek? "Teknik çalışmalar daha bitirilmemiş." demek. Aynı zamanda, ihale şartnamesinin ekinde teknik rapor da yok yani aslında şartname gereği ihalenin yapılması şu anda uygun değil. İhale alacak kişiler, ihaleye girecek kişiler, gerçekten alıcı olmayanların dışında ihaleye katılacak olanlar ihaleye hangi şartlarda gireceklerini bilmeden, tesadüfen girecekler veya kimse girmeyecek. Şimdi, bu ihale, şartname yayınlandığında Elâzığ'da bazı sivil toplum örgütleri bununla ilgili davalar açtı hukuka aykırılık, Maden Yasası'na aykırılıktan dolayı. Ve bununla ilgili, bu ihaleyi kimin alacağı da o dava dilekçesinde yazdı. Elâzığ'daki hukukçular gazetelere açıklamalar yaptılar, siyasetçiler açıklamalar yaptılar. Ben buradan firma ismi söylemeyi doğru bulmam ama Zülfü Bey de bilir ki bu ihaleyi kimin alacağı konusunda Elâzığ'da genel bir kanaat var. Genel bir kanaat oluştu; söylendi ve konuşuldu. Televizyonlarda konuşuldu, yerel basında konuşuldu, siyasetçiler gündeme getirdi. Biz, bu madenlerin ihaleye açılmasına karşı değiliz. Bunlar tabii ki ülkemizin millî serveti, ülkemiz bunlardan yararlansın. Çevre duyarlılığıyla, oradaki insanların duyarlılığı da göz önünde bulundurularak tabii ki ülke ekonomisine kazandırılsın. Biz, servet düşmanı da değiliz. Tabii ki burayı bir iş adamı alacak, sermaye yatıracak, para yatıracak, yatırım getirecek, para da kazanacak. Ama yalnızca bu ihaleyi birileri alsın diye şartnameyi ona göre yaparsanız o zaman bu doğru olmaz.

Bakın, ihale ertelenmediği tarihlerde, aynı tarihlerde, 1 Martta, aynı şartnameyle aynı bakanlık 4 tane ihale çıkarmış. Bu 4 ihalenin 4'üne de 1 firma katılmış. Ve bu 4 ihalenin 3'ünü yalnızca 1 firma almış. Tek katılmış, 1 firma almış. Niye? Çünkü bu şartlarla ihaleye girmek elinizi ateşe sokmak... Niye elinizi ateşe sokmak? İhalenin teminat mektubu tutarı 150 milyon dolar, teminat mektubu tutarı. Diyor ki: "Eğer, siz gerekli izinleri almazsanız, gerekli ruhsatları almazsanız bu 150 milyon doları irat kaydederim." Şimdi, izni veren kim? Devlet. İhaleyi çıkaran kim? Yine devlet. Sen, eğer izin vermeyeceğin riski varsa niye ihaleye çıkarıyorsun? 150 milyon dolarlık teminatı niye irat kaydetmekle ilgili bir madde koyuyorsun? Bu ne demek? Benim inisiyatifim dışında kim girerse yakarım; bu, o demek, başka bir şey demek değil. Ve göreceksiniz bu işe firmalar katılamayacaklar, korkudan katılamayacaklar. "Alırsak, ruhsat alamazsak 150 milyon dolarımız irat kaydedilir." diye katılamayacaklar. Yazık, günah değil mi? Bakın, şu anda ülkemiz ekonomik kriz içerisinde ve ekonomik krizi çözmek için sürekli arayış içerisindeyiz. Bu ülkenin Sayın Cumhurbaşkanı, ilgili bakanları ülke ülke gezip kaynak bulmaya çalışıyorlar. Denilen odur ki: Bu alanın tümündeki maden değeri yaklaşık 30 milyar dolar. Ya, bu, Türkiye Cumhuriyeti'nin en büyük maden kaynağı, en büyük ihalesi. Yani buna herkes girsin, kimin şartları uyuyorsa, kim fazla teklifi verirse alsın, biz de ilin milletvekilleri olarak destek olalım, yardımcı olalım, önlerini açalım; biz buna karşı değiliz. Ama bizim, ihalenin şeffaf yapılmayacağı konusunda tereddütlerimiz var. Ve ilin milletvekilleri buna tepki de verdiler, sonradan sustular; niye sustular bilmem ama ben konuşmaya devam edeceğim, bu konuyu gündeme getirmeye devam edeceğim. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü ben devletin zarar görmesini istemem, ben kamunun zarar görmesini istemem; tam tersine, devlet bu işten faydalanabildiği kadar faydalanmalı. Ne demek 30 milyar dolarlık bir rezerv alanı; ya, bu müthiş bir kaynak. Yani bu, Karadeniz'de bulduğumuz doğal gazdan daha fazla bir kaynak, maliyeti daha düşük ve uluslararası piyasada direkt pazarlayabileceğiniz, satabileceğiz ve talebin olduğu bir yer altı zenginliği.

Şimdi buradan şunu da son olarak ifade etmek isterim: "Elâzığ Girişim Grubu" adı altında Elâzığlı iş adamlarımız da bu ihaleye katılmak için ilin tüm iş dünyasının desteğini alarak bir girişimde bulundular. Tabii, ihale şeffaf olursa bu arkadaşlarımız da tekliflerini verecekler, belli firmalarla ortaklıklar kuracaklardır. Doğrusu, bizim talebimiz bu işten Elâzığ'ın da yararlanması ve Elâzığ'ın da faydalanması ama bu iş gene şaibelerle başlayıp ihale şaibelerle sonuçlanırsa orayı kim alırsa alsın, yapılacak seçimden sonra Millet İttifakı'nın hükûmeti ve bakanı o ihaleyi iptal edecektir. (CHP sıralarından alkışlar) Ve o ihaleyi şeffaf bir şekilde, kamu yararı, devlet yararı gözeterek yeniden ihale edecektir. Bu konuda Meclisi bilgilendirmek isterim.

Hepinize saygılarımı sunarım, teşekkür ederim. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Demirbağ.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Demin Gürsel Bey konuşurken bir ifade kullandı, onu düzeltmek isterim müsaadeniz olursa.

BAŞKAN – Yani size sataştı mı yoksa 60'a göre mi söz talep ediyorsunuz? Aslında sataştı size.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – "İlin milletvekilleri" diyerek...

BAŞKAN – Evet, "sustular" dedi size, sataştı.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – İstirham edeyim ben.

BAŞKAN – Kürsüden söz vereyim ben size iki dakika.

Buyurun.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

8.- Elâzığ Milletvekili Zülfü Demirbağ'ın, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un 297 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; demin CHP adına Gürsel Erol Bey'in bir konuşması oldu, ben teşekkür ediyorum ancak orada öncesinde aylardır MTA'yla, daha önceki Genel Müdür, şu andaki Genel Müdürle görüşmelerimiz oldu ihaleye çıkmadan önce. İhaleye çıktıktan sonra da yine Genel Müdürle ve milletvekili arkadaşlarımızla birlikte Enerji Bakanıyla görüşmemiz oldu. Peki…

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Görüşmenin nedenini açıklar mısın?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – Ya, görüşmede gizli bir şeyler yok, özel bir şeyler yok ki açıklayalım Mahmut Bey ya. Sana sonra…

BAŞKAN – Sayın Demirbağ, Genel Kurula hitap edin.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – Kuliste ben sana açıklarım daha sonra.

BAŞKAN – Bravo.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – Şimdi, müsait değilim, kuliste sana açıklarım.

Şimdi netice itibarıyla, görüştük. Burada 2 milyar ihale bedeli koyulmuş bu ihaleye giren firmalar tarafından. Belki de 6'ya, 8'e, 10 milyara çıkacak; bu, ihaleye giriş bedeli.

Ayrıca, flotasyon tesisi kurulacak, bu mecburiyet var. Yine izabe tesisi, yerinde kurma veya bunu geliştirme şartı koyulmuş.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – İzabe yok, yok; flotasyon var, izabe yok.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – Burada izabe var.

Ayrıca, sadece bu koyulan ihale bedeli değil, onun içerisinde kobaltı var, demiri var, gümüşü var, altını var; madenin cinsine göre yüzde 3, 5, 13'e kadar çıkan bir devlet payı var. Ayrıca çıkardığı…

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bana niye kuliste açıklıyorsun? Bunları ben ne yapayım? Yani burada açıklanamayacak ne var? Burada açıkla.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – Neyse, ben daha sonra seninle görüşürüm.

Çıkardığı madenin cinsine göre ayrıca devlet payını da verecek.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – O devlet payı yasal…

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – Sadece 2 milyar vermeyecek.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – O ayrı bir şey, ihale gerekçesi değil o.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – Devlet payı var içerisinde.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Devlet payı ayrıdır.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – Devlet payını verecek yani…

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Hayır, devlet payıyla ihale yapılmaz, devlet payı ayrı.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – …redevans dediğimiz…

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Redevans ayrı, devlet payı ayrıdır.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – Devlet payını verecek.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Zülfü Bey, bilgilendirmek için söylüyorum: Redevans ayrıdır, devlet payı ayrıdır.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – Tamam.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Sizin ihale sisteminiz ne olursa olsun devlet payını devlet alır, o ayrı, o ayrı. Parasal olarak da çıksanız, redevans olarak da çıksanız, devlet o devlet payını alıyor, o ayrı bir şey.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sen uzat Başkan…

BAŞKAN – Sayın Erol, Zülfü Bey'in…

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – Tamam, şimdi orada ben sadece şunu düzeltmek istedim: Yani 2 milyarla tamamen sınırlı değil, nihayetinde vadenin cinsine göre ayrıca yüzde 3, 5, 8, 13'e varan…

BAŞKAN – Sayın Demirbağ…

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, bir beş dakika daha verin.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Demirbağ, Gürsel Bey'in almış olduğu süreyi kullanın.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – …bir pay devlete ödeyecek, ayrıca ödeyecek.

BAŞKAN – Bitirdiniz mi?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – Tamam, bitirdim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ya, mikrofonu açmama fırsat vermediniz Sayın Demirbağ.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Devamla) – Ben bitti zannettim, onun için sizi müşkül durumda bırakmak istemedim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Mahmut Tanal'a da ben kuliste izah edeyim.

BAŞKAN – Evet, 2'nci madde üzerinde şahıslar adına…

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, benim bu ihaleyle ilgili herhangi bir dahiliyetim yok yani ben onun tarafı değilim. Bu, kamuoyunu ilgilendiriyor yani benim şahsıma özgü açıklayacak neyi var? Burada kamuoyuna açıklamayacak da gizli, saklı, şaibeli ne var ki kuliste açıklıyor? Burada açıklasın.

BAŞKAN – Mahmut Bey, kentin 2 milletvekili şu anda ciddi bir konuyu da görüşüyorlar, onun için…

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Bir açıklama yapabilir miyim?

BAŞKAN – Yerinizden…

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Kürsüde olursa memnun olurum.

BAŞKAN – Peki, madem aynı konuda anlaşıyorsunuz, tatlı tatlı bitirelim biz de konuyu.

9.- Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un, Elâzığ Milletvekili Zülfü Demirbağ'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Evet, aslında Zülfü Bey benim söylediğimden farklı bir şey söylemedi, konuşmama başlarken de Zülfü Bey'le ilgili yaptığım yorumda siyaset dilimiz, tarzımız uyuşmasa da Zülfü Bey namuslu ve dürüst bir adamdır, ondan yana da hiçbir şüphem yoktur. Kendisine bu tavrından dolayı da teşekkür ederim ama verdiği bilgi eksik bir bilgidir, ben onu düzeltmek için geldim. Devletin tabii ki bütün madenlerden aldığı bir pay vardır, o ayrı bir şey; ihaleden dolayı alınan bir pay da değildir o.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Değil.

GÜRSEL EROL (Devamla) – O ayrı bir pay, onu alacak. Onu parasal olarak da ihale etseniz, redevans sistemiyle de ihale etseniz devlet onu alıyor ama bu ihalelerde iki sistem var: Bir, bedel üzerinden çıkarsınız; ihaleye katılan, bedel üzerinden bir yükseltme yaparak teklif verir yani 2 milyarsa "3 milyar, 4 milyar, 5 milyar..." diyebilir.

Bir de redevans sistem var. Redevans sistem nedir? Çıkan madenin parasal değerleri üzerinden belli bir orandır. Yani, devlet diyebilir ki: "Ben, çıkan madenin parasal değerinin yüzde 10'uyla ihaleyi

açıyorum.” Firma der ki: “Ben, yüzde 10’unu veriyorum, 15’ini veriyorum.” Redevans bu demektir; doğru olan da budur. Niye? Siz oraya 100 milyon dolarlık bir yatırım yaparsınız, dersiniz ki: “Burada 500 milyon dolarlık bir maden var.” 500 milyon dolara göre bir bedel verirsiniz. Ama şimdi, 30 milyar dolar çıktığı zaman, redevans sistemine göre ihale ettiğiniz zaman ve yüzde 10’dan başlarsa ne olacak? Yani bir yerde 500 milyon alacağına, diğer tarafta devlete 3 milyar dolar kazandıracaksın; bu, yatırımcıyı da koruyor. Niye? Yatırımcı da aslında risk almıyor. Yatırımcı, eğer maden istenilen oranda düşmüyorsa çıkan maden kadar az bedel öder, yüksek çıkarsa yüksek bedel öder; bizim söylediğimiz bu. Ayrıca, redevans sistem çıktığı zaman, mücavir saha içerisinde, binde 2’sini de o ilin belediyesine verir yani diğer şekilde vermiyor ama redevansla çıktığı zaman belediyeye de katkı verecek ve il de faydalanacak.

Sayın milletvekillerim, bakın, ikiniz de buradasınız; Metin Bey, Zülfü Bey, ikinizin bu konudaki iyi niyetini de biliyorum. Hepimiz de biliyoruz ki Elâzığ madencilik konusunda Türkiye’de en zengin yataklara sahip il.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Efendim, bir dakika daha... Bunu toparlamamız lazım.

BAŞKAN – Bunu uzatmıyoruz ama.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Ama bir dakika, lütfen, rica ediyorum.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Şimdi, ferrokrom Elâzığ’da özelleştirildi, değil mi? Peki, ferrokromla ilgili Elâzığ’ın bütçesine giren herhangi bir kaynak var mı? Sıfır, öyle değil mi? Ama işte burası redevans sistemiyle yapılırsa Elâzığ İl Özel İdaresine ve Maden Belediyesine binde 2 oranında para yatacak. Maden Bakır İşletmesi, özelleştirildiğinden dolayı, mücavir saha içerisinde olduğu için Elâzığ Maden Belediyesine 7 milyon para ödemesi gerekirken ödemedi ve şu anda Maden Belediyesi, Maden Bakır İşletmesine dava açtı yani burada söylediğim parasal değer üzerinden değil, kamu yararı açısından redevans sistemiyle yapılması devletin yararı ve kamunun yararıdır diyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3669) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 297) (Devam)

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde şahıslar adına söz talep eden Kütahya Milletvekili Sayın Ali Fazıl Kasap.

Buyurun Sayın Kasap. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlarım.

(Hatibin cep telefonundan bir ses kaydı dinletmesi)

BAŞKAN – Sayın Fazıl, Genel Kurula hitap edelim.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Pardon, açık kalmış Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Genel Kurula hitap edelim.

Buyurun.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, biz şehir hastanelerine karşı değiliz, sağlıktaki yatırımlara karşı değiliz ama şehir efsanesine karşıyız.

Bakın, sizin gizli söylediğiniz… Hepiniz elleriniz patlayıncaya kadar alkışlamışsınız, bu kürsüyü Sayın Bakan yıkıyordu neredeyse ve alkışladınız. Bakan dedi ki: "Garanti yok." "Garanti yok." demişti. Garanti nerede var biliyor musunuz? ICBC, bir Çin bankasının, Elâzığ Şehir Hastanesine kredi veren Çin bankasının "web" sayfasında var. Ne var? Bakın, birinci olarak garantör olan Sağlık Bakanlığıdır; ikinci, ödemeler yapılmadığında döner sermaye; üçüncü de Hazine, Hazine Müsteşarlığı. Garantörlük var mı? Var. Ne kadar süreyle var? Üç yıl yapım aşaması, arkasından yirmi beş yıl garantiniz var. Peki "Hasta garantisi yok." diyor "Bakanlığın hiçbir teminatı, hiçbir garantisi yok." diyor. Diyor ki: "Ministry of Health" Sağlık Bakanlığı birincil olarak sorumludur ve imza atan Sağlık Bakanlığının sorumluluğundadır. Doğru mu? Doğru. Peki, bu Sağlık Bakanlığı neye göre garanti vermiş? "Hasta garantisi yok." diyor Sayın Bakan. Doğru, hasta garantisi yoktur ama ne var? Çünkü hastaya bakan "primary" olarak doktordur, poliklinikte karşılar ama o hastayı bir yere göndermesi gerekiyor; röntgendir, MR'dır, tomografidir, laboratuvar testleridir… Hepiniz alkışladınız arkadaşlar burada, hepiniz alkışladınız. Mübarek günde… Diyor ki: "Aldatan bizden değildir." ve siz de aldanmış mısınız?

Hastanelerde ne garantisi var değerli arkadaşlar? Bakın, nelerde garanti verilmiş. Yüzde 70 doluluk garantisi, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası, yüzde 70 doluluk garantisi… Bakanın açıkladığı şey, yüzde 48 doluluk garantisi var şu anda hastanelerimizde. Yüzde 70 garanti vermişsiniz. Ne kadar süre? Yirmi beş yıl. Peki, yüzde 70 garantinin ötesinde nelerde garanti verilmiş? Bir tanesi, görüntüleme hizmetlerinde yani MR ve tomografide.

Burası çok ilginç değerli arkadaşlar, şu andaki kamu hastanelerinde bir MR'ın maliyeti -taşeron firmaya yaptırılır- 40 lira, 50 lira, 60 lira bandında değişiyor. Peki, bugün itibarıyla Sağlık Uygulama Tebliği gereği, SGK'ya ödenen bedel ne kadar biliyor musunuz? 169 lira. Aradaki fark nereye gidiyor? Müteahhide. Bir kan tahlilinin paçal değeri kaç liradır? 1 liradır -taşerona yaptırılır- fatura bedeli 4-5 lira. Aradaki bedel nereye gidiyor? Döner sermayeye değil, bu müteahhide gidiyor. Siz bunu alkışladınız değerli arkadaşlar.

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yok, yanlış biliyorsun.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Lütfen… Hayır, yanlış bilmiyorum Sayın Bakanım. Burada, burada…

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Hiç alakası yok.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Hayır, ICBC… Japon bankası diyor ki Sayın Bakanım…

BAŞKAN – Sayın Fazıl, lütfen Genel Kurula hitap edin.

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ya, bilmiyorsun…

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Hayır, biliyorum. Aydın… Biliyorsanız açıklayın sözleşmeleri Sayın Bakanım, sizin zamanınızda yapıldı, peşkeş çektiniz memleketi. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kasap, Genel Kurula hitap edin.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – İtiraz ediyorsanız açıklayın, açıklamıyorsunuz, belge bu belge. "Hayır" diyemiyorsunuz ve sonunda bakın kim teşekkür ediyor size.

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Belge değil onlar.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Hayır, belge bunlar Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen müdahale etmeyin konuşmacıya.

Sayın Kasap, siz de Genel Kurula hitap edin.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Kredi veren banka, Avrupa Kalkınma Bankası, bakın, diyor ki: "Laboratuvar hizmetlerinde yüzde 70, sterilizasyonda yüzde 70, rehabilitasyonda yüzde 70, atık yönetiminde yüzde 70, verilmeyen yemeğin yüzde 70 doluluk garantisi var." Catering hizmetlerinde, bin yataklı hastanede yemediği yemeği garanti ediyorsunuz ya, yenmeyen yemeğin parasını veriyorsunuz, çekilmeyen filmin parasını veriyorsunuz.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Hepsi yalan!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Yatmayan hastanın parasını veriyorsunuz, uçmayan uçağa verdiğiniz gibi. (CHP sıralarından alkışlar)

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Hepsi yalan!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Veriyorsunuz, bunu açıklayın, sözleşmeyi kamuya açıklayın Sayın Bakan; kamuya açıklayamıyorsunuz. Neden? Ticari hissediyorsunuz. Adamlar anonim şirket olduğu için Çin Bankası…

Bakın, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri; alkışladınız, garanti var, inkâr edemezsiniz; bir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, bunun en iyi bileni söylüyor kardeşim öğrenmeye çalış, bak bu işin uzmanı, bileni.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Aydemir, dinle, dinle bu mübarek gecede…

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – İkincisi; lütfen, gelin açıklayın, Sayın Bakan da dâhil sözleşmeleri açıklayamadınız, "ticari sır" dediniz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ya, gerçeklerin elbet bir gün ortaya çıkma gibi bir huyu vardır.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Kasap.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Ben size çok ilgincini söyleyeyim. Ya, "Şehir hastanelerine karşı değilim." diyorsunuz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – 1 Genel Başkanınızın beyanatları var, çelişiyorsunuz, kendi içinizle çelişiyorsunuz.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Aydın Şehir Hastanesine garanti veren, kredi veren Japon bankasının 300 sayfalık raporunda şöyle bir cümle var: "Japonya'da biz bu şekilde yapmıyoruz." diyor, Türkiye'de…

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Bilgi veriyor. Onu da konuşturmuyorsunuz. Doğru mu, yanlış mı…

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Peki, bakın, bu mevzuatı değiştiremiyorsunuz, yirmi beş yıl değiştiremiyorsunuz, kanun ve yönetmelik değişikliği garantisi vermişsiniz. Tahkime gitmek zorundasınız, tahkime niye gitmediniz, neden mücbir sebep uygulamadınız? Bu memleketi aynı yollarda, aynı Zafer Havalimanı'ndaki gibi şehir hastaneleri vasıtasıyla yoluyorsunuz. Bir tane yatak artışı yok. Hastaneleri kapattınız, şehir hastanesine topladınız ama yolunuyoruz ama soyuluyoruz. Buradan kürsüyü kırarak bağırdı Sayın Bakan, "Garanti yok." dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kasap.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Garanti her aşamada var, yenmeyen yemeğe kadar garanti var ve başınızı öne eğmiyorsunuz, aynı şeylere devam ediyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Kasap, teşekkür ediyoruz.

NECİP NASIR (İzmir) – Hiç samimi değilsin!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Arkadaşlar, gerçekler elbet bir gün ortaya çıkıyor işte böyle.

NECİP NASIR (İzmir) – Boş boş konuşuyorsun!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – "Şehir hastanelerine karşı değiliz." diyorsunuz, Genel Başkanınızın oradaki beyanatları var ya! Hepsi çelişiyor, çelişiyorsunuz, çelişiyorsunuz!

NECİP NASIR (İzmir) – Boş konuşuyor!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Bakalım o bilgileri alınca…

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde başka söz talebi bulunmuyor.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

(Uğultular)

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, artık finale geldik. Özellikle burada olmayan arkadaşlar, gelip de gürültü yapan, görüşmelere engel olmaya çalışan arkadaşlar biraz daha sakin olurlarsa memnun olurum.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Var mı öyle biri?

BAŞKAN – 3'üncü maddede söz talebi bulunmuyor.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamayı İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bırakıyorum.

4'üncü sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 308) (x)

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 308 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen bulunmuyor.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

(x) 308 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BOSNA-HERSEK BAKANLAR KONSEYİ ARASINDA SÜRÜCÜ BELGELERİNİN KARŞILIKLI OLARAK TANINMASI VE TEBDİL EDİLMESİ KONULU ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 16 Mart 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamayı İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bırakıyorum.

5'inci sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

5.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3412) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 310) (x)

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 310 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE ÜRDÜN HAŞİMİ KRALLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA HİZMETLERİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 27 Mart 2016 tarihinde Amman'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

(x) 310 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylama İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bırakıyorum.

6'ncı sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

6.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3955) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 311) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 311 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen bulunmuyor.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylara sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA MESLEKİ EĞİTİM ALANINDA İŞ BİRLİĞİNE DAİR PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 19 Şubat 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(x) 311 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylamayı İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bırakıyorum.

7'nci sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Irak Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

7.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 312) (x)

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 312 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE IRAK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 17 Aralık 2020 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamayı İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bırakıyorum.

8'inci sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

(x) 312 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

8.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3883) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 318) (x)

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 318 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TOGO CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA TİCARİ VE EKONOMİK İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 2 Haziran 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamayı İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bırakıyorum.

9'uncu sırada yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

(x) 318 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

9.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 119) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 119 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE GİNE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA KALKINMA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 30 Ocak 2017 tarihinde Konakri'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın ve bugün yapılacak diğer açık oylamaların elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum. Bu açıklama, bugün yapılacak diğer açık oylamalar için de geçerlidir.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

(x) 119 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 119 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı : 259

Kabul : 259 (x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
İshak Gazel	Bayram Özçelik
Kütahya	Burdur"

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Şimdi, İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bıraktığımız açık oylamaları yapacağız.

270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3168) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 270) (Devam)

BAŞKAN - Oylama için bir dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı : 252

Kabul : 247

Ret : 5 (x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
İshak Gazel	Bayram Özçelik
Kütahya	Burdur"

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

297 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3669) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 297) (Devam)

BAŞKAN – Oylama için bir dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 297 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı : 250

Kabul : 215

Ret : 35 (x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
İshak Gazel	Bayram Özçelik
Kütahya	Burdur"

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

308 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 308) (Devam)

BAŞKAN – Oylama için bir dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 308 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı : 252

Kabul : 252 (x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
İshak Gazel	Bayram Özçelik
Kütahya	Burdur"

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

310 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

5.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3412) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 310) (Devam)

BAŞKAN – Oylama için bir dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 310 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı : 253

Kabul : 253 (x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
İshak Gazel	Bayram Özçelik
Kütahya	Burdur"

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

311 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

6.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3955) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 311) (Devam)

BAŞKAN – Oylama için bir dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 311 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı : 236

Kabul : 236 (x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
İshak Gazel	Bayram Özçelik
Kütahya	Burdur"

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

7.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Oylama için bir dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı : 261

Kabul : 261 (x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
İshak Gazel	Bayram Özçelik
Kütahya	Burdur"

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

318 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

8.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3883) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 318) (Devam)

BAŞKAN – Oylama için bir dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 318 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı : 257

Kabul : 257(x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
İshak Gazel	Bayram Özçelik
Kütahya	Burdur"

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

10'uncu sırada yer alan 72 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

10.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 72)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

11'inci sırada yer alan 147 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

11.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 147)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da Komisyonun bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 22 Mart 2022 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.21

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

VIII.- OYLAMALAR

1.- (S.Sayısı: 119) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu

2.- (S.Sayısı: 270) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (Eitee) Arasında Eitee'nin Hak, Ayrıcalık Ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu

3.- (S.Sayısı: 297) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı Ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu

4.- (S.Sayısı: 308) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin KarşılıklOlarak Tanınması Ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu

Sıra Sayısı	**: 119**
Oylama Saati	: 19:03
Üye Sayısı	: 600
Kabul Edenler	: 254
Reddedenler	: 0
Çekimserler	: 0
Geçersiz Oylar	: 0
Mükerrer Oylar	: 6
Toplam	: 260
Açık Üyelikler	: 19

Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı	**: 270**
Oylama Saati	: 19:07
Üye Sayısı	: 600
Kabul Edenler	: 246
Reddedenler	: 5
Çekimserler	: 0
Geçersiz Oylar	: 0
Mükerrer Oylar	: 2
Toplam	: 253
Açık Üyelikler	: 19

Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı	**: 297**
Oylama Saati	: 19:09
Üye Sayısı	: 600
Kabul Edenler	: 214
Reddedenler	: 34
Çekimserler	: 0
Geçersiz Oylar	: 0
Mükerrer Oylar	: 2
Toplam	: 250
Açık Üyelikler	: 19

Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı	**: 308**
Oylama Saati	: 19:12
Üye Sayısı	: 600
Kabul Edenler	: 247
Reddedenler	: 0
Çekimserler	: 0
Geçersiz Oylar	: 0
Mükerrer Oylar	: 6
Toplam	: 253
Açık Üyelikler	: 19

Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Adana	Çulhaoğlu	Mehmet Metanet	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Hatırnoğulları Oruç	Tulay	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Koncuk	İsmail	ZAFER P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Peköz	Kemal	HDP	Kabul	Ret	Ret	Kabul
Adana	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Taş	Yakup	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Toprak	Muhammed Fatih	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Uysal	Gültekin	DP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Koç	Abdullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet Dilan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	Karahocagil	Mustafa Levent	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Altıntaş	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydın	Barış	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul/Mük.	Kabul	Kabul/Mük.
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Destici	Mustafa	BBP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Gök	Levent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kaya	Yıldırım	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kerestecioğlu Demir	Filiz	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Oral	İbrahim Halil	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Polat Düzgün	Arife	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Taşcıer	Gamze	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Ankara	Taşlıçay	Nevin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Turan	Hacı	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ünsal	Servet	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yılmaz	Durmuş	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Bahşi	Feridun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Bülbül	Kemal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Özer	Aydın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Subaşı	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Zeybek	Rafet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Balta	Ertunç Erkan	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Erim	Bekir Kuvvet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Aydın	Posacı	Rıza	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Sezgin	Aydın Adnan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Yavuz	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Kabul	Katılmadı	Ret	Kabul
Balıkesir	Akın	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Aydemir	Pakize Mutlu	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Çelik	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Balıkesir	Ok	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Subaşı	Yavuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Şahin	Fikret	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bilecik	Yağcı	Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Aydemir	Erdal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bitlis	Gaydalı	Mahmut Celadet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bitlis	Taşar	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Aydın	Arzu	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Küpçü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Uğur	Yasin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Erozan	Ahmet Kamil	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Ret	Kabul
Bursa	Esgin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Işık	Zafer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Karabıyık	Lale	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Ödünç	Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Özkan	Yüksel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Bursa	Tatlıoğlu	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Vahapoğlu	Mustafa Hidayet	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Yılmaz Gürel	Vildan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	İskenderoğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çankırı	Çivitcioğlu	Salim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Çorum	Kavuncu	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Denizli	Sancar	Haşim Teoman	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Yıldız	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Aydeniz	Salihe	DBP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Dağ	Dersim	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Güzel	Semra	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Paylan	Garo	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Taşçıer	İmam	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Tosun	Remziye	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Çakırlar	Orhan	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Ret	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Edirne	Gaytancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Ağar	Zülfü Tolga	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Balık	Sermin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul/Mük.
Erzincan	Çakır	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Cinisli	Muhammet Naci	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Taşkesenlioğlu Ban	Zehra	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Günay	Emine Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Kabukcuoğlu	Arslan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Sazak	Metin Nurullah	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Filiz	İmam Hüseyin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Kaplan	İrfan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Kirazoğlu	Mehmet Sait	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Taşdoğan	Ali Muhittin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Kabul	Ret	Ret	Kabul
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Yılmazkaya	Bayram	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Gaziantep	Yüksel	Müslüm	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Aydın	Kadir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Tığlı	Necati	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hakkari	Dede	Sait	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Dinç	Husret	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Mengüllüoğlu	Barış Atay	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Özgürsoy Çelik	Sabahat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Şahin	Suzan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Şanverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Tokdemir	İsmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Cesur	Aylin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Isparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Antmen	Alpay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Başarır	Ali Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Çelik	Behiç	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Mersin	Gökçel	Cengiz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Gül Yılmaz	Zeynep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Kılavuz	Olcay	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Kurtulan	Fatma	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Mersin	Sıdalı	Zeki Hakan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Taşkın	Ali Cumhur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Turan	Rıdvan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ağıralioğlu	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
İstanbul	Andican	Abdul Ahat	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Arkaz	Hayati	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Aydın	Emine Sare	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aydoğan	Turan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayrım	Şamil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Boyraz	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Canbaz Kaya	Dilşat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Çelik	Ahmet	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Cemal	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Çeviköz	Ahmet Ünal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Denizolgun	Fatih Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Emecan	Emine Gülizar	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Katılmadı
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdoğdu	Aykut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ersoy	Oya	HDP	Kabul	Ret	Ret	Kabul
İstanbul	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Gülüm	Züleyha	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İslam	Nazır Cihangir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaboğlu	İbrahim Özden	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kadıgil Sütlü	Saliha Sera	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kalsın	Canan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karataş	Memet Bülent	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Katırcıoğlu	Erol	HDP	Kabul	Ret	Ret	Kabul
İstanbul	Kavakcı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul 2 (Mük.1)	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kenanoğlu	Ali	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Nuhoğlu	Hayrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Oluç	Hakkı Saruhan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdağ	Ümit	ZAFER P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özen	Zeynel	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özsoy	Eyüp	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Piroğlu	Musa	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Polat	İffet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şatıroğlu	Nevzat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şeker	Fatih Mehmet	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
İstanbul	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
İzmir	Bekle	Cemal	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Beko	Kani	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çepni	Murat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çıray	Aytun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kalyoncu	Hasan	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kemalbay Pekgözegü	Serpil	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Nasır	Necip	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atila	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Serter	Bedri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Arık	Çetin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul/Muk.
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Minsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırşehir	Kendirli	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Işık	Fikri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Zeybek	Emine	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Eyyemez	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Kara	Esin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Karaduman	Abdulkadir	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Samancı	Gülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Şener	Abdüllatif	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Yokuş	Fahrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Çetin Erenler	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Gazel	İshak	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Çakır	Ahmet	AK PARTİ	Kabul 2 (Mük.1)	Kabul	Kabul	Kabul 2 (Mük.1)
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Kahtalı	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul 2 (Mük.1)	Kabul	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Bakırlioğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Kaplan Kıvırcık	Semra	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özkan	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Aycan	Sefer	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul 2 (Mük.1)
Kahramanmaraş	Öçal	Habibe	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Özdemir	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Sezal	Mehmet Cihat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Çelik	Tuma	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Demirkaya	Cengiz	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Dinçel	Şeyhmus	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Mardin	Dundar	Pero	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Günay	Ebrü	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Alban	Mürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Demir	Mehmet Yavuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Erbay	Burak	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Erol Gökcan	Yelda	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Girgin	Süleyman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Özcan	Suat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Coşkun	Şevin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Işık	Mensur	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Kılıç Koçyiğit	Gülüstan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Menekşe	Yücel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Saraçlan	Faruk	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul/Mük.
Niğde	Ergun	Yavuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Gültekin	Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Enginyurt	Cemal	DP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Yediyıldız	Şenel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Sofuoğlu	Kenan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Hancıoğlu	Neslihan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Ret	Katılmadı
Samsun	Yaşar	Bedri	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Katılmadı
Siirt	Danış Beştaş	Meral	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Siirt	Taş	Sıdık	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Ekinci	Semiha	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Soluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul 2 (Mük.1)	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Tekirdağ	Kaplan	Enez	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Yüccer	Candan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Ayvazoğlu	Bahar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Kaya	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Örs	Hüseyin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Şaroğlu	Polat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Açanal	Zemzem Gülender	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Akay	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Aydınlık	Aziz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Erdoğmuş	Nimetullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakıbaba	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Gülpınar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Maçin	Nusrettin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Özşavlı	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Sürücü	Ayşe	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Yalım	Özkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Arvas	Abdulahat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Gülaçar	Osman Nuri	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Kartal	İrfan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Van	Orhan Işık	Muazzez	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Sarısaç	Murat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Temel	Tayip	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Temelli	Sezai	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Keven	Ali	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Zonguldak	Uçar	Hamdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Yavuzyılmaz	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Erel	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bayburt	Battal	Fetani	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	İpekyüz	Necdet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Batman	Tiryaki	Mehmet Ruştu	HDP	Kabul	Ret	Ret	Kabul
Batman	Uca	Feleknas	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Birlik	Rizgin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Şırnak	İmir	Nuran	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Kaçmaz	Hüseyin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Özgüneş	Hasan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Kabul	Kabul	Ret	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 119	S.S. 270	S.S. 297	S.S. 308
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	YENİLİK P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Iğdır	Eksik	Habip	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Iğdır	Karadağ	Yaşar	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	Özel	Özcan	MEMLEKET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Aksoy	Hüseyin Avni	MEMLEKET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Güneş	Niyazi	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul	Kabul/Mük.	Katılmadı
Karabük	Ünal	Cumhur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Kaya	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Osmaniye	Ünlü	Baha	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Çakır	Fahri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Yılmaz	Ümit	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

5.- (S.Sayısı: 310) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu

6.- (S.Sayısı: 311) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu

7.- (S.Sayısı: 312) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu

8.- (S.Sayısı: 318) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari Ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu

Sıra Sayısı	**: 310**
Oylama Saati	: 19:13
Üye Sayısı	: 600
Kabul Edenler	: 250
Reddedenler	: 0
Çekimserler	: 0
Geçersiz Oylar	: 0
Mükerrer Oylar	: 6
Toplam	: 256
Açık Üyelikler	: 19
Kanunlaşmıştır	

Sıra Sayısı	**: 311**
Oylama Saati	: 19:15
Üye Sayısı	: 600
Kabul Edenler	: 235
Reddedenler	: 0
Çekimserler	: 0
Geçersiz Oylar	: 0
Mükerrer Oylar	: 1
Toplam	: 236
Açık Üyelikler	: 19
Kanunlaşmıştır	

Sıra Sayısı	**: 312**
Oylama Saati	: 19:17
Üye Sayısı	: 600
Kabul Edenler	: 256
Reddedenler	: 0
Çekimserler	: 0
Geçersiz Oylar	: 0
Mükerrer Oylar	: 6
Toplam	: 262
Açık Üyelikler	: 19
Kanunlaşmıştır	

Sıra Sayısı	**: 318**
Oylama Saati	: 19:18
Üye Sayısı	: 600
Kabul Edenler	: 250
Reddedenler	: 0
Çekimserler	: 0
Geçersiz Oylar	: 0
Mükerrer Oylar	: 7
Toplam	: 257
Açık Üyelikler	: 19
Kanunlaşmıştır	

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Çulhaoğlu	Mehmet Metanet	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Hatımoğulları Oruç	Tulay	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Koncuk	İsmail	ZAFER P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Peköz	Kemal	HDP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Sarıeroğlu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Taş	Yakup	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Toprak	Muhammed Fatih	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Uysal	Gültekin	DP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Koç	Abdullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet Dilan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	Karahocagil	Mustafa Levent	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Altıntaş	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydın	Barış	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul	Kabul/Mük.	Kabul/Mük.
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Destici	Mustafa	BBP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Gök	Levent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kaya	Yıldırım	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kerestecioğlu Demir	Filiz	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Oral	İbrahim Halil	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Polat Düzgün	Arife	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Taşcıer	Gamze	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Taşlıçay	Nevin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Turan	Hacı	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ünsal	Servet	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yılmaz	Durmuş	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Bahşi	Feridun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Bülbül	Kemal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Özer	Aydın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Subaşı	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Zeybek	Rafet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Balta	Ertunç Erkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Erim	Bekir Kuvvet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Posacı	Rıza	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Sezgin	Aydın Adnan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Yavuz	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Akın	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Aydemir	Pakize Mutlu	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Çelik	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Balıkesir	Ok	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Subaşı	Yavuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Şahin	Fikret	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bilecik	Yağcı	Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Aydemir	Erdal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bitlis	Gaydalı	Mahmut Celadet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bitlis	Taşar	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Aydın	Arzu	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Küpçü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Uğur	Yasin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Erozan	Ahmet Kamil	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Esgin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Işık	Zafer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Karabıyık	Lale	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Ödünç	Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Özkan	Yüksel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Bursa	Tatlıoğlu	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Vahapoğlu	Mustafa Hidayet	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Yılmaz Gürel	Vildan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	İskenderoğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çankırı	Çiftçioğlu	Salim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kavuncu	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Denizli	Sancar	Haşim Teoman	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Yıldız	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Aydeniz	Saliha	DBP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Dağ	Dersim	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Ekser	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Güzel	Semra	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Özsoy	Hüsyar	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Paylan	Garo	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Taşçıer	İmam	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Tosun	Remziye	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Çakırlar	Orhan	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Edirne	Gaytancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Ağar	Zülfü Tolga	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Balık	Sermin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzincan	Çakır	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Cinisli	Muhammet Naci	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Taşkesenlioğlu Ban	Zehra	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Günay	Emine Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Kabukcuoğlu	Arslan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Sazak	Metin Nurullah	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Filiz	İmam Hüseyin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Kaplan	İrfan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Kirazoğlu	Mehmet Sait	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Taşdoğan	Ali Muhittin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Yılmazkaya	Bayram	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Gaziantep	Yüksel	Müslüm	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Aydın	Kadir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Tiğli	Necati	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hakkari	Dede	Sait	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Dinç	Husret	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Mengütlüoğlu	Barış Atay	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Özgürsoy Çelik	Sabahat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Şahin	Suzan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Şanverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Tokdemir	İsmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul/Mük.	Kabul/Mük.	Kabul/Mük.
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Cesur	Aylin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Isparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Mersin	Antmen	Alpay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Başarır	Ali Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Çelik	Behiç	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Gökçel	Cengiz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Gül Yılmaz	Zeynep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Kılavuz	Okay	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Kurtulan	Fatma	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Sıdalı	Zeki Hakan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Taşkın	Ali Cumhur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Turan	Rıdvan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ağıralioğlu	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Andican	Abdul Ahat	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Arkaz	Hayati	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Aydın	Emine Sare	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aydoğan	Turan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayrım	Şamil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Boyraz	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Canbaz Kaya	Dilşat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Çelik	Ahmet	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Cemal	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Çeviköz	Ahmet Ünal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Denizolgun	Fatih Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Emecan	Emine Gülizar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdoğdu	Aykut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ersoy	Oya	HDP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Gülüm	Züleyha	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İslam	Nazır Cihangir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaboğlu	İbrahim Özden	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kadıgil Sütlü	Saliha Sera	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kalsın	Canan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karataş	Memet Bülent	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Katırcıoğlu	Erol	HDP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Kavakcı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Kenanoğlu	Ali	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Nuhoğlu	Hayrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Oluç	Hakkı Saruhan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdağ	Ümit	ZAFER P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özen	Zeynel	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özsoy	Eyüp	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Piroğlu	Musa	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Polat	İffet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sahcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şatıroğlu	Nevzat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şeker	Fatih Mehmet	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Kabul/Mük.	Kabul	Kabul/Mük.	Kabul
İstanbul	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
İzmir	Bekle	Cemal	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Beko	Kani	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çepni	Murat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çıray	Aytun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kalyoncu	Hasan	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kemalbay Pekgözegü	Serpil	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Nasır	Necip	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atila	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Serter	Bedri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Arık	Çetin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Eltaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul/Mük.
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Minsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırşehir	Kendirli	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Işık	Fikri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Zeybek	Emine	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Etyemez	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Kara	Esin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Karaduman	Abdulkadir	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul/Mük.
Konya	Samancı	Gülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Şener	Abdüllatif	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Yokuş	Fahrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Çetin Erenler	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Gazel	İshak	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Çakır	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Kahtalı	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul 2 (Mük.1)	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Bakırhoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Kaplan Kıvırcık	Semra	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özkan	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Aycan	Sefer	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul 2 (Mük.1)
Kahramanmaraş	Öçal	Habibe	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Özdemir	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Sezal	Mehmet Cihat	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Çelik	Tuma	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Demirkaya	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Mardin	Dinçel	Şeyhmus	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Mardin	Dundar	Pero	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Günay	Ebrü	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Alban	Mürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Demir	Mehmet Yavuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Erbay	Burak	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Erol Gökcan	Yelda	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Girgin	Süleyman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Özcan	Suat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Coşkun	Şevin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Işık	Mensur	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Kılıç Koçyiğit	Gülüstan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul 2 (Mük.1)	Kabul	Kabul	Kabul 2 (Mük.1)
Nevşehir	Menekşe	Yücel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Sarıaslan	Faruk	CHP	Kabul/Mük.	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Ergun	Yavuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Gültekin	Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Enginyurt	Cemal	DP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Yediyıldız	Şenel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Sofuoğlu	Kenan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Hancıoğlu	Neslihan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Yaşar	Bedri	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Siirt	Danış Beştaş	Meral	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Siirt	Taş	Sıdık	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Ekinci	Semiha	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Soluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Kaplan	Enez	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Ayvazoğlu	Bahar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Kaya	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Örs	Hüseyin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Şaroğlu	Polat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Açanal	Zemzem Gülender	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Akay	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Aydınlık	Aziz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul/Mük.	Kabul
Şanlıurfa	Erdoğmuş	Nimetullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakıbaba	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Gülpınar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Maçin	Nusrettin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Özşavlı	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Sürücü	Ayşe	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Yalım	Özkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Arvas	Abdulahat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Gülaçar	Osman Nuri	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Kartal	İrfan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Van	Orhan Işık	Muazzez	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Sarısaç	Murat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Temel	Tayip	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Temelli	Sezai	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Keven	Ali	CHP	Kabul/Mük.	Kabul	Kabul	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Zonguldak	Uçar	Hamdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Yavuzyılmaz	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Erel	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bayburt	Battal	Fetani	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	İpekyüz	Necdet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Batman	Tiryaki	Mehmet Ruştu	HDP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Batman	Uca	Feleknas	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Birlik	Rizgin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şırnak	İmir	Nuran	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Kaçmaz	Hüseyin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Özgüneş	Hasan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 310	S.S. 311	S.S. 312	S.S. 318
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	YENİLİK P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Iğdır	Eksik	Habip	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Iğdır	Karadağ	Yaşar	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	Özel	Özcan	MEMLEKET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Aksoy	Hüseyin Avni	MEMLEKET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Güneş	Niyazi	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul 2 (Mük.1)	Kabul/Mük.
Karabük	Ünal	Cumhur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Kaya	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Osmaniye	Ünlü	Baha	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Çakır	Fahri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Yılmaz	Ümit	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 2021 yılında Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/58974)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM Başkanı Mustafa Şentop tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. Maddesi ve TBMM İçtüzüğünün 96. Maddeleri gereğince saygıyla arz ederim.

Ecz. Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili

29 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6328 sayılı Kanun ile yasal altyapısı oluşturulan Kamu Denetçiliği Kurumu'nun internet sitesinde kurumun, "hukukun üstünlüğünün sağlanması, iyi yönetim ilkelerinin yerleştirilmesi ve halka karşı sorumluluk anlayışı içinde ve hakkaniyet temelinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bağlı bir denetim mekanizması olarak 2013 yılından itibaren faaliyetlerini sürdürmekte, halkın avukatlığını yapmakta ve aldığı kararlar ile idareye yol gösterdiği" vurgulanmaktadır.

Kurumun, idarenin hizmet kalitesinin yükseltilmesine, iyi yönetim ilkelerinin yerleşmesine, insan haklarının gelişmesine, hukukun üstünlüğünün sağlanmasına, hak arama kültürünün yaygınlaşmasına, şeffaf hesap verebilir, insan odaklı bir idarenin oluşmasına katkı sağlamaya çalıştığı belirtilmektedir.

Bu bağlamda,

1. Kamu Denetçiliği Kurumu'na 2021 yılında kaç adet şikayet başvurusu yapılmıştır?

2. Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 20'nci maddesi kurumun inceleme ve araştırmasını başvuru tarihinden itibaren en geç altı ay içinde sonuçlandırmasını öngörmektedir. 2021 yılında başvuruların ne kadarı sonuçlandırılmıştır? Süresi dahilinde sonuçlandırılamayan başvuru bulunmakta mıdır? Varsa bu başvuruların kanunda belirtilen süre dahilinde yanıtlamamasının gerekçesi nedir?

3. Kamu Denetçiliği Kurumu, kuruma iletilen şikayet başvurularını geçersiz sayabileceği gibi, başvurular hakkında birleştirme kararı, gönderme kararı, incelenemezlik kararı, dostane çözüm kararı, karar verilmesine yer olmadığına dair karar, ret kararı, kısmen tavsiye kısmen ret kararı ve tavsiye kararı verebilmektedir. 2021 yılında yapılan başvurular hakkında verilen kararlar nedir?

4. Kurum tarafından verilen kısmen tavsiye kısmen ret kararı ile tavsiye kararı kaçtır? İdare, kurum tarafından verilen bu yöndeki kararların kaçına uymuştur?

Kamu Denetçiliği Kurumu'nun bu yöndeki kararlarına uyum oranı 2021 yılı için kaçtır?

5. Kamu Denetçiliği Kurumu'nca verilen tavsiye kararlarına uymayan idareler hangileridir? KDK kararlarına uymayan kurumlar ayrı ayrı belirtilmek üzere 2021 yılında kaç adet karara uymamışlardır?

6. Kamu Denetçiliği Kurumu'nun 2021 yılında uyulmayan kararları nelerdir?

7. KDK kararlarına uymayan kurumlar hakkında bir yaptırım kararı uygulanamamaktadır. Her ne kadar kurumların KDK kararlarına uyma oranı yıllar içinde artış gösterse de bu oranın daha da artırılması için ne gibi önlemler alınması planlanmaktadır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07- 985225 17 .03.2022
Konu : Soru Önergesi

Sayın Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili

İlgi : 16.02.2022 tarihli ve 7/58974 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

2021 yılında Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurular soru konusu yapılmış olup önergenize cevap olarak söz konusu Kurum tarafından gönderilen yazı ekte yer almaktadır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Kamu Denetçiliği Kurumunun Cevabî Yazısı ve Ekleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

Sayı : E-81460570-610-4199 01.03.2022
Konu : Soru önergesi hk.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İlgi : 17.02.2022 tarihli ve 24301011-968515 sayılı yazınız.

İlgide yer alan yazınızda; Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel'in Kurumumuza yapılan başvurular ile Kurumumuzun kararlarına ilişkin olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yazılı soru önergesi ilettiği ve söz konusu önergenin cevabının gönderilmesi gerektiği bildirilmiştir.

Bahse konu önergede yer alan soruların yanıtı ile tavsiye kararlarına uymayan idarelerin listesi ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi

Ek: Manisa Milletvekili Sn. Özgür ÖZELin soru önergesi yanıtı

Manisa Milletvekili Sayın Özgür ÖZEL'in Kurumumuza yapılan başvurular, verilen kararlar ile tavsiye kararlarına uyum durumu vb. gibi hususları içeren soruları aşağıda yanıtlanmıştır.

Kamu Denetçiliği Kurumu Anayasal bir Kurum olarak; kamu hizmetlerinde kalitenin artırılmasına yönelik bağımsız ve etkin şikâyet mekanizması oluşturmak suretiyle idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka, hakkaniyete ve iyi yönetim ilkelerine uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlendirilmiştir.

Kurumumuz 9 yıllık süreçte **tavsiye kararları ve uzlaştırıcı yönüyle bireylerin adalete hızlı erişimini sağlayan, önleyici ve eğitici rolüyle uyuşmazlıkların doğmasının engellenmesine katkıda bulunan, iyi bilinen, tercih edilen, daha etkin bir hak arama kurumu olmuştur.**

Kurumumuz **"insan odaklı** " bir anlayışın idari mekanizmaya yerleşmesi, hizmetin icrasında temel hak ve hürriyetlerin korunarak hukukun üstünlüğünün tam anlamıyla sağlanması ve iyi yönetim ilkelerinin kamu yönetimi aktörlerince benimsenerek iş ve işlemlerde temel alınması hedefiyle;

- İyi yönetim ilkelerine uyulması yönünde verilen öneriler ile idarenin iyi işleyişine katkıda bulunulduğu gibi vatandaşın yönetime bizatihi katılımı sağlanmıştır.

-Mevzuat değişikliği ile geniş kitleleri ilgilendiren problemlerin çözümüne katkıda bulunulmuştur.

- İdare ile vatandaş arasında köprü görevi görerek bireysel problemlere dostane yollarla çözüm üretilmiştir.

-Bilgilendirme bürosu aracılığıyla vatandaşın sorununa çözüm bulunmuş veya vatandaşa hukuki yardımda bulunularak sorunun çözümüne yönelik yönlendirmeler yapılmıştır.

-Toplumun genelini ilgilendiren konularda özel raporlar hazırlanmıştır.

-Toplumun genelini ilgilendiren konularda konuyla ilgili tüm taraflar bir araya getirilerek çalıştaylar yapılmış ve sonuçları rapor haline getirilerek TBMM, idareler ve kamuoyuna sunulmuştur.

1. Kamu Denetçiliği Kurumuna 2021 yılında kaç adet şikâyet başvurusu yapılmıştır?

Kurumumuza 2021 yılında 18.843 başvuru yapılmıştır. Yaklaşık 9 yıllık süreçte yapılan toplam başvuru sayısı ise **189.587'dir.**

Yıl/Tarih	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Toplam
Toplam Şikâyet Sayısı	**7.638**	**5.639**	**6.055**	**5.519**	**17.131**	**17.585**	**20.968**	**90.209**	**18.843**	**189.587**

2. Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 20'nci maddesi Kurumun inceleme ve araştırmasını başvuru tarihinden itibaren en geç altı ay içinde sonuçlandırılmasını öngörmektedir. 2021 yılında başvuruların ne kadarı sonuçlandırılmıştır? Süresi dâhilinde sonuçlandırılmayan başvuru bulunmakta mıdır? Varsa bu başvuruların Kanunda belirtilen süre dâhilinde yanıtlanmamasının gerekçesi nedir?

2021 yılında, yıl içerisinde alınan **18.843** başvuru ve 2020 yılından devreden **2.939** başvuru olmak üzere toplam **21.782** adet şikâyet başvurusu değerlendirilmek üzere işleme alınmıştır. Değerlendirmeye alınan toplam **21.782** adet şikâyet başvurusunun **19.740 tanesi (%90,63'ü)** Kurumumuz tarafından sonuçlandırılmış olup **2.042** adet şikâyet başvurusunun incelenmesine devam edilmektedir. **2021 yılında tamamlanamayan dosyalar ise, yılın son aylarında yapılan ve altı aylık yasal inceleme süresi devam eden başvurulardan oluşmaktadır.**

2020 Yılından Devreden Dosya Sayısı	2021 Yılında Dağıtılmış Dosya Sayısı	Toplam	2021 Yılında Sonuçlandırılan Dosya Sayısı	İşlemi Devam Eden Dosya Sayısı
2.939	**18.843**	**21.782**	**19.740**	**2.042**

Bilindiği üzere, Kurumumuz idarenin işlem, eylem, tutum ve davranışlarını şikâyet üzerine incelemekte ve idareye önerilerde bulunmaktadır. Bu faaliyetini yerine getirirken de dostane çözüm yöntemlerini benimsemekte, idareyle yakın temas kurarak hukuka uygun işlemler tesis etmeye yönlendirmekte ve özellikle başvuruların gerektirdiği durumlarda hakkaniyet ilkesini kararlarına esas alarak kamunun vicdanı olmaktadır. Ayrıca 6328 sayılı Kanun'un başvuruların incelenme süresi olarak öngördüğü azami altı aylık süreye önemle dikkat edilerek uyuşmazlık hakkındaki önerisini kısa sürede oluşturmakta ve yargı mercilerine intikal edebilecek ihtilafların hızı surette çözüme kavuşmasına katkı sunmaktadır.

Adaletin kısa sürede tecellisini sağlama ve buna uzlaştırıcı usullerle ulaşma noktasında, nihai karar aşamasına gelmeden idareyle kurulan irtibat neticesinde çözüme kavuşturulan başvurular için hazırlanan dostane çözüm kararlarının katkısı oldukça önemlidir. Dostane çözüm kararları, başvurunun esası hakkında bir karara varılmadan idarenin başvuranın talebi doğrultusunda davranmaya ikna edildiğini ve zaman kaybetmeden tarafların uzlaştığını ortaya koymaktadır. Bu kapsamda **2021 yılında başvuruların ortalama sonuçlandırılma süresi 57 gündür. Dostane çözümde ise ortalama süre 47 gün olarak** gerçekleşmiştir. **Ayrıca dostane yollarla çözüme kavuşturulan başvuruların %57,8'i 30 gün ve altı sürelerde** sonuçlandırılmıştır.

Bununla birlikte, Kurumumuza yapılan başvuruların çok büyük bir çoğunluğu Kanunda belirtilen altı aylık süreyi doldurmadan sonuçlandırılmakta olup 2021 yılında yapılan başvurulardan **432 adedi altı aylık yasal süre içerisinde sonuçlandırılamamıştır. Dolayısıyla altı aylık inceleme süresini aşan dosya sayısının 2021 yılında sonuçlandırılan dosyalara oranı yaklaşık yüzde 2'ye tekabül etmektedir.**

Başvuruların kanunda belirtilen süre dâhilinde sonuçlandırılamamasının gerekçesi ise, çoğunlukla bilirkişiye görevlendirilmesine gidilmesi durumunda ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında, ilgili idarenin talep edilen bilgi ve belgeleri eksik veya zamanında göndermemesi nedeniyle idare ile birden fazla yazışma yapılması durumunda da yasal inceleme süresi aşılabilmektedir.

3. Kamu Denetçiliği Kurumu, Kuruma iletilen şikâyet başvurularını geçersiz sayabileceği gibi, başvurular hakkında birleştirme kararı, gönderme kararı, incelenemezlik kararı, dostane çözüm kararı, karar verilmesine yer olmadığına dair karar, ret kararı, kısmen tavsiye kısmen ret kararı ve tavsiye kararı verebilmektedir. 2021 yılında yapılan başvurular hakkında verilen kararlar nedir?

Kurumumuza yapılan şikâyet başvurularının incelenmesi neticesinde Kurumumuzca aşağıda yer alan kararlar verilmektedir.

- Gönderme Kararı
- İncelenemezlik Kararı
- Başvurunun Geçersiz Sayılması
- Birleştirme Kararı
- Dostane Çözüm Kararı
- Karar Verilmesine Yer Olmadığına Dair Karar
- Ret Kararı
- Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı
- Tavsiye Kararı

Kurumumuzun görev alanına girmeyen, şikâyet başvurusunda bulunması gereken Kanun'un öngördüğü zorunlu hususları barındırmayan, belli bir konuyu içermeyen, yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olan, sebepleri, konusu ve tarafları aynı olanlar ile daha önce sonuçlandırılan başvurular için **"incelenemezlik kararı"** verilmektedir.

Kurumumuza başvuruda bulunulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda öngörülen idari başvuru yolları ile özel kanunlarda yer alan zorunlu idari başvuru yollarının tüketilmesi gerekmektedir. İdari başvuru yolları tüketilmeden yapılan başvurular için **"gönderme kararı"** verilip, söz konusu başvuru ilgili idareye gönderilmektedir.

Faks veya elektronik posta yoluyla yapılan başvurulara ait dilekçe asıllarının 15 gün içerisinde Kurumumuza gönderilmemesi halinde ise **"başvurunun geçersiz sayılmasına"** karar verilmektedir.

Aynı sebep ve konuya ilişkin benzer nitelikteki şikâyet başvurularına ilişkin olarak **"birleştirme kararı"** verilmektedir.

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 34'üncü maddesi uyarınca, şikâyetçinin başvurusundan vazgeçmesi, şikâyetçi gerçek kişi ise ölümü veya tüzel kişi ise tüzel kişiliğinin sona ermesi, inceleme ve araştırma

devam ederken şikâyet konusu hakkında dava açılması durumlarında Kurumumuz tarafından **"karar verilmesine yer olmadığına dair karar"** verilmektedir.

İnceleme ve araştırma sonucunda şikâyet konusu iddianın yerinde olduğu kanaatine varılması hâlinde **"tavsiye kararı"**, şikâyet konusu iddianın yerinde olmadığı kanaatine varılması hâlinde ise **"ret kararı"**, şikâyet konusu iddiaların bir kısmının yerinde bulunduğu bir kısmının ise yerinde bulunmadığı kanaatine varılması halinde ise **"kısmen tavsiye kısmen ret kararı"** verilmektedir.

Kurumumuzun kuruluş amacı ve var olma sebebi dostane çözümü aramak ve bulmaktır. Bu kapsamda Kurumumuzca yapılan girişimler neticesinde şikâyetin dostane yollarla çözülmesi durumunda **"dostane çözüm kararı"** verilmektedir.

Bu kapsamda Kurumumuz, Devletle vatandaş arasındaki uyuşmazlıklarda arabuluculuk ve uzlaşma usulleriyle mahkemesiz barışçı çözüm yolu bulmaya çalışarak idare ile birey arasında bir köprü vazifesi görmektedir. Ancak bu uzlaşı zemininin mümkün olmadığı durumlarda, bireyin şikâyetinde haklı olduğu da tespit edilmiş ise idareye tavsiyede bulunulmaktadır. İşte bu dostane çözüm yöntemleri ve tavsiye kararları ile Kurumumuz yumuşak bir güç olarak Türk kamu yönetime katkı sağlamaya çalışmaktadır.

Netice itibariyle Kurumumuza yapılan her bir başvuru titizlikle incelenerek yukarıda yer verilen karar türlerinden biri ile sonuçlandırılmakta; bu çerçevede olumlu veya olumsuz sonuçlanan herhangi bir başvuru bulunmamaktadır. Kurumumuzca verilen kararların türlerini yıllar itibariyle gösterir tabloda ise aşağıda sunulmuştur.

Karar Türleri	2021	Yüzde %
Gönderme Kararı	7.144	38,94%
İncelenemezlik Kararı	5.514	30,05%
Başvurunun Geçersiz Sayılması	426	2,32%
Birleştirme Kararı	95	0,52%
Ayırma Kararı	36	0,20%
Dostane Çözüm Kararı[1]	1.928	10,51%
KVYO	280	1,53%
Tavsiye Kararı	1.201	6,55%
Ret Kararı	1.320	7,19%
K. Tavsiye K. Ret Kararı	403	2,20%

[1] 2021 yılında 1.928 adedi Dostane Çözüm Kararının yanı sıra 1.232 adet başvuru Gönderme Kararı ile çözüme kavuşmuştur. Dolayısıyla 2021 yılında dostane yollarla çözüme kavuşturulan başvuru sayısı toplam 3.160 olarak gerçekleşmiştir.

Karar Toplamı	**18.347**
Birleştirme Karar ile Sonuçlanan Dosya Sayısı (+)	1.393
Sonuçlanan Toplam Dosya Sayısı	**19.740**

4. Kurum tarafından verilen kısmen tavsiye kısmen ret kararı ile tavsiye kararı kaçtır? İdare, Kurum tarafından verilen bu yöndeki kararların kaçına uymuştur? Kamu Denetçiliği Kurumunun bu yöndeki kararlarına uyum oranı 2021 yılı için kaçtır?

Kurumumuzca yapılan başvuruların inceleme ve araştırılması sonucunda şikâyetin yerinde olduğu kanaatine varılması hâlinde Tavsiye Kararı; kısmen yerinde olduğu kanaatine varılması halinde ise Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı verilmektedir.

Aşağıdaki tabloda ise, Kurumumuz tarafından verilen tavsiye kararı ile kısmen tavsiye kısmen ret kararı sayılarına ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

Karar Türü	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Toplam
Tavsiye Kararı	64	93	56	62	245	677	860	68.128	1.201	**71.358**
Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı	11	26	26	32	177	269	410	704	403	**2.058**
Toplam	75	119	82	94	422	946	1.270	68.832	1.604	73.444

Kurumumuza 2017 yılından itibaren yapılan başvuru sayısının artmasıyla birlikte nitelikli veya kabul edilebilir başvurularda da yükselme görülmüş ve idarelere verilen tavsiye kararlarında ciddi bir artış yaşanmıştır. Aşağıdaki grafikte ise toplam tavsiye karar sayılarındaki artış görülebilmektedir.

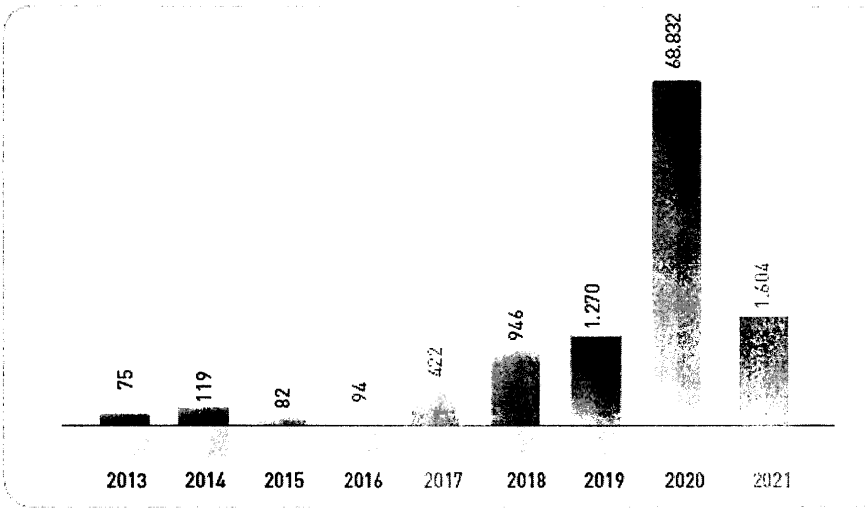

Uyum oranlarına bakıldığında da yine 2017 yılından itibaren ciddi bir artış yaşandığı görülmektedir. Bu kapsamda, 2013 yılında %20, 2014 yılında %39, 2015 yılında %37, 2016 yılında %42 iken, 2017 yılında 23 puanlık bir artış göstererek %65'e yükselmiş, 2018 yılında ise yine artış göstererek %70'e ulaşmış, 2019 yılında ise 5 puanlık artışla %75 ve 2020 yılında da artarak %76,38 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılına bakıldığında ise uyum oranı 21 Şubat 2022 tarihi itibariyle %79,34'e yükselmiştir.

2021 yılında tavsiye yönünde verilen **1.604 adet kararımızın, 1.400 adedi hakkında uyulup uyulmayacağı yönünde bilgi verilmişken**, 17 adedi hakkında kararın değerlendirme aşamasında olduğu iletilmiştir. 187 adet karara ilişkin olarak ise henüz bir cevap verilmemiştir.

21 Şubat 2022 tarihi itibariyle kararlarımıza ilişkin cevap veren **1.400** idarenin cevapları değerlendirildiğinde ise;

- **1.106 adet** kararımıza ilgili idareler **uyacağını belirtmiş,**
- **294 adet** ise ilgili idareler gerekçe bildirmiştir.

Tüm bu hususlar değerlendirildiğinde 21 Şubat 2022 tarihi itibariyle Kurumumuzun verdiği tavsiye kararlarına uyum oranı 2021 yılı sonu itibariyle **%79,00** olarak gerçekleşmiştir.

5. Kamu Denetçiliği Kurumunca verilen tavsiye kararlarına uymayan idareler hangileridir? KDK kararlarına uymayan idareler ayrı ayrı belirtilmek üzere 2021 yılında kaç adet karara uymamışlardır?

Aşağıdaki tablolarda, 2021 yılında tavsiye kararı verilen idarelerin bilgilerini içermektedir. Bahse konu tablolar tavsiye kararı verilen idarelere, verilen tavsiye karar sayısına ve oranına,

uyulan tavsiye karar sayısına ve uyum oranına ilişkin bilgileri içermektedir[2]. Tablodaki idarelerin adları, tavsiye kararı verildiği yılda mevcut olan adlardan oluşmaktadır.

2021 Yılı[3] Başvuruya Konu İdareler	Verilen Tavsiye Sayısı[4]	İdarenin Cevap Verdiği Kararı Sayısı	Uyduğu Tavsiye Sayısı	Uyma Yüzdesi (%)	Gerekçe Bildirilen Tavsiye Sayısı
Adalet Bakanlığı	245	235	230	97,87%	5
Üniversite ve Fakülteler	217	202	158	78,21%	44
Banka ve Finans Kuruluşları	209	209	209	100%	-
Sağlık Bakanlığı	171	148	120	81,08%	28
Mahalli idareler	150	92	57	61,95%	35
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı	94	89	25	28,08%	64
Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü	73	70	69	98,57%	1
Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği	56	56	55	98,21%	1
Milli Eğitim Bakanlığı	54	41	22	53,65%	19
Valilik, Kaymakamlık	35	23	13	56,52%	10
Hazine ve Maliye Bakanlığı	32	21	13	61,90%	8
İçişleri Bakanlığı	32	27	20	74,07%	7
Emniyet Genel Müdürlüğü	32	30	12	40,00%	18
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Mülga)	28	27	27	100,00%	-
Tarım ve Orman Bakanlığı	19	12	11	91,66%	1
Diğer	14	11	9	81,81%	2
Ticaret Bakanlığı	14	4	2	50,00%	2
Oda, Birlik, Dernek, Vakıf	13	12	6	50,00%	6
Gelir İdaresi Başkanlığı	13	13	3	23,07%	10
Milli Savunma Bakanlığı	12	9	5	55,55%	4
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	11	9	7	77,77%	2
Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı	11	11	10	90,90%	1
Karayolları Genel Müdürlüğü	10	3	3	100,00%	-
Mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	9	9	5	55,55%	4
Gençlik ve Spor Bakanlığı	8	4	3	75,00%	1
Türkiye İş Kurumu	7	4	2	50,00%	2

[2] Kurumumuz birden fazla idareyi ilgilendiren kararları ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının tümüne ilettiğinden yıllar itibariyle verilen tavsiye kararı sayısı ile tavsiye kararı verilen idare sayıları farklılık göstermektedir.

[3] 2021 yılında verilen tavsiye kararlarına yasal yanıt verme süresi devam eden idareler bulunduğundan uyulan ve gerekçe bildirilen tavsiye kararlarının toplamı verilen tavsiye karar sayısını veremeyebilmektedir.

[4] İdarelere bilgi için gönderilen tavsiye kararları veriye dâhil edilmiştir.

2021 Yılı[3] Başvuruya Konu İdareler	Verilen Tavsiye Sayısı[4]	İdarenin Cevap Verdiği Kararı Sayısı	Uyduğu Tavsiye Sayısı	Uyma Yüzdesi (%)	Gerekçe Bildirilen Tavsiye Sayısı
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı	7	4	3	75,00%	1
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	6	5	2	40,00%	3
Kültür ve Turizm Bakanlığı	6	3	1	33,33%	2
Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü	6	6	3	50,00%	3
Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı	5	3	2	66,66%	1
Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü	5	4	2	50,00%	2
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	5	4	2	50,00%	2
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu	5	4	4	100,00%	-
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü	5	4	4	100,00%	-
Göç İdaresi Genel Müdürlüğü	5	3	3	100,00%	-
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	5	4	2	50,00%	2
Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu	4	4	3	75,00%	1
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	3	3	2	66,66%	1
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı	3	3	-	0,00%	3
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığı	3	3	2	66,66%	1
Diyanet İşleri Başkanlığı	3	2	-	0,00%	2
Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanlığı	2	2	2	100,00%	-
Elektrik Dağıtım Şirketleri	2	2	2	100,00%	-
Orman Genel Müdürlüğü	2	2	2	100,00%	-
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü	2	2	2	100,00%	-
Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı	2	2	1	50,00%	1
Toplu Konut İdaresi Başkanlığı	2	2	1	50,00%	1
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)	2	2	1	50,00%	1
Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Başkanlığı	2	1	1	100,00%	-
Hâkimler ve Savcılar Kurulu	1	1	1	100,00%	-
TOPLAM	1.662	1.446	1.144		302

6.Kamu Denetçiliği Kurumunun 2021 yıllarında uyulmayan kararları nelerdir?

Genel olarak idarelerin tavsiye kararlarına yanıt olarak verdikleri gerekçeler incelendiğinde; devam eden yargı süreçlerinin ileri sürüldüğü, bütçeye ek yük getirme kaygısının dile getirildiği, mali sonuçları olan konularda risk almaktan kaçınıldığı, fiili imkânsızlık ve benzeri hususların ileri sürüldüğü ve son olarak hakkaniyet ilkesi gözetilerek verilen başvurularda mevcut mevzuatın öne sürüldüğü görülmektedir.

Bu kapsamda 2021 yılında uyulmayan kararlara[5] ilişkin konu dağılımı gösterir tablo aşağıda yer almaktadır.

2021 Yılı Başvuruların Konu ve Alanı	Uyulan Tavsiye Sayısı	Gerekçe Bildirilen Karar Sayısı
Adalet, milli savunma ve güvenlik	**245**	235
Ailenin korunması	**217**	202
Bilim, sanat, kültür ve turizm	**209**	209
Çalışma ve sosyal güvenlik	**171**	148
Çocuk Hakları	**150**	92
Diğer	**94**	89
Eğitim-öğretim, gençlik ve spor	**73**	70
Ekonomi, maliye ve vergi	**56**	56
Enerji, sanayi, gümrük ve ticaret	**54**	41
Engelli hakları	**35**	23
Gıda, tarım ve hayvancılık	**32**	21
İnsan hakları	**32**	27
Kadın Hakları	**32**	30
Kamu personel rejimi	**28**	27
Kamu personel rejimi 2	**19**	12
Mahallî idarelerce yürütülen hizmetler	**14**	11
Mülkiyet hakkı	**14**	4
Nüfus, vatandaşlık, mülteci ve sığınmacı hakları	**13**	12
Orman, su, çevre ve şehircilik	**13**	13
Sağlık	**12**	9
Sosyal hizmetler	**11**	9
Ulaştırma, basın ve iletişim	**7**	2
TOPLAM	**1.144**	302

7. KDK kararlarına uymayan kurumlar hakkında bir yaptırım kararı uygulanmamaktadır. Kurumların KDK kararlarına uyma oranının artırılması için ne gibi önlemler alınması planlanmaktadır?

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununa göre, Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı

[5] Kurumumuz birden fazla idareyi ilgilendiren kararları ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının tümüne ilettiğinden yıllar itibariyle verilen tavsiye kararı sayısı ile tavsiye kararı verilen idare sayıları farklılık göstermektedir.

adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.

Tüm dünya uygulamalarına bakıldığında da ombudsman kararlarının tavsiye niteliğinde olduğu ve herhangi bir yaptırımı bulunmadığı görülecektir. Ancak ombudsmanlık kurumlarının kamu vicdanını temsil etmesi, bir hak arama, insan hakları ve adalet kurumu olması sebebiyle hukuk devleti ilkesinin yerine getirilmesinde bir mihenk taşıdır. Bu nedenle ombudsmanlık kurumlarının kararlarına uymak kamu kurum ve kuruluşlarını hukuki açıdan güçlendirmekte, kamuoyu nezdinde daha itibarlı hale getirmektedir.

Ombudsman kararlarının uyulma oranı ise, ülke meclislerinin desteği, basın desteği, kamuoyu ve sivil toplum baskısı ve uymayan idarelerin deşifresi vb. yöntemlerle yükselmektedir.

Kurumumuz da idarelerin kararlara uyma oranlarının yükselmesi için çeşitli faaliyetler yürütmektedir. Bunun için öncelikle Kurumumuzun kamuoyu nezdindeki farkındalığının artırılması hedefini gerçekleştirmek amacıyla Basın Danışmanlığı ile kurumsal iletişimin işlevsellik kazandırılması amacıyla Kurumsal İletişim Birimi oluşturulmuştur. Böylece, Kuruma ilişkin farkındalığın artırılmasına yönelik çalışmaların söz konusu birimler tarafından yapılması planlanmıştır. Akabinde ise, tavsiye, gönderme, dostane çözüm kararlarının takibinin sistematik olarak yapılması için Araştırma, Takip ve Değerlendirme Bürosu kurulmuştur. Böylece, gerek kararların takibi gerekse idarelerle olan etkin iletişim noktasında yürütülen faaliyetler ile kararlara uyum oranlarında artış gerçekleşmiştir.

Ayrıca, bakan, bakan yardımcıları ve genel müdürler başta olmak üzere idarenin en üst düzey yetkilileriyle yapılan toplantı ve iş birliği görüşmeleri de uyum oranının artmasına büyük katkı sağlamaktadır.

Öte yandan Kurumumuz, denetim faaliyetlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi adına gerçekleştirmekte ve gücünü Yüce Meclisin manevi şahsiyetinden almaktadır. Bu kapsamda, Dilekçe ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonundan kurulu Karma Komisyona her yıl sunulan yıllık raporlarımızın görüşülmesi de kararlarımıza uyum oranının artmasına katkı sağlamaktadır. Özellikle Alt Komisyon toplantılarında Kurumumuzun verdiği tavsiye kararlarına uymayan/uyamayan ya da istediği bilgi ve belge taleplerine olumlu yaklaşmayan kurum temsilcilerinin dinlenmesinin uyum oranlarında olumlu yansımalara sebep olmaktadır.

2.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Bakanlık bünyesinde TYP kapsamında görev yapan güvenlik ve temizlik görevlisi sayısına,

- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, Fransızca öğretmeni atamalarına,

- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2022 yılları arasında Bakanlığın yaptığı ihalelere,

- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, okul öncesi öğretmeni atamalarına,

- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Amasya ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, özel okul öğretmenlerinin mali ve özlük haklarına,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/59050), (7/59567), (7/59568), (7/59570), (7/59742), (7/59855)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Mustafa ADIGÜZEL
Ordu Milletvekili

2020-2021 MEB istatistiklerine göre, ülkemizde 53.620 resmi okul ve bu okullarda 15.194.574 öğrenci bulunmaktadır. Okullarımızda temizlik, güvenlik ve sağlık personeli eksikliği nedeniyle çeşitli sorunlar yaşanmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde, kadrolu yardımcı hizmetli sayısı kaçtır?
2. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde, kadrolu güvenlik görevlisi sayısı kaçtır?
3. 53.620 okulun kaçında kadrolu sağlık personeli bulunmaktadır?
4. Toplum Yararına Program (TYP) kapsamında okullarda çalışan temizlik görevlisi sayısı kaçtır?
5. Toplum Yararına Program (TYP) kapsamında okullarda çalışan güvenlik görevlisi sayısı kaçtır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. Ve TBMM İç Tüzüğünün 96. Maddeleri gereğince talep ederim. 21.02.2022

Uzm. Dr. Hüseyin Avni AKSOY
Karabük Milletvekili
Memleket Partisi Gnl. Bşk. Yard.

31 Ocak 2022 tarihinde yapılan 15 bin öğretmen atamasında, Fransızca Öğretmenlerine sadece 3 adet kontenjan ayrılmıştır. Her sene olduğu gibi atanmayı heyecanla bekleyen genç öğretmen adaylarımız bu sene de mağdur edilmiştir.

Bu durumda;

1- Üniversitelerden verilen mezun sayısı ile, Fransızca Öğretmenliğine ataması yapılan kişi sayısı arasındaki uçurumları kapatmak için acil bir eylem planınız var mıdır?

2- 2022 yılı için Fransızca Öğretmenliği ataması için kaç kontenjan ayrılmıştır?

3- 2022 takvim yılı içinde, ikinci bir atama tarihi planlanmış mıdır? Planlandı ise bu tarih ne zaman dır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı **Sayın Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

2020- 2022 yılları arasında yıllar bazında;

1. Toplamda kaç ihale yapılmıştır? Bahsi gecen ihaleler hangi firmalara verilmiştir?
2. Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarca yapılan ihalelerin kaçı iptal edilmiştir?
3. Bahse konu ihaleler bedelleri ve usulleri ile birlikte hangileridir?
4. Bu ihalelerin her biri ayrı olarak belirtilmek suretiyle hangi gerekçeler ile iptal edilmiştir?
5. Anılan ihaleler iptal edilmeden önce kazanan firma, kişi, kurum ve kuruluşlar ihaleleri kazandıkları bedeller ile birlikte hangileridir?
6. Bahse konu iptal edilen ihaleleri iptalin ardından kazanan firma, kişi, kurum ve kuruluşlar ihaleleri kazandıkları bedeller ile birlikte hangileridir?
7. Bakanlığın Kaç ihalesi aynı firmaya verilmiştir?
8. Toplamda ihalelere ödenen maliyet ne kadardır?
9. Toplamda bitirilmeyen kaç ihale vardır?
10. Yarım kalan yatırımlar kaç tanedir? Bahse konu yatırımların bedeli nedir?
11. Bakanlığın yatırımları bitirdiği halde olumsuzluklardan dolayı tekrar ihaleye acılan kaç yatırım vardır? Bunlar hangileridir? Hangi zaman aralığında tekrar yapılmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Sayın Mahmut ÖZER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğünün 96.maddeleri gereğince arz ederim.16.02.2022

Av. Burcu KÖKSAL
CHP Afyonkarahisar Milletvekili

1- 2021 yılında 59 anaokulu ve 6950 anasınıfı açılmış mıdır? Bu doğru ise buralara öğretmen atamaları nasıl gerçekleşmiştir? Zira bakanlığınızca yapılan okul öncesi öğretmen atamaları ile açılan anaokulu ve anasınıfı sayıları tutmamakta bu konuda açık gözükmektedir. Okul öncesi öğretmen açığını kapatmak adına yakın zamanda bir atama yapılacak mıdır?
2- 2022 yılı sonuna kadar 40 bin anasınıfı ve 3 bin anaokulu açmayı planlıyor musunuz? Eğer bu sayılar doğru ise buralarda çalışacak okul öncesi öğretmenleri için atama yapılacak mıdır? Bu kadar anasınıfı ve anaokulu açılıpta okul öncesi öğretmen atamaları yapılmazsa öğretmen açığını nasıl kapatacaksınız?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğünün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.14.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Amasya ilinde depreme karşı hassas olduğu tespit edilen ve güçlendirme çalışması yapılan bina sayısı nedir? Bunlardan kaçı kamu binasıdır?

2-Amasya ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının depreme karşı dayanıklılık testi yapılmış mıdır? Dayanıklılık testi yapılan bina sayısı kaçtır? Kurum ve kuruluşlar ile il merkezi ve ilçelere göre dağılımı nedir?

3-Amasya ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının deprem tahkikat raporları çıkarılmış mıdır? Çıkarıldıysa sonuçları nedir?

4-Amasya iline 2021 yılında Bakanlığınız tarafından depreme karşı önlem almak için ayrılan kaynak miktarı nedir? Ne kadarı harcanmıştır? 2022 yılında ne kadar kaynak ayrılmıştır?

5-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Amasya ilinde sivil savunma konusunda yaptıkları çalışmalar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. Ve TBMM İçtüzüğünün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Milli Eğitim Bakanı Sn. Mahmut ÖZER tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 16/02/2022

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

2002-2003 ve 2020-2021 eğitim-öğretim yılları kıyaslandığında, özel okul sayısının 10 kat artarak, 1.377'den 13.501'e çıktığı, öğrenci sayısının 6 kat artarak 217.930'dan 1.310.635'e ve öğretmen sayısının 8 kat artarak 20.730'dan 162.215'e yükseldiği görülmektedir.

Sayıları hızla artan özel okullar, kamu alanında istihdam edilmeyen, atanamayan öğretmenlere mesleklerini sürdürebilecekleri alternatif bir alan olarak gösteriliyor.

2014 yılında 5580 Sayılı Kanun'da yapılan değişiklikle, özel okul öğretmenlerinin en az kamuda çalışan öğretmenler kadar maaş alacağı şeklindeki düzenleme ortadan kaldırılmış ve özel kurumlarda çalışan öğretmenlerin aldıkları ücretler çoğu örnekte insanca yaşam düzeyinin gerisine düşmüştür. Asgari ücrete yakın maaş politikalarına, hatta asgari ücretin de altında öğretmen çalıştırıp elden para ödeme gibi hukuk ve insanlık dışı uygulamalar gerçekleşmektedir.

Zorunlu belirli süreli iş sözleşmesi düzenlemesi Öğretmenlerin iş güvencesi hakkında sıkıntılara yol açmaktadır. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulu, 2018 yılında verdiği ve tüm mahkemeleri bağlayan kararıyla özel okulda çalışan öğretmenlerin belirli süreli sözleşme ile çalışmakta oldukları için ihbar tazminat ve işe iade talebi hakları bulunmadığına hükmetmiştir.

Bu bağlamda;

1- 2014 yılında yapılan değişiklikle, Özel okul öğretmenlerinin en az kamuda çalışan öğretmenler kadar maaş almasını sağlayacak düzenlemenin kaldırılmasının ardından özel okullarda çalışan öğretmenlerin yaşam standartlarının yükseldiğini düşünüyor musunuz? Özel okullarda çalışan öğretmenler için asgari ücret konusunda yasal bir düzenlenme yapmayı düşünüyor musunuz?
2- Öğretmenlerin iş güvencesi hakkını yok eden zorunlu belirli süreli iş sözleşmesi düzenlemesi kaldırılmasına yönelik yasal bir düzenleme getirmeyi düşünüyor musunuz?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-99074258-610-57 17/ 03 /2022
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 25.02.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-972122 sayılı yazınız.
b) 28.02.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-973185 sayılı yazınız.
c) 01.03.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-974745 sayılı yazınız.
ç) 07.03.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-976258 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan Ordu Milletvekili Mustafa ADIGÜZEL'in 7/59050, ilgi (b) yazınız ekinde alınan Karabük Milletvekili Hüseyin Avni AKSOY'un 7/59567, İstanbul Milletvekili M. Sezgin TANRIKULU'nun 7/59568, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu KÖKSAL'ın 7/59570, ilgi (c) yazınız ekinde alınan İzmir Milletvekili Mehmet Ali ÇELEBİ'nin 7/59742, ilgi (ç) yazınız ekinde alınan Eskişehir Milletvekili Arslan KABUKCUOĞLU'nun 7/59855 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

ORDU MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ADIGÜZEL'İN 7/59050 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımız MEBBİS veri tabanı kayıtlarına göre resmî eğitim kurumlarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi yardımcı hizmetler sınıfında hizmetli unvanında personel, 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi kadrolu işçi ile kadrolu güvenlik görevlileri istihdam edilmektedir.

Diğer taraftan, Toplum Yararına Program (TYP) kapsamında temizlik görevlileri 81 ilde bulunan okullarda görev yapmaktadır.

KARABÜK MİLLETVEKİLİ HÜSEYİN AVNİ AKSOY'UN 7/59567 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Eğitim kurumlarının öğretmen ihtiyacı Bakanlığımıza kullanım izni verilen öğretmen kadroları çerçevesinde karşılanmaktadır. Kontenjanlar ise öncelikle öğretmen istihdamında güçlük çekilen ve kalkınmada birinci öncelikli yöreler olmak üzere, ihtiyaç olan alanlarda illerin doluluk oranları dikkate alınarak belirlenmektedir.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ M. SEZGİN TANRIKULU'NUN 7/59568 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımız 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla yükümlüdür. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre mal ve hizmet alımlarında bu Kanun kapsamında öngörülen ihale usulleri olan Açık İhale Usulü ve Belli İstekliler Arasında İhale Usulü temel usullerdir. Pazarlık usulü ile ihale yapılması ve bir ihale usulü olmayan doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanması ise ancak kanunda belirtilen özel hallerde mümkündür.

4734 sayılı Kanun kapsamında yapılan ihalelerde; ilan, ihale dokümanının hazırlanması ve verilmesi, katılım ve yeterliğe ilişkin belgelerin sunulması, tekliflerin hazırlanması, sunulması ve değerlendirilmesi, ihalenin karara bağlanması ve onaylanması, kesinleşen ihale kararlarının bildirilmesi ve sözleşmenin imzalanması gibi ihale süreciyle ilgili aşamalar ile her türlü bildirimler Kamu İhale Kurumu tarafından oluşturulan Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden gerçekleştirilmekte olup ayrıntılı bilgilere "ekap.kik.gov.tr" adresinden ulaşılabilmektedir.

AFYONKARAHİSAR MİLLETVEKİLİ BURCU KÖKSAL'IN 7/59570 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

2021-2022 eğitim öğretim yılında Bakanlığımızca eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesi, erken çocukluk eğitiminin yaygınlaştırılması hedefi doğrultusunda 40 bin anasınıfı ve 3 bin anaokulu açılması planlanmaktadır.

Eğitim kurumlarının öğretmen ihtiyacı Bakanlığımıza kullanım izni verilen öğretmen kadroları çerçevesinde karşılanmaktadır. Kontenjanlar ise öncelikle öğretmen istihdamında güçlük çekilen ve kalkınmada birinci öncelikli yöreler olmak üzere, ihtiyaç olan alanlarda illerin doluluk oranları dikkate alınarak belirlenmektedir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/59742 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile Bakanlığımız arasında imzalanan *"Afete Hazır Okul Kampanyası İş birliği Protokolü"* kapsamında okul çalışanlarına ve yaş gruplarına göre öğrencilere yönelik; afete hazırlık kültürünün, afet ve afet gönüllülük bilincinin oluşturulması, yaşanılan mekânlarda afet öncesi, sırası ve sonrasında doğru davranış şekilleri ile alınabilecek önlemlere ilişkin eğitimler verilmiştir.

Ayrıca il afet ve acil durum müdürlükleriyle koordineli olarak okul afet ve acil durum eylem planı yapılarak okul özelinde afet ve acil durum planlarının hazırlanması ve hazırlanan planların güncel tutulması sağlanmıştır.

Bakanlığımız ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 01 Mart-07 Mart Deprem Haftası'nda tahliye tatbikatı yapılmıştır. Tatbikatlarda afet öncesi hazırlık, afet sırası ve sonrasında davranışlarımız ile ilgili yöneticilere, öğretmenlere, çalışanlar ile öğrencilere verilen eğitimler ışığında uygulamalı çalışmalar valilik afet ve acil durum müdürlükleri, belediye itfaiye kuruluşları ile sağlık kuruluşları iş birliğinde yapılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 13 Ekim Dünya Afet Risklerinin Azaltılması Günü'nde afet türlerine ilişkin bilgiler verilerek ikaz/alarm tatbikatı yapılmaktadır.

Amasya Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Bakanlığımız eğitim kurumlarına ait okul ve eğitim binalarının dayanıklılık testinin yapıldığı, bu binaların deprem tahkikat raporlarının çıkarıldığı, rapor sonucuna göre güçlendirilmesine ihtiyaç duyulan binaların güçlendirme çalışmalarının yapıldığı, yıkımı gerçekleştirilen okul binalarının yerine İl Yatırım Programı kapsamında yenilerinin yapılarak hizmete açıldığı, bazı binaların ise yapımının devam ettiği,

İlde Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşların sivil savunma konusunda;

Her yıl öğrencilere, Afet ve Acil Durum Müdürlüğü ile müşterek, afet ve acil durum eğitim ve tatbikatlarının yapıldığı,

Okul ve kurumların, Sivil Savunma Planları, Sivil Savunma Tedbirleri Planları, Sabotajlara Karşı Koruma Planları, Yangın İç Düzenleme Talimatlarının hazırlandığı ve devamlı güncel bulundurulduğu,

2021 yılında öğrenci ve öğretmenlere yüz yüze ve uzaktan AFAD Farkındalık Eğitimi verildiği,

Her yıl, sivil savunma ikaz alarm tatbikatlarının, afet ve yangın tatbikatlarının yapıldığı,

Sivil savunma birimi olarak, başta pansiyonlu okul ve kurumlar olmak üzere; yangın önleme tedbirleri ve fiziki emniyet tedbirleri konularında denetimlerin yapıldığı

belirtilmiştir.

ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ ARSLAN KABUKCUOĞLU'NUN 7/59855 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Özel öğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin mali ve sosyal hakları; 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasındaki *"Kurumlarda görev yapan yönetici, öğretmen, uzman öğretici ve usta öğreticiler, bu Kanun hükümleri saklı kalmak üzere; a) Sosyal güvenlik ve özlük hakları yönünden; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 4857 sayılı İş Kanunu,"* hükmü ve Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 42'nci maddesindeki *"Kurumlarda görev yapan eğitim personeli ile diğer personel, Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, sosyal güvenlik ve özlük hakları yönünden, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 4857 sayılı İş Kanununun hükümlerine tabidir."* hükmü ile aynı Yönetmeliğin 43'üncü maddesinin yedinci fıkrasındaki *"Kurumlarda görevlendirilecek diğer personelle yapılacak iş sözleşmeleri, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 4857 sayılı İş Kanununun hükümlerine göre yapılır."* hükümlerine uygun olarak kurumlarla öğretmenler arasında imzalanan iş sözleşmesiyle belirlenmektedir.

3.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, 2021 yılında Türkiye'den göç eden kişilere dair çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/59281)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruları Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Yüksel ÖZKAN

Bursa Milletvekili

Son yıllarda hayat pahalılığı, işsizlik ve kamuda işe alımlarda liyakata önem verilmemesini gerekçe göstererek, gençlerimizin büyük çoğunluğu yurt dışında yaşamak istediklerini belirtmektedirler.

Aynı zamanda eğitimli ve meslek sahibi olan genç nüfus da yurt dışına çalışmak üzere ülkemizden göç etmeye devam etmektedir.

Bu noktadan hareketle;

1. 2021 yılında ülkemizden yurt dışına göç eden kişilerin yaş grupları nelerdir?

2. 2021 yılında ülkemizden göç eden kişilerin, ülkemizdeki bölgelere göre dağılımı nedir?

3. 2021 yılında ülkemizden göç eden kişilerin cinsiyet dağılımları nelerdir?

4. 2021 yılında ülkemizden yurt dışına göç eden eğitimli ve meslek sahibi kişi sayısı kaçtır, dağılımı nedir?

5. 2021 yılında ülkemizden göç eden kişilerin gittikleri ülkelere göre dağılımı nedir?

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Konsolosluk İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : Z-80225068-340.07.02-34073232
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Sn. Yüksel Özkan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 28.02.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-0972595 sayılı yazı.

Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Özkan'ın ilgide kayıtlı 7/59281 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Mevlüt ÇAVUŞOĞLU

Dışişleri Bakanı

BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN YÜKSEL ÖZKAN'IN 7/59281 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YANIT

SORULAR

1) 2021 yılında ülkemizden yurtdışına göç eden kişilerin yaş grupları nelerdir?
2) 2021 yılında ülkemizden göç eden kişilerin, ülkemizdeki bölgelere göre dağılımı nedir?
3) 2021 yılında ülkemizden göç eden kişilerin cinsiyet dağılımları nelerdir?
4) 2021 yılında ülkemizden yurtdışına göç eden eğitimli ve meslek sahibi kişi sayısı kaçtır, dağılımı nedir?
5) 2021 yılında ülkemizden göç eden kişilerin gittikleri ülkelere göre dağılımı nedir?

YANIT

Vatandaşlarımızın yurtdışına çıkışlarına ilişkin bilgiler İçişleri Bakanlığımızca tutulmaktadır.

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir ilkokulda yalnızca tek sınıfta tadilat yapıldığı iddiasına,

- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Türkiye genelinde ve Denizli özelinde mesleki ve teknik anadolu liselerinin kontenjanlarına,

- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Çorum ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Antalya ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Çanakkale ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Kocaeli ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Balıkesir ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/59566), (7/59674), (7/59739), (7/59740), (7/59741), (7/59743), (7/59744)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Tarafıma iletilen bilgide: "Sayın vekilim Karadeniz Ereğli MHP İlçe Başkanı Rahman Demırtürk Dikmen İlkokulu'na giden oğlunu sınıfında tamir tadilat ve birtakım değişiklikler yapmıştır. Böyle bir tamir tadilatın bütün sınıflarda ihtiyaç varken sadece kendi oğlunun sınıfını tamir ettirerek çocuklar arasında ayrımcılık yapmıştır. Makamını kötüye kullanmıştır. Benim çocuğum sürekli: "Anne onların sınıfı çok güzel. Ben de o sınıfa gitmek istiyorum." diye üzülüyor. Küçücük yüreklerde böyle ayrımcılık yapılması hiç hoş değil." iddiaları yer almıştır.

Bu bağlamda;

1. Yukarıda bahsi geçen iddialar doğru mudur?
2. Eğer bu iddialar doğruysa Dikmen İlkokulu'nda sadece bir sınıfta tadilat yapılmasına kim ya da kimler izin vermiştir?
3. Dikmen İlkokulu'nda bütün sınıflarda tadilata ihtiyaç olduğu iddiası doğru mudur? Eğer bu iddia doğruysa İl Milli Eğitim Müdürü konudan haberdar mıdır?
4. Bakanlığınıza iletilmiş bu konuyla ilgili şikayet var mıdır?
5. Bakanlığınızın bu konu hakkında bilgisi var mıdır?
6. Okulların koşullarını iyileştirmek amacıyla Bakanlığınızın yapmış olduğu çalışmalar nelerdir ?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasanın 98 ve TBMM İçtüzüğünün 96. Maddesi gereğince **Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 16.2.2022

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

Denizli ilimizde bulunan Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri ve boş kontenjan durumunu gösteren tablo aşağıdadır:

Okul Adı	9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
Albayrak Borsa İstanbul Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	63	147	40	36
İş Adamları Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	78	191	10	24
Necla-Ergun Abalıoğlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	22	54	47	38
Servergazi Borsa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	111	90	50	104
Gülay Kaynak Sarıkaya Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	66	114	71	86
Orhan Abalıoğlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	42	201	49	92
Osman Aydınlı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	40	58	64	62
Sema-Abdurrahman Karamanlıoğlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	41	30	5	14

Yukarıdaki veriler doğrultusunda;

1- Ülkemizde işsizlik oranlarının yüksek olmasına ve vasıflı ara eleman ihtiyacına rağmen mesleki ve teknik liselerde kontenjan boşlukları oluşmasının nedeni nedir?
2- Denizli'de Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerine LGS puanı ile yerleştirilen kaç öğrenci, okul değiştirerek farklı eğitim kurumlarından mezun olmuştur?
3- Denizli'de Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde okuyan öğrencilerin okul değiştirmesine neden olan sebepler araştırılmış mıdır?

4- Denizli'de Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde okuyan öğrencilerin okul değiştirmelerinde;
   a- Başarısızlık,
   b- Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin eğitim vizyonundan uzaklaşılması,
   c- Alan değişikliği,
   d- İş kaygısı,
   e- Üniversite sınavlarında başarısızlık kaygısı, vb. gibi nedenlerin etkisi nedir?
5- Denizli sanayisinde vasıflı ara eleman ihtiyacının tespitine yönelik bir çalışmanız bulunmakta mıdır? Bu kapsamda bir çalışma yapılmış ise, mesleki ve teknik liselerde ihtiyaç doğrultusunda bölümler açılmış mıdır?
6- Mesleki ve teknik liselerde okuyan öğrencilerin istihdamına yönelik olarak yürütülen bir çalışmanız bulunmakta mıdır? Bu kapsamda Denizli gibi sanayisi gelişmiş bir ilimizde kaç öğrencimiz mezun olduktan sonra işe yerleştirilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğünün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.14.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Çorum ilinde depreme karşı hassas olduğu tespit edilen ve güçlendirme çalışması yapılan bina sayısı nedir? Bunlardan kaçı kamu binasıdır?

2-Çorum ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının depreme karşı dayanıklılık testi yapılmış mıdır? Dayanıklılık testi yapılan bina sayısı kaçtır? Kurum ve kuruluşlar ile il merkezi ve ilçelere göre dağılımı nedir?

3-Çorum ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının deprem tahkikat raporları çıkarılmış mıdır? Çıkarıldıysa sonuçları nedir?

4-Çorum iline 2021 yılında Bakanlığınız tarafından depreme karşı önlem almak için ayrılan kaynak miktarı nedir? Ne kadarı harcanmıştır? 2022 yılında ne kadar kaynak ayrılmıştır?

5-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Çorum ilinde sivil savunma konusunda yaptıkları çalışmalar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğünün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.14.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Antalya ilinde depreme karşı hassas olduğu tespit edilen ve güçlendirme çalışması yapılan bina sayısı nedir? Bunlardan kaçı kamu binasıdır?

2-Antalya ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının depreme karşı dayanıklılık testi yapılmış mıdır? Dayanıklılık testi yapılan bina sayısı kaçtır? Kurum ve kuruluşlar ile il merkezi ve ilçelere göre dağılımı nedir?

3-Antalya ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının deprem tahkikat raporları çıkarılmış mıdır? Çıkarıldıysa sonuçları nedir?

4-Antalya iline 2021 yılında Bakanlığınız tarafından depreme karşı önlem almak için ayrılan kaynak miktarı nedir? Ne kadarı harcanmıştır? 2022 yılında ne kadar kaynak ayrılmıştır?

5-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Antalya ilinde sivil savunma konusunda yaptıkları çalışmalar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğünün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.14.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Çanakkale ilinde depreme karşı hassas olduğu tespit edilen ve güçlendirme çalışması yapılan bina sayısı nedir? Bunlardan kaçı kamu binasıdır?

2-Çanakkale ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının depreme karşı dayanıklılık testi yapılmış mıdır? Dayanıklılık testi yapılan bina sayısı kaçtır? Kurum ve kuruluşlar ile il merkezi ve ilçelere göre dağılımı nedir?

3-Çanakkale ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının deprem tahkikat raporları çıkarılmış mıdır? Çıkarıldıysa sonuçları nedir?

4-Çanakkale iline 2021 yılında Bakanlığınız tarafından depreme karşı önlem almak için ayrılan kaynak miktarı nedir? Ne kadarı harcanmıştır? 2022 yılında ne kadar kaynak ayrılmıştır?

5-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Çanakkale ilinde sivil savunma konusunda yaptıkları çalışmalar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğünün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.14.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Kocaeli ilinde depreme karşı hassas olduğu tespit edilen ve güçlendirme çalışması yapılan bina sayısı nedir? Bunlardan kaçı kamu binasıdır?

2-Kocaeli ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının depreme karşı dayanıklılık testi yapılmış mıdır? Dayanıklılık testi yapılan bina sayısı kaçtır? Kurum ve kuruluşlar ile il merkezi ve ilçelere göre dağılımı nedir?

3-Kocaeli ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının deprem tahkikat raporları çıkarılmış mıdır? Çıkarıldıysa sonuçları nedir?

4-Kocaeli iline 2021 yılında Bakanlığınız tarafından depreme karşı önlem almak için ayrılan kaynak miktarı nedir? Ne kadarı harcanmıştır? 2022 yılında ne kadar kaynak ayrılmıştır?

5-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Kocaeli ilinde sivil savunma konusunda yaptıkları çalışmalar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğünün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.14.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Balıkesir ilinde depreme karşı hassas olduğu tespit edilen ve güçlendirme çalışması yapılan bina sayısı nedir? Bunlardan kaçı kamu binasıdır?

2-Balıkesir ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının depreme karşı dayanıklılık testi yapılmış mıdır? Dayanıklılık testi yapılan bina sayısı kaçtır? Kurum ve kuruluşlar ile il merkezi ve ilçelere göre dağılımı nedir?

3-Balıkesir ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının deprem tahkikat raporları çıkarılmış mıdır? Çıkarıldıysa sonuçları nedir?

4-Balıkesir iline 2021 yılında Bakanlığınız tarafından depreme karşı önlem almak için ayrılan kaynak miktarı nedir? Ne kadarı harcanmıştır? 2022 yılında ne kadar kaynak ayrılmıştır?

5-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Balıkesir ilinde sivil savunma konusunda yaptıkları çalışmalar nelerdir?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-99074258-610-56 17/03/2022
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 28.02.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-973185 sayılı yazınız.
b) 01.03.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-974745 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/59566, Denizli Milletvekili Yasin ÖZTÜRK'ün 7/59674, ilgi (b) yazınız ekinde alınan İzmir Milletvekili Mehmet Ali ÇELEBİ'nin 7/59739, 7/59740, 7/59741, 7/59743, 7/59744 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU'NUN 7/59566 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Okulların fiziksel kapasitesinin iyileştirilmesi, fiziki altyapının güçlendirilmesiyle hizmet sunumunun kalitesinin arttırılması, engeli olanların ve dezavantajlı tüm grupların eğitime katılımını yaygınlaştıracak uygulamaların sunulması, okul ve eğitim ortamlarının öğrencilerin kişisel, sosyal, sportif ve kültürel ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yapılandırılması, eğitimde hizmet kalitesini artıracak öğretmen yeterliliklerinin desteklenmesi, okulların teknolojik olanaklarının ve eğitsel altyapılarının güçlendirilmesi amacıyla *"Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi"* başlatılmıştır.

Zonguldak Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Söz konusu okulun tüm sınıflarında iyileştirme çalışmalarının yapıldığı,

Okulun fiziki yönden oldukça iyi durumda olduğu, ayrıca Bakanlıkça okulların fiziki durumlarının iyileştirilmesi için yoğun bir çalışmanın yürütüldüğü, Dikmen İlkokulunun da *"Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi"* kapsamında olduğu

belirtilmiştir.

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ YASİN ÖZTÜRK'ÜN 7/59674 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Öğrenciler ortaöğretim kurumlarına tercihleri doğrultusunda yerleşmektedirler. Bu tercihler sonucunda ve ayrıca eğitim öğretim süreci içerisinde yine öğrencilerin istekleri, ailesinin yerleşim yeri değiştirmesi, tayini ve benzeri durumlarda gerçekleşen öğrenci nakilleri sebebiyle mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında kontenjan boşlukları oluşabilmektedir.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında alan açılması işlemlerinde valilik bünyesinde kurulan il istihdam ve mesleki eğitim kurulu kararları esas alınmaktadır. Söz konusu kurulda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile çeşitli meslek kuruluşlarının temsilcileri bulunmakta olup sektör ihtiyaç analizleri il düzeyinde gerçekleştirilmekte, buna istinaden il istihdam ve mesleki eğitim kurulu kararlarına göre okullarda alan açılmaktadır.

Bakanlığımızca mesleki ve teknik eğitim yapılan alanlarda faaliyet gösteren kamu ve özel kuruluşlarla mesleki eğitim iş birliği çalışmaları yürütülmekte, bu iş birlikleri öğrencilerin öğrenim süresince beceri eğitimleri, öğretmenlerin eğitimi, okul atölye ve laboratuvarlarının desteklenmesi ve mezunların istihdamı konularını içermektedir.

Denizli Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Mesleki Eğitim Tanıtımı kapsamında TV programları, kariyer günleri, tanıtım broşür dağıtımı, çalıştaylar, odalar ve sektör temsilcileri ile tanıtım toplantıları, ortaokul öğrencilerine yönelik mesleki tanıtım günleri, *Meslek Liseliler Ailelerle Buluşuyor Projesi* kapsamında aile ve veli ziyaretleri yapılarak mesleki eğitimle ilgili tanıtım ve yönlendirmelerin yapıldığı, mesleki eğitim veren kurumlarda yapılan çalışmalar ve düzenlemeler neticesinde öğrenci sayılarının her geçen gün arttığı,

Millî Eğitim Müdürlüğü himayesinde, öğrenci alan 30 mesleki alanda 07.10.2021 tarihinden itibaren alan çalıştaylarının yapıldığı, 02.03.2022 tarihi itibariyle 24 alanda da çalıştayların tamamlandığı, bu çalıştaylara alan öğretmenlerinin, iş insanlarının, oda üyelerinin (Ticaret Odası, Sanayi Odası, vb.) üniversitelerde öğretim görevlilerinin (Pamukkale Üniversitesi, İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi), büyükşehir belediyesi, ilçe belediyeleri ve sivil toplum kuruluşlarından temsilcilerin katıldığı,

Bu çalıştaylarda işverenlerin nitelikli eleman ihtiyaçları, öğrenci durumları, öğretmen yeterlilikleri hakkında görüş alış verişinde bulunulduğu, bu doğrultuda İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurumları, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü sekretaryasında vali başkanlığında üniversite, odalar ve ilgili il müdürlüklerinin katılımlarıyla mesleki ortaöğretim okullarında eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bu alanlarda okullarda mesleki alan açılması çalışmasının yapıldığı, 03.12.2021 tarihli Bakanlık Makam Onayı ile tüm mesleki ortaöğretim okulları bünyesinde bütün alanların olduğu mesleki eğitim merkezi programının açıldığı, bu sayede sektörün ihtiyaç duyduğu tüm alanlarda mesleki eğitimin verildiği

belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/59739 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile Bakanlığımız arasında imzalanan *"Afete Hazır Okul Kampanyası İş birliği Protokolü"* kapsamında okul çalışanlarına ve yaş gruplarına göre öğrencilere yönelik; afete hazırlık kültürünün, afet ve afet gönüllülük bilincinin oluşturulması, yaşanılan mekânlarda afet öncesi, sırası ve sonrasında doğru davranış şekilleri ile alınabilecek önlemlere ilişkin eğitimler verilmiştir.

Ayrıca il afet ve acil durum müdürlükleriyle koordineli olarak okul afet ve acil durum eylem planı yapılarak okul özelinde afet ve acil durum planlarının hazırlanması ve hazırlanan planların güncel tutulması sağlanmıştır.

Bakanlığımız ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 01 Mart-07 Mart Deprem Haftası'nda tahliye tatbikatı yapılmıştır. Tatbikatlarda afet öncesi hazırlık, afet sırası ve sonrasında davranışlarımız ile ilgili yöneticilere, öğretmenlere, çalışanlar ile öğrencilere verilen eğitimler ışığında uygulamalı çalışmalar valilik afet ve acil durum müdürlükleri, belediye itfaiye kuruluşları ile sağlık kuruluşları iş birliğinde yapılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 13 Ekim Dünya Afet Risklerinin Azaltılması Günü'nde afet türlerine ilişkin bilgiler verilerek ikaz/alarm tatbikatı yapılmaktadır.

Çorum Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Bakanlığımız eğitim kurumlarına ait okul ve eğitim binalarının dayanıklılık testinin yapıldığı, bu binaların deprem tahkikat raporlarının çıkarıldığı, rapor sonucuna göre güçlendirilmesine ihtiyaç duyulan binaların güçlendirme çalışmalarının yapıldığı, yıkımı gerçekleştirilen okul binalarının yerine İl Yatırım Programı kapsamında yenilerinin yapılarak hizmete açıldığı, bazı binaların ise yapımının devam ettiği,

İlde Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşların sivil savunma konusunda;

Türkiye'de ilk defa 2005 yılında ildeki tüm okullara sedye, megafon, geçme merdiven, el feneri, yangın söndürme cihazı dağıtımının yapıldığı,

Sivil Savunma Uzmanlığınca 2002 yılından bu zamana kadar okul/kurumlarda öğrenci, öğretmen ve personele eğitimlerin verildiği, her yıl periyodik olarak tatbikatların yapıldığı, ayrıca 2021 yılının Afet Eğitim Yılı olması nedeniyle de il afet ve acil durum müdürlüğü ile koordineli olarak tüm okullarda eğitimlerin verildiği

belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/59740 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile Bakanlığımız arasında imzalanan *"Afete Hazır Okul Kampanyası İş birliği Protokolü"* kapsamında okul çalışanlarına ve yaş gruplarına göre öğrencilere yönelik; afete hazırlık kültürünün, afet ve afet gönüllülük bilincinin oluşturulması, yaşanılan mekânlarda afet öncesi, sırası ve sonrasında doğru davranış şekilleri ile alınabilecek önlemlere ilişkin eğitimler verilmiştir.

Ayrıca il afet ve acil durum müdürlükleriyle koordineli olarak okul afet ve acil durum eylem planı yapılarak okul özelinde afet ve acil durum planlarının hazırlanması ve hazırlanan planların güncel tutulması sağlanmıştır.

Bakanlığımız ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 01 Mart-07 Mart Deprem Haftası'nda tahliye tatbikatı yapılmıştır. Tatbikatlarda afet öncesi hazırlık, afet sırası ve sonrasında davranışlarımız ile ilgili yöneticilere, öğretmenlere, çalışanlar ile öğrencilere verilen eğitimler ışığında uygulamalı çalışmalar valilik afet ve acil durum müdürlükleri, belediye itfaiye kuruluşları ile sağlık kuruluşları iş birliğinde yapılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 13 Ekim Dünya Afet Risklerinin Azaltılması Günü'nde afet türlerine ilişkin bilgiler verilerek ikaz/alarm tatbikatı yapılmaktadır.

Antalya Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Bakanlığımız eğitim kurumlarına ait okul ve eğitim binalarının dayanıklılık testinin yapıldığı, bu binaların deprem tahkikat raporlarının çıkarıldığı, rapor sonucuna göre güçlendirilmesine ihtiyaç duyulan binaların güçlendirme çalışmalarının yapıldığı, yıkımı gerçekleştirilen okul binalarının yerine İl Yatırım Programı kapsamında yenilerinin yapılarak hizmete açıldığı, bazı binaların ise yapımının devam ettiği,

İlgili Kanun, Tüzük ve Yönetmeliklerin uygulamasına ilişkin Yönergeler, Talimatlar doğrultusunda çalışmaların devam ettiği, tüm okul ve kurumlarda Sivil Savunma Planları, Sabotajlara Karşı Koruma Planları, Tahliye Planları ve Yangın İç Düzenlemesi Talimatlarının mevcut olduğu, İl Millî Eğitim Müdürlüğü çalışmaları bünyesinde, Milli Alarm Planlaması, Seferberlik ve Savaş Hali ile Olağanüstü Hallerde Devamlı Çalışma Planı, Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) doğrultusunda Antalya İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğüne destek çözüm ortağı olarak yardımcı olunduğu, MEB AKUB ekipleri tarafından arama kurtarma birliği hizmetlerinin organize edildiği

belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/59741 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile Bakanlığımız arasında imzalanan *"Afete Hazır Okul Kampanyası İş birliği Protokolü"* kapsamında okul çalışanlarına ve yaş gruplarına göre öğrencilere yönelik; afete hazırlık kültürünün, afet ve afet gönüllülük bilincinin oluşturulması, yaşanılan mekânlarda afet öncesi, sırası ve sonrasında doğru davranış şekilleri ile alınabilecek önlemlere ilişkin eğitimler verilmiştir.

Ayrıca il afet ve acil durum müdürlükleriyle koordineli olarak okul afet ve acil durum eylem planı yapılarak okul özelinde afet ve acil durum planlarının hazırlanması ve hazırlanan planların güncel tutulması sağlanmıştır.

Bakanlığımız ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 01 Mart-07 Mart Deprem Haftası'nda tahliye tatbikatı yapılmıştır. Tatbikatlarda afet öncesi hazırlık, afet sırası ve sonrasında davranışlarımız ile ilgili yöneticilere, öğretmenlere, çalışanlar ile öğrencilere verilen eğitimler ışığında uygulamalı çalışmalar valilik afet ve acil durum müdürlükleri, belediye itfaiye kuruluşları ile sağlık kuruluşları iş birliğinde yapılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 13 Ekim Dünya Afet Risklerinin Azaltılması Günü'nde afet türlerine ilişkin bilgiler verilerek ikaz/alarm tatbikatı yapılmaktadır.

Çanakkale Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Bakanlığımız eğitim kurumlarına ait okul ve eğitim binalarının dayanıklılık testinin yapıldığı, bu binaların deprem tahkikat raporlarının çıkarıldığı, rapor sonucuna göre güçlendirilmesine ihtiyaç duyulan binaların güçlendirme çalışmalarının yapıldığı, yıkımı gerçekleştirilen okul binalarının yerine İl Yatırım Programı kapsamında yenilerinin yapılarak hizmete açıldığı, bazı binaların ise yapımının devam ettiği,

İlde Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşların sivil savunma konusunda;

İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı tüm okul ve kurumlarda beş yılda bir yeniden hazırlanan Sivil Savunma Planlarının Bakanlık onayına sunulması ve planlarda meydana gelen değişikliklerin her yıl güncellenerek olağanüstü bir durumda uygulamaya konulması ve koordine edilmesinin sağlandığı, (Sivil Savunma Planı, Sivil Savunma Tedbirler Planı, Tahliye Planı, Yangın Önleme ve Söndürme İç Düzenlemesi, Sabotajlara Karşı Koruma Planı, Afet ve Acil Durum Planı)

Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) ve Çanakkale Afet Müdahale Planı (ÇAMP) kapsamında ana çözüm ortakları ve destek çözüm ortakları ile İl Millî Eğitim Müdürlüğüne verilen iş ve işlemlerin ilgili kurumlarla iş birliği içerisinde yürütüldüğü,

Kimyasal Biyolojik Radyolojik Nükleer Tehditler (KBRN)'e karşı savunma ile ilgili Yönerge hazırlanarak KBRN ekibinin oluşturulduğu, KBRN eğitim ve tatbikatlarının İl Müdürlüğüne bağlı tüm okul ve kurumlarda yapıldığı,

Bakanlığımıza bağlı tüm okul ve kurumlarda her yıl düzenli olarak Sivil Savunma, Seferberlik ve Koruyucu Güvenlik Hizmetleri Denetim Çalışmalarının yapıldığı, bu kapsamda tespit edilen eksikliklerin giderildiği,

Temel Afet Bilinci Eğitimleri (Anaokulu, İlkokul, Ortaokul ve Liselere yönelik); Afet Farkındalık Eğitimlerinin (personel, öğretmen, öğrenci ve veli) salgın koşulları nedeniyle 2021 yılında uzaktan eğitim yolu ile yapıldığı, bu çalışmalar kapsamında il genelinde toplam 52.285 kişiye Afet Farkındalık Eğitiminin verildiği, 13 Ekim Dünya Afet Risklerinin Azaltılması Günü ve 01–07 Mart Deprem Haftası Etkinlikleri kapsamında en az yılda iki kez olmak üzere bağlı tüm okul ve kurumlarda tatbikatların düzenlendiği, temel afet bilinci eğitimlerinin, Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğü Sivil Savunma Amirliği ve formatör öğretmenler tarafından resmi ve özel tüm okul ve kurumlarda planlama dâhilinde yapıldığı, 27.11.2007 tarihli Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümlerinin İl Müdürlüğüne bağlı tüm okul ve kurumlarda uygulanmasının sağlandığı

belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/59743 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile Bakanlığımız arasında imzalanan *"Afete Hazır Okul Kampanyası İş birliği Protokolü"* kapsamında okul çalışanlarına ve yaş gruplarına göre öğrencilere yönelik; afete hazırlık kültürünün, afet ve afet gönüllülük bilincinin oluşturulması, yaşanılan mekânlarda afet öncesi, sırası ve sonrasında doğru davranış şekilleri ile alınabilecek önlemlere ilişkin eğitimler verilmiştir.

Ayrıca il afet ve acil durum müdürlükleriyle koordineli olarak okul afet ve acil durum eylem planı yapılarak okul özelinde afet ve acil durum planlarının hazırlanması ve hazırlanan planların güncel tutulması sağlanmıştır.

Bakanlığımız ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 01 Mart-07 Mart Deprem Haftası'nda tahliye tatbikatı yapılmıştır. Tatbikatlarda afet öncesi hazırlık, afet sırası ve sonrasında davranışlarımız ile ilgili yöneticilere, öğretmenlere, çalışanlar ile öğrencilere verilen eğitimler ışığında uygulamalı çalışmalar valilik afet ve acil durum müdürlükleri, belediye itfaiye kuruluşları ile sağlık kuruluşları iş birliğinde yapılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 13 Ekim Dünya Afet Risklerinin Azaltılması Günü'nde afet türlerine ilişkin bilgiler verilerek ikaz/alarm tatbikatı yapılmaktadır.

Kocaeli Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Bakanlığımız eğitim kurumlarına ait okul ve eğitim binalarının dayanıklılık testinin yapıldığı, bu binaların deprem tahkikat raporlarının çıkarıldığı, rapor sonucuna göre güçlendirilmesine ihtiyaç duyulan binaların güçlendirme çalışmalarının yapıldığı, yıkımı gerçekleştirilen okul binalarının yerine İl Yatırım Programı kapsamında yenilerinin yapılarak hizmete açıldığı, bazı binaların ise yapımının devam ettiği,

İlde Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşların sivil savunma konusunda;

Eğitim kurumlarındaki risklerle ilgili risk değerlendirmelerinin hazırlandığı ve MEBBİS İSGB Modülüne girildiği, risklerle ilgili gerekli çalışmaların yetkili birimlerce yürütüldüğü, okul/kurumlarda oluşabilecek muhtemel acil durumlara karşı okulların Acil Durum Planlarının hazırlandığı ve MEBBİS İSGB Modülüne girildiği, Acil Durum Planlarına uygun olarak periyodik acil durum tatbikatlarının yapıldığı,

Acil durum ekiplerine yönelik hizmet içi eğitim kapsamında gerekli eğitimlerin verildiği, Sivil Savunma Planlarının hazırlandığı, bu planlar kapsamında gerekli eğitimlerin verildiği ve tatbikatların yapıldığı, İl Millî Eğitim Müdürlüğü Arama Kurtarma Biriminin (AKUB) oluşturulduğu, oluşturulan Arama Kurtarma Biriminin AFAD ile koordineli şekilde çalışmalarını yürüttüğü, İlkyardım Eğitim Merkezinde okul/kurumlarda ihtiyaç duyulan personele ilk yardım eğitimlerinin verildiği, okul/kurumlarda yangınla mücadele kapsamında gerekli hazırlıkların yapıldığı ve görevli personele gerekli eğitimlerin verildiği, öğretmen ve personele yönelik olarak arama kurtarma alanında hizmet içi eğitimlerin verildiği

belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/59744 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile Bakanlığımız arasında imzalanan *"Afete Hazır Okul Kampanyası İş birliği Protokolü"* kapsamında okul çalışanlarına ve yaş gruplarına göre öğrencilere yönelik; afete hazırlık kültürünün, afet ve afet gönüllülük bilincinin oluşturulması, yaşanılan mekânlarda afet öncesi, sırası ve sonrasında doğru davranış şekilleri ile alınabilecek önlemlere ilişkin eğitimler verilmiştir.

Ayrıca il afet ve acil durum müdürlükleriyle koordineli olarak okul afet ve acil durum eylem planı yapılarak okul özelinde afet ve acil durum planlarının hazırlanması ve hazırlanan planların güncel tutulması sağlanmıştır.

Bakanlığımız ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 01 Mart-07 Mart Deprem Haftası'nda tahliye tatbikatı yapılmıştır. Tatbikatlarda afet öncesi hazırlık, afet sırası ve sonrasında davranışlarımız ile ilgili yöneticilere, öğretmenlere, çalışanlar ile öğrencilere verilen eğitimler ışığında uygulamalı çalışmalar valilik afet ve acil durum müdürlükleri, belediye itfaiye kuruluşları ile sağlık kuruluşları iş birliğinde yapılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 13 Ekim Dünya Afet Risklerinin Azaltılması Günü'nde afet türlerine ilişkin bilgiler verilerek ikaz/alarm tatbikatı yapılmaktadır.

Balıkesir Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Bakanlığımız eğitim kurumlarına ait okul ve eğitim binalarının dayanıklılık testinin yapıldığı, bu binaların deprem tahkikat raporlarının çıkarıldığı, rapor sonucuna göre güçlendirilmesine ihtiyaç duyulan binaların güçlendirme çalışmalarının yapıldığı, yıkımı gerçekleştirilen okul binalarının yerine İl Yatırım Programı kapsamında yenilerinin yapılarak hizmete açıldığı, bazı binaların ise yapımının devam ettiği,

İlde Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşların sivil savunma konusunda;

Seferberlik ve Savaş Hazırlıkları ile ilgili iş ve işlemlerin, İl, İlçe Kaynak Sayım Cetvelleri ile ilgili iş ve işlemlerin, Sivil Savunma, Seferberlik ve Koruyucu Güvenlik Hizmetleri Denetim ve Performans Rehberi doğrultusunda okul ve kurumlarda yapılan denetlemelerin, Koruyucu Güvenlik Hizmetleri ile ilgili yapılan iş ve işlemlerin, tüm okul ve kurumlara yaptırılan Sivil Savunma Planlaması ile ilgili iş ve işlemlerin, tüm okul ve kurumlara yaptırılan Sabotajlara Karşı Koruma Planları ile ilgili iş ve işlemlerin, tüm okul ve kurumlarda yapılan tatbikatlarla ilgili iş ve işlemlerin, Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında destek çözüm ortağı olan Millî Eğitim Müdürlüğünce konuyla ilgili yapılan çalışmaların, Balıkesir İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP) ile ilgili çalışmaların, Seferberlik Kaynak Planlama Sistemi (SEKAPS) ile ilgili çalışmaların, Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi, Afet ve Acil Durum İrtibat Merkezi ile ilgili iş ve işlemlerin, Kimyasal Biyolojik Radyolojik Nükleer Tehditler (KBRN) ile tehlikelere ilişkin görev talimatı ile iş ve işlemlerin, Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Yangın Önleme Tedbirleri ile ilgili iş ve işlemlerin yapıldığı

belirtilmiştir.

5.- Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin'in, Balıkesir'in Altıeylül ilçesinde öğrencilere yönelik davranışları sebebiyle disiplin cezası alan bir lise öğretmenine,

- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, İstanbul'da bir okulda mülteci çocukların konteynerde eğitim aldığı iddiasına,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/59569), (7/59676)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Mili Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER tarafından yazılı c... yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Ensar AYTEKİN
Balıkesir Milletvekili

Balıkesir ili Altıeylül ilçesinde bulunan Gülsel Mehmet Bolluk Anadolu Lisesi'nde görev yapan matematik öğretmeni M.T'nin okulda eğitim gören kız öğrencilere yönelik fiziki ve sözlü tacizleri basında yer almaktadır. Söz konusu öğretmenin kız öğrencilere yönelik "Bu nasıl yatış sekreterin patronunun masasına uzandığı gibi", "Kaçınılmazsa zevk almaya bak", "Sen nasıl yaratıksın", "aptal", "geri zekalı", diyerek genel ahlaka aykırı ifadeler kullandığı; öğrencilerin aileleri ile ilgili olarak: "Annen çok güzel bir kadınmış, baban çok şanslı bir adam, bu kadından sen nasıl oldun" diyerek rahatsız edici sözler söylediği; ödev kontrolü sırasında kız öğrencilerin belinden tutup kendine doğru çekerek rahatsız edici davranışlarda bulunduğu; bir kız öğrencinin okul formasını giyip giymediğine bakmak için aniden kız öğrencinin sweatshirtünü kaldırıp baktığı" iddiaları nedeni ile inceleme başlatılmış; Maarif Müfettişleri tarafından yapılan inceleme-soruşturma neticesinde iddiaların sübuta erdiği anlaşılmış; Matematik Öğretmeni M.T.'a disiplin yönünden 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 125/C-(ı) maddesi uyarınca "1/30 Oranında Aylıktan Kesme Cezası" ; idari yönden "5442 Sayılı İl İdaresi Kanununun 8/C maddesi uyarınca öğretmen olarak "İl içerisinde atamasının yapılarak görev yerinin değiştirilmesinin uygun olacağı"; adli yönden de "Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasının uygun olacağı" teklifi getirilmiştir.

Ancak söz konusu öğretmen 2021 yılında tüm tepkilere rağmen madde uyarınca Balıkesir Lisesi'nde göreve başlamıştır. Veliler ve öğrencilerin tepkisi ise devam etmektedir.

Bu bağlamda;

1- Söz konusu öğretmen M.T ile ilgili devam eden soruşturma var mıdır?

2- Söz konusu öğretmenin 2017 yılında da meslek etiğine aykırı davranışları nedeniyle yer değişikliği kapsamında Gürsel Mehmet Bolluk Anadolu Lisesi'nde göreve başladığı bilinmektedir. Tüm bu iddialara rağmen söz konusu M.T'nin ödüllendirilerek aynı ilde bir okula atanma gerekçesi nedir?

3- Kendisine yönelik idari yaptırımların işlevsiz olduğu görülen bu kişinin halen bu denli kutsal bir mesleği sürdürebilmesinin gerekçesi nedir?

4- Öğrenci ve velilerin şikayetlerinin dikkate alınmamasının gerekçesi nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 18.02.2022

Oya ERSOY

İstanbul Milletvekili

İstanbul Esenyurt Cumhuriyet İlkokulu'nda 7 yaşındaki mülteci çocukların bahçede kurulan konteyner sınıfta uyum eğitimi verildiği ortaya çıkmıştır.

Mülteci çocuklar şiddetli kar ve yağmurlu havaya rağmen soğuk konteynerlarda eğitim almaya devam etmiş, karne dağıtmaya gelen İlçe Milli Eğitim Müdürü ise bu durumu görmezden gelmiştir. Çocukların eğitim aldıkları sırada soğuktan korunmak için montları ile oturdukları basında yer alan haberlerde aktarılmıştır.

Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu'nun sağladığı mülteci fonlarının çocukların eğitimleri için harcanıp harcanmadığı, Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu kapsamda ödeme alıp almadığı ise sivil toplum kuruluşları ve sendikalar tarafından denetlenmediği için bilinmemektedir.

Mülteci çocukların ayrı, yalıtılmış mekanlarda, kötü fiziksel koşulları olan eğitim ortamlarında eğitim alması ve bu ayrımcılık kabul edilemez. Milli Eğitim Bakanlığı ilgili okul hakkında işlem başlatmalı ve çocukların nitelikli, koşulları uygun ve diğer çocuklar ile eşit olacak şekilde eğitim almalarını sağlamalıdır.

Bu bağlamda;

1. İstanbul Esenyurt Cumhuriyet İlkokulu'nda mülteci çocuklar bahçede kurulan konteynerda mı eğitim görmektedir?
2. Söz konusu okul yönetimi hakkında bu konuya ilişkin işlem başlatılmış mıdır?

3. Esenyurt İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü hakkında işlem başlatılmış mıdır?
4. Milli Eğitim Bakanlığı mülteci çocukların eğitimi için Avrupa Birliği mülteci fonundan ne kadar ödenek almıştır?
5. Milli Eğitim Bakanlığı bu ödeneği aldıysa bu gelir ile hangi harcamaları yapmıştır?
6. Bakanlığınız mülteci çocukların konteynerda eğitim görmesinin ayrımcılık olduğunu düşünmekte midir?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-99074258-610-58 17/03 /2022
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 11.02.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-0963030 sayılı yazınız.
b) 15.02.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-0964900 sayılı yazınız.
c) 28.02.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-0973185 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan Niğde Milletvekili Ömer Fethi GÜRER'in 7/58376, ilgi (b) yazınız ekinde alınan İstanbul Milletvekili Erkan BAŞ'ın 7/58509, ilgi (c) yazınız ekinde alınan Balıkesir Milletvekili Ensar AYTEKİN'in 7/59569, İstanbul Milletvekili Oya ERSOY'un 7/59676 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ ENSAR AYTEKİN'İN 7/59569 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Devlet memurlarının mevzuatla belirlenen ödev ve sorumluluklarını ihlal ettiği, kanunla belirlenen yasaklara aykırı hareket ettiği yönünde ciddi bulgu ve belgelere dayanan, soyut ve genel nitelikte olmayan, kişi ve olay belirten ihbar ve şikâyetlerle ilgili inceleme-soruşturma işlemi başlatılmakta iddiaların doğrulanması halinde, hukuk güvenliği kapsamında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ilgili maddelerinde belirlenen yaptırımlar uygulanmaktadır.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ OYA ERSOY'UN 7/59676 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

İstanbul Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Esenyurt Cumhuriyet İlkokulunda mülteci çocuklarla ilgili herhangi bir faaliyetin yürütülmediği, sözü edilen alanın "Romanların Yoğun Olarak Yaşadığı Yerlerde Sosyal İçermenin Desteklenmesi Operasyonu" SİROMA projesi kapsamındaki etkinlikler için kullanılan bir alan olduğu, bu alanda eğitim hizmetine erişimin kolaylaştırılması ve çocukların akademik başarılarının iyileştirilmesinin sağlanmasıyla ilgili sosyal, sportif, kültürel faaliyetleri destekleyici, akademik başarıyı artırıcı çalışmaların yürütüldüğü, yine söz konusu alanın boş olduğu zamanlarda okulun diğer öğrencileri tarafından da sosyal, sanatsal ve kültürel faaliyetler için kullanıldığı,

İlgili alanın ısıtma sistemi, bilgisayarı, ses ve görüntü sisteminin mevcut olduğu, Valilik Makamının 23.02.2022 tarihli Olur'u ile konuya ilişkin incelemenin başlatıldığı belirtilmiştir.

DÖNEM: 27 **YASAMA YILI: 5**

68'İNCİ BİRLEŞİM
17 MART 2022 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun 17, 22, 23, 24, 29, 30 ve 31 Mart 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve bu birleşimlerinde saat 24:00'e kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.02.2022 tarihli 56'ncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 320 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 9 uncu maddelerden, ikinci bölümünün 10 ila 19 uncu maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 16.03.2022 tarihli 67'nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

68'İNCİ BİRLEŞİM 17 MART 2022 PERŞEMBE SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

❊ ❊ ❊

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

❊ ❊ ❊

3 – SEÇİM

❊ ❊ ❊

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

❊ ❊ ❊

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

❊ ❊ ❊

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

❊ ❊ ❊

1.- **(S. Sayısı: 320)** Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29 Milletvekilinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4260) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.03.2022) (**)

2.- **(S. Sayısı: 270)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3168) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) **(X)**

3.- **(S. Sayısı: 297)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3669) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) **(X)**

4.- **(S. Sayısı: 308)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) **(X)**

5.- **(S. Sayısı: 310)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3412) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) **(X)**

6.- **(S. Sayısı: 311)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3955) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) **(X)**

7.- **(S. Sayısı: 312)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) **(X)**

8.- **(S. Sayısı: 318)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3883) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2022) **(X)**

9.- **(S. Sayısı: 119)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) **(X)**

10.- **(S. Sayısı: 72)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.
(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

11.- **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

12.- **(S. Sayısı: 181)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

13.- **(S. Sayısı: 296)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesinin KKTC'de Eğitim-Araştırma Yerleşkeleri (ASBÜ-KKTC) Kurmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3668) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) **(X)**

14.- **(S. Sayısı: 309)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 178)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 169)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 291)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 190)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 172)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 245)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) **(X)**

22.- **(S. Sayısı: 21)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) **(X)**

23.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) **(X)**

24.- **(S. Sayısı: 136)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) **(X)**

25.- **(S. Sayısı: 191)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

26.- **(S. Sayısı: 95)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

27.- **(S. Sayısı: 290)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) **(X)**

28.- **(S. Sayısı: 47)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

29.- **(S. Sayısı: 153)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

30.- **(S. Sayısı: 70)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

31.- **(S. Sayısı: 73)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

32.- **(S. Sayısı: 74)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 86)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 114)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 127)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 148)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 152)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 154)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 179)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 183)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 184)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 186)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 189)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 202)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 206)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 208)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 209)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 211)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 165)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 257)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 258)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 307)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 313)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4161) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 317)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Uygulanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4098) ve Dışişleri Komisyonu Raporu(Dağıtma tarihi: 08.03.2022) **(X)**

TBMM Basımevi / 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
27	4

SIRA SAYISI: 270

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3168) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **2/3168 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

- **Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi** 5

- **Dışişleri Komisyonu Raporu** 6

- **Muhalefet Şerhi** 9

- **Teklif Metni** 10

- **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** 10

- **Anlaşma Metni** 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 726094 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3168)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu

GENEL GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşması" 23 Temmuz 2020 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile EİTEE'nin görev ve sorumluluklarını ev sahibi ülke olarak Türkiye'de etkili bir şekilde yerine getirmesine yönelik usul ve esasların düzenlenmesi, Başkan ve EİTEE personeli dâhil olmak üzere tüm ilgililerin, EİTEE binası ve müştemilatının içindekilerle birlikte sahip oldukları statü ile ayrıcalık ve bağışıklıklarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Mezkûr Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle ülkemizde yerleşik bulunan EİTEE'nin kurumsallaşma sürecinin tamamlanabilmesi sağlanacaktır.

T.C.
Cumhurbaşkanlığı
Sayı: 90666677-599-39778 *15 Ekim 2020*
Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

23 Temmuz 2020 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu *17/6/2021*
Esas No: 2/3168
Karar No: 174

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 15/10/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşması", 27/10/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi" olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 30/10/2020 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna havale edilen 2/3168 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27'nci Yasama Dönemi 2/6/2021 tarihli 29'uncu toplantısında Dışişleri Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile EİTEE'nin görev ve sorumluluklarını Türkiye'de yerine getirmesine yönelik usul ve esasların düzenlenmesi, Başkan ve EİTEE personeli dâhil tüm ilgililerin, EİTEE binası ve müştemilatının içindekilerle birlikte sahip oldukları statü ile ayrıcalık ve bağışıklıklarının belirlenmesini öngören Anlaşma'nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dışişleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran ve Milli Eğitim Bakanlığı temsilcisi tarafından;

Ekonomik İşbirliği Teşkilatının 1964 yılında İran ve Pakistan'la Birlikte "Kalkınma İçin İşbirliği Platformu" adı altında kurulduğu, 1985 yılından bu yana Ekonomik İşbirliği Teşkilatı olarak faaliyet gösterdiği, 1992 yılında Orta Asya cumhuriyetleri, Azerbaycan ve Afganistan'ın katılımıyla üye sayısının 10'a yükseldiği,

Teşkilata üye ülkelerin yaklaşık 500 milyonluk bir nüfusu, 2 trilyon dolarlık bir ekonomik büyüklüğü ve 8 milyon kilometrekarelik bir yüz ölçümünü temsil ettiği, 1992 yılındaki genişlemenin ardından Rusya, Çin ve Avrupa Birliği'nin Ekonomik İşbirliği Teşkilatının komşuları haline geldiği,

Üye ülkeler arasındaki bağlantıları artırmak amacıyla ulaştırma, enerji nakil hatları ve altyapı projelerinin temel iş birliği alanları olarak öne çıktığı, EİT'in, zamanla kültürel ve bilimsel konuları da gündemine almaya başladığı, 1998 yılında Teşkilat bünyesinde Eğitim Enstitüsü, Kültür Enstitüsü ve Bilim Vakfı adı altında 3 ihtisas kuruluşunun 3 üye ülke başkentinde kurulduğu,

Ülkemizin Kasım 2019'da EİT'in 24'üncü Bakanlar Konseyi'ne Antalya'da ev sahipliği yaptıktan sonra iki yıl süreyle dönem başkanlığını yürüttüğü, bu süreçte de Teşkilatın ekonomik, kültürel ve beşerî iş birliğinin kurumsallaştırılmasına yönelik önemli adımlar atıldığı, üye ülkeler arasında eğitim alanında iş birliğinin güçlendirilmesinin, öğrenci değişim programı gibi faaliyetlerle beşerî temasların artırılmasının Teşkilat içerisinde öne çıkardığımız konular olduğu,

4 Mart 2021 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımızın ev sahipliğinde Ekonomik İşbirliği Teşkilatının 14'üncü zirvesinin çevrimiçi olarak düzenlendiği, zirvede Covid-19'la mücadelede üye ülkeler arasındaki iş birliğinin önemine ve bu konuda uluslararası iş birliği ve dayanışmaya vurgu yapıldığı,

Teşkilata üye ülkeler arasındaki köklü tarihî bağlar ve kültürel yakınlıkların eğitim, bilim ve kültür alanlarında çok taraflı iş birliğini geliştirmek için önemli bir potansiyel oluşturduğu, ülkemizin dönem başkanlığı sırasında EİT Eğitim Enstitüsünün faaliyete geçmesine yönelik adımlara hız kazandırıldığı, 11. Beş Yıllık Kalkınma Planımızda da Eğitim Enstitüsünün Ankara'da kurulması yönünde çalışmalarımızın sürdürüleceğinin vurgulandığı,

Bu kapsamda, son dönemde özellikle Enstitünün birçok faaliyetine ülkemizce ev sahipliği yapıldığı,

Eğitim Enstitüsünün Ankara'da kurulabilmesi için gerekli olan ev sahibi ülke anlaşmasının 23 Temmuz 2020 tarihinde imzalandığı, bu anlaşmayla Enstitünün görev ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi için sahip olacağı ayrıcalık ve bağışıklıkların düzenlendiği,

Anlaşma'da Enstitünün kurucu şartına uygun olarak ülkemizce enstitüye Ankara'da bir bina tahsis edildiği, Eğitim Enstitüsünde halen 6 vatandaşımızın görev yaptığı, EİT tarafından enstitüye ilk etapta 15 kişilik bir kadro tahsis edilmiş olduğu, Enstitü Ankara'da kurulduktan sonra Türkiye'nin başka şehirlerinde şubeler de açabileceği, önümüzdeki dönemde Eğitim Enstitüsünün kurumsallaşmasına paralel olarak kadrosunun da genişlemesinin öngörüldüğü,

Enstitünün temel hedefinin üye ülke üniversiteleri arasında akademik iş birliği, öğrenci değişim programları, üye ülkelerin dillerinin öğrenimine yönelik faaliyetler gibi alanlar için çok taraflı bir platform olarak hizmet sağlamak olduğu,

Ülkemiz tarafından üç dönemdir EİT Eğitim Enstitüsü Başkanlığı görevi yürütülmekte olup, ev sahibi ülke anlaşmasının onaylanmasıyla Enstitünün kurumsallaşma sürecinin ülkemize yaraşır bir şekilde tamamlanması hususunda önemli bir adım atılmış olacağı,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey ve Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Akif Çağatay Kılıç	*Ahmet Berat Çonkar*	*Ahmet Haluk Koç*
İstanbul	İstanbul	Ankara
Üye	Üye	Üye
Aydın Adnan Sezgin	*Mustafa Canbey*	*Ahmet Kamil Erozan*
Aydın	Balıkesir	Bursa

(Bu raporun özel sözcüsüdür)

Üye	Üye	Üye
Atilla Ödünç	*Kamil Aydın*	*Utku Çakırözer*
Bursa	Erzurum	Eskişehir
(Bu raporun özel sözcüsüdür)		
Üye	Üye	Üye
Derya Bakbak	*Ahmet Hamdi Çamlı*	*Ahmet Ünal Çeviköz*
Gaziantep	İstanbul	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsüdür)		
Üye	Üye	Üye
Yunus Emre	*Hasan Turan*	*Serpil Kemalbay Pekgözegü*
İstanbul	İstanbul	İzmir
		(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye	*Üye*
Niyazi Güneş	*İsmail Özdemir*
Karabük	Kayseri
(Bu raporun özel sözcüsüdür)	

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzun uluslararası Anlaşmaların Onaylanmasının Uygun Bulunmasına ilişkin kanun teklifine dair muhalefet şerhim aşağıdaki gibidir.
Bilgilerinize sunarım.

1- 2/3168 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İş birliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifine Muhalefet Şerhimdir.

Ekonomik İş birliği Teşkilatı, 1985 yılında İran'ın Başkenti Tahran'da kurulmuştur. Türkiye, İran ve Pakistan'ın kurucu üyesi olduğu teşkilatta Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan da üye ülkeler konumundadır.

Söz konusu kanun teklifinin 6. Maddesinde teşkilatın Eğitim Enstitüsü'nün yerleşkesi ve materyallerine tam dokunulmazlık vermekte olup, 8. Madde de ise söz konusu enstitünün haberleşme ve yayınlarında hükümet tarafından başka devletlerin diplomatik misyonlarına uygulanan muameleden aşağı tutulamaz denilmektedir. Türkiye sınırları içerisinde diplomatik faaliyeti bulunan ülkelere yönelik dokunulmazlık temel ilke olarak kabul edilmekle birlikte bu ayrıcalığın İETEE'ye verilmesi uygun değildir. Şüphesiz ülkeler arasında kurulan ekonomik, siyasi birlikler ve teşkilatların belli başlı ayrıcalığı ve dokunulmazlığı olması kaçınılmazdır. Fakat söz konusu kanun teklifi ticari amaçla kurulan bir teşkilattır ve diplomatik dokunulmazlık ticari amaçlı kurumlara verilmesi, yasama ve hukukun denetiminden bütünüyle ayrı tutulmasını uygun bulmamaktayız. Bu sebeple kanun teklifine şerh düşüyorum.

05.07.2019
Serpil Kemalbay Pekgözegü
İzmir

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ	DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI EĞİTİM ENSTİTÜSÜ (EİTEE) ARASINDA EİTEE'NİN HAK, AYRICALIK VE BAĞIŞIKLIKLARINA DAİR EV SAHİBİ ÜLKE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ	**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI EĞİTİM ENSTİTÜSÜ (EİTEE) ARASINDA EİTEE'NİN HAK, AYRICALIK VE BAĞIŞIKLIKLARINA DAİR EV SAHİBİ ÜLKE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**
MADDE 1- (1) 23 Temmuz 2020 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.	**MADDE 1-** Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 2-** Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.	**MADDE 3-** Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI EĞİTİM ENSTİTÜSÜ (EİTEE) ARASINDA EİTEE'NİN HAK, AYRICALIK VE BAĞIŞIKLIKLARINA DAİR EV SAHİBİ ÜLKE ANLAŞMASI

DİBACE

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Eğitim Enstitüsü (EİTEE);

Uluslararası hukukun genel kabul görmüş prensipleri ve kurallarına uygun olarak ve İzmir Anlaşması (1977) (1990, 1992 ve 1996 tarihlerinde değişikliğe uğramıştır), EİT Ulusal Temsilcileri ve Uluslararası Personelinin Yasal Statüsüne Dair Anlaşma (1996) ve EİTEE Şartı (1998) kapsamında,

EİTEE'nin etkin koordinasyonunu ve faaliyetlerinin etkili şekilde yürütülmesini sağlamak için merkezî bir idari organın gerekliliğini kabul ederek ve İzmir Anlaşması'nın V ve X sayılı maddelerini uygulayarak,

aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

Madde 1

Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amaçları dâhilinde:

(a) "Ev sahibi ülke", Türkiye Cumhuriyeti'ni,

(b) "Hükümet", Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni,

(c) "EİT", Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'nı,

(d) "EİTEE", Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü'nü,

(e) "Başkan", EİTEE Başkanı'nı,

(f) "Yetkili Türk makamları", Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı yetkililerini veya Dışişleri Bakanlığının uygun gördüğü diğer makamları,

(g) "Türkiye Cumhuriyeti mevzuatı", Hükümet tarafından veya Hükümetin himayesinde veya yetkili Türk makamlarınca çıkarılan kanunları, kararnameleri, yönetmelikleri veya tebliğleri,

(h) "EİTEE yerleşkesi", mülkiyetine bakılmaksızın, Enstitü'nün amaçları dâhilinde kullanılan binayı veya bina kısımlarını ve bu bina ve kısımlarına bağlı arsayı,

(i) "EİTEE arşivleri", EİTEE'ye ait olan veya EİTEE tarafından tutulan kayıtları ve yazışmaları, belgeleri, el yazmaları, hareketli ve hareketsiz resim ve filmler ile ses kayıtlarını,

(j) "EİTEE personeli", EİTEE Şartı ve Personel Yönetmeliği uyarınca atanan tüm EİTEE çalışanlarını,

(k) "Mal varlığı", EİTEE'ye ait olan/EİTEE'nin sahip olduğu fonlar, varlıklar ve gelirler dâhil olmak üzere tüm mal varlığını,

(l) "Hükümet Temsilcileri", ev sahibi ülkede gerçekleştirilen EİT toplantılarına katılmak üzere akredite edilen tüm EİT üyesi ülke delegelerini,

(m)"Aile", Başkanın ve Enstitü personelinin eşini, ebeveynlerini, 25 yaş altı bekâr çocuklarını ve fiziksel veya zihinsel engeli bulunan bekâr çocuklarını

ifade eder.

Madde 2

Amaç

İşbu Anlaşmanın amacı, İzmir Anlaşması'nda ve EİTEE Şartı'nda öngörüldüğü üzere EİTEE'nin ev sahibi ülkedeki görev ve sorumluluklarını etkili bir şekilde yerine getirmesine yönelik usul ve esasları düzenlemek ve Başkan ve EİTEE personeli dâhil olmak üzere tüm ilgililerin, ayrıca ilgili bina ve müştemilatların içindekilerle birlikte sahip oldukları statüleri ile ayrıcalıkları ve bağışıklıklarını belirlemektir.

Madde 3

Hukuki Ehliyet

EİTEE, diplomatik teamül, haklar ve imtiyazlarla ilgili olarak uluslararası kabul görmüş normlar ve uygulamalar dâhilinde:

(a) sözleşme akdetme;

(b) taşınır ve taşınmaz mallar edinme ve elden çıkarma; ve

(c) yasal süreç başlatma ehliyetine sahiptir.

Madde 4

EİTEE Yerleşkesi

1. EİTEE, Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti Ankara'da yerleşiktir. Örgüt, Hükümet'in yazılı rızasıyla Ankara dışındaki şehirlerde şubeler kurabilir. Bu şubeler Enstitü'nün parçası sayılır ve işbu Anlaşma kapsamında tanınan aynı statüden faydalanır.
2. Ev sahibi ülke olarak Türkiye Cumhuriyeti, EİTEE'ye uygun bir yerleşke temin eder veya temin edilmesini sağlar.

Madde 5

Mal Varlığı ve Vergilendirme

1. Herhangi bir mali denetim, düzenleme veya moratoryumla kısıtlı olmaksızın:
   (a) EİTEE amaçlarını yerine getirmek üzere her türlü fon, altın ve para birimine sahip olabilir ve herhangi bir para biriminde banka hesapları açabilir ve bunları işletebilir,
   (b) EİTEE fonlarını başka ülkelere veya Türkiye içerisinde serbestçe havale edebilir ve elindeki para birimlerini başka para birimlerine çevirebilir.
2. EİTEE, bu maddenin 1. paragrafıyla kendisine tanınan ayrıcalıklar bağlamında ev sahibi ülkenin mevzuatını ve Hükümet tarafından belirlenmiş hususları dikkate alır.
3. EİTEE'nin resmî faaliyetleriyle doğrudan ilişkili mal varlığı aşağıdakilerden muaf tutulur:
   (a) Resmî faaliyetleri bakımından, Enstitü ve onun varlıkları, mal varlığı, gelirleri, faaliyetleri ve işlemleri motorlu taşıtlar vergisi, damga vergisi, harçlar, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi (yalnızca Enstitü'nün özel tüketim vergisi yükümlülerinden satın aldığı mallarla ilişkili olarak) dâhil olmak üzere her türlü vergiden muaftır.
   (b) Enstitü, resmî kullanım amacıyla ithal ve ihraç ettiği mallara ilişkin gümrük vergilerinden ve gümrük vergileriyle aynı nitelik taşıyan diğer mali yükler ve vergilerden muaftır.
   (c) Söz konusu muafiyet kapsamında ithal edilen veya satın alınan mallar, ilgili vergi ve harçlar ödenmeksizin Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde satılamaz, hibe edilemez, kiraya verilemez veya başka şekillerde elden çıkarılamaz. Bu muafiyet kapsamında ithal edilen veya satın alınan malların elden çıkarılması ev sahibi ülkenin izni ile mümkündür.

(d) Enstitü, kamu hizmetlerine yönelik ödemelerden daha fazlasını oluşturmayan vergi ve giderler için muafiyet talebinde bulunamaz.

4. EİTEE'nin resmî kullanımına yönelik önemli mal varlığı satın alımları yapması durumunda Hükümet, mümkünse, vergi ve harçların tahsilatı veya iadesi için gerekli idari düzenlemeleri yapar.

5. EİTEE, genel bir kural olarak, taşınır ve taşınmaz malların satışında ödenecek fiyata dâhil olan özel tüketim vergileriyle satış vergilerinden muafiyet talep etmeyecektir; Bununla birlikte EİTEE, resmî kullanım amacıyla, bu gibi harç ve vergilere tabi olan veya olabilecek önemli mal varlığı satın alımı yaparken, ev sahibi ülke mevzuatı çerçevesinde mümkün olduğu takdirde Hükümet, ilgili vergi veya harç tutarının indirimi veya iadesi için gerekli idari düzenlemeleri yapar.

Madde 6

EİTEE Yerleşkesinin ve Arşivlerinin Dokunulmazlığı

1. EİTEE Yerleşkesi dokunulmaz olup işbu Anlaşmada öngörüldüğü üzere Başkan'ın denetimi ve yetkisi altındadır.

2. EİTEE'nin mal varlığı ve değerleri her nerede ve kimin zilyetliğinde olursa olsun dokunulmaz olup yasama, yürütme, yargısal veya idari işlemler yoluyla gerçekleşebilecek arama, el koyma, müsadere, istimlak ve diğer tüm müdahalelere karşı dokunulmazdır.

3. Başkan'ın bu bağışıklıktan feragat ettiği hâller hariç olmak üzere, EİTEE ve onun mal varlığı ve değerleri, her türlü hukuki süreçten bağışık olacaktır. Başkan'ın, bu bağışıklığın adaletin işleyişine zarar vereceğine ve EİTEE'nin çıkarlarına halel gelmeksizin bu bağışıklıktan feragat edilebileceğine inandığı hâllerde Başkan bağışıklıktan feragat etme hakkına ve görevine sahiptir. Bununla birlikte, hiçbir bağışıklıktan feragat, icra tedbirlerini veya mal varlığına el konulması uygulamalarını kapsayamaz.

4. EİTEE'nin arşivleri ve genel olarak EİTEE'ye ait olan veya EİTEE'nin elinde tutulan her türlü belge, nerede olursa olsun dokunulmazlığa tabidir.

5. İdari, adli, askeri veya polis teşkilatına bağlı olup olmamalarına bakılmaksızın, Hükümet yetkilileri ve memurları, Başkanın izni olmadığı sürece herhangi bir resmi görevi yerine getirmek üzere EİTEE yerleşkesine giremez. Hızla harekete geçilmesini gerektiren yangında ya da başka bir acil durumda yerleşkeye herhangi bir şekilde yapılacak zorunlu girişin Başkanın izni dâhilinde olduğu varsayılır.

6. İşbu Anlaşmanın 10. Maddesine ait hükümler saklı kalmak koşuluyla, EİTEE, yerleşkesinin, ev sahibi ülkenin yasaları uyarınca tutuklanmaktan kaçmak amacıyla sığınak olarak ya da İzmir Anlaşması'nda ve EİTEE Şartı'nda belirlenen amaçlarına uymayan herhangi bir şekilde kullanılmasına izin vermeyecektir.

Madde 7

EİTEE Yerleşkesinin Korunması ve Bakımı

1. EİTEE yerleşkesi, EİTEE Şartı'nda öngörüldüğü üzere, yalnızca EİTEE'nin hedeflerine ulaşmak amacıyla kullanılır.
2. Ev sahibi ülke, EİTEE'nin ön onayı alınmaksızın yerleşkenin tamamının veya herhangi bir kısmının EİTEE'nin elinden alınmaması için gereken tüm önlemleri alır.
3. Yerleşkenin tahsisi herhangi bir kiraya veya ücrete tabi değildir.
4. EİTEE, önceden haber vermeksizin yerleşkede herhangi bir değişiklik, ekleme veya çıkarma yapamaz.
5. Yetkili Türk makamları, EİTEE tesisinin sükûnetinin dışarıdan gelen kişilerin veya grupların izinsiz girişi sonucu veya yerleşke çevresinde ortaya çıkan bir kargaşadan ötürü bozulmamasını sağlamak için gereken özeni gösterir. Gerek duyulduğu takdirde, ev sahibi ülkeden EİTEE binaları ve yerleşkesi için ilave güvenlik tedbirleri alması istenebilir.
6. Türk makamları, Başkanın gerek gördüğü ölçüde, tüm temel kamu hizmetleri ile elektrik, su, doğalgaz, telefon, faks, internet ve bunlarla ilgili temel bakım hizmetlerinin, hakkaniyet temelinde ve Hükümetin asli kurumlarına tedarik edildiği şekilde EİTEE yerleşkesi için tedarik edilmesini sağlar. Türk makamları, herhangi bir hizmetin herhangi bir şekilde kesilmesi veya aksaması durumunda, EİTEE'nin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak, EİTEE'nin işleyişinin tehlikeye girmemesini sağlamak için gerekli önlemleri alır.
7. Fatura bedelleri EİTEE tarafından karşılanır.
8. EİTEE yerleşkesinin işletmesi ve bakımıyla ilgili harcamalar EİTEE tarafından karşılanır. Ayrıca, EİTEE personelinin ihmal ve dikkatsizliğinden kaynaklanan hasarların ve kullanımdan ileri gelen yıpranmaların onarım bedelini EİTEE karşılar.
9. Ev sahibi ülke, doğal afetlerden ve 8. paragrafta belirtilenler dışında herhangi bir sebepten kaynaklanabilecek hasarların onarımından sorumludur.

10. EİTEE yerleşkeden ayrılmaya karar verirse ve verdiğinde, yerleşkeyi kendisine tahsis edildiği durumuna benzer, iyi bir halde iade etmekle sorumludur.

11. EİTEE, kendisine tanınan herhangi bir ayrıcalığı üçüncü bir tarafa devredemez, yerleşkeyi veya yerleşkenin herhangi bir kısmını herhangi bir üçüncü tarafa kiralayamaz ve herhangi bir üçüncü tarafın yerleşkeyi işgal etmesine veya kullanmasına izin veremez.

Madde 8

Haberleşme ve Yayınlar

1. EİTEE'nin resmi yazışmalarına ve diğer resmi haberleşmesine sansür uygulanamaz.

2. Enstitü, diplomatik kuryeler ve çantaların sahip olduğu aynı dokunulmazlık ve ayrıcalıklara sahip olan kuryeler vasıtasıyla ya da mühürlü çantalarla resmi yazı gönderme ve teslim alma hakkına sahiptir.

3. EİTEE, resmi haberleşmelerinde, Hükümet tarafından herhangi bir başka devletin diplomatik misyonlarına uygulanan muameleden daha aşağı bir muameleye tabi tutulamaz.

4. Bu maddede yer alan hiçbir hüküm, ev sahibi ülke ile EİTEE arasında anlaşmayla belirlenecek uygun güvenlik tedbirlerinin alınmasını engelleyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 9

Vizeler ve İkamet İmkânları

1. Yetkili Türk makamları, diplomatik teamül, haklar ve ayrıcalıklara ilişkin uluslararası seviyede tanınan normlar ve uygulamalar uyarınca aşağıda belirtilen kişilerin EİTEE yerleşkesine veya yerleşkesinden ulaşımlarını ve yerleşkede ikametlerini kolaylaştırır:

   (a) Hükümet temsilcileri;

   (b) EİTEE Başkanı, personeli ve bunların aile bireyleri;

   (c) EİTEE tarafından resmi iş amaçlı davet edilen kişiler;

   (d) EİTEE'nin faaliyetlerini izlemek amacıyla ev sahibi ülkede akredite olan bilgilendirme kuruluşlarının temsilcileri.

2. Türk makamları, bu Maddenin ilk paragrafında bahsi geçen kişiler için gerekli giriş vizelerinin alınmasına yardımcı olacaktır. Ancak bu hüküm; bu paragrafta tanınan haktan yararlanmak isteyen kişilerin, bu Maddenin birinci paragrafında verilen kategoriler kapsamına girip girmediğine dair makul kanıt aranmasını veya karantina ve sağlık kurallarının uygulanmasını engellemez.

3. 10. Maddenin hükümlerine tabi olmak üzere; ev sahibi ülkenin yabancıların ikamet iznine dair yasaları, bu Maddenin 1. paragrafında (a, b, c, d) bahsi geçen imtiyazlara uygun şekilde uygulanır. Bu hükümler, herhangi bir kişinin resmi yetkisi dâhilinde gerçekleştireceği herhangi bir faaliyet dolayısıyla ev sahibi ülkeyi terk etmesini gerektirecek şekilde tatbik edilemez.

Madde 10

EİTEE Başkanının ve Personelinin Ayrıcalık ve Bağışıklıkları

1. 18 Nisan 1961'de yasalaşan "Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi" gereğince "diplomatik ajan"lara tanınan ayrıcalık, bağışıklık ve olanakların aynıları EİTEE Başkanına da tanınacaktır. Türk vatandaşı olan veya Türkiye'de daimi ikamet izni bulunan Başkanın, yalnızca resmi sıfatı dâhilinde konuştukları veya yazdıkları ile gerçekleştirdiği eylemler bakımından yasal süreçlerden bağışıklıktan yararlanır.

2. EİTEE personeli, ayrıcalıklar ve bağışıklıklar konusunda üç kategoriye ayrılır:

   Birinci kategori: D sınıfı EİTEE çalışanları

   İkinci kategori: P sınıfı EİTEE çalışanları

   Üçüncü kategori: A sınıfı EİTEE çalışanları

   Ev sahibi ülkenin uyruğuna sahip olmayan veya o ülkede daimi ikamet izni olmayan EİTEE personeli, 1961 tarihli Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi uyarınca, kendileriyle benzer seviyedeki diplomatik görevlilere tanınan ayrıcalık ve bağışıklıkların aynısına sahip olacaktır.

   EİTEE personeline, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığınca çıkarılacak ve kendilerinin bu Anlaşmada bahsi geçen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanan EİTEE personeli olduklarını belgeleyecek kimlik kartları verilecektir.

3. EİTEE Başkanı ve Personeli, ayrıcalık ve bağışıklıklarına halel gelmeksizin, Üye Ülkelerin yasalarına uymak ve EİT ülkelerinin iç işlerine yönelik her türlü müdahaleden imtina etmekle yükümlüdür.

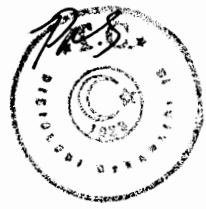

(a) Ayrıcalık ve bağışıklıklar, görevlilere ve uzmanlara bireylerin kişisel çıkarları için değil, EİTEE'nin çıkarları için verilir. Başkan, bir görevlinin veya uzmanın bağışıklığını, görevlinin mensup olduğu üye Hükümetin onayı ile bağışıklığın adalet sürecini engelleyeceği ve Enstitü'nün çıkarlarına halel getirmeksizin kaldırılabileceği düşüncesindeyse kaldırabilir. Başkan'ın bağışıklığını ise, EİT Bakanlar Konseyi kaldırma hakkına sahiptir.

(b) Başkan, bu Anlaşma ile sağlanan ayrıcalık ve bağışıklıkların kötüye kullanılmasını engellemek için her türlü tedbiri alır ve bu amaçla EİTEE Personeli ve bu Anlaşmada atıfta bulunulan kişiler için gerekli ve uygun gördüğü kuralları koyar ve düzenlemeleri yapar.

(c) EİTEE ve Personeli, adaletin gerektiği şekilde uygulanmasını kolaylaştırmak ve bu Anlaşma ile sağlanan ayrıcalıklar ve bağışıklıklarla bağlantılı her tür kötüye kullanımı önlemek için her zaman ilgili Türk makamlarıyla işbirliği yapar. Hükümet, herhangi bir kişinin Anlaşma uyarınca kendisine verilen ayrıcalıkları ve bağışıklıkları kötüye kullandığını düşünürse, Başkan, Hükümetin kararına istinaden, söz konusu kişiden ev sahibi ülkenin topraklarını terk etmesini ister.

4. Yetkili Türk makamları EİTEE Başkanı ve Personeline kimlik kartı verir. EİTEE, personelinin çalışma akdinin sona ermesi veya personelin başka bir yerde görevlendirilmesi üzerine, tüm kimlik kartlarının derhal Hükümete iade edilmesini sağlar.
5. Başkan, ev sahibi ülkeye EİTEE Personeli üyelerinin ve ailelerinin adlarını ve pozisyonları ile bunlarda yapılan değişiklikleri bildirir.
6. İlgili Türk mevzuatının sınırları dâhilinde, EİTEE personelinin eş ve çocukları, ev sahibi ülkede ve kimlik kartının asıl sahibi ile aynı çatı altında yaşamaları koşuluyla, Türkiye'de çalışma izni alabilir. Gelir getirici bir işte çalışanların ayrıcalık ve bağışıklıkları ortadan kalkar.

Madde 11

Bayrak ve Amblem

EİTEE'nin bayrağı ve amblemi, resmi amaçlar için kullanıldığında EİTEE'ye ait binalarda ve ulaşım araçlarında sergilenir. Üye Ülkelerin bayrakları da EİTEE yerleşkesinde sergilenir.

Madde 12

Nihai Hükümler

1. İşbu Anlaşma, Hükümetin, Başkan'a söz konusu anlaşmanın onaylanması için gerekli iç hukuk prosedürlerinin tamamlandığını bildirdiği tarihte yürürlüğe girer.
2. Bu Anlaşma, Tarafların karşılıklı yazılı rızası ile her zaman değiştirilebilir. Bu değişiklikler, bu maddenin birinci paragrafında belirtilen aynı usule uygun olarak yürürlüğe girer.
3. Bu Anlaşma, EİTEE'nin amaçlarını ve sorumluluklarını tam ve etkin bir şekilde yerine getirmesini sağlamak için ana amacına uygun şekilde yorumlanır.
4. Bu Anlaşma, İzmir Anlaşması geçerli olduğu ve EİTEE Ankara'da kaldığı sürece yürürlükte kalır.

YUKARIDAKİ HUSUSLAR MUVACEHESİNDE

Usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş temsilciler bu Anlaşmayı, Türkçe ve İngilizce dillerinde ikişer nüsha halinde imzalamıştır. Her iki dildeki metin de eşit derecede geçerlidir. Yorumda farklılık olması halinde İngilizce metin esas alınır.

İki bin yirmi (2020) yılının Temmuz ayının 23'üncü gününde Ankara'da **İMZALANMIŞTIR**.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına

Prof. Dr. Ziya SELÇUK

Millî Eğitim Bakanı

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü adına

Prof. Dr. Mehmet Akif KİREÇCİ

Başkan

TBMM Basımevi - 2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi (Sıra Sayısı: 270)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
27	5

SIRA SAYISI: 297

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3669) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **2/3669 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı **4**

- Genel Gerekçesi **4**

- **Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi** **5**

- **Dışişleri Komisyonu Raporu** **6**

- **Muhalefet Şerhleri** **10**

- **Teklif Metni** **12**

- **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** **12**

- **Teknik Düzenleme** **13**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 825144 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenleme"nin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop

Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3669)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Milli Savunma Komisyonu

GENEL GEREKÇE

2/3/2021 tarihinde Doha'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenleme" ile egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı temelinde ve ulusal mevzuat ile uluslararası kurallara uygun olarak ikili askeri ilişkilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Söz konusu Teknik Düzenleme, 23/5/2007 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşması" çerçevesinde hazırlanmıştır.

İki ülke arasındaki dostluk ve işbirliğine dayalı faaliyetlerin geliştirilmesi esasına uygun olarak hazırlanan bahse konu Teknik Düzenleme ile Katarlı askeri pilotların eğitim ve tecrübe birikimine katkı sağlamak maksadıyla Katar Devletinin askeri hava araçları ve personelinin teçhizatlarıyla birlikte geçici olarak Türk hava sahası ve meydanlarını kullanabilmeleri ve bu kapsamda Türkiye Cumhuriyeti'nin sağlayacağı ev sahibi ülke desteği ile Katar Devleti unsurlarının yükümlülüklerine dair kural, ilke, sorumluluk ve ihtiyaçların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

T.C.
Cumhurbaşkanlığı
Sayı: Z-90666677-599-22218 *3 Haziran 2021*
Konu: Teknik Düzenleme

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2 Mart 2021 tarihinde Doha'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenleme"yi Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu *17/12/2021*

Esas No: 2/3669

Karar No: 186

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 4/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hûkümeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenleme, 11/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi" olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 15/6/2021 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna havale edilen 2/3669 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27'nci Yasama Dönemi 30/11/2021 tarihli 31'inci toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Milli Savunma Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile Katarlı askeri pilotların eğitimlerine ve deneyim kazanmalarına katkı sağlamak için Katar Devletinin askeri hava araçları ve personelinin teçhizatlarıyla birlikte geçici olarak Türk hava sahası ve meydanlarını kullanabilmeleri ile Türkiye Cumhuriyeti'nin sağlayacağı ev sahibi ülke desteği ve Katar Devleti unsurlarının yükümlülüklerine dair kural, ilke, sorumluluk ve ihtiyaçların belirlenmesini öngören Teknik Düzenlemenin onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dışişleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran tarafından;

Türkiye ve Katar Yüksek Stratejik Komite toplantılarının her yıl düzenli olarak yapıldığı, 7'nci toplantının önümüzdeki hafta Doha'da gerçekleştirileceği,

Güçlü ikili ilişkilerimizin bölgesel barış, güvenlik ve istikrara da önemli katkılarının bulunduğu,

İki ülke arasındaki ekonomik ve ticari iş birliğinin de önemli gelişme kaydettiği, firmalarımızın bugüne kadar Katar'da üstlendikleri projelerin toplam bedelinin 20 milyar dolara ulaştığı, Türk sermayeli 711 firmanın bu ülkede faaliyet gösterdiği,

Askerlerimizin 2014 tarihli anlaşma temelinde Katar'daki Katar-Türk Birleşik Müşterek Kuvvet Komutanlığı Halid Bin Velid Kışlası'nda faaliyet gösterdiği; mezkur Anlaşma uyarınca Türk Silahlı Kuvvetlerinin Katar'da personel, ekipman uçak ve gemi konuşlandırabildiği,

Gündemimizdeki Anlaşma'nın Katarlı askerî pilotların ülkemizde eğitim faaliyetlerinde bulunmalarını içerdiği; askerî makamlarımız arasındaki görüşmelerde Katar tarafının, yeterli uçuş faaliyeti icra edemediklerini gündeme getirdiği; bu çerçevede, askerî pilotlarının eğitim ve tecrübelerine katkı sağlamak için Türk hava sahasını kullanma talebinde bulundukları,

Bu talep kapsamında gündemimizdeki teknik düzenlemenin hazırlandığı, bu teknik düzenlemeyle Katar hava araçlarının ve personelinin ancak Genelkurmay Başkanlığımızın müsaade ettiği üs ve bölgelerde geçici olarak konuşlanabileceği,

Anlaşmanın amaçları doğrultusunda, Katar Hava Kuvvetlerinin Türkiye'de bulunma süresinin her iki tarafın onayıyla belirleneceği; kabul edilecek personel ve hava aracı sayısına ülkemizin karar vereceği; hava aracı sayısının 36'dan, personel sayısının 250'den fazla olamayacağı,

Anlaşmaya göre, gönderilen hava araçlarının tüm faaliyetlerinin ülkemiz makamlarının ön onayına tabi olacağı, ülkemize gelecek personel için makamlarımızdan giriş izni talep edileceği,

Düzenlemenin beş yıl süreyle yürürlükte kalacağı ve taraflardan birinin bildirimiyle sonlandırılabileceği, Katar'ın düzenlemenin onay işlemlerini 14 Mart 2021 tarihinde tamamladığı,

ifade edilmiş,

Komisyon üyeleri tarafından;

Türkiye ile Katar arasındaki anlaşmanın bir gerekçesinin de aslında Katar'ın Fransa'dan aldığı Rafale tipi uçakları Türkiye'ye getirmesi ve konuşlandırması olduğunun düşünüldüğü ve bunun bölge ve Doğu Akdeniz barışına katkı sunmayacağı, sürekli askerî hamlelerle bölgedeki gerilimin tırmanacağı ve diplomatik olarak sorunu çözme kabiliyetinden uzaklaşılacağı,

Doğu Akdeniz meselesinde Türkiye'nin kimsenin hakkını yemeden, kendi haklarını koruyan bir yaklaşım içerisinde olduğu, sınır güvenliğinin sağlanmasının önemli olduğu, bu konuda da gereken önlemlerin alınması gerektiği,

Anlaşma metninden Katarlı pilotların eğitimine ne şekilde katkı sağlanacağının çok anlaşılmadığı; belirtilen teçhizat, malzeme, mühimmatın ne olduğu ve neden Katar hava unsurları tarafından ülke içi ya da dışına taşınacağı,

Türk Hava Kuvvetleri ile Katar Hava Kuvvetlerinin envanterinde bulunan hava araçlarının birbirinden farklı olduğu, Katar'ın Fransız muharip uçaklarına ve Avrupa menşeli eğitim uçaklarına sahip olduğu, bu nedenle nasıl bir eğitimin söz konusu olacağının yine anlaşılmadığı, Katar hava araçları ve destek personelinin hangi havalimanları ve askerî tesislerden yararlandırılacaklarının düzenlemede belirtilmediği,

Katar'ın izlediği politikalar nedeniyle bölgede güvenlik riski oluşturduğu, ilişkilerimizin iyi olmasının bu riski ortadan kaldırmadığı; böyle bir ülkenin askerî uçaklarının Türkiye'de rahatlıkla eğitim yapabiliyor olmasının ülkemizi de o riski paylaşan bir ülke konumuna getireceği;

36 uçak, 250 askerin Türkiye'ye girişi konusunun belki de tezkere gerektiren bir konu olduğu; eğitim amaçlı da olsa bahsedilen riskler nedeniyle Anlaşma'nın Türkiye'nin güvenliğini de riske atan bir düzenleme olduğu,

Katar'a karşı bir ön yargı olmamakla beraber bu ülkeyle imzalanan yatırım anlaşmalarının ne kadarının hayata geçtiği ve ülkemizin yararları konusunda kamuoyunda şüphelerin mevcut olduğu,

Katar ile Cumhuriyetimizin kuruluşundan çok daha eskiye varan ilişkilerimizin olduğu, iki tarafın birbirine olan güveni sürekli artma eğilimindeyken bunun sürekli negatif taraftarıyla konuşulmasının ülkemize zarar verdiği,

Ülkemizin güneyinde silah dağıtıldığı, batı tarafımızda sürekli askerî üslerin kurulduğu, bunları görmeden ülkemizin güvenlik eksenini ve geliştirdiği politikaları sürekli eleştirmenin doğru olmadığı,

hususlarında yöneltilen görüş ve sorulara cevaben Dışişleri bakan yardımcısı tarafından;

Tezkere hususunda gündeme getirilen soruya ilişkin olarak; Anlaşma'nın Katarlı pilotların eğitimini kapsadığı, operasyonel kuvvet bulundurmaya yönelik olmadığı,

Anlaşma ikili bir eğitim anlaşması olup hava araçlarının tüm faaliyetlerinin makamlarımızın ön onayına tabi olacağı,

Zikredilen Fransız markasına ilişkin olarak; Anlaşma kapsamında hangi savaş uçaklarının getirilebileceğinin ülkemizin onayına tabi olacağı, muharip uçaklar geldiğinde, uçaklarda bulunan istihbarata yönelik ekipmanın kapalı bulundurulacağı, tamamen Silahlı Kuvvetlerimizin kontrolünün söz konusu olacağı,

Anlaşma'nın 10'uncu maddesinin ancak ev sahibi ülke olan Türkiye'nin talebi üzerine hayata geçirilebileceği, C-17 başta olmak üzere Katar'ın elindeki nakliye uçağı imkânlarının son derece gelişmiş olduğu, bu imkânlardan iş birliği temelinde istifade edilmesinin tamamen ülkemizin yararına olduğu,

Milli Savunma Bakanlığı temsilcisi tarafından;

Anlaşma'nın 2007 yılında imzalanan ve TBMM'nin onayından geçen bir çerçeve anlaşma kapsamındaki uygulama anlaşması olduğu ve kesinlikle kuvvet kullanmayı içeren bir konuşlanma öngörmediği,

Bu yönüyle Anayasa'nın öngördüğü tezkere koşullarını gerektiren bir anlaşma niteliğinde olmadığının değerlendirildiği,

Anlaşma kapsamındaki tüm faaliyetlerin, Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı üs ve bölgelerinden geçişin, konuşlanma süresinin, uçuş güzergâhlarının bilfiil Türkiye Cumhuriyeti makamlarının kontrolünde olduğu,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin l'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
Akif Çağatay Kılıç	*Ceyda Bölünmez Çankırı*	*Asuman Erdoğan*
İstanbul	İzmir	Ankara
Üye	Üye	Üye
Aydın Adnan Sezgin	*Mustafa Canbey*	*Atilla Ödünç*
Aydın	Balıkesir	Bursa
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Utku Çakırözer	*Derya Bakbak*	*Ahmet Hamdi Çamlı*
Eskişehir	Gaziantep	İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)		
Üye	Üye	Üye
Ahmet Ünal Çeviköz	*Zafer Sırakaya*	*Hasan Turan*
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
Niyazi Güneş	*İsmail Özdemir*	*Gülüstan Kılıç Koçyiğit*
Karabük	Kayseri	Muş
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Muhalefet şerhimiz vardır)

MUHALEFET ŞERHİ

Sözkonusu Teknik Düzenleme, 23 Mayıs 2007 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşması" çerçevesinde hazırlanmıştır.

Genel gerekçede bahsekonu düzenlemenin "Katarlı askeri pilotların eğitim ve tecrübe birikimine katkı sağlamak maksadıyla…." Ifadesi yeralmaktadır. Anılan düzenlemenin 4. Maddesinin aşağıda yeralan 9. ve 10. fıkralarının Katarlı pilotların eğitimine ne şekilde katkı sağlayacağı anlaşılmamaktadır. Burada belirtilen teçhizat, malzeme, mühimmat vs. nedir ve neden Katar hava unsurları tarafından ülke içi ya da dışında taşınsın?

"9. GÜ'ün Türkiye içerisinde icra edeceği eğitim uçuşları mümkün olabildiğince ulaştırma görevleri sırasında icra edilir. Bu kapsamda GÜ, konuşlandıracağı hava ulaştırma araçlarının ESÜ'nün askeri ekipmanlarını, malzemelerini, tehlikeli maddelerini, mühimmatını, personelini veya insani yardım malzemelerini Türkiye içinde ve dışında taşınma ve havadan atma/atlatma amacıyla kullanılmasına müsaade eder.

10. ESÜ'nün desteğe ihtiyacı olması durumunda, eğer GÜ'nün yetkili makamları tarafından uygun bulunursa, GÜ, envanterinde bulunan diğer hava ulaştırma araçlarının ESÜ'nün askeri ekipmanlarını, malzemelerini, tehlikeli maddelerini, mühimmatım, personelini ve insani yardım malzemelerini Türkiye içinde ve dışında taşınması amacıyla kullanılmasına müsaade eder."

Bununla birlikte, Türk hava kuvvetleri ile Katar hava kuvvetlerinin envanterinde bulunan hava araçları birbirinden farklıdır. Katar Fransız muharip uçaklarına ve Avrupa menşeli eğitim uçaklarına sahiptir. Bu nedenle ne şekilde bir eğitimin sözkonusu olacağı anlaşılmamaktadır. Ayrıca yukarıdaki iki fıkrada belirtilen malzemelerin farklı uçak tiplerinde nasıl kullanılacağının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Ayrıca, Katar hava araçları ve destek personelinin hangi havalimanları ve askeri tesislerden yararlandırılacakları Teknik düzenlemede belirtilmemiştir.

Yukarıda bahsekonu nedenlerden dolayı bu teklife muhalifiz

Ahmet Ünal Çeviköz	*Utku Çakırözer*
İstanbul	Eskişehir

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzun uluslararası anlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin aşağıda Esas numarası yazılı kanun teklifine dair muhalefet şerhimizi bilgilerinize sunarız.

2/3669: Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenleme"nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifine muhalefet şerhimizdir.

Söz konusu teknik anlaşma ile Katar Devleti'ne ait savaş uçaklarının ve askeri personellerinin Türkiye topraklarında bulunmasını yasal zemine kavuşturacaktır. Söz konusu teknik düzenleme, 23 Mayıs 2007 tarihinde Katar ile imzalanan "Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği" çerçevesinde yapılmıştır. Katar'a ait 36 savaş uçağının yanı sıra 250'yi geçmeyecek şekilde askeri personel bulundurma hakkının tanındığı bu anlaşmada Katar AKP ilişkisinin bir sonucu olmasının yanı sıra AKP iktidarının sebep olduğu Yunanistan- Türkiye geriliminin de bir sonucudur. Son dönemde özellikle Kıbrıs ve Doğu Akdeniz'deki enerji kaynakları nedeniyle Yunanistan'la yaşanan diplomatik gerilim yerini askeri gerilime bırakmış ve her iki ülkenin ciddi anlamda silahlanmasına ve akabinde askeri anlaşmalar imzalamasına varmıştır. Bu gerilim sonucunda hatırlanacağı gibi, Yunanistan Devleti Fransa'dan Rafale Tipi savaş uçağı satın alarak Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki askeri faaliyetlerine karşı bir hamle yapmıştı. Söz konusu anlaşmada ise, Katar'dan Türkiye'ye transfer edilecek savaş uçakları arasında Katar'ın Fransa'dan satın aldığı Rafale Tipi savaş uçakları da bulunmaktadır. Bu sebeple, AKP'nin Doğu Akdeniz'deki gerilimi azaltmak yerine üst üste askeri hamleler yaparak gerilimi tırmandırmaya çalışmasına bir başka örnek niteliğindedir. Ayrıca Türkiye'nin birçok ülkeyle askeri ve savunma anlaşmasının bölgeye getirdiği gerilimin yanı sıra Katar Devleti ile imzalanan askeri ve savunma anlaşmalar da Türkiye'nin özellikle Ortadoğu'da barış diplomasisinin önünde önemli bir engeldir. Başta Ortadoğu olmak üzere, Kuzey Afrika, Avrupa ve Asya'da yaşanan çatışmaların ve gerilimin son bulması için askeri faaliyetlerin artmasına karşı sivil ve barışçıl bir diplomasinin ön planda tutulmasını savunuyoruz. Bu sebeple söz konusu anlaşmaya **şerh düşüyoruz.**

02.12.2021

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Muş

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ	DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ İLE KATAR DEVLETİ HÜKÛMETİ ARASINDA KATAR ASKERİ HAVA ARACI VE DESTEK PERSONELİNİN TÜRKİYE CUMHURİYETİ TOPRAKLARINDA GEÇİCİ KONUŞLANMASI KONUSUNDA TEKNİK DÜZENLEMENİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ	**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ İLE KATAR DEVLETİ HÜKÛMETİ ARASINDA KATAR ASKERİ HAVA ARACI VE DESTEK PERSONELİNİN TÜRKİYE CUMHURİYETİ TOPRAKLARINDA GEÇİCİ KONUŞLANMASI KONUSUNDA TEKNİK DÜZENLEMENİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**
MADDE 1- (1) 2 Mart 2021 tarihinde Doha'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenleme"nin onaylanması uygun bulunmuştur.	**MADDE 1-** Teklifin l'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 2-** Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.	**MADDE 3-** Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ

İLE

KATAR DEVLETİ HÜKÛMETİ

ARASINDA

KATAR ASKERİ HAVA ARACI VE DESTEK PERSONELİNİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ TOPRAKLARINDA GEÇİCİ KONUŞLANMASI

KONUSUNDA

TEKNİK DÜZENLEME

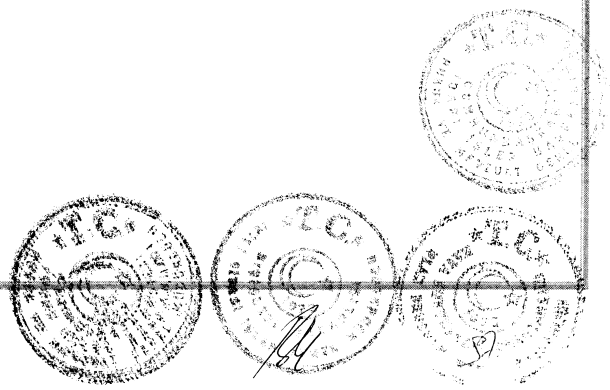

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında
Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin
Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda
Teknik Düzenleme

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Katar Devleti Hükûmeti (Bundan sonra "Taraf" veya "Taraflar" olarak anılacaktır.)

23 Mayıs 2007 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Katar Devleti Hükûmeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşması"nı (bundan böyle "Anlaşma" olarak anılacaktır) kabul ederek,

Aralarındaki dostluk ilişkilerini geliştirme ve askerî alanda iş birliğini güçlendirme arzularını vurgulayarak,

Söz konusu iş birliğinin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin amaç ve ilkeleri uyarınca her iki tarafın egemenlik hakkına tam anlamıyla saygı gösterme ilkesine bağlı kaldığını doğrulayarak,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

MADDE I

AMAÇ

Bu Teknik Düzenlemenin (TD) amacı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından müsaade verilen bölgelerde konuşlanan Katar askerî hava araçlarının, personelinin ve teçhizatının geçici konuşlanması, yerleşimi ve kullanımı konusunda Türkiye Cumhuriyeti'nin Ev Sahibi Ülke Desteğini düzenlemek için kuralları, ilkeleri, sorumlulukları ve ihtiyaçları belirlemektir.

MADDE II

KAPSAM

Bu TD, Türkiye Cumhuriyeti topraklarına konuşlanan Katar Hava Kuvvetleri hava araçları, personeli ve teçhizatının T.C. topraklarında konuşlanması ile ilgili faaliyetleri kapsar.

MADDE III

TERİMLER VE TANIMLAR

Bu TD'de aşağıdaki tanımlar kullanılmaktadır:

1. **Ev Sahibi Ülke (ESÜ)**: Bu TD'de "Ev Sahibi Ülke" terimi Türkiye Cumhuriyeti'ni ifade eder.

2. **Ev Sahibi Ülke Desteği (ESÜD)**: Bu TD'nin amacına yönelik olarak ESÜ tarafından GÜ'ye sağlanan sivil ve askerî destektir. Bu TD'de tanımlanan ESÜD; GÜ personelinin ESÜ topraklarına girişi ile başlar ve bu personelin ESÜ topraklarından ayrılmasına kadar sürer. İlaveten, söz konusu personelin bu süre zarfında Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurt dışında icra edilen hava ulaştırma görevlerinde yer almaları durumunda da ESÜD devam eder.

3. **Gönderen Ülke (GÜ)**: Bu TD'de "Gönderen Ülke" terimi, kendi ülkesi dışında kuvvetini geçici olarak konuşlandıran ve bu kuvvet için ESÜ'nün desteğinden yararlanmayı talep eden Katar Devletini ifade eder.

4. **Taraflar**: Bu TD'de "Taraflar" Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti'ni ifade eder.

5. **Yetkili Makamlar**: Bu TD'yi uygulamaya yetkili makamlar Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti adına Türk Hava Kuvvetleri Komutanlığı ve Katar Devleti Hükümeti adına Katar Hava Kuvvetleri Komutanlığıdır.

MADDE IV

UYGULAMA USULLERİ

1. Bu TD iş birliği, mütekabiliyet ve karşılıklı çıkar esaslarına göre Tarafların ulusal mevzuatına saygı çerçevesinde uygulanır.

2. GÜ hava araçları ve personelinin Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı tarafından müsaade edilen üs ve bölgelerde geçici konuşlanma süresi her iki Tarafın yetkili makamlarının onayı ile belirlenir.

3. Bu TD kapsamında ESÜ tarafından kabul edilecek personel ve hava aracı sayısı önceden koordine edilerek ESÜ'nün mevcut imkânlarına göre ESÜ tarafından belirlenir, ancak GÜ'nün konuşlanacak hava aracı sayısı 36'dan, GÜ personel sayısı 250'den fazla olamaz.

4. ESÜ, GÜ personelinin eğitimi amacıyla havaalanlarının ve hava sahasının kullanılmasına müsaade eder.

5. Katar hava araçlarının Türk Hava Sahasında icra edilmesi planlanan eğitim uçuşlarında, diğer Türk Hava Sahasını kullanan uçuşlardan ayırt ediciliğinin sağlanması amacıyla KAT/TRA/20/001 ile başlayan DDUİ (Daimi Diplomatik Uçuş İzni) numaraları kullanılır. Ayrıca, bahse konu TD'nin devam ettiği süre boyunca KAT/TRA/XX/YYY DDUİ kullanılır.(TRA: Eğitim Uçuşu, XX : Uçuş Yılı, YYY : Uçuş Sıra Numarası)

6. GÜ askeri hava araçlarının tüm faaliyetleri, ESÜ'nün yetkili makamlarının ön onayına tabidir. GÜ personelinin harbe hazırlık amacıyla icra edeceği eğitim uçuşları ESÜ Üs/Meydan Komutanı ile önceden koordine edilir.

7. Bu TD kapsamında faaliyette bulunan personel uluslararası ve ESÜ uçuş kurallarına, Hava Sahası Koordinasyon Usullerine ve NOTAM'lara uymakla yükümlüdür.

8. ESÜ daha önceden GÜ'ye tahsis edilmiş hava sahasını ve GÜ uçağının rotasını değiştirme veya faaliyeti iptal etme yetkisine sahiptir.

9. GÜ'nün Türkiye içerisinde icra edeceği eğitim uçuşları mümkün olabildiğince ulaştırma görevleri sırasında icra edilir. Bu kapsamda GÜ, konuşlandıracağı hava ulaştırma araçlarının ESÜ'nün askeri ekipmanlarını, malzemelerini, tehlikeli maddelerini, mühimmatını, personelini veya insani yardım malzemelerini Türkiye içinde ve dışında taşınma ve havadan atma/atlatma amacıyla kullanılmasına müsaade eder.

10. ESÜ'nün desteğe ihtiyacı olması durumunda, eğer GÜ'nün yetkili makamları tarafından uygun bulunursa, GÜ, envanterinde bulunan diğer hava ulaştırma araçlarının ESÜ'nün askeri ekipmanlarını, malzemelerini, tehlikeli maddelerini, mühimmatını, personelini ve insani yardım malzemelerini Türkiye içinde ve dışında taşınması amacıyla kullanılmasına müsaade eder.

11. GÜ uçağı, konuşlanılan ESÜ hava üssünden/meydanından hareket eder. Ancak, GÜ uçağı ESÜ ile koordine ederek eğitim, tatbikat veya malzeme nakli için geçici olarak başka bir hava meydanı ya da üssü kullanabilir.

12. GÜ'nün ulaştırma uçağı sortilerinde, uçuşun ESÜ'nün yönetim kural ve düzenlemelerine göre icra edildiğini gözetlemek üzere, kokpitte bir gözlemci ESÜ ulaştırma pilotu bulunur. Gözlemci pilot, GÜ'ye daha önceden tahsis edilmiş hava sahasını veya GÜ uçağının rotasını görevin gerektirdiği hallerde değiştirmeye yetkilidir.

13. Benzer şekilde, GÜ, ESÜ'nün ulaştırma uçağı sortilerinde, taşınan ESÜ malzemesi ve ESÜ personeli ile ilgili Türk Hava Kuvvetleri Bilgi Sistemleri (HvBS) konusunda idari işleri yürütmek amacıyla bir ESÜ yükleme teknisyeni bulundurur.

14. Yukarıda belirtilen hususların uygulama usullerine yönelik ihtiyaç duyulması halinde bir Standart Harekât Usulleri (SHU) dokümanı düzenlenir.

15. GÜ'nün, ESÜ'de eğitim uçuşu maksadıyla muharip jet uçaklarını da konuşlandırması durumunda, bu uçaklarla icra edeceği eğitim uçuşlarında, uçuşun ESÜ hava sahası yönetim kural ve düzenlemelerine göre icra edildiğini gözetlemek üzere kolunda uçan bir ESÜ hava aracı planlanır. Muharip jet uçağı uçuş usulleri için ayrı bir SHU dokümanı düzenlenir.

16. GÜ'nün uçaklarında bulunan foto/keşif/istihbarata yönelik elektronik teçhizat/sensörler: ESÜ müsaade vermediği sürece, Türk Hava Sahasında kapalı konumda bulundurulur.

MADDE V

LOJİSTİK

1. Bu TD'nin lojistik konuları kapsamında, GÜ;

a. Konuşlanan birliğinin genel lojistik desteğinden sorumludur.

b. ESÜ'den ithal veya ihraç edilecek olan malzemelerin gümrük usullerine riayet etme yükümlülüğünü yerine getirir,

c. Yapılan sözleşme çerçevesinde, ESÜD kapsamında askerî kaynaklardan veya sivil yüklenicilerden temin edilen mal veya hizmetlerin ödemesini yapar.

2. GÜ, ESÜ'nün GÜ'nün kullanımında olan askerî teçhizat ve araçlara temin ettiği JP-8, dizel (F-54), gazolin, sıvı oksijen/nitrojen ve anti-ice/de-ice mayileri vb. harcamalarının geri ödemesinden sorumludur.

3. ESÜ, konuşlanılan hava üssünün filo ve bakım birliklerinde, yeterli alan bulunması kaydıyla, GÜ'nün uçucu ve yer personeli için bir çalışma ofisi tahsis eder.

4. GÜ hava araçları, hangar içerisinde bir bakım ya da tamir faaliyeti gerekmedikçe hava aracı park sahalarına park eder. GÜ uçağının bir bakım tesisinde veya hangarda kalma süresi zorunlu haller (Mini FASBAT bakımı, motor değişimi, uzun süreli bakım/arıza giderme faaliyeti vb.) dışında 15 günden fazla olamaz.

5. Çalışma ofisi alanları, apronlar, hava aracı park sahaları, bakım tesisleri, teçhizat, elektrik ve su (içecek su hariç) gibi imkân ve kabiliyetler GÜ hava aracı ve personeline ücretsiz sağlanır.

6. Şartlar el verdiğince ESÜ ve GÜ hava araçları ortak yedek parçaları yerine koyma ya da geri ödemeli olacak şekilde Türk Hava Kuvvetleri Lojistik Komutanlığının yazılı müsaadesi ile ödünç alınabilir ya da değiş tokuş yapılabilir. Değiş tokuş yapılan yedek parçalar faal olduklarını gösteren etiketleri ile birlikte ana üretici ürünüdür. Söz konusu yedek parçaların üçüncü tarafa transfer kısıtı olup olmadığı dikkate alınır.

7. GÜ'nün desteklenmesine ihtiyaç duyulan binaların ya da diğer tesislerin inşaat, bakım ve onarım işlerinin tamamına ilişkin usuller aşağıdaki şekildedir:

a. GÜ tarafından yapılacak tüm yeni inşaat ve bakım/onarım işleri, ESÜ'nün müsaadesine tabidir.

b. İnşaat işlerinde mümkün olduğunca yerel malzeme kullanılır ve bu işler ESÜ yüklenicileri tarafından yapılır.

c. İnşaat, bakım, yenileme ve onarım masrafları GÜ tarafından karşılanır.

d. GÜ birlikleri tarafından kullanımı süresince, tüm tesislere verilecek kayıp/hasarlar ESÜ'nün kendi kanunlarına göre ele alınır ve ilgili tüm masraflar GÜ tarafından karşılanır.

e. Yeni bina inşaatları ile mevcut binaların temel yapısını değiştirecek şekilde yıkımı, sökülmesi, değiştirilmesi ve modernize edilmesi ilgili ESÜ makamlarının ön onayı ile olur.

f. Yukarıda bahsi geçen tesislerin planlanması ve inşası ESÜ mevzuatına tabidir. GÜ tesislerin ana yapısını değiştirecek yeni inşaat, onarım ve/veya modernizasyon hizmetleri ve diğer tüm inşaat işleri için ESÜ Üs/Meydan Komutanlığına yazılı başvuru yapar.

g. İzin verilen inşaatların ilerleme durumları 3 aylık periyotlarla GÜ tarafından rapor olarak ESÜ'ye gönderilir.

h. Binaların ve tesislerin inşası/bakımı sona erdikten sonra, GÜ bina kaydı ya da kayıt değişikliği yaptırmak için ESÜ'nün konuşlanılan Hava Üs veya Hava Meydan Komutanlığına yazılı başvuru yapar.

i. Bu TD'nin feshedilmesinden sonra, GÜ tarafından inşa edilen uygun olmayan bina ve tesislerden, ESÜ tarafınca uygun olmadığı onaylananlar kaldırılır ve arazi önceki haline döndürülür.

Bu bina ve tesislerin kaldırılmasından doğacak masraflar GÜ tarafından karşılanır. Kalan tesisler ise herhangi bir bedel talep edilmeksizin ESÜ'ye devredilir.

8. Türk Hava Kuvvetleri Uçak Bakım personeli tarafından GÜ hava araçlarına bakım ve arıza giderme faaliyeti yapılmaz. Fakat ihtiyaç olması halinde GÜ personelinin nezaretinde ESÜ tarafından işgücü desteği sağlanabilir. Verilecek işgücü desteğinin ücretinin alınıp alınmayacağına karşılıklı mütekabiliyet esasına göre karar verilir. İşgücü desteği esnasında ESÜ personeli tarafından verebilecek herhangi bir hasar, hiçbir hukuki sorumluluk doğurmaz.

9. Uçak bakım ve arıza giderme faaliyetleri için gerekli herhangi bir ekipman ESÜ tarafından sağlanır. Ancak sarf edilen malzeme/yakıt vb. ve verilen zararlar GÜ tarafından karşılanır.

MADDE VI

MALİ HUSUSLAR

1. Genel Hususlar:

a. Kamu sektöründen veya sivil piyasadan temin edilecek olan mal ve hizmetler GÜ'nün imzaladığı sözleşme vasıtasıyla işleme tabi tutulur. ESÜ, söz konusu sözleşmelerin yapılmasında her şekilde tarafsız kalır, ancak, gerekli olduğunda, GÜ'nün makamlarıyla yerel yüklenicileri bir araya getirmek üzere koordinasyon görevini üstlenir.

b. GÜ, ESÜ'nün sağladığı mal ve hizmetlerin sarf miktarını hesaplamak için ESÜ'nün belirlediği mevkilerde ölçüm ve kontrol cihazlarının kurulumunu yapabilir. Ancak bunun için geçici konuşlanmanın bitiminde GÜ bu gibi cihazları söz konusu mevkilerden alma ve tesisi orijinal durumunda bırakmalıdır. Aksi halde, ESÜ'nün beyan ettiği mal ve hizmet sarf miktarları geçerli olur.

c. GÜ Personeli ve Aile Bireyleri ESÜ'nün vergi yasalarına tabidir.

2. Mali Sorumluluklar:

GÜ, sadece temin edilen mal ve hizmetlerden sorumludur. Ancak;

a. Askerî iletişim hatları yoluyla muhabere hizmetlerinden ücret alınmaz.

b. Sağlık hizmetleri için, 23 Mayıs 2007 tarihli Anlaşma'nın Madde XIII hükümleri geçerlidir.

c. Aşağıda belirtilen mal ve hizmetlerin kişisel kullanım masrafları temin edilmeleri halinde, hizmeti alan tarafından nakit olarak ödenir.

(1) İaşe, ibate ve konaklama,
(2) Özel telefon konuşmaları ve posta hizmetleri,
(3) Seyyar elektrik jeneratörleri,
(4) Kiralık araçlar.

d. Aşağıda belirtilen mal ve hizmetler geri ödeme esasına göre sağlanır:

(1) ESÜ tarafından karşılanması durumunda JP-8, dizel, gazolin, sıvı/gaz oksijen/nitrojen, yağ ve anti-icer/de-icer mayii vb. gibi ürünler.
(2) Çalışma ofis binalarının yenilenmesi.

e. Bu TD'nin hükümleri uygulanırken, GÜ, ESÜ'nün tespit ettiği tüm masrafları geri ödemeyi kabul eder.

3. Geri Ödeme Usulleri:

a. Tarafların her biri, bu TD uyarınca üstlendiği mali sorumluluklarını yerine getirmek üzere gerekli kaynak planlamasını önceden yapmakla yükümlüdür.

b. GÜ'nün mal ve hizmet alımına ilişkin olarak kamu veya sivil sektörle yapılan sözleşmeler gereği tabi olunan tüm mali sorumluluklar zamanında yerine getirilir.

c. Konuşlanma kapsamında GÜ'ye ESÜ tarafından sağlanan mal ve hizmetlere ilişkin tüm ödemeler ve geri ödemeler, resmi dokümanların ESÜ tarafından GÜ'ye gönderildiği tarihten itibaren 90 gün içinde yapılır.

d. ESÜD kapsamında temin edilen mal ve hizmetlerin ücreti, mal veya hizmetin sağlandığı güne ait TL/ABD Doları döviz kuru üzerinden hesaplanır ve GÜ tarafından aşağıda belirtilen

hesaba **"Konuşlanma sırasında Türk Hv.K.K.lığı/bağlı birliği tarafından sağlanan mal ve hizmetler için yatırılmıştır."** açıklaması ile ödenir.

T.C. MERKEZ BANKASI
KAMBİYO ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA/TÜRKİYE
HESAP ADI: MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI ÖZEL DÖVİZ HESABI
HESAP NUMARASI: 85 859 001 021
IBAN: TR17 0000 1001 0000 0859 0010 21
SWIFT KODU: TCMB TR 2A

MADDE VII

TIBBİ DESTEK

1. GÜ, personelinin sağlık açısından göreve katılmak için uygun yeterlilikte olmasını, bu anlamda herhangi bir fiziki rahatsızlığının bulunmamasını sağlamaktan sorumludur. ESÜ tarafından GÜ personelinden konuşlanma esnasında görevin icrasına engel olabilecek herhangi bir rahatsızlığı olanların söz konusu göreve katılımına müsaade edilmez.
2. GÜ tarafından, konuşlanma faaliyetine katılacak tüm personeline Dünya Sağlık Örgütünce (DSÖ) belirlenen, ESÜ'ye girişte yapılması gereken aşıları yaptırılır. Bu maksatla DSÖ'nün belirlediği standart aşı karnelerinin yapılan aşılar işlenmiş olarak personelin üzerinde bulunması sağlanır.
3. Tıbbi ve diş tedavisi desteği 23 Mayıs 2007 tarihli Anlaşma gereğince yürütülür.
4. Ölüm halinde, GÜ'nün ilkelerine riayet edilmesini temin etmek için, ESÜ cenazeye işlem veya otopsi yapmadan önce GÜ ile koordinasyon yapar. ESÜ Sağlık Makamları izin verdiği takdirde, bir GÜ temsilcisi (mümkünse bir hekim), otopsi sırasında hazır bulunma ve nihai otopsi raporunun bir nüshasını alma yetkisine sahiptir.
5. Otopsinin tamamlanmasını müteakip cenaze, nakil için derhal GÜ'ye teslim edilir. Böyle bir durumda ESÜ, GÜ'nün talebine istinaden uygun taşıma vasıtalarını tahsis eder.
6. Ölüm halinde, cenazenin GÜ'ye geri götürülmesine ilişkin tüm masraflardan GÜ sorumludur.

MADDE VIII

HUKUKİ HUSUSLAR ve DİSİPLİN USULLERİ

1. GÜ, ESÜ'ye göndereceği personelinin daha önce herhangi bir suça karışmamış olmasını temin eder.
2. Hukuki hususlar ve disiplin ile ilgili usuller için 23 Mayıs 2007 tarihli Anlaşma hükümleri geçerlidir.

MADDE IX

GÜMRÜK İŞLEMLERİ

GÜ, ESÜ tarafından uygulanan gümrük usullerine uymayı taahhüt eder.

MADDE X

ÇEVRESEL KORUMA

1. Konuşlanmanın planlaması, icrası ve sona erdirilmesi ile alanın eski haline getirilmesi çalışmalarını kapsayan süreçte, çevresel unsurlar tüm sürece entegre edilir.

2. GÜ, ESÜ'nün çevre ile ilgili mevzuatına riayet eder ve her türlü atıkları önceden ESÜ tarafından belirtilen ve bilgilendirilen özel yerlerde toplar.

3. Çevre Yönetiminde genel ilkelerden birisi olan "Kirleten Öder" ilkesine uygun olarak, çevreye verilen zararların tazmini ve atıkların yönetimine ilişkin masraflar kirleten taraf/atık üreticisi tarafından karşılanır.

4. ESÜ, GÜ'yü kendi çevre mevzuatı konusunda önceden bilgilendirir.

MADDE XI

ÜLKEYE GİRİŞ İZNİ

Ülkeye giriş izni kapsamında yapılacak diplomatik düzenlemeler GÜ tarafından yapılır ve başvurular şunlar içindir;

1. GÜ, konuşlanmaya katılacak personelin ESÜ'ye giriş işlemlerini yürütmek için geçici konuşlanmanın 60 gün öncesinde ESÜ'ye başvuruda bulunur (acil durumlar dışında).

2. Katar hava araçlarının Türk Hava Sahasına giriş ve çıkışlarında belirlenen ilke/esaslar çerçevesinde yıllık tahsis edilen Daimi Diplomatik Uçuş İzni (DDUİ) numarası kullanılır. Söz konusu DDUİ her yıl yenilenir. 2020 yılı için verilen DDUİ KAT/001 ile başlar.

MADDE XII

MUHABERE

1. Geçici konuşlanma amacıyla Türkiye'ye getirilecek her türlü MEBS teçhizatının ve malzemelerinin ayrıntılarını içeren liste (parça (katalog) ismi ve tipi, modeli, kullanım amacı, miktarı), konuşlanmanın başlamasından en az 45 gün önce ESÜ'ye iletilir.

2. GÜ tarafından getirilen MEBS cihaz ve teçhizatının kullanımına ESÜ onayını takiben izin verilir.

3. Geçici konuşlanma kapsamında, ESÜ, konuşlanma ihtiyaçları ile sınırlı olmak üzere, kendi askeri Hava Trafik Kontrol (ATC) MEBS sistemlerinin GÜ tarafından kullanımına izin verir.

4. ESÜ'de telsiz frekansı kullanımı ITU (Uluslararası Telekomünikasyon Birliği) Telsiz Muhabere Düzenlemeleri, Türk Ulusal Frekans Planı ilke ve usullerine uygun yapılır.

5. GÜ, geçici konuşlanma sırasında kullanacağı MEBS sistem ve cihazları ile ilgili frekans gereksinimlerini, konuşlanmanın başlamasından en az 45 gün önce ESÜ'ye bildirmekten sorumludur.

6. Geçici konuşlanma için GÜ'ye tahsis edilen frekanslar, tahsis parametreleri (tahsis süresi, tahsis yeri, çıkış gücü, bant genişliği, emisyon tipi, istasyon tipi vb.) doğrultusunda kullanılır.

7. GÜ tarafından kullanılan elektromanyetik yayın yapan cihazlar, üs/meydan içindeki veya dışındaki ESÜ sistemlerini karıştırmaz. Tahsis edilen frekanslar üzerinde herhangi bir olumsuz etkinin tespit edilmesi halinde, GÜ tarafından bu frekansı kullanan MEBS cihazlarının kullanımı durdurulur ve olumsuz etki derhal ESÜ'ye bildirilir.

8. Üs/meydan içerisinde, cep telefonları, ESÜ'nün koymuş olduğu mevcut kurallar ve düzenlemeler uyarınca kullanılır. Cep telefonlarının kullanımının yasak olduğu bölgeler ile ilgili işaretlemeler ESÜ tarafından yapılır ve bu bölgeler hakkında GÜ bilgilendirilir.

9. ESÜ, üs/meydan tesislerini ve önemli telefon numaralarını içeren İngilizce bir telefon rehberini GÜ'ye verir.

10. Gerekli olan uzun mesafe kiralık hat devrelerinin açılmasına ilişkin çalışmalar, Millî Uzun Hat Teşkilatı (NALLA) ilkelerine göre koordine edilir. Söz konusu kiralık hatların kullanım bedeli, GÜ tarafından, hizmetin satın alındığı telekomünikasyon şirketine ödenir. ESÜ, GÜ'nün uzun mesafe kiralık hat devre gereksinimlerini karşılamak maksadıyla yerel telekomünikasyon şirketiyle koordinasyon sağlanması için gerekli desteği sağlar.

11. Muhabere ve bilgi sistemlerine ilişkin ilave teknik düzenlemeler, ESÜ ve GÜ arasında kurallar ve mevzuata aykırı olmayacak şekilde belirlenir.

12. Geçici konuşlanma sırasında kullanılan gerekli Muhabere Emniyeti Teçhizatı ve Kripto Anahtar Yükleme Malzemeleri GÜ'nün kendisi tarafından temin edilir.

MADDE XIII

GÜVENLİK

1. GÜ, ESÜ'nün ön müsaadesi olmaksızın, geçici konuşlanma sırasında, söz konusu konuşlanma öncesinde ya da sonrasında ESÜ tarafından malzemelerin ve personelin konuşlandırılması için tahsis edilen bölge ve tesislerde hiçbir yapısal değişiklik yapamaz. ESÜ tarafından izin verilen değişiklikler ise ancak gerekli tüm çevresel güvenlik ve emniyet tedbirleri tamamen alındıktan sonra gerçekleştirilebilir. Geçici konuşlanmanın sona ermesini takiben ilgili tüm alan ve tesisler önceki konumuna getirilir.

2. GÜ personelinin görev yapacağı bölgeler ile girişinin yasak olduğu alanlar intikal edilen üs/havameydanın ESÜ Üs/Havameydanı Komutanı'nın sorumluluğunda belirlenir ve GÜ personeline tebliğ edilir. Bu kapsamda ESÜ Üs Komutanlığı tarafından yetkili personele özel kimlik kartları düzenlenir. Görev bölgesinin dışına çıkılması ihtiyacı hasıl olduğunda, ESÜ Üs/Havameydan Komutanı'nın onayıyla refakatçi eşliğinde müsaade verilir.

3. GÜ tarafından Türkiye'ye intikal edecek personelin isimlerini, rütbelerini, kimlik kartı ve pasaport numaralarını içeren liste hazırlanarak, intikal edilen ESÜ Üs/Havameydanı K.lığına verilir.

4. Geçici konuşlanmaya ilişkin olarak personelin, teçhizatın ve mühimmatın emniyetini sağlamak amacıyla:

a. ESÜ tarafından GÜ personeline bilmeleri faydalı görülen genel güvenlik usulleri ve ulusal kurallar, yasaklar ve gümrük işlemleri hakkında İngilizce bir brifing verilir.

b. Geçici konuşlanma kapsamında ESÜ'nün GÜ'ye askerî ulaşım imkanı sağlaması durumunda, ESÜ yetkilileri GÜ'nün ulaşım faaliyetleri boyunca yeterli kuvvet koruma tedbirlerini sağlar.

5. Eğer GÜ personeli güvenliği zedeleyici veya istihbarat toplama amaçlı faaliyette bulunursa, kişi ülkesine geri gönderilir ve hakkında yasal işlem uygulanır.

6. GÜ personelinin bu TD'de düzenlenen hükümlere aykırı davranması veya bu TD'nin amaçları dışında faaliyette bulunması halinde, bu durum ESÜ tarafından en kısa sürede GÜ'ye bildirilir. Söz konusu personel en kısa sürede ülkesine geri gönderilir. Personel aleyhinde GÜ'de açılacak idari, adli veya cezai kovuşturmanın neticesi ESÜ'ye bildirilir.

MADDE XIV

HALKLA İLİŞKİLER

ESÜ, özel dikkat gerektiren ulusal ve askerî konularla ilgili olarak GÜ'yü önceden bilgilendirir. ESÜ değerlerini, kritik mülahazalarını, askerî faaliyetlerini ve benzeri konuları kapsayan bilgilerin gizliliği kati surette sağlanır.

MADDE XV

GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE MALZEME GÜVENLİĞİ

1. Taraflar, bu TD kapsamında mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemeyi, eşit düzeyde gizlilik derecesi vererek korur ve muhafaza eder.

2. Bu TD uyarınca tedarik edilen, oluşturulan veya teati edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, tarafların ulusal güvenlik kanunları ve yönetmelikleri doğrultusunda işlenir, dağıtılır, depolanır ve muhafaza edilir.

3. Taraflar, gizlilik dereceli bilgi ve malzemeye erişimin, bilmesi gereken prensibine göre ve uygun güvenlik kleransına sahip personel tarafından yapılmasını temin eder.

4. Geçici konuşlanma sırasında, ESÜ tarafından verilen ve GÜ tarafından kullanılan gizlilik dereceli tüm dokümanlar, ESÜ yetkililerine imzalı bir tutanak ile teslim edilir.

5. GÜ, ESÜ'den fotoğraf, TV ve video filmleri çekmek için izin ister.

6. Gizlilik dereceli bilgi ve malzemeler, bu bilgi ve malzemeleri sağlayan tarafın yazılı ön onayı olmadan üçüncü tarafa ifşa edilmez.

7. İşbu TD kapsamında taraflar arasında teati edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzeme amacı dışında kullanılmaz.

8. Tarafların, gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin korunmasına ve gizlilik derecesinin idame ettirilmesine ilişkin sorumlulukları, bu TD'nin yürürlükten kalkmasından sonra da devam eder.

MADDE XVI

UÇUŞ GÜVENLİĞİ

1. ESÜ ve GÜ sorumluluğundaki hava araçlarının karıştığı bir kaza veya olaya ilişkin inceleme, ESÜ'nün Genelkurmay Başkanlığının onayı alınarak yapılır.

2. Eğer kaza veya olay ESÜ sorumluluk sahası içerisinde meydana gelmişse incelemeler, ICAO (Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü) Anlaşması hükümleri ile ESÜ Kanunları ve ilgili Yönerge hükümlerine göre yapılır.

3. ESÜ sorumluluk sahası içerisinde yaşanan hava aracı olay ve kazaları sonrası, ESÜ Genelkurmay Başkanlığının onayı alınarak, müşterek emniyet incelemelerini ESÜ Emniyet İnceleme Heyeti Başkanı yürütür.

4. Eğer GÜ'nün hava aracı olay veya kazaya karışırsa, ESÜ ve GÜ'nün uzman yetkili makamları kaza sahasının güvenliğini sağlar.

5. İhtiyaç duyulması ve ESÜ ile GÜ'nün yabancı bir inceleme heyeti üzerinde mutabık kalması halinde ESÜ Genelkurmay Başkanlığının onayı alınarak, GÜ, kendi hava araçlarının karıştığı herhangi bir kaza ile ilgili incelemeye ESÜ kuralları kapsamında iştirak etme hakkına sahiptir. Hava aracı ve kazaları ile ilgili, yabancı inceleme heyetinin temsilci gönderme durumları dikkate alınarak ESÜ Kanunları ve Yönetmeliklerinde yer alan usullere göre Genelkurmay Başkanlığının onayı alınarak Emniyet İnceleme Heyeti oluşturulur. Bu durumda dâhi Heyet Başkanlığı görevi incelemeyi yürütmekle sorumlu ESÜ Emniyet İnceleme Heyeti Başkanıdır.

6. Bu TD kapsamındaki GÜ personel ve araçlarını ilgilendiren herhangi bir kaza ya da olay, ESÜ Kanun, Yönetmelik, Yönerge ve prosedürlerine göre incelemeye tabii tutulur.

MADDE XVII

HASAR/KAYIP VE TAZMİNATLAR

Hasar/Kayıp ve tazminat usulleri için 23 Mayıs 2007 tarihli Anlaşma'nın MADDE-XV hükümleri geçerlidir.

MADDE XVIII

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Bu TD, tarafların diğer ikili ve çok taraflı anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmesine halel getirmez. Bu TD'nin hükümleriyle ilgili olarak doğabilecek anlaşmazlıklar, herhangi bir üçüncü ülkenin, kurumun veya millî ya da uluslararası mahkemenin yargı yetkisine başvurmadan, taraflar arasında müzakereler yoluyla çözümlenir. Taraflar; uyuşmazlıkların çözümü esnasında, bu TD çerçevesinde belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeye devam eder.

2. Taraflar, bu TD'de belirtilmeyen diğer tüm konularda, ikili anlaşmaların esas ve koşullarına göre işlem yapılacağını kabul eder.

3. Bu TD'nin uygulanması veya yorumlanmasına yönelik herhangi bir uyuşmazlık doğması halinde, anlaşmazlık Taraflarca ele alınır ve Tarafların mutabık kalacakları bir komisyon kurulması suretiyle en kısa sürede görüşmeler başlar. 90 (doksan) gün içinde bir çözüme ulaşılamazsa, Taraflardan biri önceden yazılı bildirim gönderme yoluyla bu TD'yi sonlandırabilir.

MADDE XIX

TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME USULLERİ

İşbu TD tarafların karşılıklı yazılı rızası ile her zaman değiştirilebilir. Değişiklikler XXI maddede belirtilen usul uyarınca yürürlüğe girer.

MADDE XX

SONLANDIRMA

Bu TD taraflardan birinin yazılı bir bildirimi ile sona erdirebilir. Böyle bir durumda, bu TD uyarınca yürütülen faaliyetler bildirim tarihini takip eden gün sona erdirilmelidir. Bu TD kapsamındaki personel, araç ve teçhizat 90 (doksan) gün içinde Türkiye'den tahliye edilir.

MADDE XXI

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ VE YÜRÜRLÜK SÜRESİ

Bu TD, Tarafların TD'nin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

Bu TD 5 (beş) yıl süre ile yürürlükte kalır. Bu TD, Taraflardan biri TD'yi sona erdirme niyetini diğer Tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, 1'er (birer) yıllık süreler için kendiliğinden uzar.

MADDE XXII

METİN VE İMZA

İşbu TD, Hükûmetleri tarafından yetkilendirilmiş kişilerce iki asıl nüsha halinde, Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde ve her biri eşit derecede geçerli olmak üzere Doha şehrinde 02 Mart 2021 tarihinde yapılmış ve imzalanmıştır. Anlaşmazlık durumunda, İngilizce metin geçerlidir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ ADINA	**KATAR DEVLETİ HÜKÛMETİ ADINA**
İmza	İmza
Org. Yaşar GÜLER	Kor. Ghanim Bin Shaheen AL-GHANIM
Genelkurmay Başkanı	Genelkurmay Başkanı

-10-

TBMM Basımevi - 2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
27	5

SIRA SAYISI: 308

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KomisyonRaporlari”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **2/3705 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı **4**

- Genel Gerekçesi **4**

- **Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi** **5**

- **Dışişleri Komisyonu Raporu** **6**

- **Teklif Metni** **9**

- **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** **9**

- **Anlaşma Metni** **10**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 832051 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşma"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3705)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	İçişleri Komisyonu

GENEL GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşma" 16 Mart 2021 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır. Bahse konu Anlaşma ile taraflardan birinin yetkili makamlarınca tanzim edilmiş sürücü belgelerinin diğer tarafın yetkili makamlarınca tanınması ve sürücü belgelerinin değiştirilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Mezkûr Anlaşmanın, Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna Hersek arasında yakın işbirliğine dayalı ikili ilişkilerin geliştirilmesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

T.C.
Cumhurbaşkanlığı
Sayı: Z-90666677-599-25034 *22 Haziran 2021*
Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

16 Mart 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşma"yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu *28/2/2022*

Esas No: 2/3705

Karar No: 191

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 22/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşma, 24/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla 'Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi" olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 25/6/2021 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak İçişleri Komisyonuna havale edilen 2/3705 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27'nci Yasama Dönemi 17/2/2022 tarihli 33'üncü toplantısında Dışişleri Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile Anlaşma'ya taraf ülkelerden birinde geçerli olan sürücü belgelerinin diğer taraf ülkede de geçerli olmasını ve sürücü belgelerinin değiştirilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesini öngören Anlaşma'nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dışişleri Bakan Yardımcısı Faruk Kaymakcı tarafından;

Ülkemizin tarihî dostluk ve kardeşlik ilişkilerine sahip olduğu Bosna-Hersek'in istikrar ve bütünlüğüne özel önem verdiği,

Bosna-Hersek, Sırbistan ve Hırvatistan'la tesis edilen istişare mekanizmalarıyla bölge halklarının barış ve huzur içinde yaşamaları için gereken diyalog ortamını sürdürmeye gayret gösterildiği,

Bosna-Hersek'le siyasi, ekonomik, ticari, kültürel ve askerî ilişkilerimizin sürekli güçlendiği,

2021 yılında ticaret hacmimizin 1 milyar dolara yaklaştığı, küçük ve orta ölçekli yatırımcılara kullandırılmak ve Bosna Hersek'e geri dönüşleri teşvik etmek amacıyla kredi hatları oluşturulduğu, çok sayıda ailenin savaş öncesi evlerine geri döndüğü, yaklaşık 5 bin kişiye istihdam imkânı sağlandığı,

Balkanların barış ve istikrarını destekleme çabalarımızın, ülkelerimiz arasında dostluk köprüsü vazifesi gören soydaş ve akraba toplulukların huzur ve refahına da hizmet ettiği,

Ülkemizin Bosna-Hersek'teki kurucu unsurların -Boşnaklar, Hırvatlar ve Sırplar-hepsinin güvendiği bir ülke olduğu,

Son gelişmeler çerçevesinde, Bosna-Hersek'in toprak bütünlüğü ve egemenliğine olan desteğimizin kuvvetli bir şekilde vurgulandığı,

Cumhurbaşkanımızın 18 Eylül'de Sırbistan Cumhurbaşkanı Vucic'le, 2 Kasım'da Boşnak lider Bakir İzetbegoviç'le, 9 Kasım'da ise Dodik'le görüştükleri, her vesileyle diyalog ve uzlaşmanın işaret edildiği, bölgeye barış ve huzur getirecek ekonomik kalkınma faaliyetlerine odaklanılmasının teşvik edildiği,

Bosna-Hersek'te 6 bin Türk vatandaşının, ülkemizde de 1.300'e yakın Bosna-Hersek vatandaşının yaşadığı, vatandaşlarımızın günlük hayatta karşılaştıkları uzun bürokratik süreçleri kolaylaştırmaya yönelik çalışmalara önem verildiği, sürücü belgelerinin karşılıklı olarak denkliğinin sağlanmasının da bu alanlardan biri olduğu,

2021 yılı Kasım ayının sonunda Ukrayna ve Moldova'yla sürücü belgelerinin karşılıklı olarak tanınmasına dair anlaşmaların Komisyonumuzda görüşüldüğü,

Ülkemizin üyesi olduğu uluslararası Karayolu Trafiği Konvansiyonu'na göre, üye ülkelerden alınan sürücü belgeleriyle yabancıların altı ay süreyle ülkemizde araç kullanabildikleri, bu sürenin sonunda yabancı sürücü belgesinin ülkemiz sürücü belgesiyle değiştirilmesinin gerektiği, aynı şekilde, altı ay sonunda vatandaşlarımızın da bulundukları ülkede bu işlemleri yapmalarının gerektiği,

Mevcut uygulamada ülkemizde başvuru yapanlara yalnızca motosiklet veya binek araç sürücü belgesi verilebildiği; otobüs ve kamyon sürücülerinin ehliyetlerini muadilleriyle değiştirmelerine izin verilmediği,

Anlaşmayla her iki ülke makamlarından alınan sürücü belgelerinin muadili olan sürücü belgeleriyle değişiminin mümkün olacağı,

Bosna-Hersek'te ikamet eden vatandaşlarımızın sürücü kursu veya ehliyet sınavına başvurmak zorunda kalmaksızın ülkemizde kullandıkları sürücü belgelerini Bosna-Hersek'teki muadilleriyle değiştirebilecekleri,

Bosna-Hersek'in, Anlaşma'nın iç hukuk onay sürecini 2021 yılı Eylül ayında tamamladığı,

Komisyon üyeleri tarafından;

"Bosna-Hersek" adı yazılırken araya koyulan tire işaretinin bir imla kuralı değil siyasi nitelikte bir işaret olduğu ve Bosna-Hersek'in toprak bütünlüğüne atfettiğimiz önemi gösterdiği, görüşülen Anlaşma'ya ilişkin Kanun Teklifi'nin genel gerekçesinde Bosna-Hersek adının bu tire olmadan yazıldığı, gündemdeki diğer Bosna-Hersek anlaşmasının da "Bosna-Hersek" ifadesinin iki ayrı kelime olarak yazıldığı, bunun siyasi bir hata olduğu,

hususunda yöneltilen görüş üzerine Dışişleri Bakan yardımcısı tarafından;

Bosna-Hersek'in yazımı konusunda Bakanlık olarak son derece katı bir yaklaşım içerisinde olunduğu,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin l'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
Akif Çağatay Kılıç	*Ceyda Bölünmez Çankırı*	*Aydın Adnan Sezgin*
İstanbul	İzmir	Aydın
Üye	Üye	Üye
Mustafa Canbey	*Ahmet Kamil Erozan*	*Atilla Ödünç*
Balıkesir	Bursa	Bursa
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Hişyar Özsoy	*Kamil Aydın*	*Utku Çakırözer*
Diyarbakır	Erzurum	Eskişehir
Üye	Üye	Üye
Derya Bakbak	*Ahmet Hamdi Çamlı*	*Ahmet Ünal Çeviköz*
Gaziantep	İstanbul	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
Yunus Emre	*Oğuz Kaan Salıcı*	*Hasan Turan*
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
Niyazi Güneş	*İsmail Özdemir*	*Gülüstan Kılıç Koçyiğit*
Karabük	Kayseri	Muş
(Bu raporun özel sözcüsü)		

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ	DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BOSNA-HERSEK BAKANLAR KONSEYİ ARASINDA SÜRÜCÜ BELGELERİNİN KARŞILIKLI OLARAK TANINMASI VE TEBDİL EDİLMESİ KONULU ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ	**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BOSNA-HERSEK BAKANLAR KONSEYİ ARASINDA SÜRÜCÜ BELGELERİNİN KARŞILIKLI OLARAK TANINMASI VE TEBDİL EDİLMESİ KONULU ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**
MADDE 1- (1) 16 Mart 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.	**MADDE 1-** (1) 16 Mart 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.
MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 2-** (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.	**MADDE 3-** (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
BOSNA-HERSEK BAKANLAR KONSEYİ
ARASINDA
SÜRÜCÜ BELGELERİNİN KARŞILIKLI OLARAK TANINMASI VE TEBDİL EDİLMESİ KONULU ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi (Bundan böyle Akit Taraflar olarak anılacaktır), iki ülke arasındaki dostane ilişkileri ve işbirliğini güçlendirme isteğiyle, güvenliği artırmak ve karayolu taşımacılığı işlemlerini geliştirmek amacıyla, her iki ülke vatandaşlarının da motorlu araçları kullanabilmelerine olanak sağlama ihtiyacının söz konusu olduğunu fark ederek, aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1
(Anlaşmanın Konusu)

(1) İşbu Anlaşma, Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna-Hersek'teki yetkili makamlarca diğer Akit Tarafın ülkesinde yasal olarak ikamet eden sürücü belgesi sahiplerine verilen sürücü belgelerinin karşılıklı olarak tanınması ve tebdil edilmesi konusuna düzenleme getirecektir.

(2) Akit Taraflar, diğer Akit Tarafın ülkesindeki yasal ikametini kanıtlayan kişilere Akit Taraflardan birisinin yetkili makamlarınca verilen geçerli sürücü belgesini karşılıklı olarak (mütekabilen) tanıyacaklardır.

Madde 2
(Tanımlar)

Bu Anlaşmanın amacına yönelik olarak Akit Taraflar, aşağıda yer alan terimlerin yine aşağıda sıralanan anlamlara geldiği hususunda anlaşmaya varmışlardır:

"Ülke" Türkiye Cumhuriyeti ya da Bosna-Hersek anlamına gelir,
"Ülkeler" ise hem Türkiye Cumhuriyeti hem de Bosna-Hersek anlamına gelir.
"Yetkili Makam", sürücü belgesini veren kamu idare makamı anlamına gelir:
Türkiye Cumhuriyeti için: İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü.
Bosna-Hersek için: Bosna-Hersek Federasyonu'ndaki Kanton İçişleri Bakanlıkları; Sırp Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ve Brčko Bölgesi'ndeki Resmi Kayıt Dairesi.

"Sürücü Belgesi", sahip olan kişiyi; sürücü belgesinin uygun sınıfı ya da alt sınıfı için belirlenen gereklilik ve şartlar, ayrıca bunlara ilave olan koşullar ile ilgili ülkede uygulanabilir olan diğer tüm kanun ve yönetmeliklere tabi olarak motorlu araç kullanma yetkisine haiz kılan ve yetkili makamlardan biri tarafından verilen belge anlamına gelir.

"Geçerli", yetkili makamların birisi tarafından verilen süresi dolmamış, tecil ya da iptal edilmemiş olan; üzerinde, diğer Akit Tarafça tebdil edildiğinde sahibi olan kişinin motorlu bir araç kullanmasını sınırlayan, güvenliğe ya da korumaya yönelik herhangi bir önlem uygulanmayan ve sahibi olan kişinin belgeyi kastedilen amaçlara yönelik olarak kullanmasına ilişkin herhangi bir sınırlamaya tabi olmayan orijinal sürücü belgesi anlamına gelir.

Madde 3
(Sürücü Belgelerinin Tanınması)

Taraflardan birisinin yetkili makamlarınca tanzim edilmiş sürücü belgesine sahip olan ve diğer taraf ülke topraklarında turistik amaçla bulunan veya transit geçiş yapan ticari araç sürücülerinin sürücü belgeleri karşılıklı olarak tanınır.

Madde 4
(Sürücü Belgelerinin Tebdil Edilmesi)

(1) Akit Taraflardan birisi tarafından verilen bir sürücü belgesinin sahibi olan ve diğer Akit Tarafın ülkesinde yasal olarak ikamet eden kişi; orijinal sürücü belgesinin verildiği sınıfa ya da alt sınıfa ait bir motorlu aracı kullanmak için sürücü belgesini; ikamet ettiği ülkenin sürücü belgesi ile teorik ya da uygulamalı sınava tabi tutulmaksızın tebdil edecektir.

(2) Bu Anlaşmanın hükümleri, her bir Akit Tarafın mevzuatında öngörülen sürücü belgelerinin tebdil edilmesine ilişkin olan başvuru formu doldurmak, sağlık raporu ibraz etmek ve ücret ödemek, vb. gibi idari prosedürlere uymak yükümlülüğünü hariç tutmayacaktır.

(3) Sürücü belgesinin tebdil edilmesi için başvuran kişinin, sürücü belgesini tebdil eden Akit Tarafın ilgili mevzuatında belirtilen yaşla ilgili gereklilikleri karşılaması gerekmektedir.

(4) Belirli bir araç sınıfına ya da alt sınıfa uygulanan herhangi bir sınırlama olması durumunda ve bu gibi sınırlamalar hali hazırda geçerli ise, Akit Tarafların mevzuatları uyarınca, tebdil edilmiş sürücü belgesinin verilmesine ilişkin başvurunun yapıldığı gün, söz konusu sınırlamalar değiştirilen sürücü belgesi için de, sınırlamalar kaldırılıncaya kadar uygulanacaktır.

(5) Bir sürücü belgesinin tebdil edilmesi sırasında, herhangi bir Akit Tarafın yetkili makamı tarafından verilen sürücü belgelerinin eşdeğerlilikleri ve alt sınıfları, bu Anlaşmanın Ek-3-A, Ek-3-B ve Ek-3-C'de verilen Eşdeğerlilik Tablosu temel alınarak tanınacaktır.

Madde 5
(Sürücü Belgesinin Tanınmasının veya Tebdilinin Reddedilmesi)

Akit taraflar sürücü belgesi sahibinin sürüş yeterliliği olmadığı, sürücü belgesinin geçerliliği veya gerçekliği ya da verilen ülkenin yasal prosedürlerine uygun olarak alınmadığına ilişkin kesin bilgi sahibi olmak kaydıyla, bir sürücü belgesinin tanınması ya da değişimini reddedebilir. Böyle bir durumda reddeden Akit Taraf diğer Tarafı makul süre içinde yazılı olarak bilgilendirir.

Madde 6
(Orijinal Sürücü Belgesine İlişkin Prosedür)

Her bir Akit tarafın yetkili makamlarınca tebdil edilmiş bir sürücü belgesi alan kişinin orijinal sürücü belgesi kendisinden alınarak diplomatik kanallar vasıtasıyla belgeyi veren yetkili kuruluşa iade edilecektir.

Madde 7
(Sürücü Belgesinin Tercüme Edilmesi ve Orijinalliğinin Onaylanması)

(1) Sürücü belgelerinin tebdil edilmesi prosedürü, Akit Tarafların yetkili makamları tarafından, bu alana ilişkin ulusal mevzuatlar uyarınca, sürücü belgesi sahibinin talebi üzerine, yerine getirilecektir.

(2) Her bir Akit Tarafın sürücü belgelerinin tebdilini gerçekleştiren yetkili makamı, sürücü belgesinin resmi tercümesini talep edebilir.

(3) Sürücü belgesinin ve belgedeki verilerin geçerliliğine ilişkin belirli bir şüphe söz konusu olduğunda, Akit Tarafın yetkili makamları, diğer Akit Taraftan belgenin geçerliliğine/orijinalliğine ya da diğer hususlara ilişkin bilgilerin elektronik posta ile gönderilmesini talep edebilir.

(4) Diğer Akit Tarafın yetkili makamı, talebin alındığı tarihten sonraki otuz günlük süreçte bu Maddenin 2 ve 3 sayılı bentleri uyarınca işlem yürütecektir.

Madde 8
(Bu Anlaşmanın Uygulanması İçin Yetkilendirilen Makamlar)

(1) Bu Anlaşmanın uygulanması için yetkilendirilen makamlar şu şekildedir:

Türkiye Cumhuriyeti için : İçişleri Bakanlığı, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Bosna-Hersek için : İletişim ve Ulaştırma Bakanlığı

Madde 9
(Bilgi Mübadelesi)

(1) Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce Akit Taraflar, geçerli sürücü belgelerinin örneklerini ve idari prosedürler ile sürücü belgelerinin tebdil edilmesine yönelik prosedürler hakkındaki bilgileri mübadele edeceklerdir.

(2) İki taraftan biri, sürücü belgelerinin şeklini değiştirmesi durumunda, bu değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra 2 ay içinde karşı tarafı bilgilendirecektir.

(3) Akit Taraflar, tebdil edilen sürücü belgelerini verecek olan yetkili makamların adreslerini mübadele edeceklerdir. Diğer Akit Taraf, yetkili makamın adı, yetkilileri ya da adresi hususlarındaki her bir değişiklikten mümkün olan en kısa süre içerisinde bilgilendirilecektir.

Madde 10
(Uygulama Muafiyeti)

İşbu Anlaşma, Akit Taraflardan birisinde verilen sürücü belgeleri için, üçüncü taraf ülkelerde verilen sürücü belgelerinin tebdil edilmesine istinaden uygulanmayacaktır.

Madde 11
(Uluslararası Yükümlülükler)

İşbu Anlaşmanın hükümleri, iki Akit Tarafın da, uluslararası konvansiyonlar, anlaşmalar ve bunlar için uygulanabilir olan mevzuatlar dâhilindeki haklarını ya da yükümlülüklerini etkilemeyecektir.

Madde 12
(Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi, Süresi ve Feshi)

Bu Anlaşma, Akit Tarafların, gerekli tüm ulusal prosedürlerin tam olarak uyumlu hale getirildiğine ilişkin olarak birbirlerine bildirimde bulundukları son diplomatik notanın alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Bu Anlaşma, Akit Taraflar arasında sağlanan karşılıklı anlaşmaya bağlı olarak değiştirilir ve bu değişiklikler bu maddenin 1'inci fıkrası uyarınca yürürlüğe girecektir.

Bu Anlaşma, 5 (beş) yıllık bir süre için geçerli olacaktır. Taraflardan herhangi biri anlaşmanın sona erme tarihinden en az altı (6) ay önce feshetme niyetini yazılı olarak bildirmez ise, Anlaşma süresi otomatik olarak bir (1) yıllık sürelerle uzayacaktır.

Her iki taraf da, bu Anlaşmayı sonlandırma niyetini belirten yazılı bir bildiriyi diğer tarafa üç ay öncesinden iletmek koşuluyla bu Anlaşmayı feshedebilir.
Bu Anlaşma, her biri Türkçe, Boşnakça, Hırvatça, Sırpça, ve İngilizce dillerinde iki asıl halinde hazırlanmıştır.

Farklı yorumlanması durumunda, İngilizce metin kabul görecektir.

Bu anlaşma Ankara'da 16 Mart 2021 tarihinde imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA	**BOSNA-HERSEK BAKANLAR KONSEYİ ADINA**
Mevlüt ÇAVUŞOĞLU	**Vojin MITROVIC**
Dışişleri Bakanı	**İletişim ve Ulaştırma Bakanı**

EK-1-A

01/01/2016 TARİHİNDEN ÖNCE TÜRKİYE CUMHURİYETİ SÜRÜCÜ BELGESİ SINIFLARI VE KULLANMAYA YETKİLİ OLDUKLARI ARAÇLAR

A1 (motorlu bisiklet)
A2 (motorlu bisiklet, motosiklet)
B (lastik tekerlekli traktör, otomobil, minibüs, kamyonet)
C (lastik tekerlekli traktör, otomobil, minibüs, kamyonet ve kamyon)
D (lastik tekerlekli traktör, otomobil, minibüs, kamyonet, kamyon ve çekici)
E 27/04/1997 tarihinden önce verilenler (lastik tekerlekli traktör, otomobil, minibüs, kamyonet, kamyon, çekici ve otobüs)
E 27/04/1997 tarihinden sonra verilenler (lastik tekerlekli traktör, otomobil, minibüs, kamyonet, kamyon ve otobüs)
F (lastik tekerlekli traktör)
G (karayolunda İş makinesi kullanacak olanlar)
H (Özel tertibatlı otomobil ve motosiklet cinsi engelli aracı kullanacak olan sürücüler)

-5-

EK-1-B

01/01/2016 TARİHİNDEN SONRA TÜRKİYE CUMHURİYETİ SÜRÜCÜ BELGESİ SINIFLARI VE KULLANMAYA YETKİLİ OLDUKLARI ARAÇLAR

M sınıfı sürücü belgesi iki, üç ve dört tekerlekli motorlu bisikletleri (moped) kullanacaklara verilir.
A1 sınıfı sürücü belgesi silindir hacmi 125 santimetreküpü, gücü 11 kilovatı ve gücünün ağırlığına oranı 0,1'i geçmeyen, sepetli veya sepetsiz iki tekerlekli motosikletler ile gücü 15 kilovatı geçmeyen üç tekerlekli motosikletleri kullanacaklara verilir.
A2 sınıfı sürücü belgesi gücü 35 kilovatı ve gücünün ağırlığına oranı 0,2'yi geçmeyen, sepetli veya sepetsiz iki tekerlekli motosikletler ile gücü 15 kilovatı geçmeyen üç tekerlekli motosikletleri kullanacaklara verilir.
A sınıfı sürücü belgesi sepetli veya sepetsiz iki tekerlekli motosikletler ile gücü 15 kilovatı geçen üç tekerlekli motosikletleri kullanacaklara verilir.
B1 sınıfı sürücü belgesi net motor gücü 15 kilovatı, net ağırlığı 400 kilogramı, yük taşımacılığında kullanılanlar için ise net ağırlığı 550 kilogramı geçmeyen dört tekerlekli motosikletleri kullanacaklara verilir. Elektrik ile çalışan araçların net ağırlıklarının hesaplanmasında batarya ağırlıkları dikkate alınmaz.
B sınıfı sürücü belgesi otomobil ve kamyonet kullanacaklara verilir. Belge sahibi, ilgili tip onayı yönetmeliklerine aykırı olmamak ve 29/5/2013 tarihli ve 28661 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Yönetmeliğinde belirtilen; eğitimi tamamlamak ya da yetenek ve davranış sınavını geçmiş olmak kaydıyla azami yüklü ağırlığı 4.250 kilograma kadar olan birleşik araçları da kullanabilir.
BE sınıfı sürücü belgesi B sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara takılan ve azami yüklü ağırlığı 3.500 kilogramı geçmeyen römork veya yarı römork içeren birleşik araçları kullanacaklara verilir.
C1 sınıfı sürücü belgesi azami yüklü ağırlığı 3.500 kilogramın üzerinde olan ve 7.500 kilogramı geçmeyen kamyon ve çekicileri kullanacaklara verilir.
C1E sınıfı sürücü belgesi C1 sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara takılan ve azami yüklü ağırlığı 750 kilogramı geçen römork veya yarı römorktan oluşan ve katar ağırlığı 12.000 kilogramı geçmeyen birleşik araçlar ile B sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara takılan ve azami yüklü ağırlığı 3.500 kilogramı geçen römork veya yarı römorktan oluşan ve katar ağırlığı 12.000 kilogramı geçmeyen birleşik araçları kullanacaklara verilir.
C sınıfı sürücü belgesi kamyon ve çekici kullanacaklara verilir.
CE sınıfı sürücü belgesi C sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara takılan ve azami yüklü ağırlığı 750 kilogramı geçen römork veya yarı römorktan oluşan birleşik araçları kullanacaklara verilir.
D1 sınıfı sürücü belgesi minibüs kullanacaklara verilir.
D1E sınıfı sürücü belgesi D1 sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara takılan ve azami yüklü ağırlığı 750 kilogramı geçen römorktan oluşan birleşik araçları kullanacaklara verilir.
D sınıfı sürücü belgesi minibüs ve otobüs kullanacaklara verilir.
DE sınıfı sürücü belgesi; D sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara takılan ve azami yüklü ağırlığı 750 kilogramı geçen römorktan oluşan birleşik araçları kullanacaklara verilir.
F sınıfı sürücü belgesi lastik tekerlekli traktör kullanacaklara verilir.
G sınıfı sürücü belgesi iş makinesi türündeki motorlu araçları kullanacaklara verilir.

EK-1-C

TÜRKİYE CUMHURİYETİ SÜRÜCÜ BELGELERİ ILE KULLANILAN ARAÇLARIN TANIMLARI

Otomobil: Yapısı itibarıyla, sürücüsü dahil en fazla dokuz oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıttır.

Kamyonet: Azami yüklü ağırlığı 3.500 kilogramı geçmeyen ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır. Sürücü ve yanındaki oturma yerleri dışında başka oturma yeri de bulunabilen, sürücü bölümü gövde ile birleşik kamyonetlere panelvan denir.

Kamyon: İzin verilebilen azami yüklü ağırlığı 3500 Kg'dan fazla olan ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır.

Otobüs: Yolcu taşımacılığında kullanılan, sürücüsü dahil dokuzdan fazla oturma yeri olan motorlu taşıttır. Troleybüsler de bu sınıfa dahildir. Sürücüsü dahil oturma yeri on yediyi aşmayan otobüslere minibüs denir.

Çekici: Römork ve yarı römorkları çekmek için imal edilmiş olan ve yük taşımayan motorlu taşıttır.

Motosiklet: Azami tasarım hızı 45 km/saatten ve/veya silindir kapasitesi 50 santimetreküpten fazla olan sepetli veya sepetsiz iki veya üç tekerlekli motorlu taşıtlar ve net motor gücü 15 kilovatı, net ağırlığı 400 kilogramı, yük taşımacılığında kullanılanlar için ise net ağırlığı 550 kilogramı aşmayan dört tekerlekli motorlu taşıtlardır. Elektrik ile çalışanların net ağırlıklarının hesaplanmasında batarya ağırlıkları dikkate alınmaz. Bunlardan karoseri yük taşıyabilecek şekilde sandıklı veya özel biçimde yapılmış olan ve yolcu taşımalarında kullanılmayan üç tekerlekli motosikletlere yük motosikleti (triportör) denir.

Motorlu bisiklet: Azami hızı saatte 45 kilometreyi, içten yanmalı motorlu ise silindir hacmi 50 santimetreküpü, elektrik motorlu ise azami sürekli nominal güç çıkışı 4 kilovatı geçmeyen iki veya üç tekerlekli taşıtlar ile aynı özelliklere sahip net ağırlığı 350 kilogramı aşmayan dört tekerlekli motorlu taşıtlardır. Elektrik ile çalışanların net ağırlıklarının hesaplanmasında batarya ağırlıkları dikkate alınmaz.

Lastik tekerlekli traktör: Belirli şartlarda römork ve yarı römork çekebilen, ancak ticari amaçla taşımada kullanılmayan tarım araçlarıdır.

İş makineleri: Yol inşaat makineleri ile benzeri tarım, sanayi, bayındırlık, milli savunma ile çeşitli kuruluşların iş ve hizmetlerinde kullanılan; iş amacına göre üzerine çeşitli ekipmanlar monte edilmiş; karayolunda insan, hayvan, yük taşımasında kullanılamayan motorlu araçlardır.

-7-

EK-2-A

BOSNA-HERSEK' DE SÜRÜCÜ BELGELERİ SINIF VE ALT SINIFLARI

Motorlu taşıt ve römork kullanılabilmesi amacıyla, **A, B, BE, C, CE, D, DE** sınıflarında ve **A1, B1,C1, D1, C1E, D1E** alt sınıflarında sürücü belgesi verilmektedir.

Sürücü belgesi verilen A, B, BE, C, CE, D, DE sınıfı taşıtları aşağıdaki gibidir:

A Sınıfı yan arabası olan ya da olmayan, motor hacmi 125 cm³ten daha fazla, motor gücü 11KWyi aşan motosikletler içindir.

B Sınıfı maksimum izin verilen ağırlığı 3500 kg'ı aşmayan, sürücü koltuğu haricinde koltuk kapasitesi sekize kadar olan, A Sınıfı dışındaki motorlu taşıtları kapsar.

BE Sınıfı çekici araç ile römorkun izin verilen maksimum kombine ağırlığının 3.500 kg'ı aşmadığı, çekici aracının yüksüz ağırlığını geçmemek şartıyla izin verilen maksimum ağırlığı 750 kg ı aşan römork ve B Sınıfı dahilindeki çekici araç kombinasyonları için verilir.

C Sınıfı izin verilen maksimum ağırlığı 7.500 kg'dan fazla eşya naklinde kullanılan motorlu taşıtlar içindir.

CE Sınıfı izin verilen maksimum ağırlığı 7.500 kg'dan fazla olan C Sınıfı kapsamındaki çekici araç ve römork kombinasyonları için verilir.

D Sınıfı sürücü koltukları haricinde koltuk sayısı sekizden fazla yolcu taşıma amaçlı kullanılan motorlu taşıtlar için verilir.

DE Sınıfı D Sınıfı kapsamındaki çekici araç ve yolcu taşıma amaçlı kullanılmayan, izin verilen maksimum ağırlığı 750 kg ı aşmayan römork kombinasyonları için verilir.

Sürücü belgesi verilen A1, B1, C1, D1, C1E ve D1E alt sınıfı taşıtları aşağıdaki gibidir:

A1 Alt Sınıfı motor hacmi 125 cm³' e kadar olan ve motor gücü 11 KW'ı aşmayan hafif motosikletler içindir.

B1 Alt Sınıfı üç tekerlekli ve dört tekerlekli motorlu taşıtlar içindir.

C1 Alt Sınıfı izin verilen maksimum ağırlığı 3500-7500 kg arası olan eşya nakli amacıyla kullanılan motorlu taşıtlar içindir.

C1E Alt Sınıfı C1 alt sınıfındaki çekici araç ve izin verilen maksimum ağırlığı 750 kg olan römork kombinasyonları için verilir; ancak kombine halleriyle bu araçların maksimum ağırlıkları 12.000 kg'ı aşamaz ve römorkun izin verilen maksimum ağırlığı çekici aracın yüksüz ağırlığından fazla olamaz.

D1 Alt Sınıfı sürücü koltuğu hariç koltuk sayısı sekizden fazla on altıdan az sayıda olan yolcu taşıma amaçlı motorlu taşıtlar içindir.

D1E Alt Sınıfı D1 alt sınıfı kapsamındaki çekici araçlar ile izin verilen maksimum ağırlığı 750 kg olan römorklardan oluşan ancak çekici araç ve römorkun kombine ağırlığı 12.000 kg'ı aşmayan ve römorkun izin verilen maksimum ağırlığının çekici aracın yüksüz ağırlığını geçmediği, römorkun yolcu taşıma amaçlı kullanılmadığı kombine araçlar için verilir.

EK-2-B

BOSNA-HERSEK'DE UYGUN SINIF/ALT SINIF İÇİN VERİLEN SÜRÜCÜ BELGESİ İLE KULLANILABİLECEK ARAÇLARIN TANIMLARI

Otobüs sürücü koltuğu haricinde sekizden fazla koltuğa sahip yolcu taşıma amaçlı kullanılan motorlu taşıt olarak tanımlanır.

Dört tekerlekli taşıt elektrikli araç olması durumunda bataryasız haliyle yüksüz kütlesi 400 kg'ı ve maksimum motor gücü 15 KW ı aşmayan dört tekerlekli motorlu taşıttır.

Hafif motosiklet 50cm³ ten fazla 125 cm³ ten az motor hacmine sahip motor gücü 11 KW'ı aşmayan ve saatte 45 km den fazla hız ile tasarlanmış asimetrik şekilde ayarlanmış iki ya da üç tekerleğe sahip (yan arabalı) motorlu taşıttır.

Hafif römork izin verilen maksimum ağırlığı 750 kg'ı aşmayan römork olarak tanımlanır.

Hafif dört tekerlekli elektrikli olması halinde batarya ağırlığı dahil olmaksızın yüksüz kütlesi 350 kg den fazla olmayan, hızı saatte 45 km i, motor hacmi 50 cm³'ü, elektrikli olması durumunda daimi maksimum gücü 4 KW'ı ve diğer hallerde maksimum motor gücü 4 KW'ı aşmayacak şekilde tasarlanmış dört tekerlekli motorlu taşıttır.

Motosiklet motor hacmi 125 cm³ ü aşan ve maksimum hızı saatte 45 km'nin üstünde olacak şekilde tasarlanmış asimetrik şekilde düzenlenmiş iki ya da üç tekerlekli araç (yan arabalı) olarak tanımlanır.

Yarı römork ön kısmı çekici bir araç ile desteklenecek şekilde tasarlanmış ön aksı olmayan römork olarak tanımlanır.

Römork, römork ya da yarı römork olarak bir motorlu taşıt ile çekilmek üzere tasarlanmış araç olarak tanımlanır.

Binek araç sürücü koltuğu dahil en fazla 8 koltuğa sahip yolcu taşıma amaçlı motorlu taşıttır.

Araç kombinasyonu ulaşım esnasında tek parça halinde yola devam eden motorlu araç ve römork olarak tanımlanır.

Eşya aracı eşya nakli amacıyla kullanılan herhangi bir motorlu taşıttır.

Çekici değiştirilebilir araçları çekme, itme, taşıma ve çalıştırma ya da römorkları çekme amaçlı tasarlanmış motorlu taşıttır.

Karayolu traktörü yarı römorkları çekmek üzere tasarlanmış ve donatılmış motorlu taşıttır.

Üç tekerlekli taşıt motor hacmi 50 cm^3'ü aşan, ısı motorlu, boylamasına eksenin orta noktasına göre simetrik olarak ayarlanmış üç tekerleği olan saatteki hızı 45 km den fazla olarak tasarlanmış motorlu taşıttır.

EK-3-A

SÜRÜCÜ BELGELERİ DENKLİK TABLOSU
(TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE VERİLEN SÜRÜCÜ BELGELERİNİN BOSNA-HERSEK'TE UYGUN BİR SINIF/ALT SINIF İLE TEBDİL EDİLMESİ)

Türkiye (01/01/2016 öncesi düzenlenen)	Bosna Hersek	Açıklamalar
A1	A1	-
A2	A-B1	-
B	B-D1	-
C	B-D1-C-C1	-
D	B-D1-C-C1-CE-C1E	-
E (27 Nisan 1997'den önce verilmiş)	B-D1-C-C1-CE-C1E-D-D1E-DE	-
E (27 Nisan 1997'den sonra verilmiş)	B-D1-C-C1-D	-
F	-	-
G	-	-
H	-	-

EK-3-B

SÜRÜCÜ BELGELERİ DENKLİK TABLOSU
(TÜRKİYE'DE VERİLEN SÜRÜCÜ BELGELERİNİN BOSNA-HERSEK'TE UYGUN BİR SINIF/ALT SINIF İLE TEBDİL EDİLMESİ)

TÜRKİYE (01/01/2016 sonrası düzenlenen)	BOSNA-HERSEK	AÇIKLAMA
M	-	
A1	A1	
A2	A-B1	
A	A-B1	
B1	B1	
B	B-B1	
C1	C1-B-B1	
C	C-C1-B-B1	
D1	D1-B-B1	
D	D-D1-B-B1	
BE	BE-B-B1	
C1E	C1E-C1-B-BE-B1	
CE	CE-C1E-C-C1-B-BE-B1	
D1E	D1E-D1-B-BE-B1	
DE	DE-D1E-D-D1-B-BE-B1	
F	-	
G	-	

* CE sınıfı ile birlikte D sınıfı sürücü belgesine de sahip ise ayrıca DE-D1-D1E sınıfı sürücü belgeleri ile kullanılan araçlar da sürülebilir.

**DE sınıfı ile birlikte C sınıfı sürücü belgesine de sahip ise ayrıca CE-C1-C1E sınıfı sürücü belgeleri ile kullanılan araçlar da sürülebilir.

-13-

EK-3-C

SÜRÜCÜ BELGELERİ DENKLİK TABLOSU
(BOSNA-HERSEK'TE VERİLEN SÜRÜCÜ BELGELERİNİN TÜRKİYE'DE UYGUN BİR SINIF/ALT SINIF İLE TEBDİL EDİLMESİ)

BOSNA- HERSEK	TÜRKİYE (01/01/2016 sonrası düzenlenen)	AÇIKLAMA
A1	A1-M	
A	A-A2-A1-M-B1	
B	B-B1-M	
BE	BE-B-B1-M	
C	C-C1-B-B1-M	
CE	CE-C1E-C-C1-B-BE-B1-M	
D	D-D1-B-B1-M	
DE	DE-D1E-D-D1-B-BE-B1-M	
B1	B1-M	
C1	C1-B-B1-M	
C1E	C1E-C1-B-BE-B1-M	
D1	D1-B-B1-M	
D1E	D1E-D1-B-BE-B1-M	

-14-

TBMM Basımevi - 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
27	5

SIRA SAYISI: 310

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3412) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KomisyonRaporlari”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **2/3412 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı **4**

- Genel Gerekçesi **4**

- **Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi** **5**

- **Dışişleri Komisyonu Raporu** **6**

- **Teklif Metni** **9**

- **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** **9**

- **Anlaşma Metni** **10**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 775256 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop

Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3412)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

GENEL GEREKÇE

5 Haziran 1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan 7 Aralık 1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasında ticari hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata ulaşılamamış, bu nedenle ticari hakların ikili sözleşmeler yolu ile düzenlenmesi gereği doğmuştur. Gerek Türkiye gerek diğer devletler, 11 Şubat 1946 tarihinde ABD ve İngiltere arasında imzalanan Bermuda Anlaşmasına dayanarak ikili anlaşmalar tesis etmek yoluna gitmişlerdir.

Ülkemizin coğrafi durumu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarlar göz önünde tutularak, aynı zamanda milli sivil havacılığımızı teşvik etmek ve kalkındırmak amacı ile bugüne kadar birçok ülke ile hava hizmetleri/ulaştırma anlaşması imzalanmıştır. Ülkemizin akdettiği bu anlaşmalar Bermuda tipine uygun olup esas olarak çerçeve anlaşma niteliğindedir ve mütekabiliyet esasına dayanmaktadır.

Bu itibarla, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması" 27 Mart 2016 tarihinde Amman'da imzalanmıştır.

Türkiye ile Ürdün arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak gayesi ile imzalanan Anlaşma, hava trafiği ile ilgili ulusal kanun ve nizamlara uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını öngörmektedir.

Söz konusu Anlaşma, iki ülke arasındaki ekonomi, kültür ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesini sağlaması bakımından faydalı bulunmaktadır.

T.C.
Cumhurbaşkanlığı
Sayı: Z-90666677-599-5122 *8 Şubat 2021*
Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27 Mart 2016 tarihinde Amman'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu *28/2/2022*

Esas No: 2/3412

Karar No: 193

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 8/2/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması, 23/2/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi" olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 24/2/2021 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna havale edilen 2/3412 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27'nci Yasama Dönemi 17/2/2022 tarihli 33'üncü toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile Türkiye ve Ürdün arasında hava trafiği ile ilgili ulusal kanun ve nizamlara uyulmak şartı ile hava seferlerinin yapılmasını öngören Anlaşma'nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dışişleri Bakan Yardımcısı Faruk Kaymakcı tarafından;

Ülkemizin Ürdün'le yakın ilişkilerinin bulunduğu, 2019 yılında imzaladığımız ve 2021'de yürürlüğe giren Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşması uyarınca Karma Ekonomik Komisyon (KEK) mekanizmalarının kurulduğu, ticari ilişkilerimizin giderek arttığı,

Bu vesileyle hava yollarımıza önemli görevler düşmeye başladığı,

Taşıyıcılarımızın ülkemiz ile Ürdün arasında pandemi kısıtlamaları öncesinde haftada 55 frekans kullandığı, kısıtlamalar nedeniyle 2020 yılının Mart ayında durdurulan uçuşların aynı yılın Eylül ayında yeniden başladığı,

Taşıyıcılarımızın hâlihazırda İstanbul, Ankara ve Antalya'dan Amman'a haftalık 31 frekans yolcu seferi gerçekleştirdiği,

Haftalık sefer sayısının salgının etkilerinin azalmasıyla birlikte kademeli olarak arttığı,

Ürdün'le sivil havacılık alanında ahdî temelimizin 1973 yılında imzalanan Hava Ulaştırma Anlaşması'na dayandığı,

Geçen süre zarfında havacılık sektöründe kaydedilen ilerlemelerin bahse konu Anlaşma'nın güncellenmesini gerektirdiği,

Bu kapsamda sivil havacılık makamlarımızın 2014 yılında Ürdün tarafıyla parafe edilen Anlaşma'yı 2016 yılında imzaladığı,

Ürdün'ün Anlaşma'nın iç onay sürecini 2016'da tamamladığı,

Anlaşma'nın sivil havacılık ilişkilerimizi güncel gelişmelerle uyumlu bir ahdî temele dayandırmasının yanı sıra ülkemizin sivil havacılık alanındaki haklarının korunmasını da amaçladığı,

Anlaşma'nın hava yolu taşıyıcılarımıza gümrük vergisi ile diğer bazı vergi ve harçlardan muafiyet sağlayacağı,

Taşıyıcılarımızın havalimanı hizmetlerini diğer yabancı şirketlere sağlanan en iyi koşullarda alma imkânına da kavuşacağı,

Mali yükümler bağlamında taşıyıcılarımızın artan gelirlerini ülkemize getirme olanaklarının artacağı,

İki ülke sivil havacılık makamlarının onayına bağlı olarak taşıyıcılara beşinci trafik haklı uçuş gerçekleştirme imkânı tanınacağı, İstanbul'dan Amman'a hareket eden bir uçağın Amman'dan yolcu alıp daha sonra Beyrut'a devam etme hakkına sahip olacağı,

İki ülke taşıyıcıları arasında kod paylaşımı anlaşmasının da mümkün olacağı,

Böylece Anlaşma'nın yürürlüğe girmesiyle iki ülke taşıyıcılarının birbirlerinin uçuşları için bilet satabilecekleri,

Anlaşma'nın, havacılık güvenliği bağlamında kurucu üyesi olduğumuz Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı standartlarını esas aldığı,

Esasen Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatına üye 193 ülkenin 175'iyle benzer anlaşmaların imzalandığı,

Anlaşma'nın sivil havacılığın yanı sıra Ürdün'le gelişmekte olan ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki iş birliğimize de katkı sağlayacağı,

Komisyon üyeleri tarafından;

Görüşülen Anlaşma'nın 2014'te parafe edildiği, 2016'da imzalandığı, bir sivil havacılık anlaşmasının altı yıl onay için beklemesinin çok sık rastlanan bir durum olmadığı, gecikmenin sebebinin ne olduğu,

Anlaşma konusunda ideolojik nedenlerin devreye girdiğine dair bazı söylentilerin bulunduğu,

İkili bir anlaşma yapılırken bunun diline göre ülke sıralamasının değişeceği, Türkçesinde "Türkiye ile Haşimi Ürdün Krallığı", Arapçasında "Haşimi Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti" yazacağı,

Anlaşma'nın Türkçe versiyonundaki yürürlük maddesinde, imzalandığı dillerin Türkçe, Arapça, İngilizce şeklinde bir sırayla yazılması gerekirken Arapça, Türkçe, İngilizce şeklinde yazıldığı, bunun hatalı olduğu,

hususlarında yöneltilen soru ve görüşlere cevaben Dışişleri Bakan yardımcısı tarafından;

Anlaşma'nın imzalandığı tarihten bu yana Ürdün'le ilişkilerimizde istenilen yakınlığın olmadığı, Ürdün'ün Türkiye'yle Serbest Ticaret Anlaşması'nı iptal ettiği ve anılan dönemde ilişkilerimizde çok aceleci davranılmadığı,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin l'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
Akif Çağatay Kılıç	*Ceyda Bölünmez Çankırı*	*Aydın Adnan Sezgin*
İstanbul	İzmir	Aydın
Üye	Üye	Üye
Mustafa Canbey	*Ahmet Kamil Erozan*	*Atilla Ödünç*
Balıkesir	Bursa	Bursa
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Hişyar Özsoy	*Kamil Aydın*	*Utku Çakırözer*
Diyarbakır	Erzurum	Eskişehir
Üye	Üye	Üye
Derya Bakbak	*Ahmet Hamdi Çamlı*	*Ahmet Ünal Çeviköz*
Gaziantep	İstanbul	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
Yunus Emre	*Oğuz Kaan Salıcı*	*Hasan Turan*
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
Niyazi Güneş	*İsmail Özdemir*	*Gülüstan Kılıç Koçyiğit*
Karabük	Kayseri	Muş
(Bu raporun özel sözcüsü)		

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ	DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE ÜRDÜN HAŞİMİ KRALLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA HİZMETLERİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ	**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE ÜRDÜN HAŞİMİ KRALLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA HİZMETLERİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**
MADDE 1- (1) 27 Mart 2016 tarihinde Amman'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.	**MADDE 1-** (1) 27 Mart 2016 tarihinde Amman'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.
MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 2-** (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.	**MADDE 3-** (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

VE

ÜRDÜN HAŞİMİ KRALLIĞI HÜKÜMETİ

ARASINDA

HAVA HİZMETLERİ ANLAŞMASI

İÇİNDEKİLER

MADDE	BAŞLIK
1	TANIMLAR
2	HAKLARIN TANINMASI
3	TAYİN VE YETKİLENDİRME
4	İŞLETME YETKİSİNİN İPTALİ VEYA ASKIYA ALINMASI
5	KANUNLARIN VE DÜZENLEMELERİN UYGULANMASI
6	SERTİFİKA VE LİSANSLARIN TANINMASI
7	GÜMRÜK VERGİSİ VE DİĞER VERGİ VE HARÇLARDAN MUAFİYET
8	DOĞRUDAN TRANSİT GEÇİŞ
9	KULLANICI ÜCRETLERİ
10	TİCARİ FAALİYETLER
11	MALİ HÜKÜMLER
12	KAPASİTE
13	TARİFELER
14	UÇUŞ PROGRAMININ ONAYI
15	HAVACILIK GÜVENLİĞİ
16	HAVACILIK EMNİYETİ
17	SEYAHAT BELGELERİNİN GÜVENLİĞİ
18	BİLGİSAYARLI REZERVASYON SİSTEMLERİ (CRS)
19	SİGARA YASAĞI
20	ÇEVRENİN KORUNMASI
21	CHARTER/TARİFESİZ UÇUŞLARA UYGULANABİLİRLİK
22	KİRALAMA
23	İSTATİSTİKLER
24	İSTİŞARELER VE DEĞİŞİKLİKLER
25	ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ
26	TESCİL
27	BAŞLIKLAR
28	ÇOK TARAFLI ANLAŞMALARIN GEÇERLİLİĞİ
29	SONA ERME
30	YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ
EK	HAT ÇİZELGESİ

T.C. İSTİŞARİ MÜDÜRLÜĞÜ 1923

T.C. Aykut AKMAN Hava Ulaşım Daire Başkan V.

Bundan sonra "Akit Taraflar" olarak nitelendirilecek Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti,

Asgari seviyede hükümet müdahalesi ile piyasadaki hava yolları arasında rekabete dayalı bir uluslararası havacılık sistemini desteklemek isteyerek,

Sivil havacılık alanındaki karşılıklı ilişkilerini desteklemek ve böylelikle aralarındaki uluslararası havacılık hizmetlerinin gelişmesine yardımcı olmak isteyerek,

Etkin ve rekabetçi uluslararası hava hizmetlerinin ekonomik büyümeyi, ticareti ve tüketicilerin refahını arttırdığının bilincinde olarak,

Havayollarının, seyahat eden halka çeşitli hizmet opsiyonları sağlamasını isteyerek ve bireysel havayollarını yenilikçi ve rekabetçi fiyatlar geliştirmeye ve uygulamaya teşvik etmeyi hedefleyerek,

Hava araçlarının güvenliğine karşı yapılan, kişilerin ve mülklerin emniyetini tehdit eden, hava hizmetlerini olumsuz etkileyen ve sivil havacılığın emniyeti konusunda halkın güvenini sarsan eylemler ve tehlikeler konusundaki ciddi endişelerini teyit ederek ve uluslararası hava hizmetlerinde en üst seviyede emniyet ve güvenliği sağlamayı isteyerek;

7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine taraf olarak,

Kendi bölgeleri arasında ve dışında hava hizmetleri tesis etmek ve yürütmek amacıyla bir anlaşmaya varmayı arzu ederek,

AŞAĞIDAKİ MADDELERDE ANLAŞMIŞLARDIR:

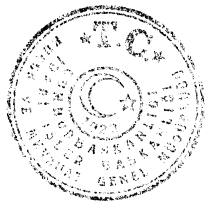

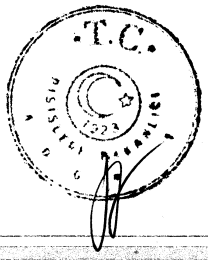

MADDE 1
TANIMLAR

1. İşbu Anlaşmanın amacı doğrultusunda, metin içeriği aksini gerektirmediği takdirde:

a) "Sözleşme" terimi; 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Hakkında Sözleşmeyi ifade etmekte ve her iki Akit Tarafın yürürlüğe koyması veya kabul etmesi koşuluyla, Sözleşmenin 90. Maddesi uyarınca kabul edilen tüm Ekleri ve 90. ve 94. Maddeler uyarınca Sözleşmenin Eklerinde yapılan tüm değişiklikleri içermektedir;

b) "Anlaşma" terimi işbu Anlaşmayı, Eklerini ve bunlarda yapılacak herhangi bir değişikliği ifade etmektedir;

c) "Havacılık Otoriteleri" terimi; Türkiye Cumhuriyeti için, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü (SHGM), Ürdün Haşimi Krallığı için Sivil Havacılık Düzenleme Komisyonu'nu (CARC) veya bahse konu her iki ülke için hâlihazırda bu otoritelere tevdi edilmiş olan görevleri yerine getirmeye yetkili herhangi bir kurum veya kişiyi ifade etmektedir;

d) "Mutabık Kalınan Hizmetler" terimi; belirlenen hatlarda işbu Anlaşma hükümlerine göre sunulabilecek uluslararası hava hizmetlerini ifade etmektedir;

e) "Tayin edilen havayolları" terimi; işbu Anlaşmanın 3. Maddesi uyarınca tayin edilmiş ve yetkilendirilmiş Havayollarını ifade etmektedir;

f) "Ülke" terimi, Sözleşmenin 2. Maddesinde belirtilmiş olan anlamı içerir;

g) "Hava hizmeti", "uluslararası hava hizmeti", "havayolu" ve "trafik amacı dışındaki duraklama" terimleri, Sözleşmenin 96. Maddesinde tanımlanan anlamlarında kullanılmaktadır;

h) "Kapasite" terimi,

(i) hava aracı için, bu hava aracı tarafından hatta veya hattın belirli bir kısmında taşınabilen yükü ve/veya koltukları,

(ii) belirtilen hava hizmeti için; işbu Anlaşma kapsamında, herhangi bir pazarda (iki şehirden karşılıklı ya da ülkeden ülkeye) veya belirli bir hatta veya hattın bir kısmında belirli bir dönemde sunulan ve genellikle sefer sayısı (frekans) ya da koltuk sayısı veya kargo tonajı şeklinde sağlanan hizmetlerin miktarını (miktarlarını) ifade etmektedir;

Aykurt AKMAN
Hava Ulaşımı Daire Başkan V.

i) "Ücret tarifesi" terimi; bağlantılı tüm ulaşım vasıtaları da dahil olmak üzere, hava taşımacılığında, yolcuların, bagajların ve/veya posta dışındaki kargoların taşınması için havayolları ve acenteleri tarafından tahsil edilecek her türlü bilet ücreti ile harçları ve sair giderleri ve bu bilet ücretleri ile harçların ve sair giderlerin tabi olduğu şartları ifade etmektedir;

j) "Trafik" terimi; yolcular, bagaj, kargo ve postayı ifade etmektedir;

k) "Kullanıcı ücretleri" terimi; uçak, mürettebat, yolcu ve kargo için bir Akit Tarafın diğerine sunduğu havalimanlarının, hava seyrüsefer tesislerinin ve ilgili diğer hizmetlerin kullanımı karşılığında yetkili idareler tarafından havayollarına tarh edilen harçları ve ücretleri ifade etmektedir;

l) "Yer Hizmetleri" terimi; yolcu, kargo ve bagaj hizmetleri ve ikram tesisleri ve/veya hizmetleri de dâhil olmak ancak bunlarla sınırlı kalmamak kaydıyla çeşitli hizmetlerin teminini ifade etmektedir;

m) "ICAO" terimi; Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünü ifade etmektedir;

n) "Uluslararası hava taşımacılığı" terimi; birden fazla Devletin ülkesi üzerindeki hava sahasının kullanıldığı hava taşımacılığını ifade etmektedir;

o) "Pazarlamacı havayolu" terimi; kod paylaşımı vasıtasıyla başka bir havayolu tarafından işletilen bir hava aracı ile hava taşımacılığı ulaşım hizmeti sunan havayolunu ifade etmektedir;

p) "Hat Çizelgesi" terimi; işbu Anlaşmanın Ek 'inde yer aldığı şekliyle hava taşımacılığı hizmetlerinin sunulacağı hatların çizelgesini ve işbu Anlaşmanın 24. Maddesinin (İstişareler ve Değişiklikler) hükümleri doğrultusunda bu hat çizelgesi üzerinde yapılan değişiklikleri ifade etmektedir;

q) "Belirlenen hatlar" terimi, bu Anlaşmanın Ekinde onaylanmış veya onaylanacak hatları ifade etmektedir;

r) "Yedek parçalar" terimi, motorlar da dâhil olmak üzere, yenileme veya onarım amacı ile hava aracına monte edilecek aksamı ifade etmektedir;

s) "Olağan teçhizat" terimi; ikmal malzemeleri ve çıkartılabilir nitelikteki yedek parçalar ve malzemeler dışında, ilk yardım ve yaşamsal teçhizat da dâhil olmak üzere, uçuş sırasında kullanılan tüm malzemeleri ifade etmektedir;

2. Anlaşma Ekleri ve ona yapılacak herhangi bir değişiklik Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasıdır.

Aykut AKMAN
Hava Ulaşım Daire Başkan

MADDE 2
HAKLARIN TANINMASI

1. Her bir Akit Taraf, işbu Anlaşma'nın Ekinde belirlenen hatlar üzerinde tarifeli uluslararası hava hizmetlerini icra edebilmeleri için diğer Akit Tarafa bu Anlaşmada belirtilen hakları tanımaktadır. Her bir Akit Tarafça tayin edilen havayolları aşağıdaki haklardan faydalanacaktır:

   a) diğer Akit Tarafın ülkesi üzerinden iniş yapmaksızın uçma hakkı,

   b) söz konusu ülkede trafik dışındaki amaçlar için duraklama hakkı,

   c) Uluslararası trafiği indirmek ve almak amacıyla işbu Anlaşmanın Ekinde belirtilen hat için Akit Tarafların ülkelerinde belirlenen noktalarda duraklama hakkı.

2. İşbu Madde'nin (1.) fıkrasında yer verilen hiçbir husus, bir Akit Tarafın havayollarına, diğer Akit Tarafın ülkesinde, bu diğer Akit Tarafın ülkesindeki başka bir noktaya ücret veya kira karşılığı taşınmak üzere trafik alma ayrıcalığı verdiği şeklinde anlaşılamaz.

3. İşbu anlaşmanın 3. maddesinde belirtilenler dışında her bir Akit Tarafın havayolları aynı zamanda bu maddenin 1. fıkrası (a) ve (b) bentlerinde belirtilen haklardan faydalanacaktır.

4. Silahlı çatışma, doğal afet veya siyasi gerilim nedeniyle bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu normal çalışma içerisinde bir hizmeti yürütemezse, diğer Akit Taraf hatların geçici biçimde yeniden ayarlanması yoluyla ilgili hizmetin sürekliliğine yardımcı olmak amacıyla elinden gelen tüm çabayı sarf edecektir.

T.C. ULAŞTIRMA BAKANLIĞI 1923 D G

T.C. Aykurt AKMAN Hava Ulaşım Daire Başkan V.

MADDE 3
TAYİN VE YETKİLENDİRME

1. Her bir Akit Taraf diğer Akit Tarafa yazılı olarak işbu Anlaşmaya uygun biçimde mutabık kalınan hizmetleri gerçekleştirmek üzere bir veya daha fazla havayolunu tayin etme ve bu tayin etmeyi geri çekme veya değiştirme hakkına sahip olacaktır.

2. Söz konusu tayinin ve tayin edilen havayolundan ilgili başvuru formunun alınması üzerine, işletme yetkisi için belirtilen formatta ve biçimde her bir Akit Taraf aşağıdaki şartlara tabi olarak gereken işletme yetkisini gecikmeksizin verecektir.

   a) Tayin edilen havayolunun işyeri merkezi tayin eden Akit Tarafın ülkesinde yer alacaktır ve işletme ruhsatını tayin eden Akit Tarafın ilgili ulusal kanunları ve yönetmeliklerine uygun biçimde almış olacaktır;

   b) Tayin edilen havayollarının etkin mülkiyeti havayolunu/havayollarını tayin eden Akit Tarafa veya aynı uyruklulara ait olacaktır;

   c) Havayolunu tayin eden Akit Taraf havayolunun düzenleyici etkin kontrolüne sahiptir ve bu kontrolü sürdürmektedir;

   d) Havayolunu tayin eden Akit Taraf Madde 15 ve 16'da verilen hükümlere uygun olacaktır; ve

   e) Tayin edilen havayolu normal şartlarda diğer Akit Tarafça uluslararası hava taşımacılığı hizmetlerinin işletimine uygulanan kanunlar ve yönetmelikler kapsamındaki diğer koşulları karşılar nitelikte olacaktır.

3. Bu şekilde tayin edilip yetkilendirilmiş bir havayolu, işbu Anlaşmanın 12. Maddesindeki (Kapasite) ve 13. Maddesindeki (Tarifeler) hükümler uyarınca, söz konusu hizmetle ilgili olarak üzerinde mutabakata varılan bir kapasitenin ve belirlenmiş bir tarifenin yürürlükte olması koşuluyla, mutabık kalınan hizmetleri sunmaya istediği herhangi bir zamanda başlayabilecektir.

T.C.
Aykut AKMAN
Hava Ulaşım Daire Başkan V.

MADDE 4
İŞLETME YETKİSİNİN İPTALİ VEYA ASKIYA ALINMASI

1. Her bir Akit Taraf, aşağıdaki hallerde, diğer Akit Tarafça tayin edilen herhangi bir havayolu tarafından işbu Anlaşma Madde 2'de verilen hakları uygulama yetkisini veya işletme yetkisini iptal etme veya askıya alma veya bu hakların kullanılmasına yönelik olarak gerekli gördüğü şartları tatbik etme hakkına sahip olacaktır:

   a) söz konusu havayolunun mülkiyetinin büyük bir kısmının ve etkin kontrolünün söz konusu havayolunu tayin eden Akit Tarafın kendisinde veya uyruğundakilerin yetkisinde olmaması; veya

   b) söz konusu havayolunun ilgili hakları veren Akit Tarafın kanunları ve/veya yönetmeliklerine uymaması; veya

   c) havayolunun işbu Anlaşmada belirtilen koşullara uygun olarak işletilmemesi.

2. İptalin, askıya alma işleminin veya bu Maddenin (1.) fıkrasında belirtilen hükümlerin derhal uygulanması kanun ve yönetmeliklerin ihlalinin devam etmesini önlemek açısından zaruri değilse, sözü geçen hak ancak Akit Tarafların havacılık otoriteleri arasında müzakere edilmesinden sonra kullanılacaktır.

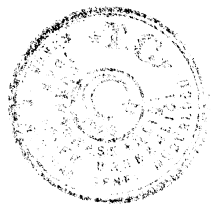

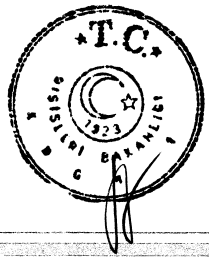

MADDE 5
KANUNLARIN VE DÜZENLEMELERİN UYGULANMASI

1. Bir Akit Tarafın uluslararası hava taşımacılığında kullanılan bir hava aracının ülkesine girişi, kalışı veya ayrılışını ya da bu hava aracının kendi ülkesi dâhilinde işletilmesini veya seyrüseferini ya da uçuşlarını düzenleyen kanunları ve düzenlemeleri uyruk ayrımı olmaksızın her iki Akit Tarafın hava taşıtı için de geçerli olacak şekilde ilgili Akit Tarafın hava aracının ülkesine girişi, kalışı veya ayrılışı üzerine diğer Akit Tarafın tayin etmiş olduğu havayoluna da uygulanacaktır.

2. Bir Akit Tarafın yolcu, mürettebat, bagajlar veya posta da dâhil olmak üzere kargonun ülkesine girişi, kalışı veya ayrılışıyla ilgili giriş, çıkış, gümrükleme, göç ve iltica, havacılık güvenliği, pasaport, gümrük, döviz, posta, sağlık ve karantina gibi formaliteleri düzenleyen kanunlarına ve düzenlemelerine, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolları tarafından taşınan yolcu, mürettebat, bagajlar, kargo ve posta tarafından veya onlar adına, bu ülkede bulundukları süre zarfında, uyulacaktır.

3. Akit Taraflardan hiçbiri bu maddenin (1) ve (2) fıkralarında belirtilen düzenlemelerin uygulanmasında veya kendi kontrolündeki havalimanları, hava yolları, hava trafik hizmetleri ve ilgili tesislerin kullanımında diğer Akit Tarafla benzer uluslararası hava hizmetleri gerçekleştiren havayolları karşısında kendi havayoluna veya diğer bir havayoluna imtiyaz tanımayacaktır.

4. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın talebi üzerine işbu Anlaşmada atıfta bulunulan ilgili kanunların, düzenlemelerin ve prosedürlerin suretlerini karşı tarafa sunacaktır.

T.C.
Aykut AKMAN
Hava Ulaşım Daire Başkan V.

MADDE 6
SERTİFİKA VE LİSANSLARIN TANINMASI

1. Bir Akit Tarafça tanzim edilen veya geçerli ve halen geçerli olan uçuşa elverişlilik sertifikaları, yeterlilik sertifikaları ve lisanslar, bu sertifika veya lisansların tanzim edildiği veya geçerli sayıldığı koşulların, Şikago Sözleşmesi uyarınca belirlenen asgari standartlara eşit seviyede veya daha yüksek seviyede olması kaydıyla, mutabık kalınan hava hizmetlerinin belirlenen hatlarda yürütülmesi amacıyla diğer Akit Tarafça da tanınacaktır.

2. Ancak Akit Tarafların her biri, kendi ülkelerinin üzerinde yapılan uçuşlar ile ilgili olarak kendi vatandaşlarına diğer Akit Tarafça veya başka bir Devlet tarafından tanzim edilen veya geçerli kılınan yeterlilik sertifikalarını ve lisansları tanımayı reddetme hakkını saklı tutmaktadır.

3. Akit Taraflardan herhangi birinin havacılık otoriteleri tarafından herhangi bir kişiye veya tayin edilen bir havayoluna ya da mutabık kalınan hizmetlerin yürütülmesinde kullanılan bir hava aracına verilen ve yukarıda (1.) fıkrada atıfta bulunulan lisans ve sertifikalarla ilgili imtiyazlar ve koşullar, Sözleşmeye uygun olarak belirlenen asgari standartlardan farklı bir standardın uygulanmasına izin veriyorsa ve bu fark konusunda Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü'ne (ICAO) başvuruda bulunulmuş ise, diğer Akit Taraf, bu muallak uygulamanın açıklığa kavuşturulması amacıyla havacılık otoritelerinin istişarede bulunmasını talep edebilecektir. Uygun bir anlaşmaya varılamaması durumu, bu Anlaşmanın 4. Maddesinin (İşletme Yetkisinin İptali veya Askıya Alınması) uygulanmasına gerekçe oluşturacaktır.

MADDE 7
GÜMRÜK VERGİSİ VE DİĞER VERGİ VE HARÇLARDAN MUAFİYET

1. Bir Akit Tarafın tayin etmiş olduğu havayolunun uluslararası hava hizmetlerinde işletilen hava aracı ve bununla birlikte olağan teçhizatları, yedek parçaları (motorlar da dâhil olmak üzere), yakıt ve yağ tedarikleri (hidrolik yağlar da dâhil olmak üzere), hava aracı ikmal malzemeleri (uçuş sırasında yolculara ikram edilen veya satışı yapılan yiyecek, içecek, alkol, sigara ve diğer ürünler) ve herhangi bir Akit Tarafın tayin etmiş olduğu havayolunun amblemini taşıyan basılı bilet stokları, havayolu konşimentoları ve sair basılı materyaller ile tayin edilen havayolu tarafından yeniden ihraç edilene kadar, uluslararası hizmetlerde kullanmak için ücretsiz dağıtılan mutat tanıtım materyalleri diğer Akit Tarafın ülkesine varışta, bu teçhizatlar ve tedarikler tekrar ihraç edilene veya bu ülke üzerinden yapılacak yolculuğun bir kısmında kullanılana kadar hava aracında kalmak kaydıyla her türlü gümrük harcı, denetleme ücreti ve diğer harç veya vergilerden muaf olacak, bu uygulama en az diğer Akit Tarafın ülkesinde diğer Akit Tarafın tarifeli uluslararası havacılık hizmetleri sunan kendi havayolu/havayollarına veya en avantajlı konumdaki ülkenin havayollarına sunduğu şartlarda olacaktır.

2. İlgili diğer Akit Taraf ilk Akit Tarafın tayin edilmiş havayoluna/havayollarına ilgili ücretlerden muafiyet hakkı veya bu ücretleri geri alma hakkı tanımadıkça, Akit Taraflardan hiçbiri diğer Akit Tarafın tayin edilmiş havayoluna/havayollarına gümrük vergisi, denetim ücreti veya diğer benzer ücretlerden muafiyet hakkı veya bu ücretleri geri alma hakkı tanımak zorunda olmayacaktır.

3. Yukarıda (1). fıkrada belirtilen malzemeler gümrük otoritelerinin denetimine veya kontrolüne tabi olacaktır.

Aykurt AKMAN
Hava Ulaşım Daire Başkan V.

MADDE 8
DOĞRUDAN TRANSİT GEÇİŞ

Bir Akit Tarafın ülkesinden doğrudan transit geçişlerde, havalimanının bu amaçla ayrılan kısmını terk etmemek kaydıyla yolcular, bagaj, kargo ve posta; sivil havacılık güvenliği ve narkotik kontrol önlemleri haricinde sadece basitleştirilmiş bir kontrole tabi tutulacaklardır. Doğrudan transit geçişlerdeki bu bagaj ve kargo; gümrük vergisi ve diğer ücretlerden muaf olacaktır.

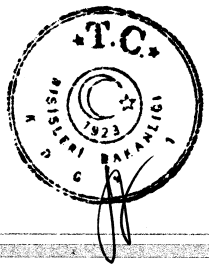

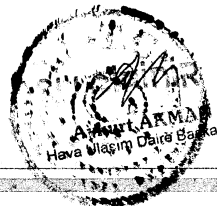

MADDE 9
KULLANICI ÜCRETLERİ

1. Bir Akit Tarafın kendi ülkesinde bulunan havalimanları, havacılık güvenliği kolaylıkları ve diğer ilgili kolaylıklar ve hizmetler, diğer Akit Tarafın havayollarının kullanımına, kullanım anlaşmalarının yapıldığı tarih itibariyle benzer uluslararası hava hizmetleri ile iştigal eden herhangi bir havayoluna sağlanan en iyi koşullardan daha az avantajlı koşullarla sunulmayacaktır.

2. Bir Akit Tarafça tayin edilen havayolunun veya havayollarının, her iki Akit Tarafın ulusal yasa ve yönetmeliklerine uygun bir şekilde, diğer Akit Tarafın ülkesinde kendisi tarafından belirlenmiş yer hizmetlerini yürütmesine ve kendi tercihi doğrultusunda, yerel kanun ve yönetmelikler uyarınca gerekli görülmesi halinde, tamamen ya da kısmen, diğer Akit Tarafın yetkili makamları tarafından bu hizmetleri vermek üzere yetkilendirilmiş herhangi bir acenteden sağlanan yer hizmetlerini almasına izin verilecektir.

3. Akit Taraflar, söz konusu ücretleri ve harçları tarh eden yetkili mercileri ile söz konusu hizmetlerden ve tesislerden faydalanan havayolları arasında veya pratikte mümkün olması halinde, söz konusu havayollarını temsil eden kuruluşlar arasında görüşmeler ve müzakereler yapılmasını destekleyecekler ve teşvik edeceklerdir. Değişiklikler yapılmadan önce görüş bildirmelerini sağlamak amacıyla ilgili kullanıcılara kullanıcı ücretlerinde yapılacak değişiklik önerileri hakkında makul süre öncesinde bildirim yapılacaktır.

T.C.
1923
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

Aykurt AKMAN
Hava Ulaşım Daire Başkan V

MADDE 10
TİCARİ FAALİYETLER

1. Bir Akit Tarafın tayin etmiş olduğu havayolu veya havayolları, karşılıklılık esasına dayalı olarak, mutabık kalınan hizmetlerin işletilmesi için gerekli olan kendi ticari, operasyonel, teknik uzman çalışanlarını diğer Akit Tarafın ülkesine getirme ve ülkesinde bulundurma hakkına sahip olacaktır.

2. Bu personel ihtiyaçları, Akit Taraflarca tayin edilmiş havayolunun veya havayollarının tercihleri doğrultusunda bu havayolunun veya havayollarının kendi personeli vasıtasıyla veya diğer Akit Tarafın ülkesinde diğer havayollarına bu tür hizmetler sunulması konusunda yetkilendirilmiş herhangi bir kuruluş, şirket veya havayolu tarafından sunulan hizmetlerden ve personelden faydalanmak suretiyle karşılanabilecektir.

3. Bu temsilciler ve personel diğer Akit Tarafın yürürlükteki yasalarına ve düzenlemelerine tabi olacaklardır ve bu kanunlar ve yönetmeliklere uygun davranacaktır:

   a) Her bir Akit Taraf mütekabiliyet esasına tabi olmak kaydıyla, gerekli çalışma izinlerini, ziyaretçi vizelerini veya benzeri dokümanları gereksiz gecikmelere mahal vermeksizin, işbu Madde'nin (1.) fıkrasında belirtilen temsilcilere ve personele temin edecektir; ve

   b) Her iki Akit Taraf belirli geçici görevleri yerine getiren personel için çalışma izni gereksinimlerini kolaylaştıracak ve hızlandıracaktır.

MADDE 11
MALİ HÜKÜMLER

1. Tayin edilen tüm havayolları, kendi taşımacılık belgelerini, diğer Akit Tarafın ülkesinde satış ofisleri veya tamamen kendi takdirlerinde olmak kaydıyla, acenteleri aracılığıyla satma ve tanzim etme hakkına sahip olacaklardır. Bu havayolları, bu taşımacılık hizmetlerini çevrilebilir para birimleri üzerinden ve/veya yerel para birimi üzerinden satma hakkına sahip olacaklar ve bu taşımacılık hizmetleri herkes tarafından yukarıda belirtilen para birimleri üzerinden serbestçe satın alınabilecektir.

2. Tayin edilen her bir havayolu (havayolları) trafiğin taşınması ile ilgili olarak üstlendikleri giderlerden artan gelirleri, talep etmeleri halinde, resmi döviz kuru üzerinden çevirerek yurtdışına transfer etme hakkına sahip olacaktır. Akit Taraflar arasında ödemelerle ilgili olarak uygun hükümlere sahip bir anlaşma akdedilmemiş ise, yukarıda belirtilen transfer, çevrilebilir para birimleri üzerinden ve yürürlükteki ulusal kanunlara ve kambiyo düzenlemelerine uygun şekilde gerçekleştirilecektir.

3. Akit Taraflar arasında ödemelere ilişkin özel anlaşmaların yürürlükte olması halinde, ilgili hükümler işbu madde (2.) fıkrasında belirtilen para transferi için geçerli olacaktır.

4. Bu gelirlerin çevrilmesine ve transfer edilmesine cari işlemler için, geçerli olan döviz kuru üzerinden, herhangi bir sınırlama getirilmeden izin verilecektir ve bu işlemler bankalar tarafından bu tür çevrilme ve transfer işlemlerine uygulanan ücretler dışında başka bir ücrete veya harca tabi olmayacaktır.

T.C. 1923

Aykut AKMAN
Hava Ulaşım Daire Başkanı V.

MADDE 12
KAPASİTE

1. Her iki Akit Tarafın tayin etmiş oldukları havayoluna (havayollarına), iki Akit Tarafın ülkeleri arasında hava hizmetlerini yürütmeleri için adil ve eşit düzeyde imkân sağlanacaktır.

2. Belirlenen hava hizmetlerinin herhangi bir Akit Tarafça tayin edilen havayolu (havayolları) tarafından işletilmesinde, aynı hatların tümünde veya bir kısmında sunduğu hizmetlerin haksız yere etkilenmesini önlemek amacı ile, diğer Akit Tarafça tayin edilen havayolunun çıkarları dikkate alınacaktır.

3. Akit Taraflarca tayin edilmiş havayolları tarafından sunulan, mutabık kalınan hizmetler, Akit Tarafların vatandaşlarının belirlenen hatlardaki ulaşım ihtiyaçları ile yakından ilintili olacak ve bu hava hizmetlerinin asli amacı Akit Tarafların ülkeleri arasında yolcular ve posta da dâhil olmak üzere kargo için mevcut ve makul olarak beklenen ulaşım ihtiyaçlarını makul bir yük faktörü ile karşılayacak bir kapasiteyi sağlamak olacaktır.

4. Mutabık kalınan hizmetlerin işletilmesinde her bir Akit Tarafça tayin edilen havayolları tarafından sağlanacak toplam kapasite ve hizmet frekansları, söz konusu hizmetlerin sunulmasına başlanmadan önce Akit Tarafların havacılık otoriteleri tarafından karşılıklı olarak belirlenecektir. Başlangıçta belirlenen kapasite ve hizmetlerin frekansı söz konusu otoriteler tarafından zaman içerisinde gözden geçirilebilecek ve yeniden düzenlenebilecektir.

MADDE 13
TARİFELER

1. Her bir Akit Taraf kendi ülkesinde, kendi ülkesinden veya ülkesi üzerinden sunulacak uluslararası hava hizmetleri için uygulanacak ücret tarifelerinin, tayin edilen havayolları tarafından, işletme maliyeti, makul bir kar oranı ve diğer havayollarının tarifeleri de dâhil olmak üzere ilgili tüm etkenlerin dikkate alınması suretiyle makul seviyelerde belirlenmesine izin verecektir. Akit Taraflarca müdahale aşağıdaki hallerle sınırlıdır:

   a) Makul olmayan ölçülerdeki ayrımcı ücret ve uygulamaları önlemek;

   b) Pazardaki hakim konumun kötüye kullanılmasından kaynaklanan çok yüksek veya kısıtlayıcı ücretlerden tüketicileri korumak; ve

   c) Havayollarını doğrudan veya dolaylı devlet sübvansiyonundan veya desteğinden kaynaklanan düşük ücretlerden korumak.

2. İşbu Maddenin (1) fıkrası uyarınca belirlenen ücret tarifeleri ile ilgili olarak herhangi bir Akit Tarafça tayin edilen havayollarının diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerinden onay alması gerekmemektedir.

3. Akit Taraflar, tayin ettikleri havayolunun veya havayollarının ücret tarifelerini tek başlarına veya herhangi bir diğer havayolu veya havayolları ile birlikte belirlerken, diğer Akit Tarafça tayin edilmiş havayolu olan rakibini ciddi bir biçimde zayıflatacak veya onu hat dışı bırakabilecek bir biçimde pazar gücünü suistimal etmesine izin vermeyecektir.

4. Akit Taraflar, ücret tarifelerinin belirlenmesine ilişkin olarak aşağıdaki havayolu uygulamalarının adil olmayan rekabet uygulamaları olduğu ve yakın takip gerektirebileceği hususunda mutabıktır:

   a) belirlenen hatlardaki hizmetlerin sağlanabilmesindeki maliyetleri tümüyle karşılamayacak ücretlerin ve oranların oluşturulması;

   b) söz konusu uygulamaların geçici olmak yerine süreklilik arz etmesi;

   c) söz konusu uygulamaların diğer Akit Tarafın tayin edilmiş havayolu (havayolları) üzerinde önemli ekonomik etkileri olması veya önemli zarara uğratması; ve

   d) hakim konumun suiistimaline işaret eden davranışlar.

5. Havacılık otoritelerinden herhangi birinin, diğer Akit Tarafça tayin edilen havayolu tarafından önerilen veya uygulamada olan ücret tarifesinden memnun olmaması halinde, bu otoritelerden herhangi birinin talebi üzerine, havacılık otoriteleri görüş ve istişare yoluyla çözmeye çalışacaklardır. Akit Taraflardan herhangi birinin havacılık otoritesi

T.C.

Ahmet AKMAN
Hava Ulaşımı Daire Başkanı V.

hiçbir surette diğer Akit Tarafın bir havayolunun ücret tarifesinin yürürlüğe girmesini veya hâlihazırda yürürlükte bulunan ücret tarifesinin uygulanmasının sürdürülmesini önlemek amacıyla tek taraflı müdahalede bulunmayacaktır.

6. Yukarıdaki hükümlere bakılmaksızın, bir Akit Tarafça tayin edilen havayolları, talep edilmesi halinde, diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerine bu otoritelerin belirlediği şekil ve düzen çerçevesinde, ücret tarifelerinin oluşturulmasına dair bilgi verecektir.

7. Akit Taraflardan hiçbiri, diğer Akit Tarafça tayin edilen havayollarına kapasite, frekans veya trafiğe ilişkin olarak, işbu Anlaşmanın amaçlarına ters düşecek nitelikte rüçhan hakkı zorunluluğu, uçuş kotası, itiraz hakkından feragat tazminatı veya sair şartlar uygulayamaz.

MADDE 14
UÇUŞ PROGRAMININ ONAYI

1. Mutabık kalınan hizmetlerin uçuş planları bir Akit Tarafın tayin edilmiş havayolları tarafından hedeflenen uygulama tarihinden en az altmış (60) gün önce diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerinin onayına sunulacaktır. İlgili uçuş planlarında yapılan değişiklikler aynı zamanda en az otuz (30) gün önce diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerinin onayına sunulacaktır.

2. Tayin edilmiş havayolları aynı zamanda diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerine anlaşma gereksinimlerinin gereğince karşılandığını ispat etmek amacıyla gerekli tüm diğer bilgileri temin edecektir.

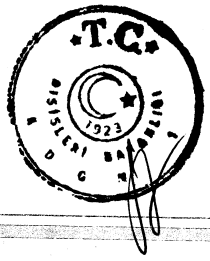

MADDE 15
HAVACILIK GÜVENLİĞİ

1. Akit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut hak ve yükümlülüklerine uygun olarak, sivil havacılık güvenliğinin yasadışı müdahalelere karşı korunması amacıyla birbirlerine karşı üstlendikleri yükümlülüğün, işbu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını teşkil ettiğini teyit ederler. Akit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut haklarının ve yükümlülüklerin genel niteliklerini kısıtlamaksızın, özellikle 14 Eylül 1963 tarihinde Tokyo'da imzalanan Hava araçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere ilişkin Sözleşme, 16 Aralık 1970 tarihinde Lahey'de imzalanan Hava araçlarının Yasadışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesine İlişkin Sözleşme, 23 Eylül 1971 tarihinde Montreal'de imzalanan Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı İşlenen Suçların Önlenmesine ilişkin Sözleşme ve 24 Şubat 1988 tarihinde Montreal'de imzalanan Uluslararası Sivil Havacılığa Hizmet Veren Hava Limanlarında Yasadışı Şiddet Eylemlerinin Önlenmesine ilişkin Protokol, 1 Mart 1991'de Montreal'de imzalanan Plastik Patlayıcıların Teşhisi Amacıyla İşaretlenmesi Sözleşmesi veya Akit Tarafların taraf oldukları sivil havacılık güvenliğine ilişkin diğer herhangi bir sözleşme hükümlerine uygun hareket edeceklerdir.

2. Akit Taraflar; sivil hava aracının yasadışı yollarla ele geçirilmesini, bu hava aracının, yolcularının ve mürettebatının, havalimanlarının ve hava seyrüsefer tesislerinin emniyetine karşı girişilebilecek diğer yasa dışı eylemleri önlemek ve sivil havacılığın güvenliğine ilişkin diğer tehditleri bertaraf etmek üzere, talep halinde birbirlerine gerekli her türlü yardımda bulunacaklardır.

3. Akit Taraflar karşılıklı ilişkilerinde, Akit Taraflara uygulanabilir olduğu ölçüde, ICAO tarafından tesis edilen ve Uluslararası Sivil Havacılık Hakkında Sözleşmenin Ekleri olarak ihdas edilen tüm havacılık güvenliği standartlarına ve tavsiye edilen uygulamalara uygun olarak hareket edeceklerdir. Akit Taraflar, kendi tescillerindeki hava aracı işletmecilerinin veya işyeri merkezi ya da daimi ikametgâhı kendi ülkelerinde bulunan hava aracı işletmecilerinin ve ülkelerindeki havalimanı işletmecilerinin Akit Tarafları bağlayan bu tür havacılık güvenliği hükümlerine uygun hareket etmelerini sağlayacaklardır.

4. Akit Taraflar söz konusu hava aracı işletmecilerinin, diğer Akit Tarafın ülkesine giriş için, bu ülkeden çıkış için veya bu ülkede kalınan süre zarfında diğer Akit Tarafça, yukarıda yer alan (3.) fıkrada atıf yapılan havacılık güvenliği hükümlerine uymalarının istenebileceği hususunda mutabıktır.

5. Akit Taraflardan her biri, kendi ülkelerinde hava aracının güvenliğinin sağlanması, yolcuların, mürettebatın, el bagajlarının, bagajların, kargonun ve ikmal malzemelerinin yükleme ve boşaltma sırasında ve öncesinde kontrol edilmesi amacıyla yeterli tedbirlerin alınmasını ve etkin şekilde uygulanmasını sağlayacaktır. Akit Taraflardan her biri, belirli bir tehdidin bertaraf edilmesi amacıyla diğer Akit Tarafın makul ölçülerde özel güvenlik tedbirleri alınması yolunda talepte bulunduğu herhangi bir talebi olumlu şekilde dikkate alacaktır.

6. Sivil hava aracının yasadışı yollarla ele geçirilmesi olayının veya bu doğrultuda bir tehdidin vuku bulması veya bu hava aracının, hava aracının yolcularının ve mürettebatının, havalimanlarının veya hava seyrüsefer tesislerinin emniyetine yönelik diğer yasadışı müdahalelerin meydana gelmesi halinde Akit Taraflar, haberleşmede ve bu tür bir olayın veya tehdidinin insan hayatı konusunda riski asgariye indirmek suretiyle hızlı ve emniyetli biçimde sona erdirilmesini amaçlayan diğer uygun tedbirlerin alınmasında kolaylık sağlayarak birbirlerine yardımcı olacaklardır.

7. Her bir Akit Taraf, kalkışı insan hayatını korumak için gerekli olmadıkça, yasadışı yollarla ele geçirilmiş veya diğer yasadışı müdahale eylemlerine maruz kalmış ve kendi ülkesine iniş yapmış olan bir hava aracının, yerde kalmasını sağlamak üzere pratikte mümkün olan gerekli önlemleri alacaktır. Mümkün olduğu durumlarda bu tip önlemler karşılıklı istişarelere dayanılarak alınacaktır.

8. Her bir Akit Taraf talep üzerine diğer Akit Tarafa ulusal kanunlar ve yönetmeliklere uygun olarak ateşli silah, cephanelik ve diğer gerekli ekipmanların uçuşta taşınması amacıyla yerleştirilen IFSO'lara yönelik genel izin verecektir. Bu izin yalnız ticari hava araçları bünyesinde ateşli silah taşınmasını da içerecektir.

9. Her bir Akit Taraf tayin edilmiş havayollarının Geliştirilmiş Yolcu Bilgileri (API) ve Yolcu İsim Kaydı (PNR) olarak bilinen yolcu verilerini göndermek veya bunlara erişim sağlamak zorunda kalabileceğini kabul etmektedir. Her bir Akit Taraf bu verileri havalimanlarında gümrük ve göçmenlik işlemlerini hızlandırmak, havacılık güvenliğini arttırmak, ulusal ve sınır güvenliğini arttırmak ve terörizm, milletler arası ve organize suçları engellemek ve bunlarla mücadele etmek amacıyla kullanmayı kabul etmektedir. PNR rezervasyon sırasında elde edilen veya havayolları veya seyahat acentelerinin elinde bulunan kredi kartı bilgileri ve diğer benzer özel mali bilgiler gibi bilgileri içerebilir.

   Her bir Akit Taraf bu fıkrada açıklanan amaçlar doğrultusunda yolcu verilerine yönelik işlemlerin uygun tedbirler çerçevesinde ve özellikle verilerin güvenliği, orijinalliği, bütünlüğü ve gizliliğine ilişkin tedbirlere uygun olarak gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla düzenleyici, prosedüre ilişkin ve teknik önlemleri uygulamayı kabul etmektedir.

   Her bir Akit Taraf veri gereksinimlerine uymayı ve verileri ICAO tarafından geliştirilen kılavuzlara uygun olarak yönetmeyi kabul etmektedir.

10. Bir Akit Tarafın bu maddedeki havacılık güvenliği hükümleri ile sorun yaşaması durumunda, herhangi bir Akit Tarafın havacılık otoriteleri diğer Akit Tarafın havacılık otoriteleri ile derhal istişare talebinde bulunabilir.

Aykut ARMAN
Hava Ulaşım Daire Başkan V.

MADDE 16
HAVACILIK EMNİYETİ

1. Akit Taraflardan her biri, diğer Akit Tarafça havacılık mürettebatına, hava aracına veya bunların işletilmesine ilişkin herhangi bir alanda benimsenmiş bulunan emniyet standartları ile ilgili olarak herhangi bir zamanda istişarelerde bulunmayı talep etme hakkına sahip olacaktır. Bu istişareler, söz konusu talebin yapıldığı tarihten itibaren otuz (30) gün içinde gerçekleştirilecektir.

2. Bu istişareleri müteakiben, Akit Taraflardan herhangi birinin diğer Akit Tarafın bu alanlardaki emniyet standartlarını, en azından söz konusu tarih itibariyle Sözleşmede belirtilen asgari standartlara eşit şekilde sağlamadığını ve uygulamadığını tespit etmesi halinde, sözü geçen Akit Taraf bu tespitlerini ve asgari standartlara uygunluğun sağlanması için atılması gereken adımları diğer Akit Tarafa bildirecek ve diğer Akit Taraf da gerekli düzeltici önlemleri alacaktır. Diğer Akit Tarafın (15) on beş gün içerisinde veya kararlaştırılan daha uzun süre içerisinde gerekli düzeltici önlemlerin almaması, işbu Anlaşmanın 4. Maddesinin (Yetkilendirmenin İptali, Askıya Alınması veya Sınırlandırılması) uygulanmasına gerekçe oluşturacaktır.

3. Sözleşmenin 33. Maddesinde öngörülen yükümlülüklere bakılmaksızın, bir Akit Tarafın havayolu tarafından diğer Akit Taraf Devletin bölgesine inecek veya bölgesinden kalkacak şekilde gerçekleştirilen uçuşlarda işletilen bir hava aracının diğer Akit Taraf Devletin bölgesinde bulunduğu sırada, olağandışı bir gecikmeye yol açmamak şartıyla hava aracı belgelerinin geçerliliği ve mürettebatı, hava aracı ve ekipmanlarının görünür durumunu kontrol etmek üzere hava aracı içinde ve etrafında diğer Akit Tarafın yetkili temsilcileri tarafından denetime (işbu Maddede "rampa denetimi" olarak adlandırılacaktır) tabi tutulabileceği konusunda mutabık kalınmıştır.

4. Herhangi bir rampa denetimi veya bir dizi rampa denetimi sırasında:

   a) bir hava aracının veya bir hava aracının işletilmesinin, Sözleşme uyarınca belirlenmiş olan ve denetimin gerçekleştirildiği tarih itibariyle yürürlükte bulunan asgari standartlara uygun olmadığı yönünde ciddi kaygıların oluşması, veya

   b) Sözleşme uyarınca belirlenmiş olan ve denetimin gerçekleştirildiği tarih itibariyle yürürlükte bulunan emniyet standartlarının etkin bir şekilde sağlanamadığı ve uygulanamadığı hususunda ciddi kaygıların oluşması halinde,

   denetimi icra eden Akit Taraf Sözleşmenin 33. Maddesine göre, ilgili hava aracının veya mürettebatın sertifika ve lisanslarının tanzimine veya geçerli kılınmasına veya hava aracının işletilmesine esas koşulların, Sözleşmeye göre belirlenen asgari standartlara eşit seviyede veya daha üst seviyede olmadığı sonucuna varmakta serbest olacaktır.

5. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu tarafından işletilen bir hava aracına yukarıdaki (3.) fıkra uyarınca, rampa denetimi uygulamak amacıyla erişim

Avkan AKMAN
Hava Ulaştırma Daire Başkan V.

sağlanmasına söz konusu havayolunun temsilcisi tarafından müsaade edilmemesi durumunda, diğer Akit Taraf işbu Maddenin (4.) fıkrasında belirtilen ciddi kaygıların oluştuğu sonucuna varabilecek ve söz konusu fıkrada belirtilen sonuçları çıkarabilecektir.

6. Herhangi bir Akit Tarafın, bir veya bir dizi rampa denetimi sonucunda, bir veya bir dizi rampa denetiminin engellenmesi sonucunda, istişareler sonrasında ve sair nedenlerle, havayolunun operasyonlarının emniyeti açısından derhal bir tedbir alınması gerektiği sonucuna varması durumunda, söz konusu Akit Taraf diğer Akit Tarafın havayolunun işletme yetkilerini derhal askıya alma veya tadil etme hakkına sahip olacaktır.

7. Akit Taraflardan herhangi birinin işbu Madde'nin (2.) veya (6.) fıkraları uyarınca aldığı tedbirler, bu tedbirin alınmasını gerektiren durumun ortadan kalkmasıyla sona erdirilecektir.

8. Her bir Akit Tarafın tayin edilmiş havayolları yetkilendirilmiş bir Emniyet Ajansı veya Uçuşa elverişlilik Otoritesi tarafından yayınlanmış herhangi bir Yasak listesinde (veya dengi liste) yer almayacaktır.

T.C. ... 1923 ... DEVLETİ ... BAKANLIĞI

Aykut AKMAN
Hava Ulaşım Daire Başkan V

MADDE 17
SEYAHAT BELGELERİNİN GÜVENLİĞİ

1. Her bir Akit Taraf, pasaportlarının ve diğer seyahat belgelerinin güvenliğini sağlayacak önlemler almayı kabul eder.

2. Bu bağlamda, her bir Akit Taraf, bu Akit Tarafça veya onun adına düzenlenen pasaportların ve diğer seyahat belgelerinin ve kimlik belgelerinin yasalara uygun biçimde oluşturulması, düzenlenmesi, onaylanması ve kullanılması amacı ile gerekli kontrolleri uygulamayı kabul etmektedir.

3. Her bir Akit Taraf ayrıca kendileri tarafından düzenlenen seyahat ve kimlik belgelerinin rahatlıkla suistimal edilemeyecek ve rahatlıkla yasadışı şekilde değiştirilemeyecek, kopyalanamayacak veya düzenlenemeyecek nitelikte olmasını sağlayacak prosedürler koymayı ve geliştirmeyi kabul eder.

4. Yukarıda belirtilen amaca istinaden, her bir Akit Taraf, pasaportlarını ve diğer seyahat belgelerini ICAO Doküman 9303 Makine Tarafından Okunabilir Seyahat Belgeleri: Bölüm 1- Makine Tarafından Okunabilir Pasaportlar, Bölüm 2- Makine Tarafından Okunabilir Vizeler ve/veya Bölüm 3- Makine Tarafından Okunabilir Ebat 1 ve Ebat 2 Resmi Seyahat Belgeleri ile uyumlu olarak düzenleyecektir.

5. Her bir Akit Taraf, düzmece veya sahte seyahat belgelerine ilişkin operasyonel bilgi alışverişinde bulunmayı ve seyahat belgelerinde sahteciliği, düzmece veya sahte seyahat belgelerinin kullanımını, geçerli seyahat belgelerinin sahtekârlarca kullanımını, hak sahipleri tarafından gerçek seyahat belgelerinin bir suçun işlenmesi sırasında kötüye kullanımını, süresi dolmuş veya iptal edilmiş seyahat belgelerinin kullanımını ve sahtecilikle ele geçirilmiş seyahat belgelerinin kullanımını içeren seyahat belgesi dolandırıcılığına karşı mücadeleyi güçlendirmek amacı ile operasyonel bilgileri paylaşmayı kabul etmektedir.

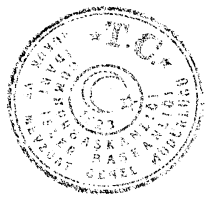

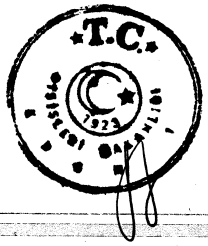

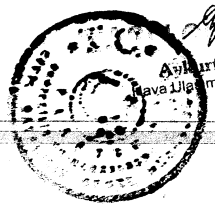

Aykurt AKMAN
Hava Ulaşım Daire Başkanı V

MADDE 18
BİLGİSAYARLI REZERVASYON SİSTEMLERİ (CRS)

Her bir Akit Taraf kendi ülkesi içindeki Bilgisayarlı Rezervasyon Sistemleri'nin Düzenlenmesi ve İşletilmesi için ICAO Yönetmelik Kurallarını uygulayacaktır.

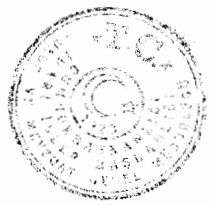

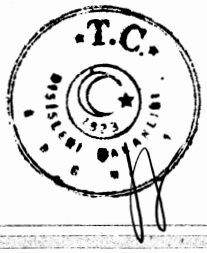

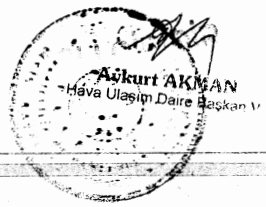

MADDE 19
SİGARA YASAĞI

1. Her bir Akit Taraf, Akit Tarafların bölgeleri arasında kendi havayolları tarafından işletilen ve yolcu taşıyan tüm uçuşlarda sigara içilmesini yasaklayacak veya kendi havayollarının yasaklamasını sağlayacaktır. Bu yasak, hava aracının tüm bölümlerinde uygulanacak ve yolcular uçağa alınmaya başladığı andan, yolcuların uçaktan indirilmesinin tamamlandığı ana kadar geçerli olacaktır.

2. Her bir Akit Taraf, kendi havayollarının, yolcularının ve mürettebatının işbu Madde hükümlerine uymalarını sağlamak amacı ile bu kurallara uyulmaması durumunda ilgili yasalar ve yönetmelikler doğrultusunda gerekli cezaların uygulanması da dâhil olmak üzere makul gördüğü tüm önlemleri alacaktır.

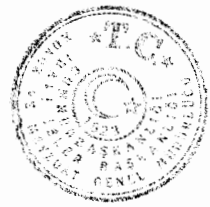

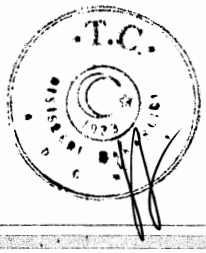

MADDE 20
ÇEVRENİN KORUNMASI

Akit Taraflar, havacılığın sürdürülebilir gelişimini teşvik ederek çevrenin korunması ihtiyacını desteklerler. Akit Taraflar, ilgili bölgeleri arasındaki operasyonlara ilişkin olarak ICAO Standartları ve Ekteki Tavsiye Edilen Uygulamalara (SARP) ve çevrenin korunmasına ilişkin mevcut ICAO politikasına ve kılavuzuna uymayı kabul etmektedirler.

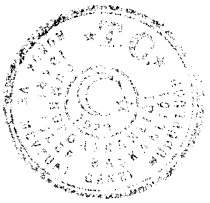

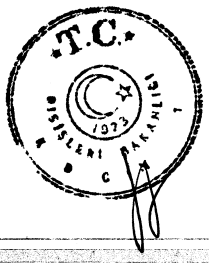

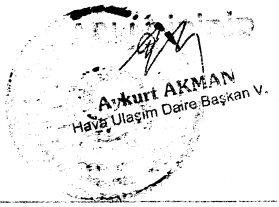

MADDE 21
CHARTER/TARİFESİZ UÇUŞLARA UYGULANABİLİRLİK

1. İşbu Anlaşmanın Kanunlar ve Yönetmeliklerin Uygulanması başlıklı 5. Maddesi, Havacılık Emniyeti başlıklı 16. maddesi, Sertifikalar ve Lisansların Tanınması başlıklı 6. maddesi, Havacılık Güvenliği başlıklı 15. maddesi, Gümrük Vergisi ve Diğer Vergi ve Harçlardan Muafiyet başlıklı 7. maddesi, İstatistik başlık 23. maddesi, Kullanıcı Ücretleri başlıklı 9. maddesi, Ticari Faaliyetler başlıklı 10. maddesi, Mali Hükümler başlıklı 11. maddesi ve İstişareler ve Değişiklikler başlıklı 24. maddesinde belirtilen hükümler, bir Akit Tarafın hava taşıyıcıları tarafından diğer Akit Tarafın ülkesine veya ülkesinden yapılacak olan charter ve diğer tarifesiz uçuşlara ve bu uçuşları gerçekleştiren hava taşıyıcılarına da uygulanacaktır.

2. İşbu Maddenin 1. fıkrasındaki hükümler, charter veya tarifesiz uçuşların onaylanmasını veya bu operasyonların organizasyonlarında yer alan hava taşıyıcılarının veya diğer tarafların sevk ve idaresini düzenleyen ulusal kanunları ve düzenlemeleri etkilemeyecektir.

MADDE 22
KİRALAMA

1. Her bir Akit Taraf, işbu Anlaşma kapsamındaki hizmetler için kiralanan ve işbu Anlaşmanın 16. Maddesinde (Havacılık Emniyeti) ve 15. Maddesinde (Havacılık Güvenliği) belirtilen standartlara uygun olmayan hava araçlarının kullanımını önleyebilecektir.

2. Yukarıdaki 1. fıkraya tabi olmak kaydıyla, her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları, kiraya veren havayolunun sahip olmadığı trafik haklarını kullanmasına yol açmaması koşuluyla, diğer havayolları da dâhil olmak üzere herhangi bir şirketten kiralanmış olan hava aracını kullanabilecektir.

MADDE 23
İSTATİSTİKLER

Akit Tarafların havacılık otoriteleri, talep edilmesi halinde, diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerine, birinci Akit Tarafın tayin etmiş olduğu havayolları tarafından mutabık kalınan hizmetlerde sunulan kapasitenin değerlendirilmesi amacıyla makul ölçülerde gerekli olabilecek periyodik istatistiki raporlar veya sair istatistiki raporlar sunacaklardır. Bu raporlar söz konusu havayolunun mutabık kalınan hizmetler ile ilgili olarak taşımış olduğu trafik miktarını ve bu trafiğin başlangıç ve varış noktalarını belirlemek için gerekli tüm bilgileri içerecektir.

T.C. DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI 1923

Aykurt AKMAN
Hava Ulaşım Daire Başkanı

MADDE 24
İSTİŞARELER VE DEĞİŞİKLİKLER

1. Her bir Akit Taraf herhangi bir zamanda bu Anlaşmanın uygulanması, yorumlanması, yürütülmesi veya değiştirilmesi konusunda istişare talep edebilir. Havacılık Otoriteleri arasında ve müzakere veya yazışma yoluyla gerçekleşebilecek bu istişareler diğer Akit Tarafın yazılı talebi almasını müteakip altmış (60) gün içerisinde başlayacaktır.

2. Mutabakata varılan hususlar ilgili anayasal usullerin tamamlanmasını takiben diplomatik yazışmalar yoluyla teyit edilmeleri üzerine yürürlüğe girecektir.

3. Ek'te yapılacak değişiklikler Akit Tarafların havacılık otoritelerince doğrudan yapılabilecektir.

MADDE 25
ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. İşbu Anlaşmanın yorumlanmasında veya uygulanmasında Akit taraflar arasında herhangi bir uyuşmazlık çıkması durumunda, Akit Taraflar öncelikle uyuşmazlıklarını müzakere yoluyla çözmeye çaba göstereceklerdir.

2. Akit Tarafların müzakere ile anlaşmaya varamaması durumunda başka bir kişi veya kuruluşun görüşüne başvurma kararı alabilirler.

3. Akit Tarafların, yukarıda yer alan (1.) ve (2.) fıkraların hükümleri doğrultusunda bir çözüme ulaşamamaları halinde, Akit Taraflardan herhangi biri söz konusu uyuşmazlığı, birer üyesi her bir Akit Tarafça belirlenecek, üçüncü üyesi ise bu iki hakem tarafından seçilecek, üç hakemden oluşan bir hakem heyetine sunabilecektir. Her bir Akit Taraf her bir Akit Tarafın karşı tarafın bildirimini almasını müteakip altmış (60) gün içerisinde diplomatik kanallar aracılığıyla ilgili anlaşmazlığın söz konusu kurul tarafından çözülmesini talep ederek bir hakem atayacak ve üçüncü hakem sonraki altmış (60) gün içerisinde atanacaktır. Akit Taraflardan herhangi birinin belirlenen süre içinde aday göstereceği hakemi belirleyememesi veya seçilen hakemlerin hakem heyeti başkanı olarak görev yapacak üçüncü hakemin belirlenmesine öngörülen sürede karar verememeleri halinde, duruma bağlı olarak, her bir Akit Taraf ICAO Konsey Başkanından üçüncü hakemi veya bir hakem tayin etmemiş olan Tarafın hakemini belirlemesini talep edebilecektir. Ancak üçüncü hakem üçüncü bir uyruktan olacaktır ve hakem heyetinin başkanı olarak görev alacak ve tahkimin gerçekleşeceği yeri belirleyecektir.

4. Hakem kurulu kendi prosedürlerini belirleyecektir.

5. Tahkim masrafları Akit Taraflar arasında eşit olarak paylaşılacaktır.

6. Akit Taraflar bu maddenin uygulanmasına ilişkin kararlara uyacaktır.

7. Akit Taraflardan herhangi birinin veya kendisi tarafından tayin edilen havayolunun işbu Maddenin (3.) fıkrası uyarınca verilen karara uymaması durumunda, diğer Akit Taraf işbu Anlaşma uyarınca sağlanan hakları veya ayrıcalıkları sınırlandırabilecek, askıya alabilecek veya iptal edebilecektir.

8. Tahkime başvurulmasından itibaren tahkim heyeti kararını açıklayana dek, Akit Taraflar fesih hali dışında, verilen nihai karar doğrultusunda yapılabilecek düzeltmelere halel getirmeksizin, işbu Anlaşmadan doğan tüm yükümlülüklerini yerine getirmeye devam edeceklerdir.

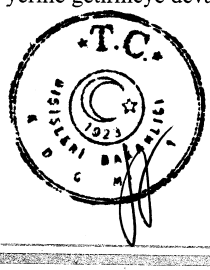

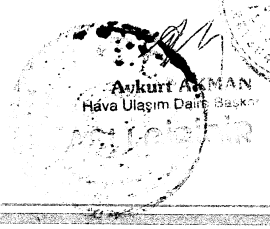

MADDE 26
TESCİL

Bu Anlaşma ve Anlaşmada yapılacak değişiklikler Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti tarafından ICAO'ya tescil ettirilecektir.

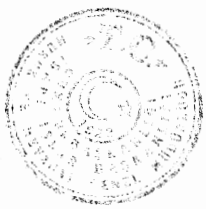

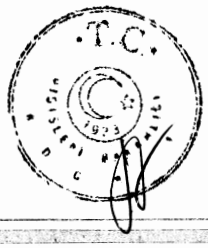

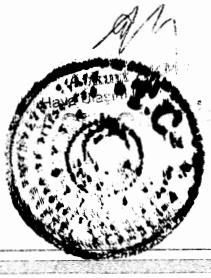

MADDE 27
BAŞLIKLAR

Madde başlıkları işbu Anlaşmaya sadece müracaat ve kolaylık amacıyla konulmuştur ve hiçbir surette işbu Anlaşmanın amaç ve kapsamının sınırını çizmez, kısıtlamaz veya tanımlamaz.

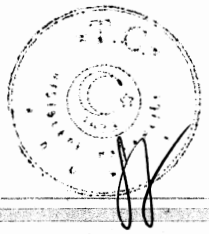

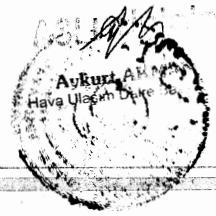

MADDE 28
ÇOK TARAFLI ANLAŞMALARIN GEÇERLİLİĞİ

Her iki Akit Tarafın da hava ulaştırmasına dair çok taraflı bir sözleşme veya anlaşmaya taraf olmaları halinde, işbu Anlaşma söz konusu sözleşme veya anlaşmanın hükümlerine uyum sağlayacak şekilde değiştirilecektir.

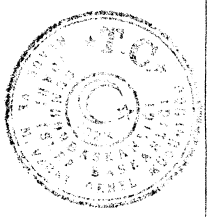

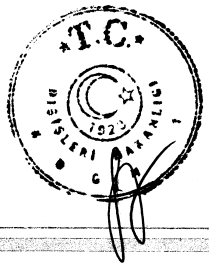

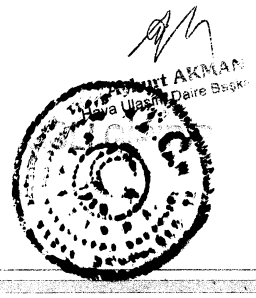

MADDE 29
SONA ERME

İşbu Anlaşma süresiz olarak geçerli olmak üzere imzalanmıştır.
Akit Taraflardan herhangi biri her an diğer Akit Tarafa işbu Anlaşmayı feshetmek istediğini yazılı olarak bildirebilecektir; bu bildirim eşzamanlı olarak Uluslararası Sivil Havacılık Örgütüne de ulaştırılacaktır.

Bu durumda, sona erme bildirimi, karşılıklı mutabakatla süre bitiminden önce geri çekilmediği takdirde, işbu Anlaşma sona erme bildiriminin diğer Akit Tarafça tebellüğ edildiği tarihten on iki (12) ay sonra sona erecektir. Diğer Akit Tarafın bildirimi tebellüğ ettiğini teyit etmemesi durumunda, söz konusu bildirimin, bu bildirimin Uluslararası Sivil Havacılık Örgütüne ulaştığı tarihten on dört (14) gün sonra tebellüğ edilmiş olduğu kabul edilecektir.

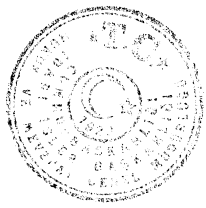

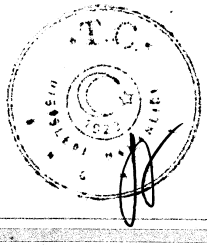

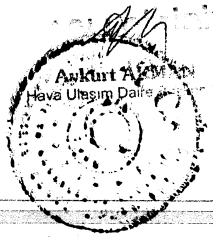

MADDE 30
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

İşbu Anlaşma, Akit Tarafların uluslararası anlaşmaların akdedilmesine ve yürürlüğe konulmasına ilişkin yasal gerekliliklerini yerine getirdiklerini karşılıklı olarak birbirlerine bildirdikleri tarihte yürürlüğe girecektir.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, aşağıda imzaları bulunan ve ilgili Hükümetler tarafından bu yönde usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş tam yetkili temsilciler, otuz (30) Maddeden ve bir (1) Ekten ibaret olan işbu Anlaşmayı imzalamıştır.

2016 yılının Mart ayının işbu 27 inci gününde Amman'da, her bir metin birbirine eşdeğer olmak üzere, Arapça, Türkçe ve İngilizce dillerinde iki eş nüsha halinde düzenlenmiştir. Yürütmede, yorumlamada veya uygulamada herhangi bir farklılığın oluşması halinde, İngilizce metin hâkim gelecek ve geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ	**ÜRDÜN HAŞİMİ KRALLIĞI**
HÜKÜMETİ ADINA	**HÜKÜMETİ ADINA**
Binali YILDIRIM	**Ayman HATAHET**
Ulaştırma, Denizcilik ve	**Ulaştırma Bakanı**
Haberleşme Bakanı	

EK
HAT ÇİZELGESİ

1. Türkiye Cumhuriyeti tarafından tayin edilen havayolları her iki yönde aşağıda belirtilen uluslararası hava hizmetlerini işletme hakkına sahip olacaktır:

Türkiye'deki noktalar	Ara Noktalar	Ürdün'deki noktalar	Öte Noktalar
Herhangi bir nokta	Herhangi bir nokta	Amman Akaba	Herhangi bir nokta

2. Ürdün Haşimi Krallığı tarafından tayin edilen havayolları her iki yönde aşağıda belirtilen uluslararası hava hizmetlerini işletme hakkına sahip olacaktır:

Ürdün'deki noktalar	Ara Noktalar	Türkiye'deki noktalar	Öte Noktalar
Herhangi bir nokta	Herhangi bir nokta	Ankara İstanbul Adana	Herhangi bir nokta

Notlar:

1. İlgili güzergâhtaki hizmetlerin başlangıç ve bitiş noktasının, havayolunu tayin eden Akit Tarafın ülkesi içinde bulunması koşuluyla, tayin edilmiş havayolu (havayolları), tamamen kendi takdirinde olmak kaydıyla, herhangi bir uçuşta ya da hiç bir uçuşta ara noktaları ve öte noktaları kullanmayabilecektir.

2. Yukarıdaki hatlar arasındaki ara noktalar ve ileri noktalar ile tayin edilen havayolları tarafından bu noktalar arasında kullanılabilecek 5. trafik hakları her iki Akit Tarafın havacılık otoriteleri arasında adil ve eşit esasta müştereken belirlenecektir.

3. Her bir Akit Tarafın tayin etmiş olduğu havayolu (havayolları);

a) aynı Akit Tarafın herhangi bir havayolu veya havayolları;
b) diğer Akit Tarafın herhangi bir havayolu veya havayolları;
c) üçüncü bir ülkenin herhangi bir havayolu veya havayolları;

ile, söz konusu tüm havayollarının uygun hat haklarına sahip olmaları ve satılan her bilet için, alıcıyı satış noktasında hizmetin hangi kısmında hangi havayolunun görev yapacağı konusunda bilgilendirmeleri koşuluyla, bloke yer anlaşmaları, kod paylaşımı veya diğer ticari uygulamalar gibi, pazarlama uygulamalarına katılabilecektir.

4. Ancak üçüncü taraf dâhil ortak kod paylaşımı konusunda yukarıda verilen hükümler ilgili düzenlemelerdeki tüm hava yollarının;

a) Akit Tarafların havacılık otoritelerinden onay almalarına ve bunlar tarafından ilgili düzenlemelere uygulanan gereksinimleri karşılamalarına,

b) ilgili trafik haklarına sahip olmalarına ve bu anlaşma şartlarını karşılamalarına,

c) tüketicilere ortak kod paylaşımı anlaşmalarıyla ilgili uygun bilgileri vermelerine tabidir.

5. Kod Paylaşımı hizmetlerinin pazarlamacı havayolunun frekans hakkından sayılmayacağı hususu her iki Akit Tarafın ortak anlayışıdır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
27	5

SIRA SAYISI: 311

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3955) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
"https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KomisyonRaporlari"
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **2/3955 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

- **Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi** 5

- **Dışişleri Komisyonu Raporu** 6

- **Teklif Metni** 8

- **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** 8

- **Protokol Metni** 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 912130 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokol"ün onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3955)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu

GENEL GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokol" 19 Şubat 2021 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Mezkûr Protokol, Azerbaycan'da yeni mesleki eğitim kurumlarının kurulması ve bu kurumların işleyişi, hukuki statüsü ve görevlendirilecek öğretmen ve yöneticilere ilişkin hükümler içermektedir. Protokolde, iki ülke arasında mesleki eğitim alanında hizmet içi eğitimlerin düzenlenmesi, bilgi, belge ve tecrübe paylaşımı ile kardeş okul ilişkilerinin kurulması, staj ve kurs imkânlarının geliştirilmesine yönelik hükümler de yer almaktadır.

Söz konusu Protokolün Azerbaycan ile köklü ilişkilerimizin güçlendirilmesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

T.C.
Cumhurbaşkanlığı
Sayı: Z-90666677-599-49916 *12 Kasım 2021*
Konu: Protokol

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19 Şubat 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokol"ü Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu *28/02/2022*

Esas No: 2/3955

Karar No: 194

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 12/11/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokol, 17/11/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi" olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 17/11/2021 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna havale edilen 2/3955 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27'nci Yasama Dönemi 17/2/2022 tarihli 33'üncü toplantısında Dışişleri Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile Azerbaycan'da yeni mesleki eğitim kurumlarının kurulması, bu kurumların işleyişi, hukuki statüsü ve görevlendirilecek öğretmen ve yöneticilere ilişkin hususların düzenlenmesi, Türkiye ve Azerbaycan arasında mesleki eğitim alanında hizmet içi eğitimler düzenlenmesi, bilgi, belge ve tecrübelerin paylaşılması, kardeş okul ilişkileri kurulması, staj ve kurs imkânlarının geliştirilmesini öngören Anlaşma'nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dışişleri Bakan Yardımcısı Faruk Kaymakçı tarafından;

Protokolün en önemli amacının eğitimden sorumlu kurumlar arasında iş birliğini güçlendirmek olduğu,

Protokol ile iki ülkenin nitelikli insan gücü ihtiyacının karşılanmasının hedeflendiği, Millî Eğitim Bakanlığımızın mesleki orta öğretim seviyesinde önemli projelere adım attığı,

Azerbaycan'da bunları bir hukuki çerçeveye de oturtmak istediğimiz ve kardeş Azerbaycan'ın insan kaynaklarına özellikle mesleki eğitim alanında güçlendirme konusunda destek olmak istediğimiz,

Anlaşmayla, Azerbaycan'ın iki şehrinde, Bakü ve Gebele'de, ortak meslek okullarının açılmasının planlandığı,

Bu sayede tecrübe paylaşımının yanı sıra, eğitim programlarının geliştirilmesine imkân verecek konferans, çalıştay, teknik gezi ve bilimsel çalışmaların da önünün açılacağı,

Bu okulların bilişim teknolojileri, konaklama ve seyahat hizmetleri, mobilya ve iç mekân tasarımı, moda tasarımı, yiyecek ve içecek teknolojileri gibi alanlarda eğitim verecekleri,

Azerbaycan'da açılacak okulların diplomalarının her iki ülke tarafından da karşılıklı olarak tanınacağı, böylece bir denklik sorunun da yaşanmayacağı,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin l'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
Akif Çağatay Kılıç	*Ceyda Bölünmez Çankırı*	*Aydın Adnan Sezgin*
İstanbul	İzmir	Aydın
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
Mustafa Canbey	*Ahmet Kamil Erozan*	*Atilla Ödünç*
Balıkesir	Bursa	Bursa
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Hişyar Özsoy	*Kamil Aydın*	*Utku Çakırözer*
Diyarbakır	Erzurum	Eskişehir
Üye	Üye	Üye
Derya Bakbak	*Ahmet Hamdi Çamlı*	*Ahmet Ünal Çeviköz*
Gaziantep	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
Yunus Emre	*Oğuz Kaan Salıcı*	*Hasan Turan*
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
Niyazi Güneş	*İsmail Özdemir*	*Gülüstan Kılıç Koçyiğit*
Karabük	Kayseri	Muş
(Bu raporun özel sözcüsü)		

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ	DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA MESLEKİ EĞİTİM ALANINDA İŞ BİRLİĞİNE DAİR PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ	**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA MESLEKİ EĞİTİM ALANINDA İŞ BİRLİĞİNE DAİR PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**
MADDE 1- (1) 19 Şubat 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.	**MADDE 1-** (1) 19 Şubat 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.
MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 2-** (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.	**MADDE 3-** (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
MESLEKİ EĞİTİM ALANINDA İŞ BİRLİĞİNE DAİR
PROTOKOL

Bundan sonra "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti;

Mesleki eğitim alanında iki ülke arasındaki iş birliğinin artırılmasının her iki tarafa sağlayacağı faydayı göz önünde bulundurarak,

Eğitimden sorumlu kurumları arasındaki ilişkileri daha da güçlendirme arzusunu ifade ederek,

31 Ekim 2017 tarihinde Bakü'de imzalanmış olan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Anlaşması"nın beşinci maddesine atıfta bulunarak,

Uluslararası anlaşmalara ve Tarafların ulusal mevzuatına uygun olarak her iki Tarafın ilgili kurumları arasında eşitlik ve karşılıklı saygı temelinde,

aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

Madde 1

Amaç

İşbu Protokolün amacı, mesleki eğitim alanında iki ülke arasında mutabık kalınan iş birliğini geliştirmektir.

Madde 2

İş Birliğinin Kapsamı

1. Azerbaycan'daki mevcut iki mesleki eğitim veren kurumunda, Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığının desteğiyle iki yeni mesleki eğitim kurumu kurulur.
2. Mesleki eğitim verilecek alanlar bilişim teknolojileri, konaklama ve seyahat hizmetleri, mobilya ve iç mekan tasarımı, moda tasarım teknolojileri ve yiyecek içecek hizmetleri alanlarıdır. Tarafların mutabakatı ile bu alanlarda değişiklikler yapılabilir.
3. Mesleki eğitim kurumlarının yöneticileri, öğretmenler ve eğitim personeline yönelik hizmet içi eğitim programları düzenlenir.
4. Taraflar, karşılıklı bilgi ve görgü artırma amacıyla mesleki eğitim kurumları arasında kardeş okul ilişkilerinin kurulmasını, kurs ve staj uygulamalarını teşvik ederler.

5. Mesleki eğitim kurumlarının binaları, tesisleri ve diğer maddi varlıklardan oluşan mal varlığı Azerbaycan tarafına aittir ve Türk tarafı ile birlikte yönetilir.
6. Mesleki eğitim kurumlarının sınıf ve şube sayıları, sınıf mevcudu, atölye ve laboratuvar sayıları, eğitim araç-gereç, malzeme ve donatım ihtiyacı, spor salonu, pansiyon vb. fiziki durumu; öğretmen kadrosu, öğretim programı, eğitim materyalleri, haftalık ders çizelgelerinin hazırlanması, gerektiğinde yenilenmesi ve eğitim faaliyetleri için gerekli diğer şartlar Türkiye'deki mesleki eğitim uygulamaları esas alınarak ve Taraflarca karşılıklı mutabık kalınarak belirlenir.
7. Taraflar, mesleki eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin; sosyal, kültürel, sanatsal, bilimsel ve spor etkinlikleri ve müsabakalara katılmalarını teşvik eder ve imkanlar dahilinde gerekli kolaylığı sağlarlar.
8. Taraflarca eğitim alanındaki gelişmelere yönelik konferans, seminer, çalışma ziyareti ve bilimsel topantılar düzenlenir.

Madde 3

Mesleki Eğitim Kurumlarına Kabul

İşbu Protokol kapsamında mesleki eğitim kurumlarına yerleştirilecek olan öğrencilerin kabul kriterleri Taraflarca belirlenir.

Madde 4

Mesleki Eğitim Kurumlarının Hukuki Statüsü

1. Bu Protokol çerçevesinde kurulacak mesleki eğitim kurumlarının (Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi veya Mesleki Eğitim Merkezi), Azerbaycan Cumhuriyeti mevzuatına göre tüzel kişilik kaydı yapılır.
2. Azerbaycan tarafı yetkilileri veya görevlendireceği temsilciler mesleki eğitim kurumlarının Azerbaycan Cumhuriyeti ulusal mevzuatına uygun olarak tescil ettirilmesi, lisanslandırılması ve Azerbaycan Cumhuriyeti makamları tarafından tanınması işlemlerini ilgili kurumlar nezdinde yürütür ve sürecin tamamlanmasından Türk tarafına diplomatik kanallar aracılığıyla bilgi verir.
3. Mesleki eğitim kurumları Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Azerbaycan Cumhuriyeti'nin yürürlükte olan ulusal mevzuatına göre faaliyetlerini sürdürecek olup Azerbaycan'daki dengi kurumların sahip olduğu tüm hak ve yetkilere sahip olur.

Madde 5

Mesleki Eğitim Kurumlarının Yönetmelikleri

Mesleki eğitim kurumlarının yönetmeliği Türkiye'deki mesleki eğitim veren kurumlarda uygulanan mevzuat ve Azerbaycan Cumhuriyeti kanunları temel alınarak Tarafların karşılıklı mutabakatıyla hazırlanır.

Tarafların karşılıklı mutabakatıyla hazırlanan Yönetmelik, İşbu Protokol'ün ekini teşkil edecek surette kabul edilir ve 15'inci maddede belirtilen usule göre yürürlüğe girer.

Madde 6

Eğitim Belgeleri

1. Mesleki eğitim kurumlarında eğitimini tamamlayan öğrencilere Türkiye Cumhuriyeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti mevzuatlarına göre iki diploma verilir.
2. Taraflar, bu mesleki eğitim kurumları tarafından verilen diploma, transkript, sertifika ve diğer belgelerin denkliklerini karşılıklı olarak tanırlar.

Madde 7

Mesleki Eğitim Kurumları Personeli

1. Mesleki eğitim kurumlarında görevlendirilecek personel Tarafların karşılıklı mutabakatıyla belirlenir.
2. Türk yönetici ve öğretmenlerin görevlendirilmeleri, ücretleri, çalışma koşulları ve görev süreleri Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre belirlenir ve ücretleri Türk tarafınca ödenir.
3. Azerbaycanlı yönetici, öğretmen ve diğer personelin görevlendirilmesi ve ücretlerinin ödenmesi Azerbaycan tarafınca yapılır. Mesleki eğitim kurumlarında ücretli kurs programı açılması halinde kurslarda görevlendirilecek Türk ve Azerbaycanlı öğretmenlerin ücretleri Azerbaycan tarafınca ödenir.
4. Mesleki eğitim kurumları yöneticileri, öğretmenler ve eğitim personeline yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim programlarında gönderen taraf ulaşım, iaşe ve ibate giderlerini karşılar.

Madde 8

Mesleki Eğitim Kurumlarının Denetimi

Mesleki eğitim kurumlarının faaliyetinin denetimi Taraflarca oluşturulacak bir kurul vasıtasıyla 5. maddede bahsi geçen yönetmeliğe uygun olarak gerçekleştirilir.

Madde 9

Yetkili Kurumlar

İşbu Protokolün uygulanmasından aşağıda belirtilen kurumlar sorumludur:

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı,
2. Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti adına: Azerbaycan Cumhuriyeti Tahsil Nazırlığı.

Madde 10

Azerbaycan Tarafının Yükümlülükleri

1. Mesleki eğitim kurumu (Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi veya Mesleki Eğitim Merkezi) olarak kullanılmak üzere iki mevcut binayı belirlemek, binaların tadilat ve bakımlarını yapmak, eğitim öğretime hazır hale getirmek,
2. Mesleki eğitim kurumlarında eğitimi verilecek alanları Türk tarafı ile birlikte belirlemek,
3. Alanların öğretim programlarını ve eğitim materyallerini Türk tarafı ile birlikte hazırlamak/güncellemek,
4. Her bir mesleki eğitim kurumu için en az 100 öğrenci kapasiteli kız ve erkek pansiyonu inşaa etmek, ihtiyaca göre pansiyon kapasitesini kademeli olarak artırmak,
5. Türkiye'den Azerbaycan'a görevli olarak gidecek yönetici ve öğretmenler için her bir mesleki eğitim kurumu arsası içerisinde 5 tanesi 2 oda 1 salon ve 5 tanesi 3 oda 1 salon olmak üzere en az 10 (on) daireli lojman inşaa etmek,
6. Mesleki eğitim kurumlarının binaları, pansiyon ve lojmanlarının inşaası ve/veya donatımları tamamlandıktan sonra Türk tarafı ile Azerbaycan tarafının eğitim öğretime uygunluk görüş mutabakatı ile resmi açılış onaylarını almak ve açılış törenini gerçekleştirmek,
7. Mesleki eğitim kurumlarının bakım, onarım ve tüketim giderleri ile tüm ekipmanların bakım onarım giderlerini karşılamak,
8. Mesleki eğitim kurumlarında atölye ve laboratuvar derslerinde kullanılacak temrinlik malzeme ile ihtiyaç duyulan diğer ekipman ve malzemeleri karşılamak.

9. Türkiye Cumhuriyeti'nden Azerbaycan Cumhuriyeti'ne gönderilecek her türlü eğitim materyalini, Azerbaycan Cumhuriyeti "Gümrük Tarifesi Hakkında" 13 Haziran 2013 tarihli, 687-IVQ sayılı Kanununun 20.0.7 Maddesi kapsamında değerlendirmek,
10. Mesleki eğitim kurumlarında görev yapan Azerbaycanlı yönetici, öğretmen, yardımcı ve teknik personelin Azerbaycan Cumhuriyeti'nin yürürlükte olan mevzuatı uyarınca maaşlarını ödemek,
11. Azerbaycan tarafınca Türkiye'ye gönderilen yönetici, öğretmen, öğrenci ve diğer personelin kurs, staj, işletmelerde beceri eğitimi, hizmet içi eğitim, sosyal, kültürel, sanatsal, bilimsel, spor etkinlikleri ve müsabakaları için gerekli olan yol, iaşe ve ibate masraflarını karşılamak, Türkiye Cumhuriyeti'nin yürürlükte olan mevzuatı uyarınca gerekli olan ödemelerini yapmak,
12. Türkiye'de mesleki eğitim veren kurumlar ile Azerbaycan' daki mesleki eğitim kurumları arasında kardeş okul ilişkilerinin kurulmasını, kurs ve staj uygulamalarını teşvik etmek,
13. Türkiye Cumhuriyeti tarafından Azerbaycan Cumhuriyeti' ndeki mesleki eğitim kurumlarında görevlendirilen yönetici ve öğretmenleri Azerbaycan Cumhuriyeti sınırlarında çalışmak için çalışma izninden muaf tutmak, bu kişilerin ve onların refakatinde olan aile bireylerine (eşi, 18 yaşını doldurmamış çocukları, 18 yaşını doldurmuş çalışamayan evlatları ve refakatinde bulunan ebeveynleri) ücretsiz olarak ülke sınırları içinde oturma izni almalarını sağlamaktır.

Madde 11

Türk Tarafının Yükümlülükleri

1. Mesleki eğitim kurumu (Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi veya Mesleki Eğitim Merkezi) olarak kullanılmak üzere belirlenen binalarda Azerbaycan tarafı ile mutabık kalınarak belirlenen beş meslek alanının atölye ve/veya laboratuvar donatımlarını bedelsiz yapmak (Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı ile iş birliğinde),
2. Azerbaycan tarafı ile birlikte mesleki eğitim kurumlarının yönetim ve işleyişini gerçekleştirmek, bu kurumlarda görev yapan Türk yönetici ve öğretmenlerin, Türkiye Cumhuriyeti'nin yürürlükte olan mevzuatı uyarınca maaşlarını ödemek,
3. Azerbaycan tarafı ile birlikte mesleki eğitim kurumlarında uygulanacak öğretim programı ve eğitim materyallerini hazırlamak, değerlendirmek,

4. Azerbaycan Tarafınca Türkiye'ye gönderilen eğitim personeli, mesleki eğitim kurumu yöneticileri ve öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim programları düzenlemek,
5. Türk tarafınca Azerbaycan'a gönderilen yönetici, öğretmen, öğrenci ve diğer personelin kurs, staj, işletmelerde beceri eğitimi, hizmet içi eğitim, sosyal, kültürel, sanatsal, bilimsel, spor etkinlikleri ve müsabakaları için gerekli olan yol, iaşe ve ibate masraflarını karşılamak, Azerbaycan Cumhuriyeti'nin yürürlükte olan ulusal mevzuatı uyarınca gerekli olan ödemelerini yapmak,
6. Azerbaycan' daki mesleki eğitim veren kurumlar ile Türkiye'deki mesleki eğitim kurumları arasında kardeş okul ilişkilerinin kurulmasını, kurs ve staj uygulamalarını teşvik etmektir.

Madde 12

Protokolün Kısıtlamaları

İşbu Protokolde öngörülen iş birliği, Tarafların yürürlükteki ulusal mevzuatları ve bütçe kaynakları çerçevesinde gerçekleştirilir.

Madde 13

Uyuşmazlıkların Çözümü

Protokolün uygulanması ve yorumlanmasından doğan uyuşmazlıklar diplomatik kanallar aracılığı ile karşılıklı müzakere ve dostane görüşmeler yoluyla çözülür.

Madde 14

Eklemeler ve Değişiklikler

İşbu Protokol, Tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir ve eklemeler yapılabilir. Eklemeler ve değişiklikler, 15. maddede belirtilen usule uygun bir şekilde yürürlüğe girer ve bu Protokolün ayrılmaz bir parçası haline gelir.

Madde 15

Son Hükümler

Bu Protokol, yürürlüğe girmesi için gerekli iç hukuki usullerin tamamlandığını Tarafların birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

İşbu Protokol, beş (5) yıllık bir süre için akdedilecektir ve bu sürenin bitiminden altı (6) ay önce Taraflardan biri Protokolü sona erdirme niyetini diğer tarafa diplomatik kanallardan yazılı olarak bildirmediği takdirde, müteakip beşer yıllık süreler için kendiliğinden uzayacaktır.

İşbu Protokol 12. Şubat 2021 tarihinde Ankara şehrinde Türkçe ve Azerbaycan dilinde ikişer orijinal nüsha halinde ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına	**Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Adına**
Ziya SELÇUK	**Emin AMRULLAYEV**
Milli Eğitim Bakanı	**Tahsil Nazırı**

TBMM Basımevi - 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
27	5

SIRA SAYISI: 312

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KomisyonRaporlari”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **2/3539 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı **4**

- Genel Gerekçesi **4**

- **Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi** **5**

- **Dışişleri Komisyonu Raporu** **6**

- **Teklif Metni** **8**

- **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** **8**

- **Anlaşma Metni** **9**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 798881 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3539)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması" 17 Aralık 2020 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile mükelleflerin aynı gelir üzerinden iki devlette birden vergilendirilmesinin (çifte vergilendirme) önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı sağlamak üzere vergileme hakkı, muhtelif gelir unsurları itibarıyla mukim olunan veya kaynak devletlerden birine bırakılmakta veya bu mümkün olmazsa iki devlet arasında paylaştırılmaktadır. İki devletin de vergileme hakkının bulunduğu durumlarda ortaya çıkan çifte vergilendirme sorunu ise mahsup yöntemi uygulanmak suretiyle çözülmektedir. Çifte vergilendirmenin âkit devletlerde önlenmesi ile Iraklı yatırımcılar için Türkiye, Türk yatırımcılar için ise Irak daha cazip hale getirilmektedir.

Anlaşmada, âkit devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji veya hizmet sunan diğer devlet mukimlerinin, o devletin mukimlerine göre daha ağır vergilendirilmesine engel olan hükümler de bulunmaktadır.

Anlaşma, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıllık bir süre içinde feshedilemediğinden, teşebbüslere risk almadan önce ileride karşılarına çıkabilecek her türlü vergisel mükellefiyeti önceden hesaplayabilme imkânı sağlanmış olmaktadır.

Diğer taraftan, Anlaşma ile iki ülke vergi idareleri arasında vergi kayıp ve kaçağının önlenmesi maksadıyla OECD standartlarına uygun bilgi değişimi yapılması imkânı tanınmaktadır.

T.C.
Cumhurbaşkanlığı
Sayı: Z-90666677-599-12083 *22 Mart 2021*
Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

17 Aralık 2020 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu *28/02/2022*

Esas No: 2/3539

Karar No: 195

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 23/3/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması, 6/4/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi" olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 7/4/2021 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilen 2/3539 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27'nci Yasama Dönemi 17/2/2022 tarihli 33'üncü toplantısında Dışişleri Bakanlığı ve Gelir İdaresi Başkanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile Türkiye ve Irak arasında, vergi mükelleflerinin aynı gelir üzerinden iki devlette birden vergilendirilmesinin önlenmesini ve iki ülke idareleri arasında vergi kayıp ve kaçağının engellenmesi amacıyla OECD standartlarına uygun olarak bilgi değişimi yapılmasına imkân tanınmasını öngören Anlaşma'nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dışişleri Bakan Yardımcısı Faruk Kaymakcı tarafından;

Irak'ın; ticari, ekonomik ve yatırım ilişkilerimizin son derece yüksek ve dış ticaretimizde önemli yeri bulunan bir ülke olduğu,

Bu ülkede yaklaşık 1.500 civarında firmamızın bulunduğu,

Şu ana kadar 31 milyar dolarlık taahhütlük işinin üstlendiği,

Anlaşmayla, Irak'ta faaliyet gösteren Türk firmalarının hem Irak'ta hem ülkemizde vergiye tabi olmaması yani çifte vergiye tabi olmasının engellenmek istendiği,

Firmalarımızın çalışmalarını kolaylaştırmak için bu konuda Irak'la yapacağımız bilgi değişiminin OECD standartlarına da uygun olacağı,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin l'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
Akif Çağatay Kılıç	*Ceyda Bölünmez Çankırı*	*Aydın Adnan Sezgin*
İstanbul	İzmir	Aydın
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
Mustafa Canbey	*Ahmet Kamil Erozan*	*Atilla Ödünç*
Balıkesir	Bursa	Bursa
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Hişyar Özsoy	*Kamil Aydın*	*Utku Çakırözer*
Diyarbakır	Erzurum	Eskişehir
Üye	Üye	Üye
Derya Bakbak	*Ahmet Hamdi Çamlı*	*Ahmet Ünal Çeviköz*
Gaziantep	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
Yunus Emre	*Oğuz Kaan Salıcı*	*Hasan Turan*
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
Niyazi Güneş	*İsmail Özdemir*	*Gülüstan Kılıç Koçyiğit*
Karabük	Kayseri	Muş
(Bu raporun özel sözcüsü)		

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ	DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE IRAK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ	**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE IRAK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**
MADDE 1- (1) 17 Aralık 2020 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.	**MADDE 1-** (1) 17 Aralık 2020 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.
MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 2-** (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.	**MADDE 3-** (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE

IRAK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA

GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE

ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE

VERGİ KAÇAKÇILIĞINA

ENGEL OLMA ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

İLE

IRAK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

Ekonomik ilişkilerini daha fazla geliştirmek ve vergi konularında iş birliğini artırmak isteğiyle,

Vergi kaçakçılığı veya vergiden kaçınma yoluyla vergilendirmeme veya düşük vergilendirme olanağı yaratmadan bu Anlaşma kapsamındaki vergiler bakımından çifte vergilendirmeyi önleme amacıyla,

Aşağıdaki şekilde anlaşmışlardır:

Madde 1

KAPSANAN KİŞİLER

Bu Anlaşma, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

KAPSANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, ne şekilde alındığına bakılmaksızın bir Akit Devlet veya politik alt bölümleri ya da mahalli idareleri adına gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile teşebbüsler tarafından ödenen ücret ya da maaşların toplam tutarı üzerinden alınan vergiler de dahil olmak üzere, toplam gelir veya gelirin unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelir üzerinden alınan vergiler olarak kabul edilir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı mevcut vergiler özellikle:

a) Türkiye'de:

i) gelir vergisi;
ii) kurumlar vergisi;

(bundan böyle "Türk vergisi" olarak bahsedilecektir);

b) Irak'ta:

i) Gelir vergisi (Gerçek kişiler ve şirketlerin gelirleri üzerinden alınan vergi);
ii) Gayrimenkul Vergisi (Kiralanan mülkler üzerinden alınan vergi)
iii) Kanun No (19), 2010 (Irak'ta sözleşme yapan yabancı şirketlerin gelirleri üzerinden alınan vergi)

(bundan böyle "Irak vergisi" olarak bahsedilecektir).

4. Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Akit Devletlerin yetkili makamları, ilgili vergi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

Madde 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, metin aksini gerektirmedikçe:

a) i) "Türkiye" terimi, kara ülkesini, iç sularını, karasularını ve bunların üzerindeki hava sahasını, aynı zamanda, canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde egemen hak veya yetkilere sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder;

ii) "Irak" terimi, kara ülkesini, iç sularını, karasularını ve bunların üzerindeki hava sahasını, aynı zamanda, canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla Irak Cumhuriyeti'nin uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde egemen hak veya yetkilere sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder;

b) "bir Akit Devlet" ve "diğer Akit Devlet" terimleri, metnin gereğine göre Türkiye veya Irak anlamına gelir;

c) "vergi" terimi, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde kapsanan herhangi bir vergi anlamına gelir;

d) "kişi" terimi, bir gerçek kişiyi, bir şirketi ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluşu kapsar;

e) "şirket" terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;

f) "kayıtlı ana merkez" terimi, her iki Akit Devletin ilgili kanunlarına göre tescil edilen ana merkezi ifade eder;

g) Bir Akit Devlete ilişkin "vatandaş" terimi:

i) o Akit Devletin vatandaşlığına sahip herhangi bir gerçek kişiyi; ve

ii) o Akit Devlette yürürlükte olan mevzuata göre statü kazanan herhangi bir tüzel kişiyi, ortaklığı veya birliği

ifade eder;

h) "bir Akit Devlet teşebbüsü" ve "diğer Akit Devlet teşebbüsü" terimleri sırasıyla, bir Akit Devletin mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs ve diğer Akit Devletin mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs anlamına gelir;

i) "yetkili makam" terimi:

i) Türkiye'de, Hazine ve Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini; ve

ii) Irak'ta, Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini;

ifade eder;

j) "uluslararası trafik" terimi, yalnızca diğer Akit Devletin sınırları içinde bulunan yerler arasında yapılan gemi, uçak veya kara yolu nakil vasıtası işletmeciliği hariç olmak üzere, bir Akit Devlette kayıtlı merkezi bulunan bir teşebbüs tarafından gemi, uçak veya kara yolu nakil vasıtası işletilerek yapılan her türlü taşımacılığı ifade eder.

2. Anlaşmanın bir Akit Devlet tarafından herhangi bir tarihte uygulanmasına ilişkin olarak, Anlaşmada tanımlanmamış herhangi bir terim, metin aksini gerektirmedikçe, Anlaşmanın uygulandığı vergilerin amaçları bakımından, o tarihte bu Devletin mevzuatında sahip olduğu anlamı taşır ve bu Devletin yürürlükteki vergi mevzuatında yer alan herhangi bir anlam, bu Devletin diğer mevzuatında bu terime verilen anlama göre üstünlük taşıyacaktır.

Madde 4

MUKİM

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "bir Akit Devletin mukimi" terimi, bu Devlet ve herhangi bir politik alt bölümü veya mahalli idaresi de dahil olmak üzere, o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgah, kanuni ana merkez, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle burada vergiye tabi olan herhangi bir kişi anlamına gelir. Ancak bu terim, yalnızca o Devletteki kaynaklardan elde edilen gelir nedeniyle o Devlette vergiye tabi tutulan herhangi bir kişiyi kapsamaz.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Akit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişinin durumu aşağıdaki şekilde belirlenecektir:

a) bu kişi, yalnızca daimi olarak kalabileceği bir evin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir; eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir evi varsa, bu kişi, yalnızca kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu (hayati menfaatlerinin merkezi olan) Devletin bir mukimi kabul edilecektir;

b) eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir

evi yoksa, bu kişi yalnızca kalmayı adet edindiği evin bulunduğu Devletin bir mukimi kabul edilecektir;

c) eğer kişinin her iki Devlette de kalmayı adet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev söz konusu değilse, bu kişi yalnızca vatandaşı olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

d) eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya her iki Devletin de vatandaşı değilse, Akit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. Gerçek kişi dışındaki bir kişi, 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla her iki Akit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi yalnızca kayıtlı ana merkezinin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir.

Madde 5

İŞ YERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "iş yeri" terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İş yeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:

a) yönetim yeri;

b) şube;

c) büro;

d) fabrika;

e) atölye;

f) satış mağazası; ve

g) maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer.

3. a) Bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi veya bunlarla ilgili gözetim faaliyetleri yalnızca on iki (12) ayı aşan bir süre devam etmesi durumunda bir iş yeri oluşturur.

b) Bir teşebbüs tarafından danışmanlık ve idari hizmetler dahil olmak üzere benzeri amaçlarla bu teşebbüsün çalışanları veya diğer personel aracılığı ile ifa ettikleri hizmetler, bu türdeki faaliyetler (aynı veya bağlı bir proje için) bir Akit Devlette herhangi 12 aylık dönemde toplam 6 (altı) aylık dönem ya da dönemler itibariyle devam etmesi halinde bir iş yeri oluşturur.

4. Bu maddenin daha önceki hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, "iş yeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir:

a) tesislerin yalnızca teşebbüse ait malların veya ticari eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;

b) teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının, yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;

c) teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının, yalnızca bir başka teşebbüs tarafından işlenmesi amacıyla elde tutulması;

d) işe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca teşebbüse mal veya ticari eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) işe ilişkin sabit bir yerin, teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yürütülmesi amacıyla elde tutulması;

f) işe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca a) ila e) bentlerinde bahsedilen faaliyetlerin birini veya birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak, söz konusu faaliyetlerin bir arada yürütülmesi sonucunda işe ilişkin sabit yerde oluşan bütün bu faaliyetlerin hazırlayıcı veya yardımcı nitelikte olması şarttır.

5. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, bir kişi -6 ncı fıkranın uygulanacağı bağımsız nitelikteki bir acente dışında- bir Akit Devlette, bir teşebbüs adına hareket eder ve o teşebbüs adına sözleşme akdetme yetkisine sahip olup, bu yetkisini mutaden kullanırsa, bu kişinin faaliyetleri, 4 üncü fıkrada bahsedilen ve anılan fıkra hükümlerine göre işe ilişkin sabit bir yer aracılığıyla yürütüldüğünde bu sabit yere iş yeri mahiyeti kazandırmayan faaliyetler ile sınırlı olmadıkça, bu teşebbüsün, bu Devlette, söz konusu kişinin teşebbüs için gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla bir iş yerine sahip olduğu kabul edilecektir.

6. Bir teşebbüsün, bir Akit Devlette, işlerini yalnızca kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürütmesi nedeniyle bu Devlette bir iş yerine sahip olduğu kabul edilmeyecektir.

7. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Akit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette ticari faaliyette bulunan (bir iş yeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) bir şirketi kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse, bu şirketlerden herhangi biri diğeri için bir iş yeri oluşturmayacaktır.

8. 1, 2, ve 3 üncü fıkra hükümlerine bakılmaksızın, diğer Akit Devlette doğal hidrokarbon ile ilgili arama, işletme ve çıkarma faaliyetlerini yürüten bir Akit Devlet teşebbüsünün, söz konusu faaliyetleri herhangi bir 12 aylık dönemde bir veya birkaç seferde toplam 30 günü aşmayan bir süre gerçekleştirmediği sürece, bu diğer Devlette bulunan iş yeri vasıtasıyla işlerini yürüttüğü kabul edilecektir.

Madde 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Gayrimenkul varlık" terimi, söz konusu varlığın bulunduğu Akit Devletin mevzuatında yer alan anlamı taşıyacaktır. Terim her halükarda, gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım (balık üretimi ve yetiştiriciliği dahil) ve ormancılıkta kullanılan hayvanları ve araçları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletilmesi veya işletme hakkı karşılığında doğan sabit ya da değişken ödemeler üzerindeki hakları kapsar; gemiler, uçaklar ve kara yolu nakil vasıtaları gayrimenkul varlık olarak sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklarından elde edilen gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

Madde 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Akit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, söz konusu teşebbüs diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticari faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazançları, yalnızca bu iş yerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsü diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğunda, her iki Akit Devlette de bu iş yerine atfedilecek kazanç, bu iş yeri aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve iş yerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız bir nitelik kazansaydı ne kazanç elde edecek ise aynı miktarda bir kazanç olacaktır.

3. Bir iş yerinin kazancı belirlenirken, iş yerinin bulunduğu Devlette veya başka yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderleri de dahil olmak üzere, iş yerinin amaçlarına uygun olan giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir. Teşebbüsün kendi ana merkezine ya da diğer iş yerlerine yapılan faiz, gayrimaddi hak bedeli, komisyonlar veya diğer benzeri ödemelerin indirilmesi bakımından, bu ödemelerin gerçek olması ve ödenen tutarların hizmetlerin gerçek piyasa değeri ile uyumlu olması halinde iş yerinin amaçları için yapıldıkları kabul edilecektir.

4. Bir iş yerine, bu iş yeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal veya ticari eşya satın alınması dolayısıyla hiçbir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın diğer maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığında, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

Madde 8

ULUSLARARASI DENİZ, HAVA VE KARA YOLU TAŞIMACILIĞI

1. Uluslararası trafikte gemi, uçak veya kara yolu nakil vasıtası işletmeciliğinden elde edilen kazançlar, yalnızca teşebbüsün kayıtlı ana merkezinin bulunduğu Akit Devlette vergilendirilecektir.

2. Deniz işletmeciliğinin kayıtlı ana merkezi bir geminin bordası ise, bu durumda kayıtlı ana merkezin geminin bağlama limanının bulunduğu Akit Devlette bulunduğu kabul edilecektir veya böyle bir bağlama limanının bulunmaması halinde gemiyi işletenin mukim olduğu Akit Devlette yerleşik olduğu kabul edilecektir.

3. Bu maddenin 1 inci fıkra hükümleri aynı zamanda, bir ortaklığa (pool), bir ortak girişime veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanır.

Madde 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Akit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında, veya

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Akit Devlet teşebbüsünün ve diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında,

ve her iki halde de, iki teşebbüs arasındaki ticari veya mali ilişkilerde oluşan veya oluşturulan koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, bu koşullar altında, teşebbüslerden birisinde olması gereken, fakat bu koşullar nedeniyle kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenebilir ve buna göre vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devletin kendi teşebbüsünün kazancına dahil edip vergilendirdiği kazancın, diğer Akit Devlette vergilendirilen diğer Devletin teşebbüsünün kazancını içermesi ve aynı zamanda, ilk bahsedilen Devletin kavradığı bu kazancın, iki bağımsız teşebbüs arasında olması gereken koşullar göz önünde tutularak, bu ilk bahsedilen Devlet tarafından, kendi teşebbüsünde kendisini göstermesi gereken kazanç olduğunun iddia edilmesi durumunda, diğer Devlet bu belirlemenin haklı olduğu kanaatine varırsa, söz konusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapacaktır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri göz önünde tutulacak ve gerektiğinde Akit Devletlerin yetkili makamları birbirlerine danışacaklardır.

3. Bu maddenin 2 inci fıkra hükümleri vergi kaçakçılığı durumunda uygulanmaz.

Madde 10

TEMETTÜLER

1. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber söz konusu temettüler, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu Akit Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, temettünün gerçek lehtarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi gayrisafi temettü tutarının yüzde 10 unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, "intifa" senetlerinden veya "intifa" haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazanca katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri, bunun yanı sıra dağıtımı yapan şirketin mukim olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer şirket haklarından elde edilen gelirler ile yatırım fonu ve yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri ifade eder.

4. Diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan bir Akit Devlet şirketinin kazancı 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden bu maddenin 2 nci fıkrasına uygun olarak, iş yerinin bulunduğu Akit Devlette vergilendirilebilir.

5. Bir Akit Devlet mukimi olan temettünün gerçek lehtarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyeti icra ederse ve söz konusu temettü elde ediş olayı ile bu iş yeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmaz. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 11

FAİZ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber söz konusu faiz, elde edildiği Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, faizin gerçek lehtarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi faizin gayrisafi tutarının yüzde 10 unu aşmayacaktır.

3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın:

a) Irak'ta doğan ve Türkiye Hükümeti'ne veya Türkiye Merkez Bankası'na (Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası) veya Türk Eximbank'a (Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.) ödenen faizler, Irak vergisinden istisna edilecektir;

b) Türkiye'de doğan ve Irak Hükümeti'ne veya Irak Merkez Bankası'na

ödenen faizler, Türk vergisinden istisna edilecektir.

4. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın ve borçlunun kazancına katılma hakkını tanısın tanımasın, her nevi alacaktan doğan gelirleri ve özellikle kamu menkul kıymetleri ile tahvil veya borç senetleri ve bunlara bağlı prim ve ikramiyelerden elde edilen gelirleri ifade eder.

5. Bir Akit Devlet mukimi olan faizin gerçek lehtarı, faizin elde edildiği diğer Akit Devlette bulunan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyeti icra ederse ve söz konusu faizin ödendiği alacak ile bu iş yeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Akit Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi veya bu Devletin bir mukimi tarafından ödenen faizin, o Devlette elde edildiği kabul edilecektir. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir iş yerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu iş yerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, söz konusu faizin iş yerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul edilecektir.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehtar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumda ödeyici ve gerçek lehtar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ödemelerin aşan kısmı, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, söz konusu gayrimaddi hak bedelleri elde edildikleri Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehtarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi gayrimaddi hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 5 ini aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddi hak bedelleri" terimi, sinema filmleri ile radyo ve televizyon kayıtları dahil olmak üzere, edebi, sanatsal veya bilimsel her nevi telif hakkının, her nevi patentin, ticari markanın, tasarım veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin kullanımı veya kullanım hakkı karşılığında veya sınai, ticari veya bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikimi karşılığında yapılan her türlü ödemeyi ifade eder.

4. Bir Akit Devlet mukimi olan gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehtarı, gayrimaddi hak bedelinin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyeti icra ederse ve söz konusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu iş yeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya

14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Akit Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi ya da bu Devletin bir mukimi tarafından ödenen gayrimaddi hak bedelinin, o Devlette elde edildiği kabul edilecektir. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette gayrimaddi hak bedelini ödemeye neden olan hak veya varlık ile etkin bir şekilde bağlantılı bir iş yerine veya sabit bir yere sahip olduğunda ve gayrimaddi hak bedeli bu iş yeri veya sabit yerden kaynaklandığında, söz konusu gayrimaddi hak bedelinin, iş yerinin veya sabit yerin bulunduğu Akit Devlette elde edildiği kabul edilecektir.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelinin tutarı, ödeyici ile gerçek lehtar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumda ödeyici ile gerçek lehtar arasında kararlaştırılacak tutarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son belirtilen tutara uygulanacaktır. Bu durumda ödemelerin fazla kısmı, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Akit Devlet mukimince, diğer Akit Devlette bulunan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlığın elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir iş yerinin ticari varlığına dahil menkul varlıkların veya bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı sabit bir yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, bu iş yerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir Akit Devlet mukiminin, varlıklarının en az yüzde 50 sini doğrudan ya da dolaylı olarak diğer Akit Devlette bulunan gayrimenkul varlıkların oluşturduğu bir şirketteki hisselerinin veya diğer kurumsal haklarının elden çıkarılmasından sağladığı kazançlar bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

4. Bir Akit Devlet mukiminin uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara yolu nakil vasıtalarının veya söz konusu gemi, uçak veya kara yolu nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından sağladığı kazançlar, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

5. 1, 2, 3 ve 4 üncü fıkralarda belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, yalnızca elden çıkaranın mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilecektir.

Madde 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Akit Devletin mukimi olan bir gerçek kişinin serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu kişi diğer Akit Devlette faaliyetlerini icra etmek amacıyla sürekli kullanabileceği sabit bir yere sahip olmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer kişi böyle bir sabit yere sahip ise, yalnızca söz konusu sabit yere atfedilebilen gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Serbest meslek faaliyetleri" terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, sanatsal, eğitici veya öğretici faaliyetleri, bunun yanı sıra doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, diş hekimlerinin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsar.

Madde 15

ÜCRET GELİRLERİ

1. 16, 18, 19 ve 21 nci maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukiminin bir hizmet dolayısıyla elde ettiği maaş, ücret ve diğer benzeri gelirler, bu hizmet diğer Akit Devlette ifa edilmedikçe, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen söz konusu gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette ifa ettiği bir hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

a) gelir elde eden kişi, diğer Devlette, ilgili takvim yılı içinde başlayan veya biten herhangi bir on iki aylık dönemde bir veya birkaç seferde toplam 183 günü aşmayan bir süre veya sürelerde kalırsa, ve

b) ödeme, diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa, ve

c) ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir iş yerinden veya sabit yerden yapılmazsa

yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

3. 1 ve 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukiminin bu Anlaşmanın 5 inci maddesinin 3 (a) fıkrasına göre işyeri oluşturmayan bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi ile ilgili olarak diğer Akit Devlette ifa ettiği bir hizmet karşılığında elde ettiği maaş, ücret ve diğer benzeri gelirler bu diğer Akit Devlette vergilendirilmeyecektir.

4. Bu maddenin önceki hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet teşebbüsü tarafından uluslararası trafikte işletilen bir gemi, uçak veya kara yolu nakil vasıtasında ifa edilen bir hizmet karşılığında elde edilen maaş, ücret ve diğer benzeri gelirler yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

Madde 16

YÖNETİCİLERE YAPILAN ÖDEMELER

Bir Akit Devlet mukiminin, diğer Akit Devlet mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

SANATÇI VE SPORCULAR

1. 14 ve 15 inci maddelerin hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukimi olan tiyatro, sinema, radyo veya televizyon sanatçısı gibi bir sanatçının veya bir müzisyenin ya da bir sporcunun diğer Akit Devlette bu sıfatla icra ettiği şahsi faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun bu sıfatla icra ettiği şahsi faaliyetlerden doğan gelir, sanatçının veya sporcunun kendisi adına değil de bir başkası adına tahakkuk ederse, bu gelir 14 ve 15 inci maddelerin hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Akit Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir sanatçı veya sporcunun bir Akit Devlette icra ettiği faaliyetlerden elde ettiği gelir, bu Devlete yapılan ziyaretin tamamen veya önemli ölçüde diğer Akit Devletin, politik alt bölümünün veya mahalli idaresinin kamusal fonlarından desteklenmesi halinde, bu Devlette vergiden istisna edilir.

Madde 18

EMEKLİ MAAŞLARI

19 uncu maddenin 2 nci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukimine geçmiş çalışmaları karşılığında ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

Madde 19

KAMU HİZMETİ

1. a) Bir Akit Devlete, politik alt bölümüne veya mahalli idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından yapılan maaş, ücret ve diğer benzeri ödemeler, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

b) Bununla beraber, hizmet diğer Devlette ifa edilirse ve gerçek kişi bu diğer Devletin bir mukimi ise, söz konusu maaş, ücret ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu diğer Akit Devlette vergilendirilecektir. Ancak bu kişinin:

i) bu Devletin bir vatandaşı olması; veya

ii) yalnızca bu hizmeti ifa etmek amacıyla bu Devletin bir mukimi durumuna geçmemiş olması

gerekmektedir.

2. a) 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlete, politik alt bölümüne veya mahalli idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri ödemeler, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

b) Bununla beraber, gerçek kişinin diğer Akit Devletin bir mukimi ve vatandaşı olması halinde, söz konusu emekli maaşları ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu diğer Akit Devlette vergilendirilecektir.

3. Bir Akit Devlet, politik alt bölümü veya mahalli idaresi tarafından yürütülen ticari bir işle bağlantılı olarak verilen hizmetler karşılığında yapılan maaş, ücret, emekli maaşları ve diğer benzeri ödemelere 15, 16, 17 ve 18 inci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20

ÖĞRENCİLER

1. Bir Akit Devleti ziyareti sırasında veya hemen öncesinde diğer Akit Devletin mukimi olan ve ilk bahsedilen Devlette yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyere, geçimini, öğrenimini veya mesleki eğitimini sağlayabilmesi için bu Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler, bu Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. "Öğrenci" ve "stajyer" terimleri, aşağıdakilerden biri nedeniyle diğer Akit Devlette geçici olarak bulunan bir Akit Devlet mukimini ifade eder:

a) Diğer Akit Devlette bulunan bir üniversite, yüksek okul veya okuldaki öğrenci;
b) Sınai veya ticari bir işteki stajyer ya da teknik stajyer;
c) Dini kuruluş, yardım kuruluşu, bilimsel kuruluş veya eğitim kuruluşu tarafından verilen bir öğrenim veya araştırma bursuna sahip bir kişi.

Madde 21

ÖĞRETMENLER VE ARAŞTIRMACILAR

1. Bir Akit Devleti ziyareti sırasında veya hemen öncesinde diğer Akit Devletin mukimi olan ve ilk bahsedilen Devlette esas itibarıyla öğretim veya bilimsel araştırma yapmak amacıyla iki yılı aşmayan sürelerde bulunan bir öğretmen veya araştırma görevlisinin söz konusu öğretim veya araştırmaya ilişkin kişisel hizmetleri karşılığında ilk bahsedilen Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettiği gelirler, ilk bahsedilen Devlette vergiden istisna edilecektir.

2. Bu maddenin 1 inci fıkra hükümleri, belirli bir kişi ya da kişilerin şahsi menfaatleri için kamu yararına olmayacak şekilde gerçekleştirdiği araştırmalar karşılığında bir kişiye yapılan ödemeler için uygulanmayacaktır.

Madde 22

DİĞER GELİRLER

1. Bir Akit Devlet mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın önceki maddelerinde ele alınmayan gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirler hariç olmak üzere, bir Akit Devlet mukimi olan gelir lehdarının diğer Akit Devlette bulunan bir işyeri vasıtasıyla burada bir ticari faaliyette bulunması veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyeti icra etmesi ve gelirin ödendiği hak veya varlık ile bu iş yeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması halinde, 1 inci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 23

ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ

1. Bir Akit Devlet mukimi, bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak diğer Akit Devlette vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, ilk bahsedilen Devlet, bu mukimin geliri üzerinden alınacak vergiden, bu diğer Devlette ödenen gelir vergisine eşit bir tutarın mahsubuna izin verir.

Bununla beraber söz konusu mahsup, bu diğer Devlette vergilendirilebilen gelire atfedilebilen, mahsuptan önce hesaplanan gelir vergisi miktarını aşmayacaktır.

2. Anlaşmanın herhangi bir hükmü uyarınca, bir Akit Devlet mukimi tarafından elde edilen gelir bu Devlette vergiden istisna edilirse, bu Devlet, bu mukimin geriye kalan geliri üzerinden alınacak vergi miktarını hesaplarken, istisna edilmiş olan geliri de dikkate alabilir.

Madde 24

AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Akit Devletin vatandaşları, diğer Akit Devlette, bu diğer Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda, özellikle mukimlik yönünden, karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı yükümlülüklerden farklı veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı yükümlülüklere tabi tutulmayacaktır.

2. 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir iş yeri, diğer Devlette, bu

diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine göre daha az lehe bir vergilemeye tabi tutulmayacaktır.

3. Bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından, doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, bu Devletin diğer benzeri teşebbüslerinin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı yükümlülüklerden farklı veya daha ağır bir vergilemeye ya da buna bağlı yükümlülüklere tabi tutulmayacaktır.

4. Bu hükümler, bir Akit Devletin, vergileme amaçları bakımından kendi mukimlerine şahsi veya ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Akit Devletin mukimlerine de uygulamak zorunda olduğu yönünde anlaşılmayacaktır.

Madde 25

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir kişi, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen bir vergileme yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen çözüm yollarıyla bağlı kalmaksızın, durumu Akit Devletlerden birinin yetkili makamına arz edebilir. Söz konusu müracaat, Anlaşma hükümlerine aykırı düşen bir vergilemeyle sonuçlanan eylemin ilk bildiriminden itibaren üç yıl içerisinde yapılmalıdır.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulur ancak kendisi tatminkar bir çözüme ulaşamaz ise, Anlaşmaya uygun düşmeyen vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Akit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşma yoluyla sorunu çözmeye gayret sarf eder. Anlaşmaya varılan her husus, Akit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen zamanaşımı sürelerine bakılmaksızın uygulanacaktır.

3. Akit Devletlerin yetkili makamları, Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güçlüğü veya tereddüdü karşılıklı anlaşma yoluyla çözmek için gayret göstereceklerdir. Ayrıca, Anlaşmada ele alınmayan durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için birbirlerine danışabilirler.

4. Akit Devletlerin yetkili makamları, önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan ya da kendilerinden veya temsilcilerinden oluşan ortak bir komisyon vasıtasıyla haberleşebilirler.

Madde 26

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili bilgileri veya Anlaşma ile uyumsuzluk göstermediği sürece Akit Devletler, politik alt bölümleri veya mahalli idareleri adına alınan her tür ve tanımdaki vergilerle ilgili iç mevzuat hükümlerinin idaresi veya uygulanması ile ilgili olduğu öngörülen bilgilerin değişime tabi tutacaklardır. Bilgi değişimi 1 inci ve 2 nci maddelerle sınırlı değildir.

2. Bir Akit Devlet tarafından 1 inci fıkra kapsamında alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca 1 inci fıkrada bahsedilen vergilerin tahakkuk veya tahsilleri veya cebri icra ya da kovuşturmasıyla veya bu hususlardaki itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idari kuruluşlar dâhil) veya bunları denetlemekle görevli olan kişilere verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri yalnızca bu amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar, söz konusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri hiçbir surette bir Akit Devleti:

a) kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatına ve idari uygulamalarına aykırı idari önlemler alma;

b) kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatı veya normal idari işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;

c) herhangi bir ticari, iş, sınai veya mesleki sırrı veya ticari işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme

yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

4. Bir Akit Devlet tarafından bu madde uyarınca bilgi talep edilmesi durumunda, diğer Akit Devlet, kendi vergi amaçları yönünden bu bilgilere ihtiyacı olmasa bile, talep edilen bilgiyi sağlamak için kendi bilgi toplama yöntemlerini kullanacaktır. Önceki cümlede yer alan yükümlülük, 3 üncü fıkradaki sınırlamalara tabi olmakla birlikte, bu sınırlamalar hiçbir surette bir Akit Devlete, sadece ulusal menfaati olmadığı gerekçesiyle bilgi sağlamayı reddetme hakkı verecek şekilde yorumlanmayacaktır.

5. 3 üncü fıkra hükümleri hiçbir surette bir Akit Devlete, bilginin yalnızca bir banka, diğer finansal kurum, temsilci veya bir acente ya da yediemin gibi hareket eden bir kişide bulunması veya bir kişideki mülkiyet menfaatleri ile ilgili olması nedeniyle bu bilgiyi sağlamayı reddetme hakkı verecek şekilde yorumlanmayacaktır.

Madde 27

DİPLOMATİK MİSYON VE KONSOLOSLUK MENSUPLARI

Bu Anlaşmadaki hiçbir hüküm, diplomatik misyon veya konsolosluk mensuplarının uluslararası hukukun genel kuralları veya özel anlaşma hükümleri kapsamındaki mali ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

Madde 28

MENFAATLERE HAK KAZANILMASI

Bu Anlaşmanın herhangi bir hükmüne bakılmaksızın, bir gelir unsuruna ilişkin olarak bu Anlaşma kapsamındaki bir menfaat, doğrudan veya dolaylı olarak

bu menfaat ile sonuçlanan herhangi bir düzenleme veya işlemin esas amaçlarından birinin bu menfaati sağlamak olduğu sonucuna varılması, tüm ilgili durum ve koşullar göz önünde bulundurulduğunda makul ise, bu koşullar altında bu menfaatin sağlanmasının bu Anlaşmanın ilgili hükümlerinin hedef ve amacına uygun olacağı ortaya konmadıkça sağlanmayacaktır.

Madde 29

YÜRÜRLÜĞE GİRME

1. Akit Devletlerden her biri diğerine, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi yasal mevzuatlarınca öngörülen işlemlerin tamamlandığını diplomatik yollardan bildireceklerdir. Bu Anlaşma, bu bildirimlerden sonuncusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. Bu Anlaşmanın hükümleri:

a) kaynakta kesilen vergiler bakımından, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi takip eden Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya mahsup edilen tutarlar için; ve

b) diğer vergiler bakımından, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi takip eden Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme yılları için

hüküm ifade edecektir.

Madde 30

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

1. Bu Anlaşma, bir Akit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Akit Devletlerden her biri, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıllık bir sürenin sona ermesinden sonra başlayan herhangi bir takvim yılının bitiminden en az altı ay önce diplomatik yollardan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle Anlaşmayı feshedebilecektir.

2. Bu durumda, Anlaşma:

a) kaynakta kesilen vergiler bakımından, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra ödenen veya mahsup edilen tutarlar için; ve

b) diğer vergiler bakımından, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra başlayan vergilendirme yılları için

hüküm ifade etmeyecektir.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Anlaşmayı imzaladılar.

Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, ikişer nüsha halinde, her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere Ankara'da, Hicri takvime göre 2 Cemaziyelevvel 1442 ve Miladi takvime göre 17 Aralık 2020 tarihinde düzenlenmiştir. Metinler arasında farklılık olması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA

LÜTFİ ELVAN
HAZİNE VE MALİYE BAKANI

IRAK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA

KHALİD BATTAL NAJİM
PLANLAMA BAKANI

TBMM Basımevi - 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
27	5

SIRA SAYISI: 318

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3883) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KomisyonRaporlari”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER **Sayfa**

• 2/3883 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı **4**

- Genel Gerekçesi **4**

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi **5**

• Dışişleri Komisyonu Raporu **6**

• Teklif Metni **9**

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin **9**

• Anlaşma Metni **10**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 897638 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşması''nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3883)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Ülkemiz tarafından 2003 yılında uygulamaya konulan "Afrika Ülkeleri ile Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi Stratejisi" kapsamında, Afrika kıtasında yer alan ülkeler ile ticari ve ekonomik ilişkilerimizin hukuki altyapısının tahkim edilmesi öngörülmektedir. Bu itibarla, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması" 2 Haziran 2021 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Ülkemiz ile Togo arasındaki ticaret hacmi 2003 yılında 6,9 milyon ABD doları tutarında kaydedilmiş olup bu tutar 2020 yılında 153 milyon ABD dolarına ulaşmıştır. 2020 yılındaki ticaret hacminin 142 milyon ABD dolarlık kısmı ülkemizin ihracatından müteşekkildir.

Söz konusu Anlaşma ile esas olarak, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi ve ticaret hacminin artırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, Anlaşmanın başarılı bir şekilde uygulanması, uygulamadan kaynaklanabilecek sorunların ele alınması ve iki ülke arasında yeni işbirliği imkânlarının araştırılması için Türkiye-Togo Karma Ekonomik Komisyonu kurulması konusunda mutabık kalınmıştır.

T.C.
Cumhurbaşkanlığı
Sayı: Z-90666677-599-45301 *16 Ekim 2021*
Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2 Haziran 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu *7/3/2022*
Esas No: 2/3883
Karar No: 198

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 18/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması, 19/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi" olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 19/10/2021 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen 2/3883 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27'nci Yasama Dönemi 1/3/2022 tarihli 34'üncü toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile Türkiye ve Togo arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi ve ticaret hacminin artırılmasını amaçlayan Anlaşma'nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dışişleri Bakan Yardımcısı Sedat Önal tarafından;

Anlaşma'nın, Togo ile ticari ve ekonomik ilişkileri teşvik etmek ve bu ilişkilere boyut kazandırmak amacıyla imzalandığı,

Afrika'ya açılım politikası çerçevesinde, bu Kıta'da yer alan yaklaşık her bir ülke ile diplomatik ilişki kurulduğu ve orada faal hâle geçen büyükelçiliklerin de katkılarıyla bu ülkelerle çeşitli alanlarda "ticari, ekonomi, siyasi, teknik yardımlaşma gibi" ilişkilerin geliştirildiği,

Togo'da yakın zamanda büyükelçilik açılarak diplomatik ilişkilere bir boyut kazandırıldığı ve Lome Büyükelçiliği'nin 1 Nisan 2021 tarihinde faaliyete başladığı, Togo'nun da Türkiye'de bir büyükelçilik açmayı talep etmesi hâlinde bu talebe karşılık verileceği,

Anlaşma'nın bir karma ekonomik komisyonu mekanizmasını öngördüğü, özellikle ticari ve ekonomik ilişkilerin kurumsallaştırması, projelerin takibi ve geliştirilmesi bakımından teknik ve siyasi düzeyde düzenli olarak bir araya gelmenin önemine istinaden Anlaşma'da böyle bir maddenin yer aldığı,

Togo'nun, Batı Afrika'ya denizden bir giriş noktası olduğu değerlendirildiğinde ticari bakımdan önemli bir ülke olduğu ve kurulan ilişkinin ülkemizin genel dış politikası bakımından potansiyel bir katma değere sahip olduğu, bu anlamda Anlaşma'nın ekonomik ve ticari ilişkiler bakımından bir çerçeve oluşturduğu,

Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından;

2021 yılı itibarıyla 146 milyon dolar tutarında bir ticaret hacminin olduğu ve bu tutarın 119 milyar dolarının Togo'ya yapılan ihracata dayandığı,

İhraç edilen ürünler incelendiğinde makarna, demir, çelik, petrol yağları, çimento ve elektrikli makinelerin belli başlı ihraç kalemlerini oluşturduğu,

Togo'nun Dünya'da fosfat üretiminde beşinci sırada yer aldığı ve ülkemiz ithalatının önemli bir kısmının esasen fosfat, soya fasulyesi ve diğer yağlı tohumlardan meydana geldiği, ifade edilmiş;

Komisyon üyeleri tarafından;

Türkiye'nin, Dünya'nın hiçbir ülkesini önemsiz görmeden doğudan batıya, güneyden kuzeye her ülkeyle ilişkilerini geliştirmesinin önemli olduğu ve bu bağlamda Afrika açılımının önemsendiği,

Ülkelerle kurulan ilişkilerin, başka ülkelerle kurulacak ilişkiler bağlamında bir köprü vazifesini gördüğü ve Dünya'daki birçok sorunun çözümünde paydaş ülke hâline gelinmesini sağladığı,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin l'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
Akif Çağatay Kılıç	*Sena Nur Çelik*	*Ceyda Bölünmez Çankırı*
İstanbul	Antalya	İzmir
Üye	Üye	Üye
Asuman Erdoğan	*Ahmet Haluk Koç*	*Aydın Adnan Sezgin*
Ankara	Ankara	Aydın
Üye	Üye	Üye
Mustafa Canbey	*Ahmet Kamil Erozan*	*Atilla Ödünç*
Balıkesir	Bursa	Bursa
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Hişyar Özsoy	*Utku Çakırözer*	*Derya Bakbak*
Diyarbakır	Eskişehir	Gaziantep

Üye	Üye	Üye
Mehmet Güzelmansur	*Ahmet Ünal Çeviköz*	*Yunus Emre*
Hatay	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
Zafer Sırakaya	*Hasan Turan*	*Niyazi Güneş*
İstanbul	İstanbul	Karabük
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye	Üye
İsmail Özdemir	*Gülüstan Kılıç Koçyiğit*
Kayseri	Muş

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ	DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TOGO CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA TİCARİ VE EKONOMİK İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ	**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TOGO CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA TİCARİ VE EKONOMİK İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**
MADDE 1- (1) 2 Haziran 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan ''Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.	**MADDE 1-** (1) 2 Haziran 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan ''Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.
MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 2-** (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.	**MADDE 3-** (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
TOGO CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
TİCARİ VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Taraflar" olarak anılacaktır);

Eşitlik ve karşılıklı yarar temelinde,

İki ülke arasında dostane ilişkileri güçlendirmek ve ekonomik ve ticari işbirliğini geliştirmek amacıyla,

Her iki ülkenin Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesi olduğunu göz önüne alarak,

DTÖ Hizmet Ticareti Genel Anlaşması'na (GATS) uygun olarak, ekonomilerinin gelişiminde hizmetlerin artan öneme sahip olduğunu kabul ederek,

Ticari ve ekonomik işbirliğinin karşılıklı yarar temelinde geliştirilmesinde ortak menfaatlerini dikkate alarak,

Ticaretin geliştirilmesi ile ekonomik ve teknik işbirliğinin kendi ülkelerinin kalkınma stratejisi için temel unsur teşkil ettiğini kabul ederek,

aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

MADDE I
TİCARİ VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ

Taraflar, ilgili iç hukuki düzenlemelerine ve taraf oldukları uluslararası antlaşma, sözleşme ve anlaşmalardan doğan yükümlülüklerine uygun olarak, ülkeleri arasında ticari ve ekonomik işbirliğini teşvik edecek ve kolaylaştıracaklardır.

Taraflar aşağıdaki alanlarda işbirliğini teşvik edeceklerdir:

i. Ticaret, Sanayi ve Yatırım,
ii. Enerji ve Doğal Kaynaklar,
iii. Tarım ve Hayvancılığın Geliştirilmesi,
iv. Eğitim ve Sağlık,
v. Balıkçılık
vi. Bilim ve Teknoloji.

1

Taraflar yukarıda belirlenen işbirliği alanlarında projelerin uygulanması için spesifik Anlaşmalar imzalayabileceklerdir.

MADDE II
EN ÇOK KAYRILAN ÜLKE MUAMELESİ

Taraflar, DTÖ Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması yükümlülükleri ile uyumlu olarak, iki ülke arasındaki mal ihracatı ve ithalatına konu gümrük vergileri, resim ve diğer harçlara ilişkin birbirlerine En Çok Kayrılan Ülke muamelesi tanıyacaklardır.

Bu madde hükümleri, serbest ticaret alanı, gümrük birliği ve diğer bölgesel anlaşmalar kapsamında üçüncü devletlere hâlihazırda tanınan ya da gelecekte sağlanacak ayrıcalık ve avantajlar ile gelişme yolundaki ülkeler ile yapılan özel anlaşmalar ve sınır ticareti konularına uygulanmayacaktır.

MADDE III
TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI

Taraflar, ilgili işletme ve kuruluşlarının sergi, fuar ve diğer tanıtıcı faaliyetlere mümkün olduğu ölçüde ve ulusal mevzuatları çerçevesinde katılmalarının yanı sıra karşılıklı işadamı ziyaretleri ve ticaret heyeti programlarını teşvik edeceklerdir.

Her bir Taraf, kendi ülkesinde diğer Tarafça gerçekleştirilen ulusal sergi organizasyonlarını olabildiğince kolaylaştıracaktır.

Tarafların ekonomik ve ticari işbirliğine ilişkin üzerinde mutabık kaldıkları projelerin uygulanması, iki ülkenin ilgili firma, özel kuruluşları ve/veya kamu kurumları arasında imzalanacak sözleşmeler ve/veya protokoller temelinde gerçekleştirilecektir.

MADDE IV
ÖDEME USULLERİ

İki ülke arasında mübadele edilecek mal ve hizmetlere ilişkin tüm ödemeler, iki ülkede yürürlükte bulunan kanunlara ve kambiyo yönetmeliklerine uygun olarak serbest konvertibiliteye sahip para birimleri üzerinden yapılacaktır.

MADDE V
GEÇİCİ İTHALAT

Taraflar, ulusal mevzuatlarına uygun olarak, fuarlar, sergiler, heyetler ve seminerler gibi ticari tanıtım faaliyetlerinde kullanılmak üzere geçici olarak ithal edilen mal ve

ekipmanların, ticari işlemlere tabi tutulmaması ve sergilendikten sonra tekrar ihraç edilmesi kaydıyla, gümrük vergileri, resim ve diğer harçlardan muaf tutulması konusunda mutabakatlarını teyit ederler.

MADDE VI
BİLGİ TEATİSİ

İki ülke arasındaki ticareti artırmak ve çeşitlendirmek, ekonomik işbirliğini geliştirmek amacına yönelik olarak Taraflar, yürürlükteki ulusal mevzuatlarına uygun olarak özellikle ilgili mevzuatları ve ekonomik programlarına bilgi teatisini kolaylaştırmayı ve hızlandırmayı ve ticari ve ekonomik işbirliğine dair ilgili firma ve kuruluşları arasındaki temasları teşvik etmeyi kararlaştırmışlardır.

MADDE VII
KARMA EKONOMİK KOMİSYON

Taraflar ikili ticari ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi ve kolaylaştırılması amaçlarına ulaşmak için Bakanlar düzeyinde bir Karma Ekonomik Komisyon tesis etmeyi kararlaştırmıştır.

Komisyon, bu Anlaşmanın uygulanmasını denetleyecek ve iki taraflı ticareti teşvik etmek ve geliştirmek ve bu maddede belirtilen amaçlar çerçevesinde ortaya çıkabilecek zorlukların giderilmesi için önerilerde bulunacaktır.

Komisyon, dönüşümlü olarak Türkiye ve Togo'da Taraflardan birinin talebi üzerine toplanacaktır.

MADDE VIII
ULUSLARARASI YÜKÜMLÜLÜKLER VE ULUSAL MEVZUATA UYGUNLUK

Bu Anlaşma çerçevesinde, Taraflar arasındaki işbirliği her iki ülkede yürürlükte olan ulusal mevzuatlara uygun olarak ve tarafların uluslararası yükümlülükleri ile uyumlu olarak gerçekleştirilecektir.

Bu Anlaşmadaki hiçbir şey, herhangi bir Tarafa, Anlaşmanın imzalandığı tarihte ve uygulandığı dönemde yürürlükte olan mevzuatını değiştirme yükümlülüğü getirecek şekilde yorumlanamayacaktır.

MADDE IX
ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİ

Bu Anlaşmanın uygulanması ya da yorumlanmasından kaynaklanan anlaşmazlıklar, dostane yollarla, makul olmayan bir gecikmeye mahal vermeksizin, Tarafların yetkili idareleri arasında istişareler ve görüşmeler yoluyla çözülecektir.

MADDE X
TADİL

Bu Anlaşma üzerindeki tüm değişiklik veya düzeltmeler diplomatik kanallardan yapılacak, Tarafların sözkonusu değişiklik ya da düzeltmenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal süreçlerinin tamamlandığına dair birbirlerine diplomatik kanallarla yaptığı son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE XI
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ, GEÇERLİLİK VE YENİLENME

Bu Anlaşma, yürürlüğe girmesi için Tarafların gerekli iç yasal süreçlerinin tamamlandığına dair birbirlerine diplomatik kanallarla yaptıkları son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Bu Anlaşma yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş (5) yıl süre ile yürürlükte kalacaktır ve bu Anlaşmanın XII. Maddesi uyarınca feshedilmediği takdirde, Anlaşmanın geçerliliği bir (1) yıllık sürelerle zımnen yenilenecektir.

MADDE XII
ANLAŞMANIN FESHİ

Her bir Taraf, diğer Tarafa yazılı olarak altı (6) ay önce bildirmek kaydıyla işbu Anlaşmayı feshetme hakkına sahiptir

Taraflarca aksi kararlaştırılmadığı sürece, Anlaşmanın sona ermesi bu Anlaşmanın uygulanması çerçevesinde başlatılan ve hâlihazırda devam eden proje ve programları etkilemeyecektir.

***

2 Haziran 2021 tarihinde Ankara'da Türkçe, Fransızca ve İngilizce dillerinde eşit derecede geçerli ikişer orijinal nüsha olarak düzenlenmiştir. Anlaşmazlık halinde, İngilizce metin geçerlidir.

İşbu Anlaşma kendi hükümetleri tarafından usulünce yetkilendirilmiş kişilerce imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA

Mevlüt ÇAVUŞOĞLU
Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı

TOGO CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA

Prof. Robert DUSSEY
Togo Cumhuriyeti Dışişleri, Bölgesel Entegrasyon ve Yurtdışındaki Togolular Bakanı

TBMM Basımevi - 2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi (Sıra Sayısı: 318)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
27	3

SIRA SAYISI: 119

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda "http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic" internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **2/1539 Esas Numaralı Teklifin**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı **4**
  - Genel Gerekçesi **4**
- **Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi** **5**
- **Dışişleri Komisyonu Raporu** **6**
- **Muhalefet Şerhi** **8**
- **Teklif Metni** **9**
- **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** **9**
- **Anlaşma Metni** **10**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 410839 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kalkınma İşbirliği Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

09/01/2019

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (2/1539)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu

GENEL GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması" 30 Ocak 2017 tarihinde Konakri'de imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşma ile iki ülke arasındaki mevcut dostluk ilişkileri temelinde ekonomik, teknik, sosyal, kültürel ve diğer alanlarda işbirliğinin geliştirilmesi, karşılıklı ekonomik ve sosyal kalkınmaya yardımcı olunması, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının (TİKA) Gine'de koordinasyon ofisi açabilmesi ve TİKA'nın bu ülkede uygulamaya konulacak proje ve programlarının hukuki zemininin tesis edilmesi hedeflenmektedir.

T.C.
Cumhurbaşkanlığı
Sayı: 68244839-599-1447 *4 Ocak 2019*
Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30 Ocak 2017 tarihinde Konakri'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu *25/10/2019*
Esas No: 2/1539
Karar No: 88

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 4/1/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması", 9/1/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım imzasıyla "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi" olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 14/1/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 2/1539 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27'nci Yasama Dönemi 23/10/2019 tarihli 13'üncü toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye Cumhuriyeti ile Gine Cumhuriyeti arasındaki ekonomik, teknik, sosyal, kültürel ve diğer alanlarda işbirliğinin geliştirilmesini, karşılıklı ekonomik ve sosyal kalkınmaya yardımcı olunmasını ve Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının (TİKA) Gine'de koordinasyon ofisi açabilmesini teminen imzalanan Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Gine'nin TİKA'nın faaliyet gösterdiği ülkelerden biri olduğu,

2013'ten bu yana iki tarafın karşılıklı olarak büyükelçilik düzeyinde temsil edildiği ilişkilerimiz açısından bakıldığında Gine'nin Afrika açılım ortaklık politikamız kapsamında önemsediğimiz bir ülke olduğu,

Gine ile FETÖ'yle mücadelede de önemli bir iş birliğimizin mevcut olduğu,

TİKA'nın aslında Gine'de 2006'da bir ofis açtığı fakat açılan ofisin yasal altyapısının olmadığı, bu Anlaşmayla birlikte TİKA ofisimiz aracılığıyla önemli kapasite geliştirme projelerinin hayata geçirilmesi imkânının doğacağı,

Bu çalışmaların yasal statüye kavuşması ve TİKA ofisine bu anlamda hukuki statü kazandırmak adına bu Anlaşmanın önemli bir katkı sağlayacağı,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin l'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Volkan Bozkır	*Ahmet Yıldız*	*Sena Nur Çelik*
İstanbul	Denizli	Antalya
Üye	Üye	Üye
Asuman Erdoğan	*Ahmet Haluk Koç*	*Mustafa Canbey*
Ankara	Ankara	Balıkesir
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)	
Üye	Üye	Üye
Atilla Ödünç	*Kamil Aydın*	*Ali Şahin*
Bursa	Erzurum	Gaziantep
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Mehmet Güzelmansur	*Ahmet Hamdi Çamlı*	*Yunus Emre*
Hatay	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhi ektedir)		(Muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
Ümit Özdağ	*Niyazi Güneş*	*İsmail Özdemir*
İstanbul	Karabük	Kayseri
	(Bu raporun özel sözcüsü)	

MUHALEFET ŞERHİ

Gine Cumhuriyeti Hükümeti ile imzalanan Kalkınma İşbirliği Anlaşması'nın Türkiye tarafındaki uygulayıcı / sorumlu kuruluşu Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı'dır (TİKA). Söz konusu anlaşmanın 'TİKA Program Koordinasyon Ofisi' başlıklı 4. Maddesi'yle TİKA'ya verilen yetkiler dikkat çekicidir. Bu maddede, TİKA'ya Gine Cumhuriyeti'nde verilen yetkiler arasında "Sözleşme akdetmek; Taşınır mülk edinmek ve elden çıkarmak; Taşınmaz kiralamak; Banka hesapları açmak ve nakit varlıklar üzerinden işlem yapmak" yer almaktadır. Benzeri anlaşmalarda TİKA'ya bu kadar geniş yetkilerin tanınmadığı müşahede edilmiştir. TİKA'ya bu kadar geniş yetkilerin verilmesi 23.10.2019 tarihli Dışişleri Komisyonu toplantısında yetkililerce ikna edici bir şekilde açıklanamamıştır.

Bu gerekçeyle söz konusu anlaşmaya muhalifiz.

23.10.2019

Ahmet Haluk Koç	*Yunus Emre*	*Mehmet Güzelmansur*
Ankara	İstanbul	Hatay

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI İZMİR MİLLETVEKİLİ BİNALİ YILDIRIM'IN TEKLİFİ	DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE GİNE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA KALKINMA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ	**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE GİNE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA KALKINMA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**
MADDE 1- (1) 30 Ocak 2017 tarihinde Konakri'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.	**MADDE 1-** Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 2-** Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.	**MADDE 3-** Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

İLE

GİNE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ARASINDA

KALKINMA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
GİNE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
KALKINMA İŞBİRLİĞİ
ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti (Bundan sonra birlikte "Taraflar" olarak anılacaklardır);

Mevcut dostane ilişkiler ve karşılıklı saygı çerçevesinde, karşılıklı bağları güçlendirme ve verimli bir kalkınma işbirliği geliştirilmesi ümidiyle, bu işbirliğinin Taraflar arasında sosyal ve ekonomik kalkınmaya sağladığı katkıyı kabul ederek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1
AMAÇ

Bu Anlaşma'nın öncelikli amacı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti arasında kalkınma işbirliğinin hukuki ve kurumsal çerçevesini belirlemektir.

Taraflar bu Anlaşma gereğince, sürdürülebilir kalkınmayı destekleme amacıyla kalkınma işbirliği proje, program ve faaliyetlerini mümkün kılmak için işbirliği yaparlar. Taraflar ayrıca, insani yardım ve teknik desteklerin koordinasyonu konusunda da işbirliği yaparlar.

MADDE 2
İŞBİRLİĞİ ALANLARI

Taraflar, aşağıda yer alan alanlara özel önem verir;

1. Tarım, tarım endüstrisi ve gıda işleme sanayisi,
2. Sağlık,
3. Kırsal ve kentsel kalkınma plan ve programları,
4. Yoksullukla mücadele,
5. Su, sanitasyon, ormancılık ve jeoloji,
6. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi,
7. Altyapı,
8. Enerji,
9. Çevre,
10. Ulaştırma,
11. Kültür ve turizm,
12. Eğitim, öğretim ve bilimsel araştırma,
13. Sivil toplum kuruluşları, dernekler ve üniversiteler dâhil olmak üzere, kamu kurumları ve özel kurumların kurumsal kapasitelerinin desteklenmesi ve güçlendirilmesi,
14. İnsani yardım,
15. Sağlık,
16. Restorasyon.

MADDE 3
UYGULAYICI KURUMLAR

Bu Anlaşma çerçevesinde geliştirilen işbirliği proje ve programlarının uygulanmasından Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (Bundan sonra "TİKA" olarak anılacaktır) ve Gine Cumhuriyeti Hükümeti adına İşbirliği Ulusal Müdürlüğü (Bundan sonra "DNC" olarak anılacaktır) sorumludur.

MADDE 4
TİKA PROGRAM KOORDİNASYON OFİSİ

1. TİKA, Gine Cumhuriyeti'nde Program Koordinasyon Ofisi'nce temsil edilir. (Bundan böyle "PKO" olarak anılacaktır.) PKO, başkent Konakri'de yerleşiktir. İhtiyaç duyulması halinde Gine'nin başka şehirlerinde de PKO açılır.

2. PKO Gine Cumhuriyeti'nde tüzel kişiliğe sahiptir. Gine makamları PKO'nun tescil işlemleri ile diğer resmi işlemlerini kolaylaştırır. PKO, Gine Cumhuriyeti sınırları içerisinde ve Gine mevzuatı çerçevesinde;

a) Sözleşme akdetmek,
b) Taşınır mülk edinmek ve elden çıkarmak,
c) Taşınmaz kiralamak,
d) PKO'da çalışacak yerel personel istihdam etmek,
e) Banka hesapları açmak ve nakit varlıklar üzerinden işlemler yapmak,
f) Bu kapsamda yasal takibat yapmak

bakımlarından hukuki ehliyete sahip olur.

MADDE 5
PKO PERSONELİ

1. TİKA tarafından, PKO'da Program Koordinatörü ve bu Program Koordinatörüne yardımcı olmak üzere yeterli sayıda Program Koordinatör Yardımcısı görevlendirilir.

2. TİKA tarafından PKO'da görevlendirilen ve Türk vatandaşı olan Program Koordinatörü ile Koordinatör Yardımcıları aşağıdaki imtiyaz ve muafiyetlerden yararlanırlar:

a) Program Koordinatörü, 18 Nisan 1961 tarihli Diplomatik İlişkiler Hakkındaki Viyana Sözleşmesi'ne uygun olarak Gine Cumhuriyeti'ndeki diplomatik ajanlara tanınan aynı imtiyaz ve muafiyetlerden yararlanır, Koordinatör Yardımcıları ise idari ve teknik personele tanınan imtiyaz ve muafiyetlerden yararlanır;

b) Resmi görev ve yetkileri kapsamındaki sözlü veya yazılı ifadeleri ve tüm eylemleri bakımından Gine yargısından bağışık olurlar;

c) TİKA tarafından ödenen maaş ve ücretleri vergiden muaftır;

d) Bakmakla yükümlü oldukları kişilerle birlikte, göç kısıtlamalarından ve yabancıların kaydolma zorunluluğundan muaf olurlar;

e) Kambiyo işlemleri konusunda kalkınma işbirliği alanında faaliyet gösteren muadil kurumlara ve bu kurumların görevlilerine tanınan imtiyazlardan yararlanırlar;

f) Uluslararası kriz hallerinde, bakmakla yükümlü oldukları kişilerle birlikte, kalkınma işbirliği alanında faaliyet gösteren muadil kurumların görevlilerine tanınan dönüş kolaylıklarından yararlanırlar;

g) Gine Cumhuriyeti'nin mevzuatı doğrultusunda, Gine'de görevlerine başladıklarında, bir motorlu araç dâhil olmak üzere, gümrüksüz mobilya, kişisel eşya ve ev eşyası ithal etme ve PKO'daki görevlerinin bitiminde bunları gümrüksüz olarak ihraç etme hakları bulunur.

3. Kalkınma işbirliği proje ve programlarının uygulanması için Türkiye'den gönderilen uzmanlara ve diğer personele görevlerini ifa etmeleri hususunda yardım edilir ve uygulanacak projeler için ihtiyaç duyulan belge ve bilgi kendilerine sağlanır.

4. Tüm PKO çalışanları vatandaşı bulundukları ülkenin sosyal güvenlik sistemine ve iş hukukuna tabidir.

5. TİKA görevlilerine tanınan imtiyaz ve muafiyetler, kişilerin şahsi çıkarları için değil, PKO'nun her şart altında kesintisiz çalışmasının güvence altına alınması için tanınmıştır.

6. Bu Anlaşma çerçevesinde imtiyazlar ve muafiyetlerden yararlanan tüm TİKA görevlileri, bu haklarına halel gelmeksizin, Gine Cumhuriyeti'nin mevzuatına saygı

göstermekle mükelleftirler.

MADDE 6
GÜMRÜK VE VERGİ MUAFİYETİ

1. Depolama ücretleri, bu amaçla belirlenmiş mahaller dışında gümrükten çekme işlemleri ve gümrük personelinin normal çalışma saatleri dışında yapacağı fazla çalışma karşılığında ödenmesi gereken fazla çalışma ücretleri hariç, TİKA'nın resmi kullanımı için ithal veya ihraç edilen mallar Gine Cumhuriyeti'ndeki her türlü gümrük vergisi ve ilave mali yükümlülükler, yasaklamalar ve kısıtlamalardan muaf olur.

2. Bu Anlaşma'ya istinaden, Türk tarafınca gerçekleştirilecek ve finanse edilecek her türlü program, proje ve faaliyetler kapsamında yerelden satın alınacak veya ithal edilecek mallar, hizmetler, yapım işleri gümrük vergileri de dâhil Gine Cumhuriyeti'ndeki tüm vergi, resim ve harçlardan muaf olur.

3. PKO'nun ihtiyacı için yurt içinden satın alınacak veya yurt dışından ithal edilecek malzeme, donanım ve taşıtlar gümrük vergileri ve harçları da dâhil Gine Cumhuriyeti'ndeki her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutulur.

4. Yapım işleri ile mal ve hizmet alımlarının finansmanında kullanılacak para transferleri Gine Cumhuriyeti'ndeki tüm vergi ve harçlardan muaf tutulur.

5. Proje ve programların uygulanması sırasında gerekli olan resmi ruhsat ve izinler her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutularak yerel makamlarca düzenlenir.

6. Gine tarafı, vergi ve harç bedellerinin alınmaması veya iadesi amacıyla gerekli idari düzenlemeleri yapar.

MADDE 7
GİRİŞ, İKAMET VE AYRILMA

1. Gine tarafı, aşağıda belirtilen kişilerin Gine Cumhuriyeti'ne girişlerini, Gine Cumhuriyeti'nden ayrılmalarını ve Gine Cumhuriyeti'nde ikametlerini kolaylaştırmak için gerekli tüm önlemleri alır:

a) Program Koordinatörü, Koordinatör Yardımcıları ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler,

b) TİKA faaliyetlerine katılan uzmanlar,

c) Kalkınma işbirliği proje ve programlarının uygulanması için TİKA tarafından Gine Cumhuriyeti'nde görevlendirilen uzmanlar ve diğer personel,

d) Resmi konuklar.

2. Proje ve programların gerçekleştirilmesinden sorumlu TİKA personeli ve ailelerinin oturma ve çalışma izinleri gecikmeksizin ve ücretsiz olarak düzenlenir.

MADDE 8
DEĞİŞİKLİKLER VE ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

Bu Anlaşma Tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, bu Anlaşma'nın 9. maddesinde belirtilen aynı hukuki usul uyarınca yürürlüğe girer.

Bu Anlaşma'nın uygulanmasından veya yorumlanmasından doğan anlaşmazlıklar Taraflarca diplomatik yollardan çözülür ve bu bağlamda Taraflar, herhangi bir ulusal yahut uluslararası tahkim ya da hakem heyetine bu tür anlaşmazlıkları taşımayacakları hususunda anlaşmışlardır.

MADDE 9
SON HÜKÜMLER

Bu Anlaşma, Tarafların anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç hukuki usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

Bu Anlaşma'nın hükümleri, Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden önce başlatılmış olan proje ve programlar için de uygulanır.

Taraflar, diğer kalkınma ortakları tarafından yürütülen proje ve programlar sebebi ile mükerrerliğin vuku bulmaması için eşgüdüm içerisinde çalışırlar.

Bu Anlaşma, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş (5) yıllık bir dönem için yürürlükte kalır ve bir Tarafın diğer Tarafa Anlaşma'nın sona erme tarihinden altı (6) ay önce diplomatik yollardan yazılı olarak bu Anlaşma'yı sona erdirme niyetini bildirmediği takdirde beşer (5) yıllık dönemlerle kendiliğinden yenilenir.

Bu Anlaşma'nın sona ermesi, gerçekleştirilmiş veya hâlihazırda gerçekleştirilmekte olan projeleri ve faaliyetleri etkilemez. Bu Anlaşma'nın hükümleri Anlaşma'nın sona ermesinden önce başlatılmış olan proje ve programlar için uygulanmaya devam eder.

Bu Anlaşma, altı (6) ay önceden yazılı bir bildirimde bulunmak şartıyla, herhangi bir zamanda Taraflarca feshedilebilir.

Bu Anlaşma Tarafların yetkili resmi temsilcileri tarafından Konakri şehrinde, 30 Ocak 2017 tarihinde, Türkçe, Fransızca ve İngilizce dillerinde ikişer asıl nüsha halinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olacak şekilde imzalanmıştır. Metinler arasında yorum farklılığı bulunması halinde İngilizce metin esas alınır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA

Serdar ÇAM
Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı Başkanı

GİNE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA

Péma GUILAVOGUI
Plan ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Genel Sekreteri